

T.C.

MUSTAFA KEMAL ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

İKTİSAT ANABİLİM DALI

**SOSYAL KÜRESELLEŞME VE BÜYÜME ÜZERİNE
ETKİSİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazırlayan

Merve SARIKAYA

Tez Danışmanı

Doç.Dr. Cem DOĞAN

HATAY-2014

ÖNSÖZ

Tez çalışmam boyunca ilminden faydalandığım, bana vaktini ayıran, göstermiş olduğu hoşgörü ve sabırdan dolayı değerli hocam Doç. Dr. Cem DOĞAN'a, yine kıymetli tecrübelerinden faydalandığım Doç. Dr. Ünal ARSLAN'a, diğer hocalarıma, bana her zaman destek çıkan ve bu günlere gelmemde büyük pay sahibi olan aileme teşekkürlerimi sunarım.

SOSYAL KÜRESELLEŞME VE BÜYÜME ÜZERİNE ETKİSİ

Merve SARIKAYA

İktisat Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, 2014

Danışman: Doç. Dr. Cem DOĞAN

ÖZET

Günümüzde teknoloji ve bilgi alanındaki gelişmelerle küreselleşme dünyayı bütünleştirmiştir. Özellikle ulaşımın gelişmesi ve ucuzlaması, bilgisayarların ve bunun beraberinde getirdiği internetin hemen hemen her evde bulunması gibi olgular sosyal küreselleşmenin de gelişmesine yardımcı olmuştur. Bunların getirileri sosyal küreselleşmenin büyüme üzerindeki etkisini de gözler önüne sermiştir. Bu çalışmada önce küreselleşme ve sosyal küreselleşmenin teorik kavramları üzerinde durulmuştur. Daha sonra sosyal küreselleşmenin büyüme üzerine etkisi ampirik analizlerle test edilmeye çalışılmıştır. Çalışmada ampirik analiz ilk önce panel birim kök testleri ve daha sonra panel eşbütünleşme testleri kullanılarak hesaplanmıştır. Hesaplamalar sonucunda sosyal küreselleşmenin büyüme üzerine olumlu etkisi olduğu tespit edilmiştir.

ANAHTAR KELİMELELER

Küreselleşme, Sosyal Küreselleşme Teorileri, Ekonomik Büyüme

SOCIAL GLOBALIZATION AND ITS EFFECT ON GROWTH

Master's Thesis, Merve SARIKAYA

Economics Department, 2014

Supervisor: Associate Professor Cem DOĞAN

ABSTRACT

Today, improvements in technology and information with globalization have integrated the world. Especially development in transportation and its cheapness with availability of the computers and the internet in nearly every home helped the developments in social globalization. Benefits of these facts revealed the effects of social globalization on growing. In this study the focus is primarily on theoretical notions of globalization and social globalization. Then the effects of social globalization on growing were tried to be tested with empiric analysis in this study experiential analysis was analyzes using panel unit based tests prior to non-stationary tests. As a result of the analyzes, it have been found that the positive effects of social globalization on growing.

KEY WORDS

Globalization, Social Theories of Globalization, Economic Growth

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	VII
ÖZET	VIII
ABSTRACT	IX
TABLOLAR LİSTESİ	XIII
GRAFİKLER LİSTESİ	XIV
KISALTMALAR	XV
GİRİŞ	1
I. Çalışmanın Önemi	2
II. Çalışmanın Amacı ve Kapsamı	2
III. Çalışmanın Varsayım ve Kısıtları	3
IV. Çalışmanın Yöntemi	4
BİRİNCİ BÖLÜM	5
KÜRESELLEŞME İLE İLGİLİ KAVRAMLAR	5
1. KÜRESELLEŞME TANIMLARI	5
2. KÜRESELLEŞMENİN DOĞUŞU, KÜRESELLEŞME OLGUSU VE BU KONUDAKİ GÖRÜŞLER	9
3. KÜRESELLEŞMENİN OLUMLU YANLARI	16
4. KÜRESELLEŞMENİN OLUMSUZ YANLARI	17
İKİNCİ BÖLÜM	19
SOSYAL KÜRESELLEŞME VE GÖSTERGELERİN AÇIKLANMASI	19
1. SOSYAL KÜRESELLEŞME	19

1.1. Kişisel İletişim Üzerine	23
1.1.1. Telefon ve Küreselleşme.....	26
1.1.2. Transferler ve Küreselleşme	27
1.1.3. Uluslararası Turizm ve Küreselleşme	28
1.1.4. Yabancı Nüfus ve Küreselleşme	31
1.2. Bilgi Akışları Üzerine	33
1.2.1. Bilgisayar ve İnternetin Küresel Dünyaya Katkısı.....	35
1.2.2. Televizyon ve Gazeteler Işığında Medyanın Küreselleşmesi	38
1.3. Kültürel Yakınlık Üzerine	40
2. SOSYAL KÜRESELLEŞME VE KURUMSAL YAPI	46
3. SOSYAL KÜRESELLEŞME VE BEŞERİ SERMAYE OLUŞUMU	48
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	51
KÜRESELLEŞME SÜRECİNİN TÜRKİYE AÇISINDAN	
DEĞERLENDİRİLMESİ	51
1. TÜRKİYE’NİN KÜRESELLEŞMESİ	51
2. TÜRKİYE’NİN SOSYAL KÜRESELLEŞME SÜRECİNDE AVRUPA	
BİRLİĞİNİN YERİ	55
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM	58
EKONOMİK KÜRESELLEŞME, BİRİM KÖK TESTİ VE EŞBÜTÜNLEŞME	
TESTİ DETAYLARI	58
1. EKONOMİK KÜRESELLEŞME	58
2. EKONOMİK BÜYÜME VE KÜRESELLEŞME	59
3. BİRİM KÖK TESTİ VE EŞBÜTÜNLEŞME TESTİ DETAYLARI	60
3.1. PANEL BİRİM KÖK TESTLERİ	63
3.1.1. Levin, Lin ve Chu Panel Birim Kök Testi	66

3.1.2. Hadri Panel Birim Kök Testi.....	67
3.1.3. Im, Pesaran ve Shin Panel Birim Kök Testi.....	67
3.1.4. Pesaran Panel Birim Kök Testi	68
3.2. PANEL EŞBÜTÜNLEŞME TESTLERİ	68
4. LİTERATÜR TARAMASI	72
BEŞİNCİ BÖLÜM.....	75
AMPİRİK ANALİZ	75
1. VERİ SETİ	75
2. PANEL BİRİM KÖK TESTİ ANALİZİ	76
3. PANEL EŞBÜTÜNLEŞME TESTİ ANALİZİ	78
SONUÇ	82
DEĞERLENDİRME VE ÖNERİLER	84
KAYNAKÇA.....	85
EKLER	98
EK-1 Ülkelere Ait Sosyal Küreselleşme ve GSYİH Verilerinin Ayrıntıları (1971-2009).....	98
EK-2 GSYİH ve Sosyal Küreselleşme Verilerinin Panel Birim Kök Testi ve Panel Eşbütünleşme Testi Sonuçlarının Ayrıntıları	124

TABLOLAR LİSTESİ

Sayfa

Tablo 1: 2013 KOF İndeks Sosyal Küreselleşme Göstergeleri	23
Tablo 2: Pedroni'nin İstatistikleri.....	71
Tablo 3: Panel Birim Kök Test Sonuçları.....	77
Tablo 4: Pedroni Eşbütünleşme Test Sonuçları (Intercept)	79
Tablo 5: Pedroni Eşbütünleşme Test Sonuçları (Intercept and Trend).....	79
Tablo 6: Pedroni Eşbütünleşme Test Sonuçları (None).....	80
Tablo 7: Kao Eşbütünleşme Test Sonuçları.....	81
Tablo 8: Johansen Fisher Eşbütünleşme Test Sonuçları.....	81

GRAFİKLER LİSTESİ**Sayfa**

Grafik 1: Küreselleşmenin Dünyadaki Durumu, 1970-2010	14
Grafik 2: Dünyadaki Sosyal Küreselleşme Trendi, 1970-2010.....	21
Grafik 3: Dünyadaki Kişisel İletişim Trendi, 1970-2011	25
Grafik 4: Dünyadaki Bilgi Akışkanlığı Trendi, 1970-2011	34
Grafik 5: Dünyadaki Kültürel Yakınlık Trendi, 1970-2011.....	44

KISALTMALAR

ABD	: Amerika Birleşik Devletleri
EU	: European Union
GDP	: Gross Domestic Product
WB	: World Bank
IMF	: Uluslararası Para Fonu
KOF	: Konjonktür Araştırmalar Enstitüsü
PWT	: Penn World Table
STK	: Sivil Toplum Kuruluşları
UN	: Birleşmiş Milletler
UNDP	: Birleşmiş Milletler Gelişme Programı
UNESCO	: United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization
WWW	: World Wide Web

GİRİŞ

Küreselleşmenin temellerini oluşturan teknoloji ve iletişim kaynakları, gerek sosyal hayatı gerekse ekonomiyi etkisi altına almıştır. Küreselleşme günümüzde büyük bir hızla devam etmekte ve ekonomiden topluma her kesimi bünyesine almaktadır. Bu kavram sadece bir alanda değil tüm bilim dallarında kullanılan kavram haline gelmiştir. Sosyal ilişkilerin bir araya gelip toplanması, kitlesel iletişim araçlarının sosyal boyut kazanmasına sosyal küreselleşme diyebiliriz.

Sosyal küreselleşme ile birlikte kültürün homojen bir yapıya dönüşmesi artılarının olduğu kadar kültür üzerinde dezavantajları da beraberinde getirmiştir. Sosyal küreselleşmenin içinde barındığı iletişim, tüm dünyada teknoloji sayesinde büyük bir hızla gelişmektedir. Diğer bir kavram olan bilgi akışlarını da içinde barındıran sosyal küreselleşme teknoloji ve iletişim dalları sayesinde tüm dünyada her insana daha kolay ulaşılabilir duruma gelmiştir. Coğrafik uzaklıkların daha yakın hale getirilmesi ve maliyetlerin ucuzlaması sosyal küreselleşmenin önünü açmıştır. Yapılan bölgesel anlaşmalar, ülkelerin yeni pazar arayışları, yabancı sermayenin serbestleşmesi sosyal küreselleşmenin ekonomik büyüme üzerinde olumlu etki yaratmaktadır. Yapılan bu çalışmadaki analizlerde bu etkinin yani sosyal küreselleşmenin büyüme üzerindeki olumlu etkisinin doğruluğunu kanıtlar niteliktedir.

Sosyal küreselleşme boyutunun büyüme üzerine etkisinin saptanmaya çalışılması ve etki doğrultusunda varlığının olup olmaması yönünde araştırmalar yapılmıştır. Bu amaç doğrultusunda ülkeler için sosyal küreselleşmenin büyüme üzerindeki etki oranı saptanılmak istenilmiştir.

Çalışmada yüz yirmi dokuz ülke için sosyal küreselleşmenin büyüme üzerine etkisi incelenmeye çalışılmıştır. Panel birim kök testi ve panel eşbütünleşme testleri kullanılarak analiz edilmeye çalışılmış sonuçlar tablolar halinde sunulmuştur.

Yazılan tezde küreselleşme ve sosyal küreselleşme kavramları konusuna ilişkin yaklaşımlarda bulunulmuş ve bu çalışmanın faydalı olacağı düşünülmüştür.

I. Çalışmanın Önemi

Ortaya çıktığı zamanın tam olarak bilinmemesine rağmen günümüzde sıklıkla kullanılan küreselleşme kavramı her geçen gün giderek ilgi odağı haline gelmiştir. Ve bu doğrultuda küreselleşmenin önemi giderek artmıştır.

Küreselleşme son zamanlarda artan oranda; araştırılan, incelenen, tartışılan bir kavram olarak gözümüze çarpar. Bunun altında yatan temel neden ise teknolojik dinamiklerin hızla gelişerek yaygınlık kazanması, bilimin giderek artan önemi, toplumların yaklaşması, devletlerarası diplomaların gelişmesi ve daha birçok neden yatmaktadır.

Türkiye açısından ise 1960'lı yılların başlarından itibaren uygulanan ve temelde korumacılığa dayanan ithal ikameci politikaların, 24 Ocak 1980'de alınan kararlar ile terk edilmesiyle, ihracata dayalı büyüme modellerine geçilmesi sonucu küreselleşme hareketlerinin de başlangıcı olmuştur. Avrupa Birliğine üyelik çalışmaları ve çalışma sonucunda gerçekleşecek olan üyelik ile birlikte Türkiye'nin küreselleşme hızında artış olacağı aşikardır.

İster az gelişmiş ülke olsun, isterse gelişmiş ülke olsun, küreselleşen dünyada serbest rekabete karşı koyabilmek için değişik bütünleşme modelleri ortaya çıkmış, ülkeler birbirlerine yakınlaşmış, yakınlaşan ülkelerde dış ticaretler artmıştır. Dolayısıyla küreselleşmenin alt dalında yer alan sosyal küreselleşme ile ülkelerin ekonomik faaliyetlerinde çeşitlilik meydana gelmiştir. Doğal olarak da bunun sonucunda ekonomik büyümeye katkı söz konusu olmuştur.

Bu doğrultuda çalışmada uygulanan yöntem sayesinde ülkeler için sosyal küreselleşmenin önemi vurgulanmıştır. Bu vurgulama bağlamında ülkeler için sosyal küreselleşmenin büyüme üzerindeki etki oranı saptanılmak istenilmiştir.

II. Çalışmanın Amacı ve Kapsamı

Bu çalışmada amaç, küreselleşen dünyada sosyal küreselleşmenin yani kişisel iletişimin, bilgi akışkanlığının ve kültürel yakınlığının ülkelerin ekonomik büyümesini nasıl etkilediğini ortaya koymaktır. Böylelikle sosyal küreselleşmenin önemi ülkeler için göz önüne serilmiş olacaktır.

Bu amaçla çalışma, sosyal küreselleşme ve büyümenin incelendiği dört teorik; sosyal küreselleşmenin ekonomik büyüme tezini test etmeye yönelik çalışmalardan, sosyal küreselleşme göstergelerinin açıklanmasından, literatür incelemesinden; verilerin sunulması, yapılan ampirik analiz ve sonuç bölümü olmak üzere beş bölüme ayrılmıştır.

Çalışmanın ilk bölümünde küreselleşme kavramı, küreselleşmenin tarihsel süreci, küreselleşmenin sağladığı olumlu ve olumsuz tarafları üzerinde durulmuştur.

Daha sonra sosyal küreselleşme ve onun alt kısımlarını oluşturan kişisel iletişim verileri, bilgi akışları verileri ve kültürel yakınlık verilerinin ana hatlarıyla incelendiği ikinci bölüm yer almaktadır.

Çalışmanın üçüncü bölümünde Türkiye'nin küreselleşmesi üzerine kısa bir inceleme yapılmış ve Avrupa Birliği'nin küreselleşme sürecinde Türkiye'ye ne gibi katkıları olacağı kısa ve öz şekilde sunulmuştur.

Çalışmanın dördüncü ve beşinci bölümlerinde ise birim kök testleri ve eşbütünleşme testlerinin detayları verilerek ampirik analiz yapılmıştır. Çalışmada 129 ülke için 1971 ve 2009 arası sosyal küreselleşmenin büyüme üzerine etkisi test edilmiştir.

Sonuç bölümünde ise tezin teorik kısmı kısaca özetlenmiştir ve bulgular ışığında yorumlar yapılmıştır.

III. Çalışmanın Varsayım ve Kısıtları

Araştırma konusu sosyal küreselleşmenin büyüme etkisi ile sınırlandırılmıştır. Çalışmada tüm dünya ülkeleri ele alınamamış sadece 129 ülke için analiz yapılmıştır.

Çalışmada tezin ana konusu olan küreselleşmenin sadece sosyal boyutu ele alınmış, küreselleşmenin diğer boyutları olan siyasal ve ekonomik küreselleşme boyutları göz ardı edilmiştir. Ayrıca çalışmada büyüme teorileri üzerinde durulmamıştır.

IV. Çalışmanın Yöntemi

Çalışmanın uygulama bölümünde Sosyal Küreselleşme ile Gayri Safi Yurtiçi Hasıla arasındaki ilişkinin incelenmesinde sıklıkla kullanılan yöntemlerden “Panel Birim Kök Testleri” ve “Panel Eşbütünleşme Testleri” kullanılarak hesaplamalar yapılmıştır.

Ülkelerarası kültürel benzerliklerin, bilgi akışlarının, iletişimlerin uluslararası ekonomik ve ticari ilişkilerin yoğunluğunun belirlenmesinde, sosyal küreselleşmenin etkisi araştırılmaya çalışılmıştır. Tezin ampirik kısmında 129 ülke için sosyal küreselleşme ile ekonomik büyüme arasında uzun dönemli bir denge ilişkisinin varlığı araştırılmıştır.

BİRİNCİ BÖLÜM

KÜRESELLEŞME İLE İLGİLİ KAVRAMLAR

1. KÜRESELLEŞME TANIMLARI

Küreselleşme kavramının ilk ne zaman kullanıldığı net olarak bilinmemesine rağmen, 1963 yılında Kanadalı Sosyoloji Profesörü Marshall Mc Luhan'ın (1992) "Global Köy" (Global Village) kavramıyla ortaya çıktığı düşünülmektedir. Bazı iddialara göre de küreselleşme daha sonraki yıllarda ortaya çıkmıştır. Örneğin 1980'lerde Harvard, Stanford ve Columbia gibi Amerikan okullarında ilk kez kullanılmaya başlanılmıştır (Erbay, 1998: 145-146).

Küreselleşme günümüz dünyasında sıklıkla kullanılan kelimeler arasına girmiştir. Küreselleşme ile ilgili birçok tanım yapılmıştır. Bunlardan bazıları şöyledir;

McLuhan'ın "Global Köy" kavramından yola çıkarak, küresel ölçekte işleyip sınırları aşan toplumları ve kurumları yeni zaman-mekan bileşimlerinde entegre edip bağlayarak, hem gerçek hayatta hem de deneyimlerde dünyayı birbirine daha bağımlı durumuna getiren süreçler bütünü, küreselleşme olarak tanımlanabilir (Larrain, 1995: 207).

Küreselleşme çok boyutlu bir gelişme olarak, toplumları derinden ve çok yönlü etkileyen bir süreçler topluluğu olmasının yanında; ekonomik, siyasal, kültürel, toplumsal, teknolojik vb. alanlarda yaşanan değişim ve dönüşümler olarak da tanımlanmaktadır (DPT, 2000: 1).

Başka bir küreselleşme tanımı şu şekildedir; küreselleşme, ekonomik, siyasal, sosyal ve kültürel alanlarda birtakım ortak değerlerin ülke sınırlarını aşarak, dünya çapında yayılmasını ifade eder (Bayraç, 2003: 46).

Amerikan tezğahı veya emperyalizmin yeni adı olarak ifade edilen küreselleşme, kapitalizmin reel sosyalizmi çökertip ivme kazanması, tek bir dünya pazarının ya da teknolojik atılımlarla beslenen küresel bir toplumun meydana gelmesiyle sonuçlanacak bir olgu olarak tanımlanır (Cevizoğlu, 2007).

Siyasi, ekonomi, askeri ve kültürel alanlarda, başlangıçta çağdaş toplumsal yaşamın tüm yönlerinde, dünya çapında bağımlılığın hızlanması, artması, derinleşmesi ve genişlemesi olarak, küreselleşme tanımı yorumlanır (Held, vd., 2006: 163).

Küreselleşme kimliklerin, yönelimlerin, ağ yapılarının ve son olarak iktidarın dış görünümünü değiştirerek ulus-ötesi aktörlerin egemen ulus-devletlerin altlarını oydukları ve bu devletleri krizlerle karşı karşıya bırakan süreçler toplamı olarak tanımlanır (Beck, 2006: 221).

Küreselleşme kavramı, dünyanın bir bölgesindeki gelişmelerin, ekonomik ve teknolojik güçlerin paylaşılan sosyal alan olarak, dünyanın diğer tarafındaki birey ve toplumların hayatlarında çok fazla ve iz bırakan sonuçlar yaratacağı görüşü olarak ifade edilir (Held, vd., 2006: 161).

Christopher W. Hughes (2006: 323), küreselleşmeyi tanımlarken devletlerin ve piyasaların arasındaki birbirine bağımlı ilişkileri, bunların artan yoğunluklarını ele alan başka bir ifade ile çoğu bölgelerdeki devlet yönetimini ve onlara bağlı milliyetçi yurttaşlarının, bağımsız devletlerin aralarındaki ahenksizliği tanımlamak için kullanılan 'uluslararasılaşma' olduğunu söyler.

Tüm küreyi etkisi altına alan, ülkeler arasındaki sınırları etkisiz konuma getiren ve belli bir merkezin olmamasından kaynaklanan imparatorluğa küreselleşme denir (Hardt ve Negri, 2001).

Kavram olarak yeryüzündeki insanların, her alanda (iktisadî, sosyal, kültürel ve siyasal) beraberliğini ve bu alanlarda artan ilişkilerin olmasının amaçlandığı süreç olarak tanımlanan küreselleşme, karşı durulamayan, desteklenmesi gereken ve özlem duyulan bir olgudur. Ekonomik, siyasi ve sosyal ilişkilerin yaygınlık kazanması bu alanların bilişim ve iletişim teknolojilerindeki gelişme ile büyük katkılarının olması ayrıca ekonomik etkinliklerdeki artışların önemli değer yargılarını içermesi küreselleşme süreci olarak ileri sürülür (Şenses, 2004: 24).

Hem kapitalizmin bir sonucu hem de gerekliliği olan küreselleşme, dünyanın bütünleşmiş tek bir pazar haline dönüşmesi olarak değerlendirilmiştir (Şaylan, 1999: 10).

Bir diğer tanım da küreselleşmeyi kapitalizme dayandırır. Küreselleşmenin günümüzde kapitalizmin bir boyutu ve kapitalizmin görünümü içinde olduğu ifade edilir (Kızılçelik, 2001: 15).

Hirs ve Thomson (1998: 26) küreselleşmeyi, dünya çapında ulusal kimliklerin, ekonomilerin, sınırların çözümlenmesi ve sosyal yaşamın büyük bölümünün küresel aşamalar tarafından belirlenen bir süreç olarak ifade eder. Ayrıca onlara göre tek bir kültürün ortaya çıkıp sonunda, dünyanın tek bir yer ve süreçler toplamı olarak insanlar tarafından algılanması sonucu, meydana gelen trendler bütünü küreselleşme olarak da tanımlanır.

Sermaye hareketlerinin serbestçe dolaşması, iletişim ve teknolojilerin küresel düzeyde hızlı akışını, ulusal ve uluslararası pazarların dış ticarete serbestleşmesini ve bunların hepsinin sonucunda sınır kavramı olmayan pazarların olması ayrıca ülkeler arasında rekabeti meydana getiren süreçler bütününe küreselleşme denilebilir (Taptık ve Keleş, 1998: 27).

Robertson (1999: 21) küreselleşmeyi tanımlarken dünyanın giderek küçüldüğünü ve dünyadaki ülkelerin bilinçlerinin güçlenmesine gönderme yaptığını ifade eder. Ayrıca insanlığın modernliği sonucu olarak ifade edilemeyen küreselleşmeyi, modernleşme ile bir tutmanın yanlış olacağını ileri sürmektedir. Çünkü ona göre modernlik küreselleşmenin doğrudan doğruya bir sonucu değildir.

1980'lerden itibaren çağdaş emperyalizmin yaygınlık kazanması ve Sovyetler Birliğinin çökmesinden itibaren ortaya çıkan tek ve kaçınılmaz bir olgu olarak tüm ülkelere sunulan ve kapitalistin sermaye birikiminin bir aşaması olarak yeni olan bu kavrama küreselleşme denir (Timur, 1996: 69).

Küreselleşme Boratav (1997: 22)'a göre emperyalizmin kendisidir. Boratav küreselleşme kavramının yeni bir ifade olmadığını sadece yeni bir terim olarak ifade edildiğini söyler. Ayrıca küreselleşme terimindeki değişikliğin ideolojik bir amaç içerdiğini bunun da nedeninin emperyalizme hem saygınlık kazandırmak hemde emperyalizm karşısında toplumları çaresiz bırakmak için üretilen bir terim olduğunu ifade etmektedir.

Üretim faktörlerinde oluşan hareketlilik ve beraberinde mal ve hizmetlerin her geçen zaman da artan hareketliliğinden kaynaklanan sınırları aşan karşılıklı ekonomik ilişki ve bütünleşmelere küreselleşme denir (Campbell, 1994: 185).

Uluslararası Çalışma Örgütü küreselleşmeyi, birçok yönden kullanılan bir terim olarak ifade etmesinin yanında asıl altta yatan fikrin ekonomilerin ve topluların ilerici bütünleşmesi olduğunu söyler. Bu yeni teknolojiler, yeni ekonomik ilişkiler ve hükümetler, uluslararası kuruluşlar, iş, emek ve sivil toplum dahil aktörler, geniş bir yelpazede ulusal ve uluslararası politikalar ile ifade edilir. Geniş anlamda da küreselleşme sürecinin iki yönü olduğunu ve öncelikle bu faktörler gelir - ticaret, yatırım, teknoloji, sınır ötesi üretim sistemleri, bilgi, iletişim ve sermaye piyasasının serbestleşmesi gibi politikaları ve kurumları ifade eder. İkinci yönü ise küreselleşmenin mevcut kaçınılmaz bir eğilim olmadığını en azından kısmen politika tercihlerinin ürünü olduğunu ifade etmektedir (www.ilo.org, 2003).

Küreselleşme içerisinde hem ulusal hem de uluslararası; ticareti, sermaye hareketliliğini, doğrudan yabancı sermaye yatırımlarını, göçü, teknolojiyi ve telekomünikasyon alanlarındaki düzeyel olgunlaşmaları kapsar (Das, 2004: 5).

Diğer bir küreselleşme kavramını da Salvatore (2007: 13) yapmıştır. Ona göre küreselleşme: teknolojinin ve teknoloji enformasyonlarının gelişmesi ile ticaretin ve sermaye hareketlerinin dünyayı çevreleyen, artan oranda büyümesi, ekonomilerin bütünleşmesi, bunun yanında kişilerin ve fikirlerin hareketliliği anlamına gelmektedir.

Görüldüğü gibi küreselleşme adına bunlar ve bunlar gibi birçok tanım yapılmıştır. Küreselleşme kavramının bu kadar çeşitlilik göstermesinin altında yatan neden ise; insanların bakış açılarının, dünya görüşlerinin farklı olması, ideolojilerin değişmesi gibi nedenler sayılabilir. Tanım olarak 'Küreselleşme Budur...' demek tam olarak küreselleşmeyi tanımlamaz. Yine de küreselleşmeyi tanımlamaya çalışırsak: Birçok sektör, endüstriyel alanlardaki genişleme, kitlesel iletişim araçlarının yaygın hale gelmesi bunlarla birlikte sosyal, siyasal ve ekonomik alanlarda çok yönlü ilişkilerin bir ülkenin diğer bir ülkeyle değil, tüm dünyada yaygınlaşmasıdır, denmesi yanlış bir ifade olmaz. Yani pek çok alanda değişime yol açan, çağın ilerisine taşıyan bir kavram olarak nitelendirilebilir.

2. KÜRESELLEŞMENİN DOĞUŞU, KÜRESELLEŞME OLGUSU VE BU KONUDAKİ GÖRÜŞLER

Küreselleşmenin tanımları yapıldıktan sonra küreselleşmenin ne zaman ortaya çıktığına bakarsak eğer, küreselleşmenin doğumunun da tanımı gibi belirsizlikler içinde olduğunu görürüz. Eğer küreselleşme merkantilizmle birlikte 13. ve 15. yüzyıllar içerisinde ortaya çıkmışsa sonucu sömürgecilikle bitmiştir. Eger ki sanayi devrimi ile birlikte küreselleşme var olduysa sömürgecilik emperyalizme dönüşmüş biçiminde karşımıza çıkar. Küreselleşmenin doğumunun net olarak bilinmemesine rağmen 1970'lerden sonra sıkça kullanılan kavramlar arasında yer almıştır. Teknolojinin gelişip tüm dünyaya yayılması, ulaşım olanaklarının hem daha kolay hem de ucuzlaması, yeni şirket yapılarının ortaya çıkması, serbestleşen dış ticaret vb. ve bunların getirdiği yeni faaliyetlerle birlikte küreselleşmenin doğuşunu tamamladığını görebiliriz.

Bunun dışında küreselleşmenin ikinci dünya savaşından sonra doğduğunu ileri sürenlerde vardır:

Çomak'a (2008: 8) göre Berlin Duvarının yıkılması ile sona eren Soğuk Savaşın sonucunda Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği dağılmış, ikiye bölünmüş olan Almanya birleşmiş, Çekoslovakya ikiye ayrılırken Yugoslavya altıya ayrılmış ve Avrasya bölgesinde yirmiden daha fazla yeni devletler kurulmaya başlanılmıştır. Bu oluşumların kimileri sakin biçimde cereyan ederken bazıları ise yüz binlerce kişinin hayatını kaybetmesine, yaşadıkları yerleri terk etmelerine neden olan sıcak çatışmaların gölgesinde yürümüştür. İşte Soğuk Savaş yaşandığı yıllarda görülmeyen nitelikte etnik ve dinsel çatışmalar, Soğuk Savaşın bitmesiyle ortaya çıkmış dolayısıyla bu da küreselleşmenin başlangıç yılları olarak damgasını vurmuştur.

Diğer bir iddia da küreselleşmenin 1973 ve 1980 dönemleri arasında ortaya çıkan gelişmeler ile beslendiğini ama 1980 sonrasında ivme kazandığını söylemektedir. Petrol ihraç eden ülkelerin petrollerden kazandıkları dolarlar ile içe dönük uygulanan sanayileşme stratejileri, ülkelerin artan finansman ihtiyaçlarını gidermek amacıyla az gelişmiş ülkelere, finans kuruluşları vasıtasıyla yatırımlar yönlendirilmeye başlanılmıştır. Kısa zamanda önemli miktarda artış gösteren ülkelerarası özel finansal akımlar, az gelişmiş ülkelere uygulanmakta olan bu içe dönük sanayileşme stratejilerinin biraz daha devam etmesine olanak tanırken, hem de

özel olan bu finansal piyasaların giderek artan önemiyle küreselleşme sürecinin de bir başlangıcı olmuştur. Küresel dalganın öncüsü olan bu unsur, bu sürecin sonunda ortaya çıkan dünya çapında borç krizininin oluşmasıyla sona ermiştir. Ayrıca uluslararası kuruluşların güdümünde neoliberal politikaların gelişmesini, daha tam olarak gelişmelerini tamamlayamayan ülkeleri etkileri altına alarak yaygınlık kazanmaları bugün küreselleşme olarak ifade edilen sürecin fiilen başlamasına neden olmuştur. Petrol ihracatçısı olan ülkelerin artarda gelen petrol krizleri ile gözlenen çıkar çatışmalarının sekteye uğraması ve bunun sonucunda oluşan bütünleşmenin yerle bir olması bunların yanısıra kalkınma iktisadına olan ilgilerin giderek azalması küreselleşme sürecinin hızla yaygınlık kazanmasının önünü açmıştır (Şenses, 2004: 3).

Küreselleşme kavramı her geçen gün giderek artan oranda dünyaya yayılmaktadır. 1970'lerden itibaren sıkça duyulmaya başlanan küreselleşme hem ekonomik hem siyasi hem de sosyal açıdan değişimlere yol açmıştır. Bu değişimlerin getirdiği etkenlerin tüm dünyaya hızla yayılması ile tüm toplumları etkisi altına almayı başarmıştır. Dünyanın neresinde olursa olsun tüm toplumların küresel faktörlerden her geçen gün giderek daha çok etkilendiği gözler önündedir. Tüm toplumları etkisi altına alan küreselleşme, adeta aynı gökyüzünü paylaşan toplumlar gibi benzer tüketim kalıpları olan benzer giyim tarzları olan, konuşma yapıları bile benzer olan bir toplum yapısını ortaya çıkarmıştır. Bu da tek düzen küreselleşmeyi ortaya çıkarmaktadır. Böylece küreselleşme ile birlikte insanlar birbirlerine daha çok yakınlaşır.

Son 25-30 yıl içerisinde ortaya çıkan hızlı teknolojik gelişmeler beraberinde getirdiği dünyanın ekonomik olarak bütünleşmesi, başka bir deyişle dünyanın tek bir pazar görünümüne kavuşması küreselleşme olarak ifade edilirken, bu değişimin, ürün piyasası ve faktör piyasası olarak nitelendirilen piyasaların liberalleşerek bütünleşmesi sonucunu doğurmuştur. Makro seviyede, gelişmiş ülkeler ve gelişmekte olan ülkeler dış ticaret politikaları sonucunda mali politikalarını ileri düzeyde bağımlı durumuna getiren süreçleri başlatmıştır (Karabulut, 2004: 4).

Teknolojik gelişme olarak küreselleşmenin ortaya çıktığını düşünenler, onun teknolojik faaliyetler sonucunda meydana gelen gelişmelerden yansız olduğunu ifade etmektedirler. Onlara göre bilgisayar ağırlıklı teknolojik faktörler; kolay bilgi

aktarımını, kolay iletişimi, ucuz hale gelen ulaşımı sağlamış ve bunlarla birlikte sermaye dolaşımını kolaylaştırmıştır. Firmaların ve büyük ölçekli şirketlerin küresel düzeyde bir üretim ağını kurmalarının önü açılmış ve toplumlar artan kitlesel iletişim ile "küresel köyde" benzer yaşam tarzları edinerek bunları alışkanlık haline dönüştürmüşlerdir. Bu oluşum uzun dönemde tüm insanlık için bir fayda sağlayacaktır. Bir gelişme sürecini işaret eden küreselleşmenin, dayanağı olarak başka bir görüş yine artan teknoloji ve üretim sayesinde piyasaların dışa açılmasının gerekli olduğunu ileri sürmüştür. 1970'li yıllardan itibaren ülkelerin, bu dışa açılan pazar mantığına ayak uydurarak ticareti sebestleşmenin gerekleri doğrultusunda görüş ileri süren piyasacı neo-liberal; politikaların kalkmasını, dış ticaretin her ülke için serbest olup teşvik edilmesi gerektiğini ve para piyasalarında serbest hareketliliğinin uygulanması gerektiğini ifade eder. Küreselleşme dayanağı olan bir başka ve son olan görüş ise kapitalizmin mantığı çerçevesinde işleyen görüştür. Özellikle Neo- Marxist yaklaşım çerçevesinde dile getirilen bu görüş küreselleşmenin yeni bir olgu olmadığını ileri sürer. Onlara göre küreselleşme, kapitalizmin gelişmesi, yaygın duruma gelmesi ve derinleşmesi anlamını taşır. Böylelikle, 20. yüzyılın sonlarında ivme kazanan küreselleşme sürecinin arkasında yatan neden, sınırlı bir dünya ticareti içinde sermaye birikimi sorunu yaşayan kapitalizmin, pazarı ve tekeli yapıyı genişletme ihtiyacıdır. Ayrıca bu görüşün önemli bir özelliği de, küreselleşmenin ülkeler ve hatta insanlar arasındaki gelir eşitsizliğini artırdığını ve merkez çevre ayrımını derinleştirdiğini savunmasıdır (Bulut, 2003: 182).

İşgücü piyasaları üzerinde küreselleşmenin hakim etkisi, 1980'lerden başlayıp günümüze kadar esnek çalışmaya dayalı bir sosyal ve hukuksal örgütlenme çerçevesi olarak devam eden aşamalar bütününe işaret eder (Zengingönül, 2005: 95).

Küreselleşme değişim ve değişimin devam etmesini hedefleyen yani değişim, el değiştirme ya da değişimin birlikteliği ile beraber hızla devam etmesi olarak anılan bir kavramdır. Bu doğrultu da küreselleşme kavramı ile birlikte küresel ekonomi kuramı da ortaya çıkmıştır. Küreselleşen ekonomi yani küresel ekonomi de küresel olarak adlandırılan şirketlerin ortaya çıkmasına neden olmuştur. Böylece yeni oluşacak olan küresel ekonomide, küresel ürün ve pazarlar, kültürel değerler, iletişim ve enformasyon teknolojilerinin önemi her geçen gün giderek daha da artmıştır (Çelik, 2012: 25).

Küreselleşme deyince akla sadece ekonomik alanda ortaya çıkması gelmemelidir. Çünkü küreselleşme sadece ekonomik değil artık tüm konularda söz sahibidir. Aldığımız bir konuda ki karar bile artık küresel bir etkiye sahiptir. Kaldı ki birçok bilim dalında kullanılır hale gelmiştir: küresel insan, küresel toplum, küresel pazar, küresel kültür gibi kavramlar bunu kanıtlar niteliktedir. Günümüzde sadece mallar küreselleşme kavramı çerçevesinde serbest dolaşıma girmiyor, malların yanında birçok çeşitli hizmetler ile sermayede serbestçe hareket edebiliyor. Artık hiçbir şirket hiçbir ülke küreselleşme olgusuna karşı çıkabilecek lükse sahip değildir. Küreselleşme adeta bir bulaşıcı hastalık gibi her alana yayılmakta ve yayılmaya da hızla devam etmektedir.

Küreselleşme olgusu adeta ‘ben’ konumuna getirerek insanları tektipleştirme içine sokmuştur. Toplumların sadece kendilerine ait kültür kalıpları, tüketim kalıpları varken artık tüm toplumlara bu yayılmış vaziyettedir. Teknolojinin de ilerlemesiyle birlikte bireylerin istediklerini tabiri caizse tek tıkla ulaşmaları yeni bir birey tipini ortaya çıkarmıştır.

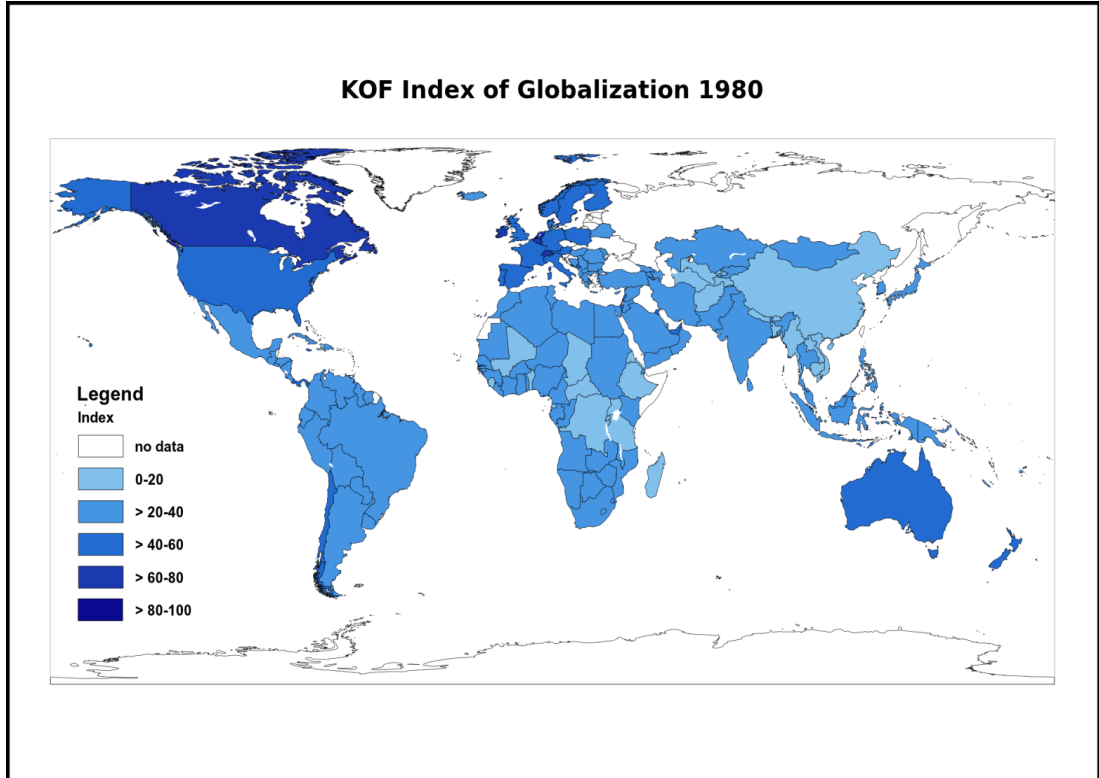
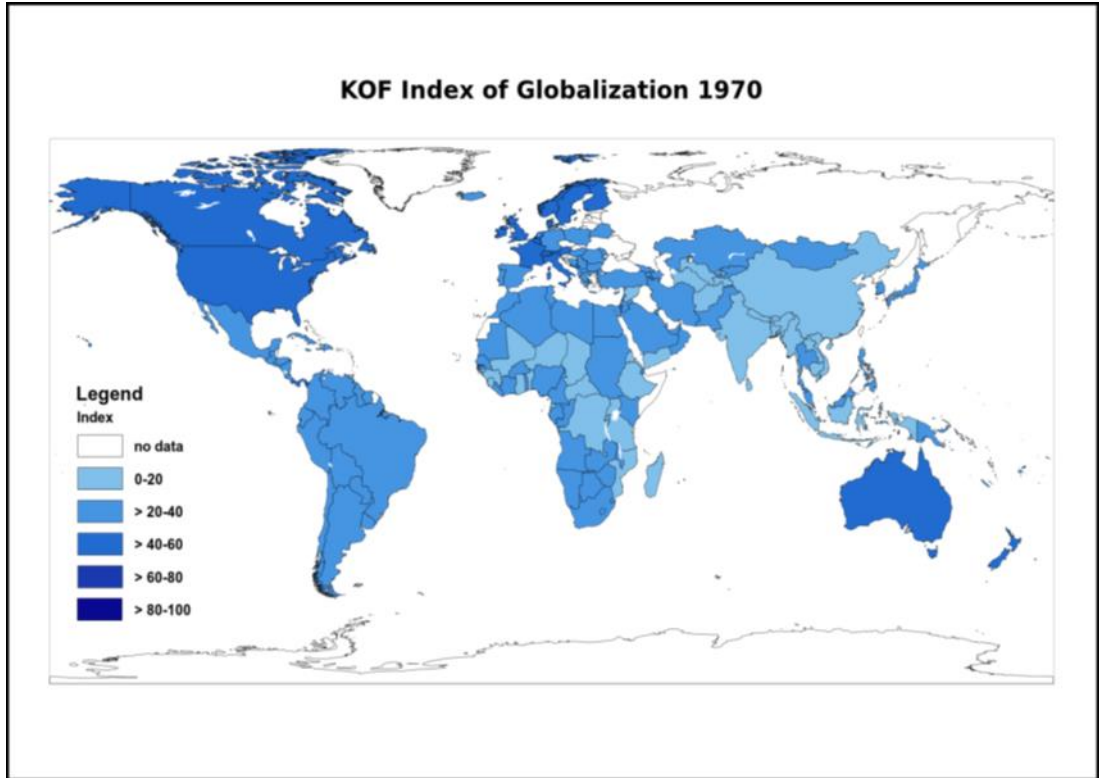
Thornill (2003) bunu şu şekil açıklamıştır; küreselleşme ile doğan bir kavram vardır: “yeni bireycilik”... Bu yeni birey kalabalık olan metropoller içinde kendini yalnız hisseden, televizyon, bilgisayar ve özellikle cep telefonu ekranlarından akan küresel jellerle yıkanıp, evrenin her aşamasında başkalarına karşı kendi kişiliklerini yansıtmaya isteği olan bir tüketici tipi olarak karşımıza çıkar. Bu yeni birey tipi olan tüketici, gereksinimleri olan birtakım şeyleri almaktan sıkılmış, daha çok kendi isteklerini almaya yönelmiş bir şekilde kendini gösterir. Bu açıdan bu birey için alışveriş, sadece istediklerini temin etmek anlamına gelmiyor, kişiliğini ve kimliğini de alması anlamına geliyor. Bir kısım insanlar için geniş anlamda alışveriş tanımı, insanların kafasını dağıtmada, iç huzuru sağlamada ve dinginliğin kaynağı olmasında bile dinin sınırlarının ötesine bile geçmektedir. Aslında küreselleşen bu dünyada insanlık kendini keşfetme arzusu içindedir. Eskiden alışverişe çıkan insanlar nakit para, ürünleri seçmede tercih zorunluluğu ve hatta aradığı ürünleri bulamama gibi sıkıntılar yaşarken, yeni birey ise zamanın kısıtlı olması, güven duygusunda sorunlar yaşama ve dikkat dağınıklığı gibi kısıtlarla çevrilidir.

Elçin (2012: 12-13) küreselleşme üzerine yaklaşımları üç bölüme ayırır. Bunlardan birincisi Aşırı Küreselleşmeciler (Hyperglobalist)’dir. Aşırı

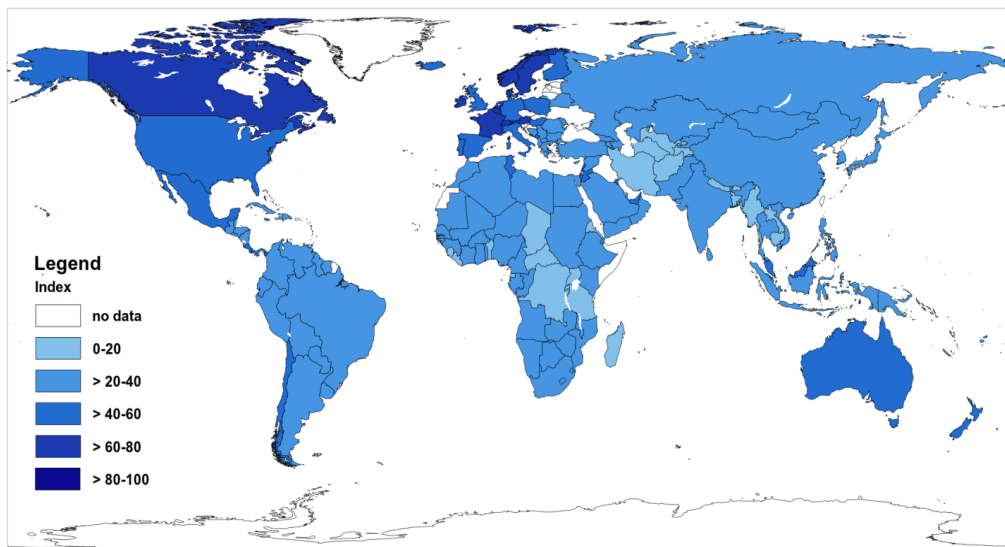
küreselleşmecileri, radikaller olarak da tanımlamaktadır. Yani aşırı küreselleşmecilere göre, endüstri uygarlığının bir ürünü olan ulus devlet, küreselleşme sürecine paralel olarak önemini yitirmiştir. Artık küresel piyasa, politikanın yerini almaktadır; çünkü piyasa mekanizması hükümetlerden daha rasyonel çalışmaktadır. Kısaca onlara göre piyasalar devletten daha güçlüdür. İkinci yaklaşım ise Kuşkucular-Küreselleşme Karşıtları (Skeptical)'dır. Kuşkucular ise, küreselleşme konularının hepsine kuşkuyla yaklaşırlar ve dünyada hiçbir şeyin yeni olmadığını ifade ederler. Dünya ekonomisinde duvarların kaldırılması yönündeki günümüzde yaşanan gelişmelerin yüz yıl öncesine benzer bir duruma geri dönüşten başka bir şey olmadığını iddia etmekle birlikte herkesin bu terimle bu kadar ilgili olmasını zamanın ideolojisi haline gelmesine bağlamaktadırlar. Onlar için küreselleşme, refah devletini yok edecek minimal devlet ve hükümeti amaçlayan çevrelerin sık sık kullandığı bir terimdir. Son olarak açıklanan küreselleşme yaklaşımı ise Dönüşümcüler (Transformationalist)'dir. Bu yaklaşım küreselleşmeyi modern toplumları ve dünya düzenini yeniden şekillendiren hızlı, sosyal, siyasal ve ekonomik değişmelerin arkasındaki ana siyasal güç olarak görmektedir. Ayrıca ekonomik anlamda 30-40 yıl öncesinden farklı bir dönem yaşadığımızı ve bundan önceki pazardan çok daha bütünleşmiş yeni bir pazarın oluştuğunu iddia etmektedirler.

Küreselleşme olgusunun tüm dünyayı sarması ve inanılmaz bir şekilde hızla artması, küreselleşmenin kaçınılmaz bir sonucudur. Küreselleşme son hızla günümüzde de devam etmektedir. Tüm dünyayı saran küreselleşmeyi KOF (Konjonktür Araştırmalar Enstitüsü) endekslerine göre aşağıdaki grafiklerle daha net bir şekilde gösterebiliriz;

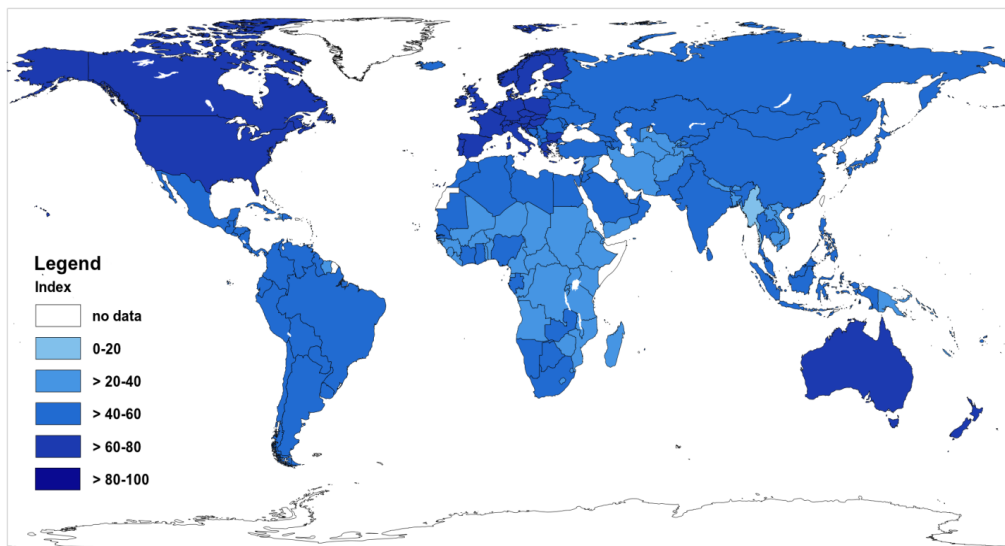
Grafik 1: Küreselleşmenin Dünyadaki Durumu, 1970-2010

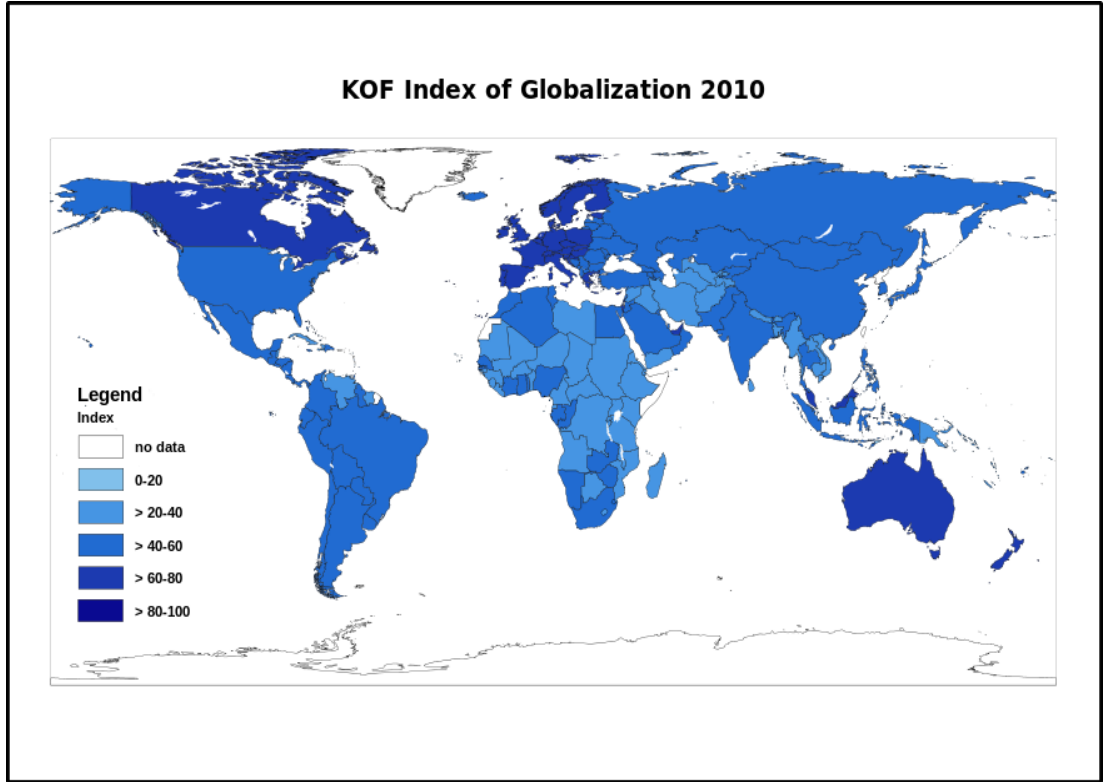

KOF Index of Globalization 1990

KOF Index of Globalization 2008

Kaynak: <http://globalization.kof.ethz.ch/map/>, 2014

Grafiklerde görüldüğü gibi küreselleşme dünyanın her yerine her geçen yıl daha da artarak adeta dünyayı tamamen kucaklamaya devam etmektedir. İster gelişmiş ister az gelişmiş ülke olsun dünyanın her kesimi küreselleşme ile karşı karşıya kalmaktadır.

3. KÜRESELLEŞMENİN OLUMLU YANLARI

Her olgu gibi küreselleşmenin de olumlu ve olumsuz yanları vardır. İlk olarak küreselleşmenin olumlu taraflarını ele alacağız. Küreselleşmenin olumlu yanları aşağıda maddeler halinde sunulmuştur (Balay, 2004: 64-65);

- Küreselleşmenin ortaya çıkmasıyla birlikte yer ve zaman sınırları her geçen yüzyıl boyunca adım adım ilerleyip genişleyerek günümüze kadar gelebilmiştir. Böylece dünyada olup biten herşey bütün insanlığa mal edilmeye başlanmıştır.
- Kültür ve uygarlık yeni baştan anlamlandırılarak, bireylerin meydana getirdiği fikir ve eserler ile insanlığın ortak değerleri oluşmaya başlamış ve

geçen yüzyıllar içerisinde bu eserler kültürler çerçevesinde anlamlandırılmıştır.

- Hukuksal alanda gelişmelerin olmasıyla insan hakları, özgürlük, adalet ve eşitlik gibi kavramlar yaygınlaşmıştır. Böylece insanlar kendine inanmaya ve güven duymaya başlamış, kendine güvenen bu insan kendi değerlerini keşfederek hiçbir kişi ya da kuruma bağımlı olmaması gerektiğini anlamıştır.
- Dünya çapında eğitim alanında gelişmeler ve ilerlemeler sözkonusu olmuştur. Her ülkenin sadece belli kesimleri eğitmenin çıkar yol olamayacağını ve kalkınmak için toplumların hepsinin geniş tabanlara yayılarak eğitim aşamalarından geçmesi gerektiği önem kazanmıştır.
- Küreselleşme ile kitlesel olarak yetişmiş nitelikli nüfusa ihtiyaç olduğu gerçeği her geçen gün artan bir oranda kendini hissettirmiştir.
- Sağlık alanında yapılan çalışmalarda gözardı edilemeyecek kadar çoktur. Birçok hastalık ülkelerin beraber hareket etmesi ile yenilmiş, bebek ve çocuk ölümlerinde azalma olmuş ve insanların yaşam süreleri uzayarak sağlıklı yaşam olanakları genişlemiştir.
- Uluslararası üretim ve tüketimde rekabet artışı gözlemlenmiştir. Dünyanın neresinde olunursa olunsun insanlar birbirlerinin üretiminden faydalanmaya ve birbirlerinin ürünlerini tüketmeye başlamıştır.
- Farklı yapıdaki bireylerin biraraya gelmesi ile yeni ve ortak yaşam biçimleri belirmeye başlamış ve ortak anlayışlar baş göstermiştir.

Ayrıca yeniliklerin artması, teknolojinin hız kazanması, uzaklıkların ulaşımdaki gelişmelerle daha yakın hale getirilmesi, bilginin hızla yayılıp tüm dünyada kolay ulaşılabilmesi, çalışma koşullarının iyileştirilmesi, ülkelerin büyüme ve kalkınmalarını sağlaması gibi küreselleşmenin birçok olumlu yanlarını saymak mümkün olmaktadır.

4. KÜRESELLEŞMENİN OLUMSUZ YANLARI

Küreselleşmenin olumlu taraflarını saydığımız kadar olumsuz tarafları da vardır. Küreselleşen dünyanın, alanların küreselleşme kavramı ölçüsünde ne derece olumsuzluklara neden olduğu aşağıda maddeler halinde verilmiştir (Balay, 2004: 65);

- Tüm dünyada meydana gelen küreselleşme, gelişmiş ülkelerle bütünleşmek zorunda kalmış az gelişmiş ülkelerin ekonomik, siyasal ve kültürel alanlarda büyük ülkelerin etkisi altında kalmasına neden olmuştur. Bunun sonucunda da güçsüz ülkelerin gelişmiş büyük ülkelere bağımlılığı söz konusu olmuştur. Bu bağımlılık çerçevesinde ulusal sınırlar ortadan kalkmış, milli egemenlik, milli bağımsızlık gibi kavramların içeri boşaltılmıştır.
- Toplumlar küreselleşmenin ortaya çıkmasıyla zıt iki yöne doğru hareket etmeye başlamıştır. Birinci yönde olan toplumlar birbirlerine daha da yakınlaşarak bütünlük sağlamışlardır. Diğer yönde olan toplumlar ise ulusalcılık, etnik ulusalcılık ile paramparça olma sürecine doğru sürüklenmişlerdir. Birbirine zıt bu iki durum, bazı ülkeler için ikilem yaratmıştır.
- Her ülkenin sahip olduğu üretim faktörleri farklı farklıdır. Dolayısıyla bunun sunduğu üretim gücü ve tüketim olanakları da farklılık göstermiştir. Sanayileşmesini tamamlamış ülkeler daha üstün konumda iken tamamlamamış geri kalmış ülkeler ise daha alt düzeylerde yer almıştır. Yani küreselleşme zenginlik ve refah artışı sağladığı kadar fakirlik ve sefalet dağılımının da artmasına neden olmuştur.
- Yaygınlaşan eğitim alanındaki gelişme eğitime katılan insan sayısında da artışa yol açmıştır. Hızla gelişen kitlesel iletişim araçlarının yaygınlık kazanması ve teknolojik alanlardaki gelişme ile eğitim kurumlarında bilgi ve beceri seviyeleri de yükselme göstermiş fakat buna karşılık eğitimden yararlanamayanların sayısında da artış olduğu ileri sürülmüştür.

Balay'ın söylediklerinin dışında küreselleşme toplumların kültürlerini erezyona uğratmış ve kültürleri tek tipleştirmeye sürüklemiştir. Ayrıca İsveçli İktisatçı Gunnar Myrdal'ın (1959) "Kutuplaşma Teorisi" (Polarisation Theory)'ne yaptığı eleştiride, farklı gelişme yapılarına sahip bulunan ülkelerin ekonomik entegrasyona gitmeleri durumunda ekonomik entegrasyonun ülkeler arasındaki gelişme farklarını daha da artıracak ileri sürmüştür. Yani kutuplaşma teorisinin sunduğu sonuç gibi küreselleşmenin sonucunda da fakir daha fakir olacak, zengin daha zengin olacaktır.

İKİNCİ BÖLÜM

SOSYAL KÜRESELLEŞME VE GÖSTERGELERİN AÇIKLANMASI

1. SOSYAL KÜRESELLEŞME

Ekonomiyi toplum kavramı çerçevesinde; tarım toplumu, sanayi toplumu ve bilgi toplumu olarak sınıflandırma yaptığımızda, bu bölümlerde ihtiyaç duyulan herşey; kavramlar, amaçlar, değerler, sistemler, politikalar farklı farklı olmuştur. Günümüzde artık her şeyin bilgi kaynaklı olduğu bu dönemin kullandığı politikaların, yöntemlerin araçları arasında ise küreselleşme de yerini almıştır. Küreselleşmenin ortaya çıkmasını gelişmiş ülkeler tetiklemiştir. Çünkü gelişmiş ülkeler adı üzerinde diğer ülkelere göre oldukça gelişmiş, sağlam pazar yapılarına sahip, teknolojileri oldukça ilerlemiş, siyasi ilişkileri iyi olan ülkelerdir.

Küreselleşmenin hep ekonomiyle bağlantısını düşünürüz. Oysa ekonominin yanında birçok alanları da etkilemiştir. Bunlardan bir tanesi de sosyal küreselleşmedir.

Küreselleşme ile birlikte kitlesel iletişim araçları (televizyon, telefon, bilgisayar, laptop, tablet vb.) sosyal ve kültürel boyut kazanmıştır. Buna iletişimin, bilginin ve kültürün sosyal küreselleşmesi diyebiliriz. Bunların sebep olduğu değişiklikler toplumların bütün değer yargılarının da değişmesine neden olmuştur.

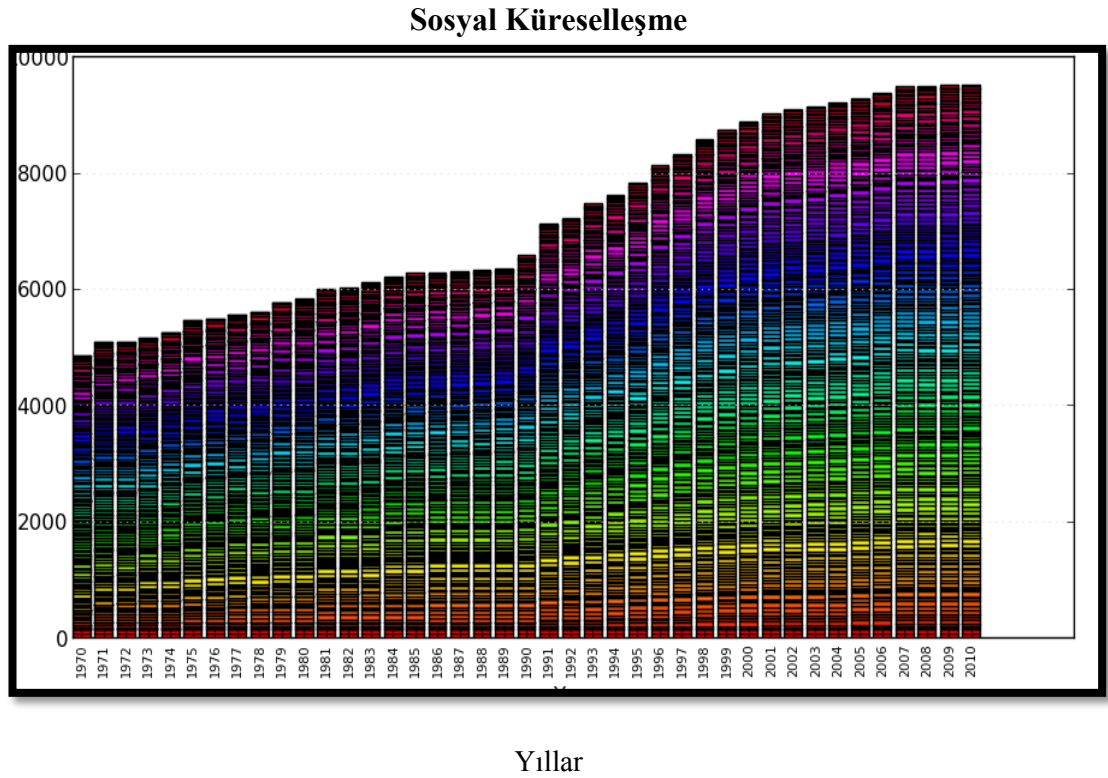
Böylece sosyal ilişkilerin bir araya gelmesi sosyal küreselleşmeyi ortaya çıkarmıştır.

Sosyal küreselleşme, küresel bir varlık olan ‘Küresel Birey’i ortaya çıkarmıştır. Küresel birey; küresel düşünen, küresel davranan, küresel giyimi-yemek tarzı olan, küresel faaliyetlere tepki gösteren ve küresel faktörlere yönelendir. Bu küresel birey dünyanın her yerinde yerini almaya başlamış ve birçok yerde de yerini almıştır. Bu da doğal olarak sosyal küreselleşmenin yaygın hale gelmesine yardımcı olmuştur.

Küreselleşme ile teknoloji, ekonomi ve sosyal alanlarda değişiklikler olmuştur. Teknolojinin hızla ilerlemesi sayesinde her türlü bilgi kısa bir zamanda elde edilebilmektedir. Ekonomik alanındaki dönüşümlerde yeni global ekonomiler ortaya çıkıp biçimlenmiştir. Sosyal alanda ki değişimler ise her bir sosyal sistemi değişikliğe uğratmış yeni sosyal etkileşimler meydana gelmiştir. Küreselleşmenin oluşturduğu bu yeni yapı sayesinde insanlar arasındaki iletişim gelişmiş, köprüler kurulmuştur. Günümüzde de küreselleşme sosyal ilişkilerin bir araya gelip toplanması olarak ifade edilebilir. Küreselleşme aşamasındaki sosyal ilişkilerin gelişmesi ülkeler için bir ön koşul niteliği oluşturmaktadır. Bu sayede de kültürler arası etkileşim dünyanın her yerinde önem kazanmaktadır. Diğer taraftan da dünya ekonomisine damga vural küreselleşme kavramı; işgücünün, sermayenin, ticaretin, teknolojinin ve pazar piyasalarının uluslararası konumuna gelmesi bakımından önemli paya sahip bir boyuttur (Çalık ve Sezgin, 2005: 57).

Küresel kuruluşlar ve küresel özel şirketlerin oluşması insanlık açısından faydalı olmuştur. Ancak gerçekleştirdiği oluşumlar yanında gittiği ülkeleri sömürü altına alıyor ise bu faydanın tersinin işlendiğini gösterir. Küresel kuruluşlardan birkaçı şöyledir: UN, EU, WB vd. Özel kuruluşlar arasında ise Microsoft, McDonald, Coca-Cola gibi şirketleri sayabiliriz.

Diğer taraftan dünyadaki sosyal küreselleşme eğilimini de görebiliriz. Bunun için İsviçre Ekonomi Enstitüsü'nün yapmış olduğu KOF endeksi şöyledir:

Grafik 2: Dünyadaki Sosyal Küreselleşme Trendi, 1970-2010

Kaynak: <http://globalization.kof.ethz.ch/aggregation/display>, 2014

Grafikte 1970-2010 yılları arasında, dünyanın sosyal küreselleşme durumu verilmiştir. Bu grafik sosyal küreselleşmenin dünyada her geçen yıl arttığını gözler önüne sermektedir.

Ayrıca KOF indeksi, sosyal küreselleşmeyi üç kategoride sınıflandırır. İlki kişisel iletişim, ikincisi bilgi akışları ve son olarak üçüncüsü ise kültürel yakınlık olarak sınıflandırılır. Aşağıda KOF indeksin kategorileri nasıl açıkladığı yer almaktadır (globalization.kof.ethz.ch, 2013);

Kişisel İletişim: Bu endeks, farklı ülkelerde yaşayan insanlar arasında doğrudan etkileşim yakalamak içindir. Uluslararası telefon trafiği (kişi başına dakikadaki trafik) ve turizmin (gelen ve giden turizm sayısı olarak) bir ülke için ne kadar olduğunu içerir. İşçi transferleri, yabancı nüfusun diğer ülkelerdeki insanlarla etkileşimlerini yakalayabilmeyi dahil ederken, ülkeler arasında ne ölçüde etkileşim olup olmadığını ölçer. Ölçümde Evrensel Posta Birliği'nin Posta İstatistik Veri Tabanı bilgileri alınırken telefon trafiği için veriler Uluslararası

Telekomünikasyon Birliği tarafından sağlanır. Kalan değişkenler için veriler ise Dünya Bankası tarafından elde edilir.

Bilgi Akışları: Kişisel iletişim bilgileri farklı ülkelerdeki insanlar arasındaki etkileşimlerin ölçülmesi yoluyla ölçülebilir. Bilgiler alt endeksi, fikir ve görüntülerin potansiyel akışlarını ölçmek için kullanılır. Bu indeks internet kullanıcıların sayısını içeren, televizyon ve uluslararası gazeteler ile hanelerin payını (GSYİH'nın yüzdesi olarak) içerir. Diğer ülkelerden gelen ya da giden haberlerin tüm dünyaya yayılmasına katkıda bulunarak fikirlerin küresel olarak yayılmasını sağlamaktadır. Bu alt endekste Dünya Bankası, Uluslararası Telekomünikasyon Birliği, UNESCO (çeşitli yaşlar) ve Birleşmiş Milletler Commodity Trade Statistics (Mal Ticaret İstatistikleri) verileri kullanılarak uygulanmıştır.

Kültürel Yakınlık: Kültürel yakınlık tartışmasız olarak küreselleşmenin en zor kavramlarından biri ve aynı zamanda küreselleşmenin en zor boyutudur. UNESCO, Birleşmiş Milletler, McDonald's restoran sayısı ve Ikea sayısı verileri kullanılarak ölçülmüştür.

Aşağıdaki tabloda KOF indeks, küreselleşmenin üç boyutundan biri olan sosyal küreselleşmenin ne kadar yer aldığını yüzde dilimler halinde vermiştir;

Tablo 1: 2013 KOF İndeks Sosyal Küreselleşme Göstergeleri

SOSYAL KÜRESELLEŞME	
i) Kişisel İletişim Verileri	(34%)
- Telefon Trafığı	(25%)
- Transferler	(3%)
- Uluslararası Turizm	(26%)
- Yabancı Nüfus (Nüfusun Toplam Tutarının Yüzdesi)	(21%)
- Uluslararası Mektuplar	(24%)
ii) Bilgi Akış Verileri	(35%)
- İnternet Kullanıcıları	(33%)
- Televizyon	(36%)
- Gazeteler	(31%)
iii) Kültürel Yakınlık Verileri	(31%)
- Mcdonald's Restoranlarının Sayısı	(45%)
- Ikea Sayısı	(45%)
- Kitap Ticareti	(10%)

Kaynak: <http://globalization.kof.ethz.ch/>, 2013

Tablodan görüldüğü üzere KOF indeks sosyal küreselleşme göstergelerinin içerisinde kişisel iletişim verileri, bilgi akış verileri ve kültürel yakınlık verileri yer almaktadır. Sosyal küreselleşmenin yüzde yüzlük diliminin içerisinde kişisel iletişim veri oranları yüzde otuz dördlük bir orana sahiptir. Bunun yanında bilgi akış verileri yüzde otuz beşlik paya sahip iken kültürel yakınlık verilerinin yüzde otuz bir orana sahip olduğu görülmektedir. Yüzdeler içerisinde sosyal küreselleşmenin içinde en çok bilgi akışları yer almaktadır. Aşağıda bunların detaylı açıklamaları verilmiştir.

1.1. Kişisel İletişim Üzerine

İletişim insan yaşamı için vazgeçilmez bir araçtır. İnsanlar yaşamlarını sürdürebilmek, ihtiyaçlarını karşılamak, insanlarla birlikte yaşayabilmek, duygu ve

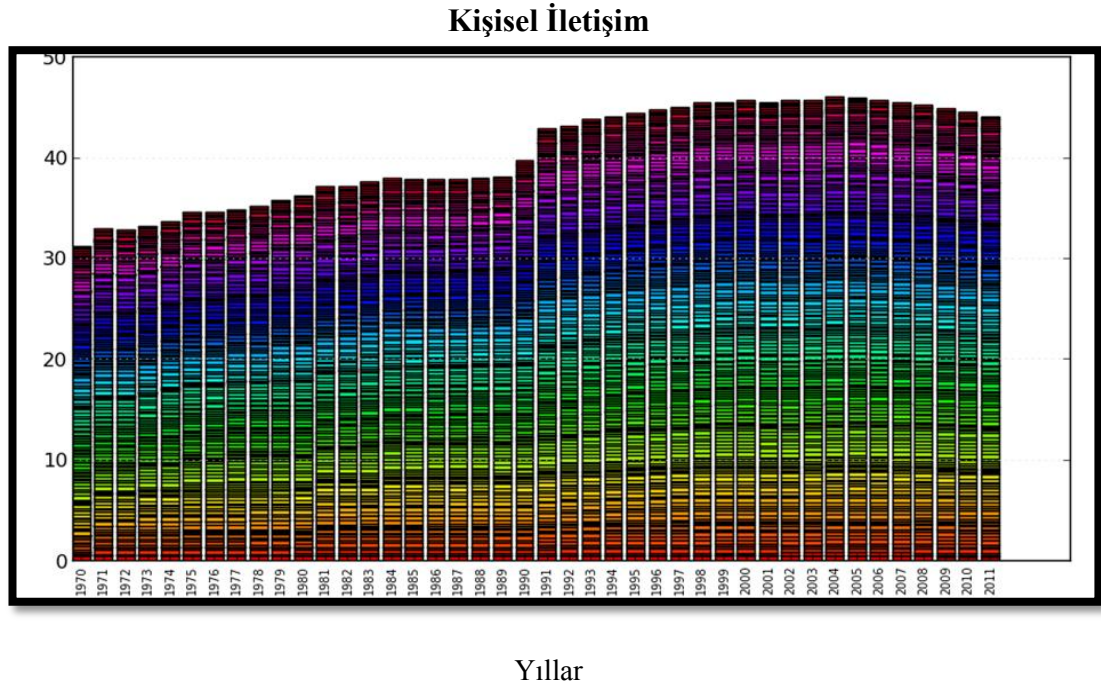
düşüncelerini anlatabilmek için iletişim kurmak zorundadır. İletişim sayesinde birçok alanda gelişmiştir.

Günümüz çağını bilgi çağı olarak kabul edersek, bilgi çağının alt dalı olarak iletişim çağını da günümüzde açıkça yaşadığımız göz ardı edilemez. Böylece iletişim çağında, iletişim teknolojisindeki gelişmeler günlük yaşantımıza hızla girmektedir. Küresel süreç içerisinde ise iletişimin önemi çok büyüktür. Çünkü iletişim küreselleşmeyi bir adım daha öne taşır.

Ekonomik, sosyal, ticari, kültürel ve hatta siyasi alanda küreselleşen dünyamızda ekonomik alanın bir parçası olan kitle iletişim araçları da bununla beraber iletişim de küreselleşmeden payını almıştır. Gelişen teknoloji sayesinde insanlar daha kolay iletişime geçebilmektedir. Dünyanın bir ucundan öteki ucunu saniyeler içinde arayıp konuşabilmekte hatta görüntülü olarak bile görüşme yaparak iletişime geçebilmekteyiz.

Küreselleşmenin bize sunduğu sonuçlar dolayısıyla, bilgi ve yönetim alanının kolay bir şekilde kontrol edilebilmesi, iletişim olanaklarının artış göstermesi, bölgesel ve etnik ayrımcılığı körükleyici etki yaratması gibi hem olumlu hem de olumsuz tesirler yaratmıştır. Bu olumsuz tesirler arasında bölücülük ve ayrımcılığın artması yer alırken olumlu tesirleri arasında kültürlerin yaygınlık kazanması ve kabullenilmesi gibi olgular da yer almaktadır. Her geçen yıl artan iletişim imkanları, mikro milliyetçilik akımlarının özendirilmesine yol açmıştır. Diğer taraftan da birtakım kapalı toplumlarda geleneksel yapıda çözümler görülmüştür. Bu çözümlerle beraber bir toplumsal çöküş de kendini göstermiştir. Geleneklerin, göreneklerin, yerel ve ulusal alanın tehditler ile karşı karşıya kalması, bir kısım çeşitli topluluklarda tepkilere neden olmuştur. Bunun sonucunda da yeni yeni sosyal sorunlar meydana gelmiştir (Talas ve Kara, 2007: 154).

Hall (1991: 8) bunun nedenini şu şekilde yorumlar; küresel kitle kültürü, kültürel üretimin modern araçlarının egemenliği altında olması, dilsel sınırları ortadan kaldıran, tüm dillerde anında konuşan görüntünün de egemenliğindedir. Diğer bir ifade ile popüler yaşamın, eğlenceli hayatın ve dinlenmenin yeni baştan inşa edilmesine görsel ve grafik sanatların egemenliği altında gelişme gösterir. Televizyon, telefon, sinema gibi görselleşmenin ve de kitleli tanıtımların, reklamların sunduğu tarzların egemenliğinin sonucudur.

Grafik 3: Dünyadaki Kişisel İletişim Trendi, 1970-2011

Kaynak: <http://globalization.kof.ethz.ch/aggregation/display/>, 2014

Yukarıdaki grafik 1970 ile 2011 yılları arasında sosyal küreselleşmenin alt kısmı olan kişisel iletişimin dünyadaki trendini göstermektedir. Grafikte kişisel iletişimin yıllar itibariyle düzenli artmadığı hatta bazı yıllar azalma olduğu görülmektedir. Dünyadaki kişisel iletişim verilerinde dalgalanmalar söz konusu olmuştur. 1990 yılından sonra kişisel iletişimde büyük bir sıçrama olduğu göze çarpmaktadır. Bunun nedenlerinin altında hızlı teknolojik gelişme ve telefonların, bilgisayarların yayılması yatmaktadır.

Kişisel iletişimi ekonomi ile ilişkilendirirsek; kişisel iletişimin ekonomik büyüme ile ilişkisini dolaylı olarak Coase (1937)'nin 'İşlem Maliyeti' kavramına dayandırabiliriz. Coase' ye göre alternatif yönetim mekanizmaları olarak "piyasa" ve "örgüt" arasında seçim yapılırken, bu seçim büyük oranda hangi mekanizmanın işlem maliyetini en az seviyeye indirdiğine göre yapılmalıdır. Ekonomik aktiviteler ve ekonomik aktörler, ortaya çıkan bu mekanizmalar arasında tercih yaparken hangisinin maliyeti en az ise onu seçmeye karar verir. İşlem maliyetinin oluşumunda piyasa yapıları, alınacak olan mal ve hizmetin pazarlarda olup olmaması, kalite bakımından karşılaştırma yapılması, piyasadaki en düşük fiyatı bulma kısacası piyasaların araştırılıp en uygun olanının bulunması işlem maliyeti açısından önem

arzettmektedir. Bu faktörler sonuç itibariyle işlem maliyetini etkiler. İşlem maliyetine örnek olarak finansal aracı olan kuruluşlar gösterilebilir. Çünkü finansal araçlar büyük ölçüde işlem maliyetlerini aşağı çekme gücüne sahiptirler. Finansal araçların katlanmak zorunda oldukları işlem maliyetlerinin düşük olması ise bu araçların müşterilerine likiditesi daha yüksek oranlarda hizmetler sunma olanağına sahip olmalarını sağlar. Finansal araçlara örnek olarak ise bankalar gösterilebilir. Bankalar, mevduat sahiplerine çek hesabı açarak ödemelerini kolayca yapabilme olanağı sunmakta, bu tür mevduatlara faiz ödemekte ve bu hesaplarda bulunan fonlar istendiği zaman mal ve hizmetlere dönüştürülme olanağına sahip bulunmaktadır (Kalemci, 2013: 59). Bu nedenle işlem maliyeti açısından önem taşır. Dolayısıyla işlem maliyetinin düşük olması hem ülke içi hem de ülkeler arası dış ticareti arttıracaktır. Bunun sonucu olarak da ekonomik büyüme gerçekleşmiş olacaktır.

1.1.1. Telefon ve Küreselleşme

Telefonun icadı 1876 yılında Alexander Graham Bell tarafından olmuştur ve insanlık için yeni bir çığır açılmıştır. Telefonun icadından önce insanlar arasındaki iletişim çeşitli yollar ile olmuş, bir mesajı iletmenin en hızlı yolu Mors alfabesi kullanarak telgraf hatlarından o mesajı iletme olmuştur. Ancak telgraf ile sadece istenilen mesaj iletilebilmiş, insan sesinin teller aracılığıyla aktarılması olanaksız görülmüştür. Alexander Graham Bell, çalışmaları sırasında bir odadan diğer odaya gerdiği telin yansıttığı ses titreşimlerini duymuştur. Çalışmaları sonucunda, insan kulağının titreşimleri güçlendirmesi konusundaki derin bilgilerinin yardımı ve tel aracılığıyla insan sesinin aktarılmasının mümkün olduğunu anlamıştır. Böylece telefon ortaya çıkmıştır. Kısa bir zamanda da tüm dünyaya yayılmıştır (ari.cankaya.edu.tr, 2014).

Telefonun hızla yayılması ile birlikte insanlar arasındaki iletişim hem daha kolay hem de daha hızlı olmaya başlamıştır. Önceleri sadece sabit telefonlar varken teknolojinin ışığında telefonlarda hızla gelişmiş cep telefonları çıkmıştır. Cep telefonları ile nerede olursanız olun iletişime geçmek istediğiniz biriyle saniyeler içinde iletişime geçebiliyorsunuz. Bu da küresel iletişim ile uzaklıkların hiçbir anlamının kalmadığını göstermektedir.

Telefonun küreselleşmesi, tüm dünyaya yayılmasının faydalarının olduğu kadar insan kültürüne verdiği zararlarda göz yumulmayacak kadar çoktur.

Günümüzde mesaj dili olan bir kavram ortaya çıkmıştır. Mesaj dili olarak adlandırılan ve daha çok gençler arasında yaygınlık kazanan bu dil: ‘nbr’, ‘slm’, ‘kib’ gibi daha birçok kelimenin kısaltılmasıyla kültürümüzün bir parçası olan dilimizi erezyona uğratmaktadır. Bu da bize küresel kültürün dil üzerinde oluşturduğu yan etkiler olarak gözler önüne serilir.

1.1.2. Transferler ve Küreselleşme

Taşımanın düşük maliyetli olması, taşıma olanaklarının iyileştirilmesi, yapılan yol çalışmaları ile birlikte ulaşımın daha kolay olması birçok endüstrinin de gelişmesine olanak sağlamıştır.

Transferler üretilen ürünlerin taşınması açısından önem taşır. Taşıma ve iletişim sektörlerinde meydana gelen maliyetlerdeki düşüşler, depolama maliyetlerinin düşmesine yardımcı olmuştur. Tam zamanında (Jus-in-Time) üretim olanaklarının artış göstermesi envanter kontrollerinin gelişmesine, konteynır ve soğuk hava depoları ve taşımacılığı olanaklarının artmasına ve bozulabilir ürünlerin depolama maliyetlerinin azalmasına da neden olmuştur. Diğer taraftan ise ürün israfının da azalmasına katkı sağlanmıştır. Ticari konteynır taşımacılığının sunduğu olanaklar arasında, kamyonların arkasına yüklenen konteynırların doğrudan gemilerden veya kamyonlardan alınıp demiryollarına aktarılabilmesi sayılabilir. Bu sayede hem ürünler bozulmadan istenilen yere ulaştırılabilmekte hem de malların ulaşım araçlarındaki değişmelere maruz kalması önlenmektedir. Ürün depolanmasında meydana gelen bu tür gelişmeler, ürünlerin taşınmasında oluşan hızlı ilerlemeler malların okyanusları aşarak diğer kıtalara kolaylıkla ulaşmasını sağlamıştır (Pitts ve Lei, 1996: 187). Bu gelişmeler de küreselleşmenin her alana yayıldığına göstergesidir.

Enformasyon teknolojilerinin gelişmesiyle birlikte bizlere birçok avantaj sağlamıştır. Ulaşımın gelişmiş olması tüm toplumların yararına olmuştur. Fakat bu olumlu yanlarına rağmen ekolojik dengenin bozulmasına yol açan dezavantajları da beraberinde getirmiştir. Ulaşım ağlarının artık dünyanın her yerinde gelişmiş olması birçok çeşitli hastalıkları, bulaşıcı hayvan hastalıklarını, virüsleri de sınırları aşarak dünyanın her yerine ulaşmasına neden olmuştur. Dolayısıyla bu da bireyleri, tüm toplumları sağlık açısından tehdit eder konumuna gelmiştir.

1.1.3. Uluslararası Turizm ve Küreselleşme

Turizm faaliyetleri hem ülke tanıtımı açısından hem de ülke ekonomisi açısından önem taşır. Tarihi sürecine baktığımızda turizm sadece toplumların belirli kesimlerine hitap ederken günümüzde artık küreselleşmenin her alanda hızla ilerlemesi ile her topluma seslenir olmuştur. Kentte yaşayanların büyük bir kısmının gelir düzeylerinin yüksek olması, sosyal güvenlik kapsamının artması, çalışma koşullarının iyileştirilmesi, teknolojideki gelişmelerle ulaşım araçlarının hızlı ve konforlu hale gelmesi ve haberleşme imkânlarının artması sonucunda turizm faaliyetleri de gelişme göstermiştir (Çeken, Karadağ ve Dalgın, 2007: 6). Günümüzde turizm alanında meydana gelen gelişmeler dünya barışının sağlanması, insanlar ve uluslararası ilişkiler alanında olumlu atmosfer yaratması, dış ödemeler dengesini iyileştirmesi, istihdam ve bölgesel kalkınma gibi katkılarında dolayı gelişmiş ve azgelişmiş ülkeler için vazgeçilmez bir unsur haline dönüşmüştür (Gökdeniz, 2004: 30).

Kimilerine göre 1947 yıllarında ticaretin uluslararası çapta gelişmesi ile başlayıp, 1980'lerden sonrada kısa ve uzun vadeli sermayenin dünya piyasalarına entegre olmasıyla ilerleyen küreselleşme, dünyanın üç temel hizmet sektöründen biri olan turizm sektörünün ülkeler arasında hızla gelişmesine de büyük olanaklar sağlamıştır (Bahar ve Sarı, 2006: 316).

Küreselleşen dünyada ve ilerleyen teknoloji hızında, turizmin de gelişmesi bunlardan etkilenmesi normaldir. Turizmin gelişmesine en büyük katkıyı ulaşımda meydana gelen teknolojik gelişmeler yapmıştır. Ulaşımda meydana gelen maliyetlerdeki düşüşler, daha kolay seyahat avantajları, uzaklığın teknoloji ile daha yakına indirgenmesi ile turizmin daha da küreselleşmesine yol açmıştır.

Uçak gibi ulaşımı kolay olan seyahat araçlarının teknolojinin ışığında hızla gelişmesi, ulaşım maliyetlerini azaltmakta ve böylece turizm faaliyetlerine katılan insan sayısını artırmaktadır. Küreselleşme ve bilgi teknolojilerinin sağladığı iletişim olanakları bilgiye erişimi kolaylaştırdığından bireylerin seyahat etmeye olan ilgi ve taleplerini artırmaktadır. Artan bu taleplere karşılık veren firmalar ya da seyahat ajansları ülkenin ekonomik gelişmesine de katkı sağlamaktadırlar.

Turistik tüketiciler gelişen teknoloji ve küreselleşme ile birlikte değişim de göstermiştir. Günümüzde artık insanların zamanlarının sınırlı olması ile seyahate çıkmak isteyen tüketiciler hem daha kolay hem de rezervasyonlarını kısa sürede gerçekleştirmek için, insanları bilgi teknolojilerinden ve internetten yararlanmaya itmektedir. Böylece turizm işletmecisi daha kolay müşteri bulurken, turistik tüketicilerde daha kolay turizm aşamasına geçmektedirler.

Turizm endüstrisi bilgi yoğun bir endüstri yapısına sahiptir. Bilgi ve iletişim teknolojileri, turistik ürünlerin tanımlanmasında, tanıtılmasında, dağıtımının gerçekleştirilmesinde, bir yandan bir araya getirilmesinde diğer yandan ise düzenlenip tüketiciye sunulmasında önemli role sahiptir. Ayrıca turizm sektöründe bilgi teknolojileri, sürdürülebilir rekabet avantajının ana kaynağı ve stratejik bir silah haline bürünmüştür (Buhalis ve Main, 1998: 198).

Turizm sektöründe teknolojinin kullanılması turizm araçlarına yeni faktörlerin girmesine olanak sağlamıştır. Bilgisayarlı rezervasyon sistemleri turizm sektörünün genişlemesini sağlamıştır. İnsanlar daha kolay seçim yapabilmektedir. Ayrıca turizm işletmecilerin sağladığı erken rezervasyon indirimleriyle daha ucuza tatil yapabilme imkanı bulmaktadırlar.

Diğer taraftan bilgi teknolojilerindeki ilerlemelerin turizm açısından sağladığı en önemli yenilik, üretici ve tüketici arasında bilgi ve veri ağırlıklı bir kanal üzerinden doğrudan doğruya iletişim kurabilme olanağı sağlamasıdır. Turizm işletmeleri bilgi ve iletişim teknolojilerinin sunduğu bu olanak sayesinde müşterileri ile karşılıklı ve kesintisiz iletişim kurabilmektedir. Bu yönden şirketler müşteri yönetiminde başarılar sağlar (Yılmaz ve Yılmaz, 2004: 165). Yani internetin ortaya çıkması ile turizm endüstrisi, turistik tüketicilere ürünlerini tanıtmak, kendi reklamlarını daha kolay sunmak için ticarileşen internetten faydalanmışlardır. Turizm şirketleri bu sayede kendilerini tüketiciye daha iyi tanıtabilmekte ve reklam maliyetlerini daha aza indirgemiş olabilmektedir.

İnternet sayesinde geleneksel pazarlama yöntemleri de değişmiştir. Ayrıca internet diğer kitlesel araçlarına oranla daha esnek bir yapıya sahiptir. İnternetin sağladığı olanak ile pazarlama birimleri doğrudan tüketicilerden gelen mesajlara bağlı olarak bilgilerini yenileyebilmekte ve hatta yeni ürünler ekleyebilmektedir. Bunun bir sonucu olarak geleneksel menü yenileme maliyetine göre internette

bilgilerin güncellenmesi daha düşük maliyet avantajı sağlar. İnternetin bir diğer sağladığı avantaj ise dünyanın her yerinden erişilebilir olmasıdır. Dünyanın bir ucundan günün yirmi dört saati erişime açık olan internet, tüketicilerin ürün hakkında istedikleri bilgilere kolayca ulaşabilmelerini ve hatta tek bir tıkla ürünlerini istedikleri zaman satın alabilmelerini sağlamıştır. Diğer taraftan internet, bilginin çok hızlı şekilde dünyanın her köşesine iletilebildiği, küresel ölçekte erişilebilir ve düşük maliyetli bir iş ortamı da sunmaktadır. Doğal olarak turizm sektöründe de internet önemli bir role sahip olmuştur. Bu doğrultu da internetin turizme sağladığı avantajlar şu şekil sıralanabilir; küresel ölçekte erişim sağlama, işlemleri daha kolay geliştirme, turizm işletmecisiyle turistin daha kolay iletişime geçmesini sağlama, işlemleri daha hızlı ve uygun hale getirme, pazarlama olanaklarını daha çok sunma, maliyetleri her iki taraf için daha aza indirme... (Cho ve Fesenmaier, 2001: 352).

Teknolojik gelişmeler turistik tüketicilere yeni olanaklar sunmaktadır. Böylece seyahat deneyimlerini daha zevkli hale getirerek insanların eğlence anlayışlarının değişmesine ve çeşitlenmesine neden olmuştur. Turistik tüketicilerin günümüzde sunduğu profil; daha deneyimli, çevreye daha duyarlı, daha esnek ve bağımsız, kaliteye daha fazla değer veren ve daha güç memnun edilen bir yapıdadır. Yaşanan demografik değişiklikler (nüfus, küçülen aileler, artan gelir) ve yaşam tarzlarının değişmesi, turistik faaliyetlerinde çeşitlenmesine ve tüketicilerin beklentilerinin artmasına yol açmaktadır. Bu da bireylere özel oluşturulan seyahat taleplerinde artış yaratır (Yılmaz ve Yılmaz, 2004: 162).

Bunun yanında politik gelişmelerde bacasız sanayi olarak adlandırılan turizmin daha da yoğun yaşamasına olanak vermiştir. Bölgesel oluşumlar ve çeşitli anlaşmalar dünya ticaretini ve pazarlarını etkilemektedir.

Bilgi teknolojilerinin gelişmesi, ülkeler arası diplomatik faaliyetlerin olumlu olması ve artan imkânlar nedeniyle turizm endüstrisinin gelişmesi başta küresel turizme daha sonra küreselleşmeye önemli katkıda bulunmuştur. Küreselleşme her ne kadar turizmi kültürel yönden olumlu ya da olumsuz etkilemiş olsa da 'küresel kültür' ün oluşmasında gelişmesinde önemli role sahip olmuştur.

Diğer taraftan sosyal küreselleşme içinde yer alan turizmin küreselleşmesinin büyüme üzerine etkilerini inceleyen literatürde ki çalışmalar şöyledir;

- Balaguer ve Cantavella-Jorda (2002) eşbütünleşme ve nedensellik testlerini kullanarak turizmin İspanya'nın ekonomik büyümesine olan katkısını araştırmışlardır. Araştırma sonucunda uzun dönemde turizmin büyümeyi olumlu etkilediği gözlemlenmiştir. Ayrıca Balaguer ve arkadaşına göre turizm, dış ticaret açıklarının kapanmasına da katkı sağlamıştır.
- Balaguer ve arkadaşı gibi Yıldırım ve Öcal (2004)' da, Türkiye üzerine yaptıkları çalışmada turizmin ekonomik büyüme üzerine etkisinin uzun dönemli olduğu sonucuna varmışlardır.
- Ghali (1976)'nin Hawaii üzerine yaptığı çalışma, Narayan ve Prasad (2003)'nin Fiji'de turizm gelirleri ile reel GSYİH arasındaki ilişkiyi incelemesi, Gündüz ve Hatemi (2005) 1963-2000 arasında yıllık verileri ve nedensellik testlerini kullanarak turizm yönlü büyüme hipotezinin geçerliliğini Türkiye için test etmesi gibi araştırmalar ve araştırmaların sonucunda da turizmin ekonomik büyüme üzerinde olumlu etkisinin var olduğu sonucuna varılmıştır. Ama genellikle bulunan sonuçlar kısa dönemden çok, uzun dönemde turizmin ekonomik büyümeyi gerçekleştirdiği sonucunu doğurmuştur.

1.1.4. Yabancı Nüfus ve Küreselleşme

Ülkeler ve hatta şehirlerin yapıları, sahip oldukları özellikleri dünyayı etkileyebilmektedir. Örneğin, New York'ta meydana gelen bir olay sonucunda dünyanın çok büyük bir kısmı etkilenirken buna karşın Sudan'ın Hartum şehrinde meydana gelen bir olay sadece yakın çevresindeki dar bir bölgeyi etkileyebilir (Şehirlerin Fonksiyonları ve Nüfus Politikaları, 2013: 39). Nüfus yapısındaki özelliklerde ülkeden ülkeye ve hatta ülke içinde bile ilde ile ilçeden ilçeye, bucaktan bucağa farklılık göstermektedir.

Ülkeler arası yabancı nüfus hareketliliği de ülkeleri etkilemektedir. İşçi göçlerinin olması hem alan hem veren ülke açısından önem taşır. İşçi göçünü alan ülke emek ihtiyacını karşılarken, işçi göçünü veren ülke de ülkesindeki işsizlik oranlarının azalmasını sağlar.

Küreselleşme hareketleri ile beraber ülkelerdeki yabancı nüfus sayısında da artış olmuştur. Çeşitli ırka, dile, dine, kültüre sahip insanların birarada yaşaması da kültür çatışmalarını beraberinde getirmiştir. Ayrıca yabancı sayısındaki artış ülkenin nüfusunda arttıracığından ülke için işsizlik sorununu ortaya çıkartmıştır.

Özgür (2012: 21), artan nüfusun ortaya çıkaracağı diğer sorunları şöyle açıklar; nüfus ile kaynaklar arasında dengesizlikler ortaya çıkar. Toplumsal nüfus patlaması kaygısı, küreselleşen dünya ile nüfusunda hızla artması, artan nüfusa paralel olarak çevresel kirlilik ve atıkların ekolojik dengeyi bozması da sorunlar arasındadır. Diğer bir taraftan ise yenilenebilir veya yenilenemeyen kaynakların kullanımı konusunda oldukça hoyrat ekonomik büyüme yöntemlerinin kullanılması da bir dizi küresel endişeyi beraberinde getirir.

Küreselleşen dünya ile ortaya çıkan “Küresel Emek Piyasası” da ülkeler arası nüfus hareketliliğine yol açmaktadır. Bu piyasa türünde değerlendirmelerde farklı ölçüt kullanılır. Emek ve üretim aynı ölçüde değerlendirilmez. Üretim alanında daha ucuz ve verimli piyasalar tercih edilir. Bu husus üretimlerin gerçekleştiği ülkelere doğru bir yönelime neden olur. Hatta üretimin gerçekleşeceği mekanlar bu kriterlere göre belirlenerek firmalar fabrikalarını bu gereksinimlere yanıt verecek ülkelere kurma yolunu seçerler (Karakoyunlu, 2000: 548).

Başka ülkelere yönelen firmalar, artan küresel rekabetle her ülkenin işgücünü diğer ülkeler için mobil durumuna getirmektedir. Asgari maliyetle üretim yapmak için sınır tanımayan, üretimi ve yatırımlarını başka ülkelere yönlendiren bu firmalar, dünya çapında bir pazar haline gelmektedirler. Buna eşanlı olarak küresel emek piyasasının da ortaya çıkması ile artan küresel rekabetin bütün dünyada daha az ücret ve çalışma standartlarına yönelik baskıların artacağı düşünülmektedir. Bu baskıların üç farklı yoldan gerçekleşeceği ifade edilir. İlki, uluslar ötesi düzeyde rekabeti arttırmaya yönelen firmaların hem ücretleri düşürme hem de çalışma standartlarını düşürme diğer taraftan da istihdamın yapısını ve seviyesini değiştirme çabalarının yer almasıdır. Maliyetin düşük olması için yapılan stratejiler, şirketlerin yeniden yapılanması ve küçülen şirketlerin olduğu kadar toplu pazarlığın sınırlandırılması ve şirket faaliyetlerin başka bölgelere sürüklenmesi ile de sağlanabilmektedir. Bunlardan ikincisi ise, işverenlerin ürettikleri ürünleri ülke dışına ve başka bölgelere doğru yönlendirmesidir. Böylece işletme yerli çalışanlar yerine yabancı çalışanları ikame etmekte, işletmenin karşı karşıya olduğu emek piyasasında yabancı işçi rekabeti ortaya çıkmaktadır. Bu yüzden oluşan emek piyasasında emek talebi daha elastik bir yapıya bürünür. Yerli işgücü için bir tehdit oluşturan bu yapı işverenlerin pazarlık gücünü de arttırmaktadır. Üçüncü ve son olan yol ise, daha düşük ücret ve çalışma standartlarına yönelik baskıların ortaya çıkacağı yoldur. Bu yol da yüksek

küresel rekabet karşısında ulusal hükümetlerin düzenleme gücünün zayıflaması, ihracat pazarlarında rekabet etmek için ulusal ve uluslararası sermayeyi, doğrudan yabancı yatırımları kendi ülkesine çekmek için ulusal ve uluslar ötesi teşebbüslerin taleplerine cevap vermek, hükümetler için ihmal edilemez gelişmeler olarak görülmektedir. Bunların oluşturduğu tehditler arasında, ülke içinden vatandaşların yurtdışına yerleşmesi, uluslar ötesi teşebbüslerin muhtemel yatırım alanlarına yönelik bilgi alma, vergi ve diğer alanlarda taviz isteme gibi oluşumlar devletlerin kural koyma gücünü kırmaktadır (Aykaç, 2000: 568).

Öte yandan sınır kavramının giderek ortadan kalkması ve küresel köyün ortaya çıkması iddia edilmektedir. Herkesin bu küresel köyün vatandaşı olup olmayacağı konusunda şüpheler vardır. Bu şüphelerin arkasında yatan nedense küreselleşen profesyonel elitler önündeki engellerin sürekli kalkması, vasıf düzeyi düşük, milyarlarca insanın önündeki engellerin ise sürekli yükselmesidir. Hewlett Packard, Motorola ve IBM gibi şirketler günümüzde, Hindistan'dan uzmanlar getirerek istihdam etmektedirler. Hintli vasıflı işgücü, ABD ya da Batı Avrupa ülkelerindeki benzer vasıflı meslektaşlarından daha düşük ücretlerle çalışmakta ve şirketlerin maliyetlerinde düşüşe yol açtığı için tercih edilmektedir. Yerel bilgisayar uzmanları buna ne kadar karşı çıksalar da hükümetler bu olayı desteklemektedirler (Bozkurt, 2000: 190). Bundan dolayı da ülkede yerli insanlar için işsizlik baş göstermektedir.

Ülke içinde yabancı nüfusun artması, kültürler arası etkileşim sağlamaktadır. Diğer taraftan işçi göçleri ile artan yabancı nüfus ucuz işgücünü gündeme getirir. Ancak bu ülke ekonomisi açısından bir kazanç getirici olacaktır.

1.2. Bilgi Akışları Üzerine

İnsanlar arası iletişimin kolaylaşması aynı zamanda bilgi akışlarının da hızlanmasına yol açmıştır.

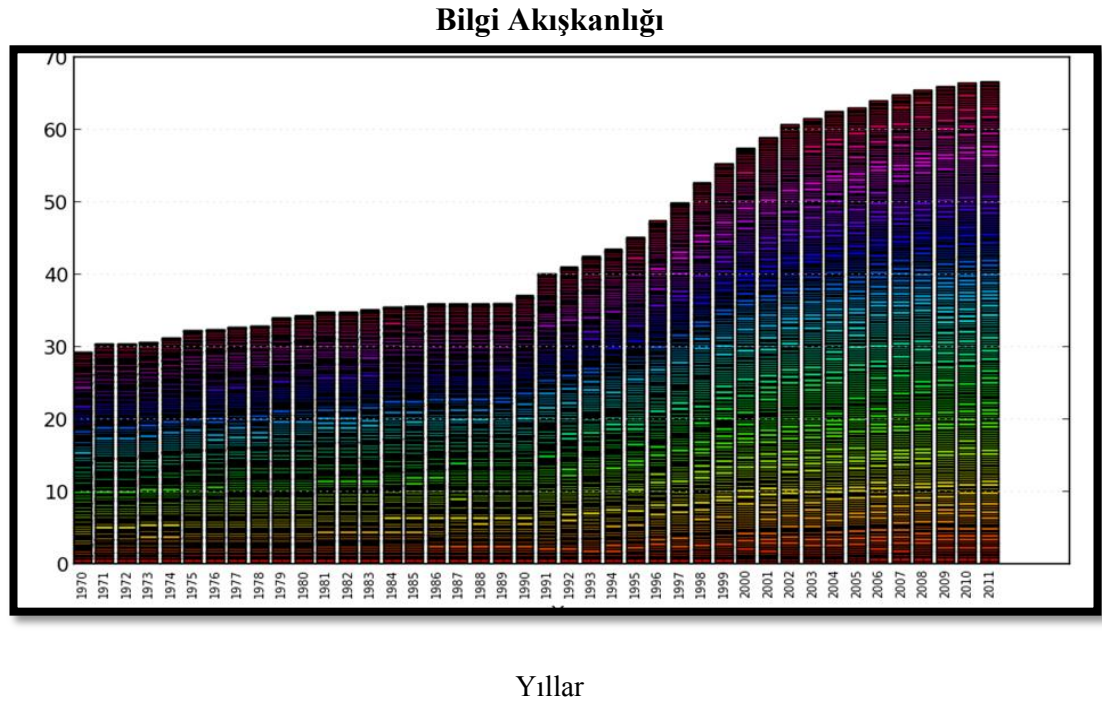
Ülkelerin ekonomik faaliyetleri II. Dünya Savaşı olana kadar tarım ve sanayi alanlarında yoğundu. II. Dünya Savaşının ardından küreselleşme sürecinin de getirdiği bilgi, genel ve özel anlamda zenginliğin asıl ana kaynağı olmaya başlamıştır. Bu süreçte oluşan yeni topluma 'bilgi toplumu', 'bilgi çağı', 'post-sanayi

toplumu', 'hizmet ekonomisi' veya 'bilim toplumu' gibi çeşitli adlar verilmeye başlanılmıştır (Darıcı, 2007: 216).

Televizyon artı bilgisayar artı internet ve bunların hepsinin tek bir telefonda toplanması 'Küreselleşme Çağı' yaşadığımızın göstergesidir.

Küreselleşen dünyada en önemli gerçek, insanların bilgiyi üretmesi, bilgiyi kullanması ve bilgiyi dolaylı ya da doğrudan insanlara aktarmasıdır. Bu oluşum insanların da, toplumların da değişime zorlamaktadır. Yani küreselleşen dünyada, küreselleşen toplumlar bilgiyi kullanarak gücü ellerinde bulundurmaktadırlar.

Grafik 4: Dünyadaki Bilgi Akışkanlığı Trendi, 1970-2011

Kaynak: <http://globalization.kof.ethz.ch/aggregation/display>, 2014

Yukarıda verilen grafik tüm dünyadaki, bilgi akışkanlığı verilerinden yararlanılarak oluşturulan bilgi akışkanlığı trendini oluşturmaktadır. Dünyadaki bilgi akışkanlığı trendinde bazı yıllar sabit kalmakla birlikte diğer yıllarda ise artış olduğu görülmektedir. Bilgi akışkanlığı trendinde özellikle 1990 yılından itibaren artışlar hızla artmaya devam etmiştir. Ayrıca bu yıldan itibaren bilgi akışkanlığındaki artışlar yüksek oranlarda artmıştır.

Zaman ve maliyet avantajı sağlayan bilgi ve iletişim teknolojileri, üretim aşamalarında kullanılan faktörler için her türlü bilgi akışını hızlandırarak, mal ve hizmetlerin daha kısa bir sürede ve aynı zamanda daha düşük bir maliyetle üretilmesine olanak tanır (Bongo, 2005: 1). Tanınan bu olanak sayesinde ekonominin tüm bölümlerinde toplam faktör verimliliğinin sağladığı işgücünün verimliliğini arttırarak ekonomik büyümeyi olumlu yönde etkiler. Yani bilgi ve iletişim teknolojilerinin kullanımı verimlilik artışına neden olur. Bunun yanında ekonomideki fiziki ve beşeri sermaye birikimi artar. Hem pozitif dışsallık yaratır hem de daha düşük işlem maliyeti sağlar. Daha yüksek bilgi işçileri verimliliği ve daha hızlı yenilik gibi üretim sektörlerinin etkinliğini arttırır. Dolayısıyla bilgi akışkanlığı, ağ etkileri yolu ile de ekonomik büyümeyi hızlandırır (Türedi, 2013: 300-301).

1.2.1. Bilgisayar ve İnternetin Küresel Dünyaya Katkısı

Bilgisayar, özellikle 1970’li yıllardan itibaren her eve ve her iş yerine girmiş olan olmazsa olmaz bir alet haline gelmiştir. Onunla hem sayısal işlemler daha hızlı ve daha çabuk yapılabilen hem de çeşitli bilgilere kısa sürede ulaşılabilir. Yani, günümüzde bilgisayar kitabın ve gazetenin yerini almaktadır. Hızlı bilgi erişimi aynı zamanda hızlı bilgi kaydetmeye de yol açmıştır. Bilgisayarların bize sunduğu hizmetler saymakla bitmez. Küreselleşmenin en somut örneği bilgisayarlarla gelen iletişim ve bilgi akışlarının kolaylık ve hız yönünden tüm insanlara hitap etmesidir.

İnternet önceleri askeri amaçla kullanılırken zamanla World Wide Web (WWW)’nin ortaya çıkıp hızla yayılması ile her alanda kullanılmaya başlanılmıştır. Böylece ortaya çıkan web sayesinde internet geniş kitlelere yayılmıştır. İnternetin geniş kitlelere ulaşması küreselleşmenin de ulaşım yaygınlık kazanmasına neden olmuştur.

Son yıllarda e-dergiler, e-şirketler ve özellikle e-postalar hayatımızın parçası haline gelmişlerdir. İstenilen bilgiye ulaşmak, kolay alışveriş yapmak, eğlenceli vakit geçirmek adına oyunlar oynamak, film izlemek vb. bakımından büyük yarar sağlayan bu oluşumlar bize faydalı hizmetler sunmaktadır.

Özellikle eğitim alanında bu konuda önemli değişiklikler olmuştur. Defter, kitabın yerini tabletlerin alması bunun göstergesidir. Küreselleşme demek ki eğitim üzerinde de etki yapmıştır. Çınar (2009: 24-25) bunu şöyle yorumlar;

“Ülkeler çağın yönelimleri doğrultusunda kendilerini dünyayla bütünleşmek zorundadırlar. Toplumdaki bireyler de bu doğrultuda toplumun talep ettiği yeterlikleri kazanmak ister. Eğitim sistemleri çağın ve toplumun bu talebini karşılamak için ulusal bir bakışla eğitim müfredatını hazırlar. Bilişimin getirdiği teknolojik kolaylık ve olanaklar sayesinde geleneksel eğitim uygulamalarında okulda bölüm belirleme ve seçme, okul süresi, öğrenim sürecinde bir ülkeye bağımlı olma ya da zorunlu ders alma gibi yükümlülük ve zorunluluklar terk edilmektedir. Bu gelişmelerin sonucunda eğitimde, uzaktan eğitim; e-öğrenim; sanal üniversite (virtual/click university); yaşam boyu öğrenme; hareketli kampüs, program, öğrenci, akademisyen; eğitimde esnek yer ve zaman gibi gelişmeler yaşanmaktadır.”

Bilgisayar ve beraberinde gelişen internet kamu hizmetlerini de etkilemiştir. Bunlar sayesinde bürokrasi hızlanmıştır. Ayrıca bilgi yönetimini yönetsel süreçler için elverişli hale getirmiş ve ağ (network) ilişkilerini işlevsel bir biçimde kullandıran yeni yeni olanakların ortaya çıkmasında yararlı olmuştur. Böylece örgüt içi düzenlemeler ve örgüt çevresi ile alakalı yapıları vatandaşın lehine dönüştürmeyi başarmıştır. Diğer taraftan ise kalite açısından hedeflerin güçlenmesi, maliyet analizlerinin kolaylaşması, yönetim-vatandaş ilişkilerini değiştirmesi gibi gelişmeler kamu hizmetlerinin etkinliğini arttıran sonuçlar doğurmuştur. Teknoloji ile kamu hizmetlerinin açık bir şekilde “görülme biçimi” ve “kamu hizmeti sunma biçimi” değişmiştir. Son olarak kamu hizmeti; e-iş süreçleri, e-bilgi mekanizmaları, e-iletişim, e-formlar, e-belgeleme, e-ticaret, e-hizmet, e-fayda gibi kavramların etkileşiminden önemli ölçülerde etkilenmektedir (Çelebi ve Çukurçayır, 2009: 66). Böylece devletten vatandaşa doğru daha iyi bir hizmet sunma yöneliminde fayda sağlamıştır.

İnternet sadece kamu hizmetinde sağladığı faydalar ile sınırlı kalmamıştır. Birçok özel işletmelerde internetin sunduğu olanaklardan yararlanmayı bilmiştir. Bu sayede çokuluslu işletmeler yönetimlerine yeni olanaklar sunmaktadır. Bunun en güzel örneği bilişim sektörünün önde gelen işletmelerinden Hewlett Packard’dır. Hewlett Packard, dünya üzerinde yayılmış binlerce şubesini bir internet aracılığıyla koordine etmektedir. Bu ağ üzerinde 100.000’den fazla kişisel bilgisayar ve yaklaşık 23.000 UNIX iş istasyonu bulunmaktadır. Bu sayede merkezkaç bir yapıya sahip bulunan Hewlett Packard, dağınık biçimde yer alan iletişim ağları arasında işbirliğini sağlamış hem de yönetiminde önemli bir esnekliğe ulaşmıştır (Akın, 1998). Böylece internetin sunduğu küreselleşme işbirliği sürecini de daha kolay hale getirmiştir.

Akın'ın da dediği gibi giderek yaygınlaşan internet- ki artık hemen hemen her evde var- uluslararası ticarete karşılaşılan engellerin çoğunu kaldırıp, uluslararası şirketlere ucu bucağı olmayan bir dünya sunmaktadır. Ayrıca erişim ağlarının maliyetinin düşük olması ve kolay ulaşılabilmesi de şirketlere uluslararası piyasalarda çeşitli avantajlar sunarak onları söz sahibi yapmıştır.

Küreselleşme sürecini en çok internet kolaylaştırmıştır. İnsanoğlunun varıldığı günden bu yana internet dışında, iletişimi ve bilgiyi kolay hale getiren başka bir teknoloji henüz geliştirilmemiştir. Artık internet sayesinde “bir yer”, “her yer” dir. Bu sayede “yer” kavramı eğitimin sunduğu hizmetlerden yararlanıp yararlanmamayı belirleyen bir kavram olmanın dışına çıkmaktadır (Karasar, 2004: 120).

Bu açıdan bakıldığında internet diğer bütün kitle iletişim araçlarını kendi bünyesinde barındırarak, diğer kitle iletişim araçlarına nazaran kitlesel küreselleşmeye ve kültürel küreselleşmeye daha çok katkıda bulunmaktadır.

İnternet yüzünden iktisatçılar ikiye ayrılmıştır. Uzaklıkları anlamsızlaştıran, insanları yakınlaştıran internet, birtakım iktisatçıların küresel büyümeyi artırdığı, enflasyonu düşürdüğü, teknoloji hisselerindeki genel talep patlamalarına neden olduğu iddiası ile tepki vermesine neden olmuştur. Bir yandan ise diğer iktisatçılar internetin, hisselerindeki aşırı değerlenmesine neden olması ile 17. yüzyıldaki lale soğanı balonuna benzetmektedir (Kaya, 2007: 9). Eğer internet ekonomik büyümeye katkı sağlıyorsa bu gelişme hem tüketici hem de üreticinin yararına olacaktır.

Kaya (2007: 9), internetin ekonomi üzerinde olumlu etkisinin firmalar arası ticaretle sağlanacağını ifade etmektedir. Çünkü ona göre, internet üzerinden perakende satış yapan ve bireysel tüketiciyi hedefleyen firmalar, sanal ticarete önemli yer tutsa da asıl ekonomik etkiyi firmalar arası ticaret yapacaktır.

Bilgisayarların ve içinde barındırdığı internet, üretici ve tüketici açısından kolaylık sağlamakla birlikte maliyetleride daha aza indirmektedir. Bu da satın alınacak ürünün piyasalardan daha ucuz bir fiyata satılması olanağını doğurur. Artan alış veriş trafiği ile ticaret canlanır ve böylece ekonomik büyümeye katkı sağlar.

Ekonomi Bakanlığının haftalık yayınladığı Sektörel Ekonomik Bülten (14-20 Şubat 2014) haberi son yıllarda teknolojinin hızla artıp telefonların büyümesi ile ticarete nasıl katkı sağladığını şu şekil açıklıyor:

“ İpadlerin artması sonucu mobil dünya da hızla gelişti. Mobil kullanımın artmasıyla alışverişlerdeki mobil ödemeler de arttı. Yapılan araştırmalar online alışveriş ödemelerinde mobil ödeme payının %19'luk kısım olduğunu ortaya koymakta. En çok akıllı telefonlardan ödeme yapılıyor olsa da tabletlerde yapılan alışverişlerde daha fazla para harcanmakta. Bilgisayar başında yapılan alışverişlerde ödemeler 51 dolar civarında olurken, akıllı telefonlarda bu miktar 45 dolar, tabletlerde ise 61 dolar olarak görülmekte ve bunun nedeni olarak da satın alınan oyun uygulamaları gösterilmektedir. Kullanıcıların e-perakendecilerin sayfasından 122 dolar civarı, akıllı telefonda 90 dolar, bilgisayarlardan 92 dolarlık alışveriş yaptığı hesaplanmaktadır. Bilet satışlarında da sıralama aynı şekilde olmaktadır. 2012 ve 2013 yıllarındaki artışta en yüksek işlem bedeli sırasıyla seyahat, e-perakende ve bilet harcamaları olarak ön çıkmaktadır. Sadece seyahat alışverişlerinde bilgisayar kullanıcılarının yaptığı harcamalar, tablet ve akıllı telefon kullanıcılarının yaptığı harcamalardan daha fazladır. Mobil ödemeler trafiğinde 2012 yılı verilerine bakılarak 2013 yılında %35'lik bir artış olduğu gözlemlenmektedir. Bu büyümenin ardından ABD'deki toplam trafiğin %31,3 lük bir bölümü akıllı telefonlar ve tabletler üzerinden gelmektedir. Android cihazlardan gelen toplam trafik mobil trafiğin %46,9 unu oluştururken, iOS işletim sistemli cihazlardan gelen trafik %45'lik bir bölüm oluşturmaktadır.”

Diğer bir habere göre de: Google'ın talebi ile The Boston Consulting Group (BCG) tarafından ortaya koyulan ‘Türkiye İnternet Ekonomisi Raporu’ 2011’de internetin Türkiye ekonomisine 22 milyar TL katkı sunduğuna işaret etmektedir. Bu rakam milli gelirin yüzde 1,7'sine denk gelmesi ile birlikte birçok sektörde geride bırakmasına neden olmuştur (habertut.com, 2013). Yani internet ve bilgisayarların artık hemen hemen her evde yer alması ile daha kolay ürünü tanıma, araştırma ve alma olanağı olduğundan ve zamanla insanların daha iyi e-ticareti öğreneceklerinden, internetin ekonomiye katkısı da her geçen gün artacaktır.

1.2.2. Televizyon ve Gazeteler Işığında Medyanın Küreselleşmesi

Küreselleşme ile beraber dünyada her alanda yaşanan değişimlerin içinde haber kavramının da etkilendiği, dönüşümler yaşandığı gözlemlenmiştir.

Medyanın küreselleşme üzerindeki en önemli etkisi, yeni ulus ötesi iletişim, düşünme ve tartışma süreçlerini yaratmasıdır. Bu da yeni türden bir kamusal alan meydana getirerek sosyal, kültürel ve ekonomik etkileşim için bir alt yapı niteliği taşımaktadır. Medyanın küreselleşme üzerinde ki etkisi çoktur. Bunlardan bir diğeri de her alanda alınan kararların yeni aktör ve paydaşları etkinlik ve eylemlilik alanlarına taşınmasıdır. Ekonomik aktörlerin dünyanın her yerinden karar süreçlerine katılması ile hukuk alanında, ekonomi alanında ve sosyal alanlarda değişiklikler

yaşanmıştır. İnsan haklarının gündeme gelmesi, demokrasinin daha iyi şartlarda sunulması, çevresel faktörlerin sürdürülebilir konumuna getirilmesi gibi faaliyetler toplumları neden-sonuç ilişkisi içerisinde karmaşıktır, bütün kültürleri içinde toplayan bir sürece dönüştürmüştür (Hjarvard, 2006: 3).

Bilimin hızla ilerlemesi ile medya araçları da gelişmiştir. Bugün herkes basit bir kamera, bilgisayar ile dünyanın neresinde olursa olsun video ve resim çekebilir. Çekilen bu resim ve videolar yine dünyanın her noktasına gönderilebilir.

Evrenin her bir noktasına ulaşan teknoloji sayesinde haberin üretildiği ve tüketildiği ortamlarda sınırsızlaşmıştır. Bu sayede haber üreticisi ve tüketicisi bireyselleşmekle kalmamış her alanda yayılmıştır. Küresel dünyada haberin de küresel özellikler göstermesi doğal bir durumdur. Sosyal medya ile fiziksel sınırlar ortadan kalkmış, yeni türden ve tamamen küresel özelliklere sahip toplum kalıpları oluşmaya başlamıştır. Telefon, televizyon, bilgisayar ve internetin tek bir akıllı telefonda toplanması ile haberin oluşumu da daha fazla küresel niteliğe sahip bir yapı olarak karşımıza çıkar. Bu açıdan medyanın ilerlemesi, bilişim, iletişim, uydu ve internet teknolojilerinde ki önemli değişiklikler ile hız kazanmıştır. Küreselleşme dönüşümleri ile bilgi ve onun bileşeni olan haber çeşitlilik göstererek günümüzde artan bir öneme sahiptir. Ayrıca medya bir yandan yeni teknolojilerin katkılarıyla yeni kanallar yaratırken, diğer yandan küreselleşmenin sınırları saydam ve geçirgen hale getirmesi ile ulus ötesi iletişim, düşünme ve tartışmaya uygun bir toplumsal alan türü oluşturmuştur. Bu hızlı değişim sürecinde medya, teknolojileri ve kültürü de yakından etkilenmiştir. Bu aşamada denilebilir ki küreselleşme ile etkilerinin taşınması ve bunun yaşamın tüm unsurlarına eklemlenmesi sürecinde, medya önemli roller üstlenmiştir. Bunun getirdiği sonuç ise medya; aktaran, etkilenen, yorumlayan, üreten ve yeniden aktaran biçimde küresel ölçekte yeni ve karma karışık bir yapıya bürünmüştür (Çalışır, 2012: 118-122).

Medyanın küresel ölçekte etkilenmiş olması gerek birebir gerekse bireyin medya organı ile iletişimi sayesinde kamusal alan oluşturduğu söylenmektedir. Oluşan kamusal alan sosyal ağlar aracılığıyla, yurttaşların görüşlerini karşılıklı paylaşımları yanında, etkin biçimde haber alışverişini de gerçekleştirmektedir (Verstraeten, 2002: 339). Bu da insanlar arası sosyal küreselleşmeyi tetikleyen bir olgudur.

İnternet sayesinde daha da gelişen medya araçları, reklamlar ile kültür yapılarını etkilemektedir. Çünkü reklamlar, hakim kültürün taşıyıcısı olarak kitle iletişim araçlarından küresel kültür-yerel kültür etkileşimine en fazla olanak sağlar. Reklamlar, tanıtımlar; başat değerleri, rol modellerini ve yaşam tarzlarının egemen olduğu yapıları benimsemeleri yönünde istekte bulunan karmaşık, imajlar, metinler, sözler, çerçeveyici araçlar oldukları için insanların yaşamlarında daha çok etki oluşturmaktadır. Ekonomik açıdan ise reklam gelirleri karşılığında hedef kitlenin satılması ticari yayıncılık ekonomisini geliştirir. Bu şöyle örneklendirilebilir; belli bir programlardaki reklam spotlarına şirketler tarafından ödenen fiyat, programın çekmiş olduğu izler kitlenin büyüklüğü ve toplumsal bileşimine belirlenmekte ve prime-time'da yüksek fiyatlar, en çok izleyiciyi çekip tutan ve tüketimle uyumlu bir simgesel çevre sunan gösterilerce kumanda edilmektedir. Katılım sayısı az olan programa reklam vermenin hiçbir anlamı olmayacaktır. Çünkü reklamın amacı sahip olduğu içeriği mümkün olduğunca çok kişiye ulaştırmaktır. Böylece şirketler, istediği yaşam biçimlerini popüler hale getirerek, modalaştırarak diğer toplumlarda yaygın hale getirip ürünlerini satmaktadır (Taylan ve Arklan, 2008: 92).

İşte medyanın, küreselliği nasıl yaydığına bakarsak; bunun en çarpıcı yanının reklamlar olduğunu görürüz. İnsanların kendi değer yargılarını içeren giyim tarzları, konuşmaları, yemekleri zaman içinde küreselleşmeye kendilerini teslim etmişlerdir. Sokaklarımızda sıkça rastladığımız fast food restoranları, insanların giyimlerinde görülen jean tarzı şeylerin yaygınlaşması tek tip toplum yapısına bizi dönüştürmektedir. İşte medya ile bu amaç: tüketimi körüklemek ve tüketim tarzlarını insanlara bu yolla bulaştırmak, tüm dünyaya yaymaktır.

Sonuç olarak, bu anlamda toplumlara pazarlanan talep fazlası üretilen maddi ve manevi kültür öğeleri, kitlesel iletişim araçları ile insanlar üzerinde yapay bir gereksinim yaratmaktadır. Böylece insanlar “tüketim kölesi”ne dönüşmektedir. Bunun sunduğu sonuç ise her toplumda “tek boyutlu insan” yapısının ortaya çıkmasına neden olmasıdır (Adıgüzel, 2001: 160).

1.3. Kültürel Yakınlık Üzerine

Küreselleşmenin diğer sonuçlarından biri de kültürün küreselleşmesidir. Küreselleşme, bir yandan dünya çapında hareketliliğinin serbest olmasına neden

olurken diğ er yandan ise kültürel süreçte ortaya çıkan hızlı farklılaşmaya yol açmaktadır. Bu manada küreselleşme ile kültür birbirlerinin uzantısı gibidir.

Küreselleşmenin sunduğ u kültürel akışlar, görüntü ve semboller aracılığ ı ile hızla yayılmaktadır. Ama bu oluşum tek bir kültür biçiminde değ il, farklı farklı kültürler içerisinde gerçekleşmektedir. Küreselleşmenin geliştirdiğ i kültürel akışlar, yeni iletişim ağları ile bilgi ve görüntü sayesinde daha çeşitlenerek, küreselleşme sürecinin de belirleyicileri arasında yer almıştır. Farklı kültür yapılarına sahip ya da farklı gelişmiş iletişim olanaklarına sahip toplumlar, gelişen teknoloji ile farklı kültürlerin karşılaşmasına yan yana görüntülenmesine olanak sağlamaktadır. Bu yüzden medyaya büyük roller düşmekte, medya, imaj ve simgeler için oldukça etkin bir dağıtım şebekesi oluşturmaktadır. Günümüzde kitlesel iletişim teknolojilerinin giderek zenginlik kazanması, kültürler arasında da yoğun bir etkileşim yaratmaktadır. Daha çok batı etkili olan küreselleşme, kültürel etkinin homojenleşme yönünde ortaya çıktığı fakat göç, iletişim vb. olanakların artması nedeniyle kültürel etkinin heterojenleşmeye dönüştüğü söylenebilir (İçli, 2001: 166-170).

Globalleşen dünyada, gerek ekonomik olsun, gerek değerler olsun, gerekse de teknolojik değ işimler olsun; bunlara sahip olamayan ya da bu değ işimlere ayak uyduramayan toplumlar kültürlerinin yok olmasına ve kültürleri tek tipleştirmeye zorlanılmaktadır.

Küresellik toplumlar üzerinde kültür baskısı yaratarak farklı kültür yapılarını tek bir kültüre indirgenmesine neden olmaktadır. Özellikle çok uluslu devletlerde görülen farklı farklı kültürler artık küreselleşme ile birlikte bölünme ve hatta yok olma tehdidi altına girmişlerdir. Hatta bunun sonucu olarak kültürün erezyona uğraması ile çok uluslu ülkeler tamamen birbirlerinin kültürlerini yaşamaya başlamışlardır.

Kültürel globalleşme, bütün toplumları aynı havanın solunması gibi aynı yiyecekleri yiyen, aynı teknolojiyi kullanan, aynı giyinen bir toplum haline dönüştürmektedir. Dünya da bunun hızla olmasına neden olan faktörse kitle iletişim araçlarının bunlardan daha hızla çoğalıp yayılmasıdır. Bu Kazgan (2000: 684)'a göre şöyle yorumlanır: tüm dünyada tek bir tüketim kültürü oluşmaya başlamıştır. Bunun en önemli nedenleri arasında küreselleşme yer almaktadır. Küreselleşmenin getirdiğ i tüketim kültürü etkisi; din, dil, ırk ayrımı olmaksızın tüm dünya aynı marka

pantolonları giymeye, aynı marka spor ayakkabıları kullanmaya aynı gazozu içmeye koşullandırılmaktadır. Çünkü uluslararası sermayenin gücü ve kitle iletişim araçları ile bu oluşum her geçen gün giderek gerçekleşmektedir.

Tek bir tüketim kültürü ile toplumlarının birbirine benzeme sürecini, buna bağlı olarak tek bir global kültürün ortaya çıkmasını, bazen de toplumların, toplulukların ve kimliklerin kendi farklılıklarını ifade etme ve tanımlama sürecini anlatmak için küreselleşme kavramı çoklukla kullanılır. Bireyin küreselleşme sürecinde maddi ve manevi kültür unsurlarını belli coğrafya sınırları içinde koruma altında yaşayamayacağı, kendi benliğini güçlendirmek ve temsil etmek zorunda kalacağı düşünülmektedir. Tek bir toplumun değil tüm toplumların kendi kültür değerlerini dünyanın her yerinde bütün kültürlerin içinde yaşamak ve yaşatmak durumunda kalacakları iddia edilen görüşler arasında yer almaktadır (Akkutay, 1999: 34).

Bu açıdan kültürler birbirilerinden etkilenmekle kalmayıp, kültürel üretim modern araçlarının (görüntü, görsel ve grafik sanatlar, televizyon ve sinema, reklam gibi) egemenliği altına da girmektedir. Kültürel üretimin bir sonucu olan küresel kültürün batı merkezli ve dilinin de İngilizce olduğu söylenmektedir (İçli, 2001: 166). Diğer bir görüş de bunu destekler niteliktedir. Bu görüşe göre de İngilizcenin dünya genelinde çok hızlı yayılması ve evrensel bir dil haline gelmesi küresel bir sonuçtur. Dünya üzerinde bir milyardan fazla kişinin İngilizce konuşması ve yüze yakın ülkede, İngilizce ana dil veya ikinci dil olarak konuşulması İngilizceyi evrensel medya, bilgisayar ve iş dili haline dönüştürmüştür (Adıgüzel, 2001: 104). Aslında kültürel küreselleşmenin de en kanıtlayıcı örneğidir. Ayrıca, medyanın kültürel iletişim sürecinde kullanılması, kitle iletişim aracı üreten ülkeleri öne çıkarmış, söz konusu ülkelerin kültürel değerlerinin piyasaya sürülmesine ve reklamlarının yapılmasına neden olmuştur.

Kültürel yapılar ve anlamların oluşumu farklı etkileşim ürünlerinin bir sonucudur. Bundan dolayı küreselleşme sürecinin önemli bir sonucu olan yerelliklerin, ulusal (yerel) kültürlerin küresel kültüre eklenmesi ve küresel kültürden etkilenmeleri sadece basit biçimde “kültürlerin homojenleştirilmesi” olgusuyla açıklanamaz. Bunun arkasında yatan neden ise, ulusal kültürlerden ve ulusal kültürlerin kimliklerinden bahsedilmesi, ulusal veya kültürel kimliklerin

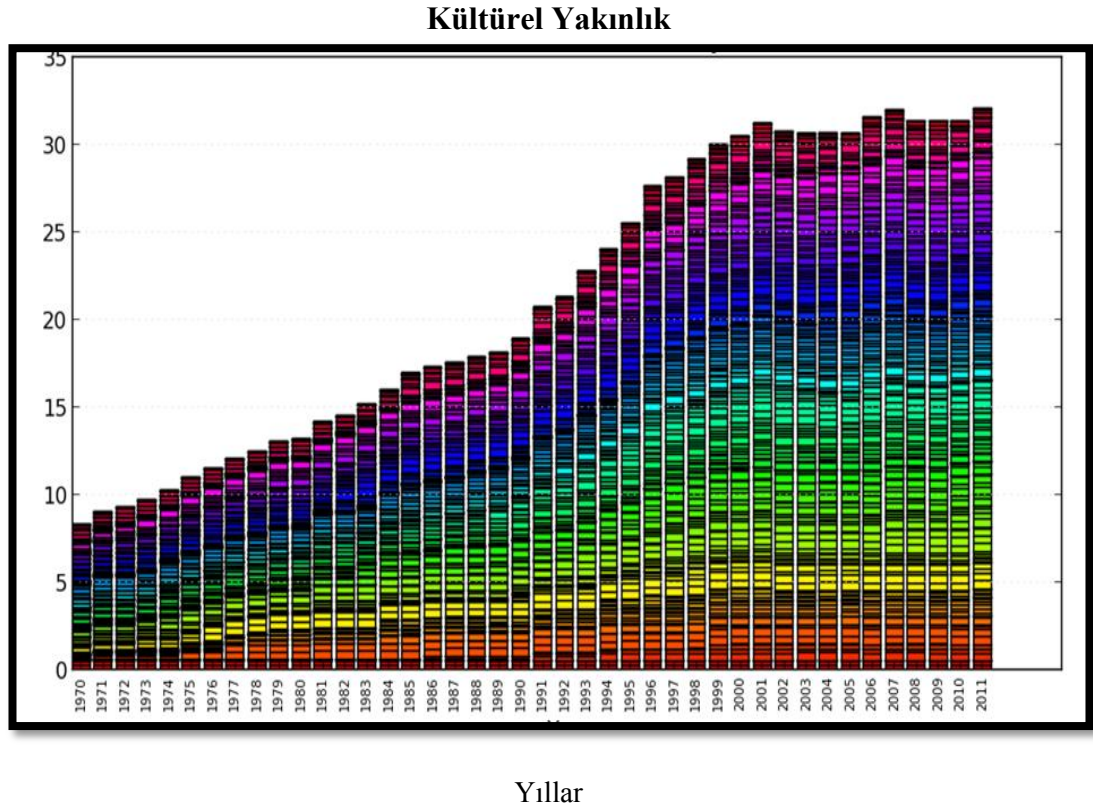
küreselleşmenin bizzat kendisi veya yaygınlaştırıcı araçları olan teknolojiler, kitle iletişim araçları, reklamcılık, ticari yayılcılık, modalar vb. gibi araçlarla birlikte hem farklı kültürlerden etkilenmeleri hem de farklı kültürlerle etkileşime girip diğer kültürleri etkilemeleri yer almaktadır. Fakat bu etkilenmeler ve kültürel akış, tek bir merkezden-merkezlerden belli merkezlere (ulusal/yerel kültürlere) doğru gerçekleşmektedir (Taylan ve Arkan, 2008: 89).

Wolff (1998: 2008) ise kültürlerin küreselleşmeyle birlikte farklılıklarını koruduğunu ifade eder ve şu şekilde açıklar: çokuluslu sermaye şirketlerinin, kültürel ürünlerin ve medya kitlelerinin dünyanın her yerine yayılması artan küreselleşmenin ürünüdür. Bundan dolayı kültürlerin farklılıklarını korumaya devam etmesinin bir kısmının, bu yolla sağlanacağını söyler.

Diğer taraftan küreselleşme ile “küresel köy” görünümüne kavuşan dünya, gelişmekte ve gelişen ülkeleri birbirine daha çok bağımlı kılar. Küreselleşme ile sağlanan bütünleşme sonucunda, dünya piyasalarına uyum sağlayamamış ülkelerin varlığı ile sanayileşmiş ülkelerin büyüme potansiyellerini kısıtıyor görülür (Kaypak, 2011: 20). Sosyal açıdan ise, küreselleşmenin içinde barınan sosyo-kültürel boyut, ekonomik ve siyasal boyutta yaşananların kültüre yansması olarak ifade edilir. Bunun arkasında saklanan neden ise kültürün tüm boyutlar için ortak bir zemin oluşturmasıdır. Burdan çıkartılması gereken sonuç, ekonomik faaliyetlerin küreselleşmesi, sosyo-kültürel dönüşüm ve kültürel küreselleşme ile karşımıza çıkması olur. Bunlar arasındaki ilişki, yaratılan evrensel kültür üretimiyle şekillenir ve kültürün küresel düzlemde akışı ile de dünyayı değişime sürüklemektedir (Kaypak, 2011: 21).

Yemek, kültürümüzün bir parçası olduğundan dolayı şeflerin ülkeler arası gezmesi ile yemek kültürü de yayılmış olmaktadır. Hatta dış ülkelerde açtıkları restoran ile yerel tatlarını ve yemek kültürünü yaymış olmaktadır.

Kültürel küreselleşmenin insanlık açısından bir diğer sonucu da, bireylerin her geçen zamanda daha da yabancılaşarak, yalnızlık yaşamaları olmuştur. Geçmişte daha çok yer alan sorumluluk kavramı ile korumalı dünyanın tarihe karışacağı görüşler arasındadır (Talas ve Kara, 2007: 157).

Grafik 5: Dünyadaki Kültürel Yakınlık Trendi, 1970-2011

Kaynak: <http://globalization.kof.ethz.ch/aggregation/display>, 2014

Yukarıdaki grafik dünyada meydana gelen kültürel yakınlık trendini gözler önüne sermektedir. 1970 ile 2011 yılları arasındaki kültürel yakınlık trendini gösteren grafik, her geçen yıl kültürel yakınlığın toplumlar arasında arttığını göstermektedir. KOF indeks verilerinden elde edilen grafikte özellikle 1990 yılından sonra sıçrama meydana gelmiş ve bu yıldan sonrada her geçen yıl (bazı yıllar sabit kalmakla birlikte) artmaya devam etmiştir. Özellikle küresel iletişim teknolojilerinin gelişmesi dikkate alınarak 1990 yılından bu yana dijital iletişimin yaygınlaşması ile birlikte yaşanan ekonomik, siyasal ve sosyal değişmelerle birlikte kültürel yakınlık da tüm dünyada artmaya devam etmektedir.

Teknolojilerin her alanda gelişmesi, uzakların giderek yakınlaşması, tabiri caizse dünyanın giderek küçülmesi kültürler arası etkileşimin de kaçınılmaz olduğunu gözler önüne sermektedir.

Shiva (1993)'ya göre günümüz dünyasında gelişmiş ülkeler az gelişmiş ülkeler üzerinde yaptırım ve yönlendirme gücüne sahipken, az gelişmiş ülkelerin gelişmiş ülkeler üzerinde herhangi bir hak iddia etmeleri söz konusu değildir.

Shiva'na ek olarak şunlar ilave edilebilir: Küreselleşme kültürel alışverişi kolaylaştırırken bir taraftan da toplumların kültürlerini törpülemektedir. Gelişmiş ülkeler başka bir deyişle zengin ülkelerin kültürleri diğer ülkelere de daha çok, fakir, az gelişmiş ülkelerin kendi kültürleri yerine bizim kültürlerimizi kullanın dercesine değiştirilmeye çalışılmaktadır. Kendi kültürlerini yaşatmak isteyen ülkeler ekonomik bakımdan geri kalmışsa kültürel bakımdan da geri kalmış gibi gösterilmek isteniyor. Küreselleşme insanların iletişimini kolaylaştırıp, bilgisini arttırıp, ekonomisini iyileştirirken kültürlerini de alıp götürmektedir.

Küreselleşmenin dini inanç üzerindeki etkileşimine bakarsak; globalleşen dünyada dini inançlar çok değişmese de dini uygulama alanları değişmiştir. Bazı kitle kültürü ve popüler kültür ile insanlara tanıtılan yaşam tarzları, her türlü sosyal alanlarda ki değişimlerde önemli paya sahiptir. Bunun nedeninin Batı ve ABD kaynaklı olduğu iddia edilir ve hatta bunların yükselen değer ve kültürel kodlarının yansıtması olarak ileri sürülür. Bu süreç içinde ortaya çıkan kültürlülük tezlerinin işlendiği bir ortamda farklılıkların zenginlik yaratacağı, milli kimlik, milli devlet kavramlarının ortaya çıkacağı doğal olan sonuçlardır. Fakat farklılıkların yaratıldığı ve kutsallaştırıldığı, ortak mutabakatların ikinci plana atıldığı bir ortamda dini hayat da birlik ve bütünlüğünün kaybedileceği de görüşler arasındadır. Ayrıca çok kültürlülük farklılığına hoşgörülle bakmakla yetinmeyen, sosyal grup ve fert seviyesinde bile olsa onları siyasi anlamda tanımayı hedef alan bir anlayışın ortaya çıktığı da ifade edilir (Erkal, 2003: 60).

Yaşanan yoğun göç faaliyetleri ile kentlerde yaşayan insanlar birbirleri ile bağlarını tamamen koparmaya başlamışlardır. Eski dönemlerde 'Komşu komşunun külüne muhtaçtır.' atasözü çok sık faaliyeteyken günümüzde artık bırakın külü kapı komşular dahi birbirlerini tanımaz olmuşlardır. Özellikle büyük kentlerin aldığı yoğun göç nedeniyle farklı etnikteki kişilerin bir arada yaşaması hem insanlar arasındaki iletişimi azaltırken hem de kültürün yozlaşmasına neden olmaktadır.

Kültürel yakınlığın, ekonomik büyüme ile ilişkisine Linder (1961: 88-91)'in "Tercihlerde Benzerlik Hipotezi" dolaylı olarak vurgu yapmıştır. Teoriye göre,

ülkede genel olarak firmalar, halkın çoğunluğu tarafından talep edilen ve piyasası geniş olan malları üretir. Üretim yapıldıkça söz konusu ürünlerde uzmanlık artar. Linder, benzer zevk ve tercihlere sahip ülkelerin dış ticaretinin gelişeceğini belirtmiştir. Bu şu şekil ifade edilir; ülkelerin kişi başına gelir düzeyi ve gelir dağılımı, yani talep bakımından ne kadar yakın ise aralarındaki ticaret ilişkisi o kadar yoğun biçimde gerçekleşecektir. Gelir düzeyleri birbirine benzer ülkelerde tüketicilerin tercihleri de benzerdir. Böylece benzer zevk ve tercihlere sahip ülkelere ihracat gerçekleşir.

Kültürlerin yakın olması diğer bir ifade ile kültürel benzerlikler ülkeler arası ticaretin gelişmesini sağlar. Bu ticaretin gelişmesi de ekonomik büyümeyi gerçekleştirecektir.

Ertürk ve arkadaşı Karakurt (2009: 47)'un yaptığı Bursa üzerindeki bir araştırmada kentlerdeki küreselleşme ile ilgili şu sonuç çıkmıştır:

“Küreselleşme koşullarında kentlerde; farklı ekonomik, sosyal ve kültürel özelliklere sahip kişilerin yaşam alanları birbirlerinden ayrılmaya ve kopmaya başlamıştır. Böylece kentte ekonomik ve sosyo – kültürel özellikler açısından farklı kişiler arasında, mekânsal ayrımlaşma belirginlik kazanmıştır.”

Küresel kültüre sonuç olarak şunları söyleyebiliriz: Dünya küreselleşme ile birlikte tek bir yer haline dönüşmektedir. Kültürler arası etkilenmelerin olması kültürleri tek çatıda toplanmaya itmektedir. Kültürler arası iletişimin homojenleşmesiyle küresel kültür kavramından her geçen gün daha çok bahsedilmektedir. Küresel kültürün bu yönden yoğunlaşarak devam etmesi ulusal farklılıkların yok olmasına neden olmaktadır. Yani küreselleşme, ‘küresel kültür’ eşittir ‘tek bir kültür’ kavramını ortaya çıkarmaktadır.

2. SOSYAL KÜRESELLEŞME VE KURUMSAL YAPI

Sosyal küreselleşme ve kurumsal yapıya baktığımızda sosyal küreselleşmenin kurumsal yapıyı etkilediğini görürüz. Kurumsal yapı; bir ülkenin kültürü, sosyal ve dinsel davranışları, siyasal ortamı, toplumsal örf ve adetleri, gelenekleri ve bunlar arasında yürütülen ilişkilerden oluşmaktadır. Küreselleşmenin ülkelerdeki etkileri, ülkelerin siyasi güçlerine ve kurumsal yapılarına bağlı olarak farklılık gösterir.

Kurumsal yapısı güçlü olan ülke küreselleşmenin olumlu yanlarından daha çok pay alacaktır. Diğer taraftan eğer ülkeler benzer kurumsal yapılara sahip ise bu durum ülkeler arası ticaretin daha kolay kurulabilmesini sağlayacaktır. Böylece benzer kurumsal yapı, ülkeler arası ticari ilişkileri arttırarak ekonomik büyümeye olanak sağlayacaktır.

Küreselleşme dünya çapında gerçekleşirken diğer bir yandan da beraberinde birçok köklü değişiklikler de getirmiştir. Artık dünyanın temel niteliği olarak ifade edilen küreselleşme olgusu, ekonomik, siyasal, sosyal ve kültürel alanlarda son dönemlerde yaşanan hızlı bütünleşme ve benzeşme süreci olarak da karşımıza çıkar. Bütünleşmelerin yaşandığı bu süreçte dünya ölçeğinde hızla esen değişim rüzgârları, her alanda olduğu gibi siyasal yapılarda da köklü bir dönüşümü beraberinde getirmiştir. Bunun en güzel örneği, kurumsal yapı üzerinde olmuştur. Uluslararası sistemde, ulusal ve uluslararası düzeylerde yeni yönetim modelleri ortaya çıkmış, ulus-devletin geleneksel yapısında, yetki ve işlevlerinde bir farklılaşmaya neden olmuştur. Hükümetler arası, hükümetler dışı yani uluslararası örgütler yapısı değişmekte, çok uluslu şirketler ve bireyler, henüz devletin yerini almamalarına karşın, uluslararası ilişkilerde devletler ile diyalog kurabilmekte ve devletlerin muhatabı olabilmektedir (Hidayet, 2010: 171).

Yaşanan küreselleşme sürecinin devlet üzerinde olan etkisini Yılmaz (2010: 17) şu şekil ifade eder; küreselleşme süreci ile birlikte hükümetler eski kontrol güçlerini kaybetmekle karşı karşıya kalmışlardır. Ayrıca bu gücü sivil toplum kuruluşları ve firmalar ile paylaşmak durumunda kalmıştır. Bunun sebeplerinden biri, çok uluslu şirketlerin ticari işlemlerinde yaşanan artış olmasıdır. Bu artış beraberinde çok uluslu şirketlerin pazarlık gücünü arttırmış ve karar alma süreçlerinde etkinlik sağlamıştır. Aynı durum sivil toplum kuruluşları açısından da yaşanmıştır. Bunun sonucu olarak bu oluşum devletleri, küresel ekonominin esneklik üzerine yeniden organize olması ve bu yolla ciddi verimlilik artışları yakalaması, siyasal yapıları da esnek olmayan ve elindeki gücü farklı aktörlerle paylaşmaya yönelten bir yapıya dönüştürmüştür.

Devletin oluşturduğu kurumlar; tasarruf, yatırım, çalışma, teknoloji, üretim ve değişim ile ilgili kararları etkilemektedir. Bu da ekonomik aktörler üzerinde doğrudan veya dolaylı yollarla etki yaratır. Devletin müdahalesi, ticari politikaları,

piyasanın yabancı yatırımlara açılma derecesi, bireysel faaliyet alanı gibi unsurlar üzerinde önemli derecede etken olan faktörler devletin egemenliğindedir. Bunun sonucunda da büyüme analizlerinde büyümenin belirleyicisi olarak ele alınan değişken veya değişkenler kurum ve kurumsal yapıların etkisi altında biçimlenmektedir (Biber, 2010: 4).

Olson (1996)'un yazdığı makalede kurumsal yapının ve kurumların kalitesinin farklı olmasının ülkeler arasındaki ekonomik performansa etki ettiği ifade edilir. Ona göre en iyi kurum ve politikalara sahip ülkeler, sahip oldukları potansiyelin büyük bir bölümünü başarabilirken diğer ülkeler veya daha kötü kurum ve politikalara sahip olan ülkeler, sahip oldukları potansiyelin altında kalırlar. Ayrıca Olson'a göre ekonomik performanslar uzun dönemli kurumsal faktörlere bağlıdır.

Devletlerin zayıf düşmesi ve bununla birlikte dış yardım alması da büyüme üzerinde etki yapar. Çünkü dış yardımlar, ülkedeki yatırım kapasitesini arttırarak ülkenin büyümesine yardımcı olmaktadır. Fakat yardımlar eğer üretken olmayan kamu harcamalarına dönüşürse, ekonomik büyüme üzerindeki olumlu etkiyi azaltmış ve hatta yok olma eğilimine sürüklemiş olacaktır (Masud ve Yontcheva, 2005: 3).

Ayrıca Nissanke ve Thorbecke (2010: 5-6) de, gelir dağılımındaki adaletsizliğin belirsizlik içinde olması, verimsiz yatırımların teşviki, yüksek işlem maliyetleri ve güvensizliği arttıran politik ve sosyal istikrarsızlıkların varolmasının, ekonomik büyümeyi azaltacağını söyler.

3. SOSYAL KÜRESELLEŞME VE BEŞERİ SERMAYE OLUŞUMU

Beşeri sermaye ve sosyal sermaye, kişi ve kurumlar arası güvene dayalı ilişkilerin ekonomik açıdan incelenmesidir. Ayrıca ülkelerin ekonomik, siyasi ve sosyal alanlardaki başarılarıyla doğrudan ilgili bir faktör olarak da değerlendirilmektedir (Woodhouse, 2006: 84).

Küreselleşme sürecini bilgi ve teknoloji alanlarındaki gelişmeler hızlandırmıştır. Bilgi ve teknolojinin üretimi ve kullanımı ise, toplumların eğitim sistemlerinin etkililiğine dayandırılır. Dolayısıyla küreselleşmenin temel unsuru eğitim olarak kendini gösterebilir. Eğitim ile küreselleşme arasında çift yönlü bir ilişki vardır. Küreselleşen dünyanın eğitim sistemlerini yenileşmeye zorlaması,

eğitim alanındaki gelişmelerin de küreselleşme sürecine hız ve yön vermesi kaçınılmaz sonuçlar arasında yer alır. Bunun altında yatan olgu ise, küreselleşmeyi doğuran temel faktörlerin eğitimden etkilenmesi, diğer bütün alanlardaki gelişmelerin de öncelikle eğitimden etkilenmiş olması yatar. Böylelikle, küreselleşen dünyada toplumların geleceği, ulusal ve uluslararası rekabetin sonucu, bireylerarası iletişim ve etkileşimin kalitesi, dünya pazarlarında üstünlük, eğitim ve dolayısıyla okul ile sağlanacağı, büyük ölçüde bunlara bağlı olacağı söylenebilir (alık ve Sezgin, 2005: 58). Gerçekleşen eğitim ile birlikte ülkelerin beşeri sermayesinde verimlilik artışı ortaya çıkacaktır.

Nissanke ve Thorbecke (2006: 1349), küreselleşmenin teknoloji ve kitlesel iletişim araçlarının yaygınlık kazanması ile bilgi akışkanlığını da dünya ölçeğinde yaygınlık kazandırdığını, böylece beşeri ve teknik sermayenin hızlı bir şekilde artmasına alt yapı oluşturduğunu ifade etmektedir.

Diğer taraftan büyüme modellerinden; “Neo-Klasik Büyüme Modelleri” sermayenin azalan getirisini kabul ederken, “İçsel Büyüme Modelleri” beşeri sermayeyi de kapsayan sermayenin artan getirisinin olabileceğini kabul etmektedir. Ayrıca bu artan getirinin de uzun dönemde büyümeyi azaltmayacağını aksine büyümeyi olumlu etkileyeceğini kabul etmektedirler (Ağır ve Kar, 2003: 4).

Ağır ve Kar’ın (2003) Türkiye için 1926-1994 dönemi verilerini kullanarak içsel büyüme modelleri tarafından sıkça vurgulanan beşeri sermaye ile ekonomik büyüme arasındaki ilişki nedensellik testi ile incelenmiş ve inceleme sonucunda beşeri sermayenin ekonomik büyüme üzerinde olumlu etki yarattığı ortaya konulmuştur.

Sosyal küreselleşmenin büyüme ile ilişkisi incelendiğinde aradaki ilişkinin pozitif etkiler ortaya çıkardığı görülür. Bu nedenle sosyal sermaye, büyüme arzusunda olan bir ekonominin en kritik kaynağını oluşturmaktadır.

Literatürde sosyal sermayenin ekonomik büyüme üzerine etkileri incelendiğinde bazı sonuçlar şu şekilde ortaya çıkar:

- Ekonomik büyüme ve sosyal sermaye arasındaki ilişkiyi Whiteley (2000) 34 lke için araştırmış ve araştırma sonucunda sosyal sermayenin teknolojik gelişmeyi hızlandırarak ekonomik büyümeye yol açtığı sonucunu bulmuştur.

- Sosyal sermayenin bir parçası olan güvenin ekonomik büyüme ile ilişkisini Zak ve Knack (2001) incelemiştir. Yapılan çalışma sonucunda da güvenin ekonomik büyümeyi olumlu yönde etkilediği ortaya çıkmıştır.
- Ekonomik büyüme ve sosyal sermayeyi ampirik olarak analiz eden Perez vd. (2006) analiz sonucunda sosyal sermayedeki olumlu sonuçların büyümeyi artıracığı yönde, aradaki ilişkinin pozitif olacağı sonucuna ulaşmışlardır.

Görüldüğü üzere yapılan çalışmalar sosyal sermayenin ekonomik büyüme üzerinde olumlu etkiler oluşturacağı yöndedir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

KÜRESELLEŞME SÜRECİNİN TÜRKİYE AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

1. TÜRKİYE’NİN KÜRESELLEŞMESİ

Türkiye’nin küreselleşme hikayesi ekonominin dışa açılması ile inişli çıkışlı dalgalanmalarla doludur.

Aslında Türkiye açısından küreselleşme hareketleri belli bir döneme dayanır. Küreselleşme sürecine sürükleyen nedenin başlangıcı ise 1973 sonrasında I. ve II. petrol krizlerinin yaşanması beraberinde refah devletinin sorgulanması ile başlamıştır. Söz konusu devletin ekonomiye müdahalesi liberaller tarafından zaten eleştiriliyordu. Türkiye’yi küreselleşme sürecine iten nedenler şunlardır; kamu harcamalarının artması, kronik bütçe açıklarının yaşanması, enflasyon ile 1980’lerde neo-liberal uygulamaların, yeni sağ politikalarla refah devletinin ve sosyal politikaların sorgulanması ve bunların terk edilmesi olmuştur. 1980’lerden itibaren Türkiye ithal ikamesine dayalı ekonomik politikaları terk edip serbest piyasa ekonomisi ile dışa açılmaya başlamıştır. Başlanan bu dışa açılma hareketleri Türkiye için küreselleşme süreçlerini de başlatmıştır. 1980 yılından itibaren siyasal, ekonomik, kültürel ve sosyal alanlarda giderek yoğunlaşan küreselleşmeler baş göstermiştir. Diğer taraftan dış ticaret rejiminin ve finansal piyasaların serbestleştirilmesiyle reform süreçleri başlamıştır. Avrupa Birliğine üyelik çalışmaları, Gümrük Birliği’nin 1996 yılı başında yürürlüğe girmesi, 2001 krizi ve sonrasında uygulanan yapısal reform programları gibi uygulamalar Türkiye için küreselleşmenin her alana yayıldığını ve özellikle dış ticarete temel bir dönüşüme yol açtığını söylemek mümkündür (Adıgüzel, 2013: 7).

1980’lerden günümüze Türkiye de yaşanan küreselleşme hareketleri, yaşanan uyum sürecinin de bir başlangıcı olmuş, dünya ekonomisine entegrasyon anlamında bir değil birçok alanda önemli değişimler yaşanmıştır. Yaşanan uyum sürecinde Türkiye ekonomisinin bu entegrasyon hareketlerinden yeterince faydalandığı söylenemez. Çünkü sık sık değişen koalisyon hükümetlerinin kısa vadede yoğunlaşan ekonomi politikaları, 1990’larda özellikle bankacılık sektörü, kamu

finansmanı ve kamu yönetimi alanlarında yapısal reformların ertelenmesi gibi uygulamalar bu başarısızlığın arkasında yatan nedenleri olmuştur. Diğer bir uygulama ise kamu sektörü açıklarının yarattığı kronik ve yüksek enflasyon ortamı ekonomik birimlerin orta vadeli planlar yapmalarını engelleyen bir faktör olması, uluslararası ekonominin durumu gibi uygulamalar olmuştur. 1990'larda tüm dünyada yaygınlaşan sermaye hareketlerinin liberalleştirilmesinin etkisiyle gelişmekte olan ekonomilerin dış şoklara karşı kırılganlığının artmış olması da yer almaktadır (TCMB, 2002: 58).

Küreselleşme ile birlikte tüm piyasalarda değişim ve dönüşüm yaşanmıştır. Bu değişim aşamalarında ticaret hacminin artması, ticaretin serbestleşmesi ve yaygınlaşması ayrıca sermayenin ve yatırımların da serbestleşmesi söz konusudur.

Türkiye için küreselleşme hareketlerinin dalgalanmalar göstermesinin nedenleri arasında krizler de yer alır. Çünkü dünyada oluşmuş ve oluşmakta olan sermayenin kısa vadeli karlar ve rantlar elde etmek için ülke ekonomilerine giriş ve çıkışları büyük dalgalanmalar meydana getirmektedir. Bunun sonucunda da kısa vadeli sermaye hareketlerinin anlık atak ve geri çekilmelerinden kaynaklanan finansal kaynaklı ekonomik krizler yaşanır. Doğal olarak da dünya ekonomisi incelendiğinde ortalama her on dokuz aya bir kriz düştüğü görülür. Türkiye de benzer şekilde küresel karakterli finansal krizlerle karşı karşıya kalmış, diğer ülkelerde yaşanan krizlerden de belli oranlarda etkilenmiştir (Akdiş, 2002: 1).

Türkiye açısından krizleri 1980 öncesi ve 1980 sonrası olarak ayırmak yanlış olmaz. Çünkü Türkiye'de 1980 öncesi yaşanan krizler daha çok emek piyasası ve mal piyasasının tam olarak gelişmediği, para ve döviz piyasalarının tam olmadığı zamanlarda ortaya çıkan krizlerdir. 1980 sonrası liberaleşmeye bağlı olarak küresel kaynaklı krizler ortaya çıkmıştır. Hatta 1994 krizi küresel özellik taşıyan ilk kriz denilebilir.

Türkiye'nin etkilendiği krizlere örnek olarak Asya'da meydana gelen krizi gösterebiliriz. Bu kriz ülkemizin daraltıcı ekonomik politikalar uygulamaya başladığı bir döneme rastlamıştır. Krizin Türkiye ekonomisine de yansıtacağını düşünenler çok kararlı da olmayan bir şekilde piyasalardan çıkmaya çalışmıştır. Böylece uluslararası sıcak para da ülkeden çıkmaya başlamıştır. Sonuç olarak, Türkiye'nin

etkilendiği bu kriz ve sonrasında Türk piyasalarına etkileri daha çok reel piyasalarda kendini hissettirmiştir (Akdiş, 2002: 28).

Krizler Türkiye'yi olumsuz etkilese de Türkiye bundan ders çıkarmayı bilmiştir. 2001 krizi sonrasında Türk bankacılık kesiminde yaşanan yapısal dönüşüm bunu kanıtlar niteliktedir. Bu sayede kriz sonrasında, krizin finans sektörüne etkisi diğer ülkelere kıyasla sınırlı kalmıştır. Küresel kriz yüzünden etkilendiği olumsuzluklar da ise, küresel kredi musluklarının kısılması, kredi maliyetlerinin artışı, yurtdışı pazarların daralması gibi daha birçok nedenden ötürü reel sektör büyük kayıplar yaşamış olması da göz önünde bulundurulması gerekir. 2008 krizi de Türkiye'yi öncelikli olarak dış ticaret kanalından etkilemiştir. Küreselleşme dünya ekonomisinde yaşanan küçülme nedeniyle çıkan bu kriz, en önemli dış ticaret ortağımız olan AB'de yaşanan durgunluk yurtdışı talebi ve ihracatımızı azaltarak dış ticaretimizi olumsuz etkilemiş ve beklentilerdeki olumsuzluk krizin etkilerinin derinleşmesine neden olmuştur. Krizin beklentilerine rağmen Türkiye'nin krize yönelik önlem paketinin açıklanmasında gecikilmiş olması beklentileri iyice olumsuzluğa sürüklemiştir. Böylece Türkiye'de 2008 yılının son çeyreğinden itibaren reel kesim ve tüketici güven endekslerinde gözlemlenen düşüşler, krizin Türkiye'de neden olduğu güvensizlik ortamını açıkça göstermiştir. Diğer taraftan küresel ekonomik kriz dünya ekonomilerinin emek piyasalarıyla birlikte Türkiye'deki emek piyasasını da olumsuz etkilemiştir. Bunun sonucunda da işsizlik sorunu yaşanmıştır. Dünya genelinde ekonomik faaliyetlerin daralmasına bağlı olarak 2008 yılının üçüncü çeyreğinden itibaren işsizlik giderek artmıştır. 2009 Şubat ayında işsizlik oranı %16 seviyelerine yükselmiştir. Sanayi üretiminde yaşanan düşüşlerle birlikte, 2008'in ikinci çeyreğinden itibaren Türkiye ekonomisi küçülmeler yaşamaya başlamıştır (Ertuğrul vd., 2010: 62).

Küreselleşme ile birlikte Türkiye'de sadece krizler yaşanmamıştır. Türkiye siyasal alanında gelişme göstermiş ve küreselleşme hareketlerinin getirdiği siyasal boyutuyla birlikte dönüşümler yaşamıştır. Demokratikleşme, hukukun üstünlüğü, insan hakları gibi kavramların işleyişinde evrensel değerler çerçevesinde yaklaşım izlenmiştir. Terörle mücadele, silahsızlanma, yasa dışı göç, yolsuzluk, insan ticareti gibi konularda da uygulamalar yapmıştır. Bu uygulamalar da Türkiye'nin sadece ulusal politikalarla çözüm arayışının yeterli olmadığı mevcut konulara uluslararası

politikalar altında bölgesel ve uluslararası işbirlikleri çerçevesinde çözüm getirilmesi gerektiği de önem kazanmıştır (Kıvılcım, 2013: 228).

Yine küreselleşmenin siyasal boyutu, siyasal dönüşümle alakalı 1980 sonrası dönemde hızlı bir yerelleşme sürecini başlatmıştır. Dünya Bankası ve diğer uluslararası kurumların göstermiş olduğu baskılar, yerel yönetimlerin sadece sosyal politikalarda değil çeşitli yönetim faktörlerinde de rollerinin artmasına neden olmuştur. Buna karşın yerel yönetimlerin kamu bütçesinden aldıkları pay, artan yükümlülükleriyle doğru orantılı olarak artış göstermemiştir. Yerel yönetimlerin sosyal politikalarda daha aktif rol aldığı son dönem de ise, ihtiyaç sahibi, yoksul ve diğer uç gruplara odaklı, daha yoğun fakat daha kısa vadeli sosyal politikalar uygulanmaya başlanmıştır. Devletin sosyal politikaları istihdam sağlayarak yaptığı 1960'lardan bir hayli farklı olan bu durum, küreselleşme ve neo-liberal politikaların bir sonucudur. Diğer bir sonuç ise, sivil toplum kuruluşları (STK)'nın sosyal yardımlardaki payının artmasıdır. Bu pay içerisinde devletin de desteğiyle daha çok yoksullara ve 1999 sonrasında deprem mağdurlarına STK'lar tarafından ciddi yardımlar yapılmıştır (Aysan, 2006: 51).

Sosyal küreselleşme açısından Türkiye'ye baktığımızda, Türkiye'nin dünyadaki birçok ülkeye kıyasla yüksek oranda etkilenmekte olduğunu görürüz. Bunun en temel esası coğrafik olarak konumundan kaynaklanmaktadır. Diğer bir nedende Osmanlı Devletinden bu yana bünyesinde barındırdığı insan topluluğunun özelliğine ilişkindir. Türkiye, sahip olduğu jeo-stratejik konumu ve sahip olduğu köklü tarihi nedeniyle farklı farklı kültürlerle ev sahipliği yapmıştır. Bu nedenle küreselleşmeden kaçınılmaz olarak etkilenme göstermiştir.

Diğer bir taraftansa sosyal küreselleşmenin içinde barınan çevresel/demografik boyutunun Türkiye'nin sadece coğrafik özellikleri ile etkilediği görülmez. Çevre dostu üretim ve tüketimin Türkiye'de giderek artan önemi, ülke genelindeki nüfus artış hızının düşme eğilimine girdiğinin gözlemlenmesi gibi olgular Türkiye'nin küreselleşmenin demografik boyutunun etkisini açıkça yaşadığı ifade edilir. Türkiye bunlarla kalmamakla birlikte, tüm dünyaya, kültürel çeşitliliğin bir tehditten ziyade bir zenginlik olduğunu göstermeye çalışmakta, kültürler arasındaki yanlış algılama, önyargı ve kutuplaşmaların önlenmesi için her türlü platformda aktif çaba sarf etmektedir. Gösterilen bu çabalar sayesinde küreselleşmenin boyutlarının Türkiye için önemli katkılar sağladığı söylenebilir. Bu

açından, 2005 yılında Türkiye ve İspanya'nın eş-sunuculuğunda hayata geçirilmiş olan Medeniyetler İttifakı girişimi, bu katkının en somut örneklerinden birini oluşturmaktadır (Bayar, 2009: 33).

Türkiye küreselleşmenin siyasal, sosyal ve ekonomik boyutlarını yaşamasının yanında, küreselleşme sürecinde eşanlı olarak gerçekleşen bütünleşme eğilimleri ile de uğraşmıştır. II. Dünya Savaşı'nın yaşanmasının hemen arkasından Avrupa kıtasında başlayan bütünleşme çabaları başarılı sonuçlar vermiştir. Yaşanan Avrupa kıtasındaki bütünleşme hareketlerinden esinlenen diğer ülkelerde kendi aralarında bütünleşme çabalarına girmişlerdir. Bütünleşme hareketlerinin yaşanması belli oranlarda küreselleşme hareketlerini kısıtlasa da diğer taraftan küreselleşmeyi de desteklemiştir. Buna örnek olarak, bir miktar, dışa karşı mal ve faktör mobilitelerini engellemekle birlikte, bütünleşen ekonomiler arasında hareketliliğin artışı desteklemesi verilebilir (Özkan, 2008: 105). Küreselleşmenin getirdiği bütünleşme hareketleri bu bağlamda Türkiye'yi de etkilemiş, Türkiye bu açıdan birçok kuruluşa üye olmuştur.

2. TÜRKİYE'NİN SOSYAL KÜRESELLEŞME SÜRECİNDE AVRUPA BİRLİĞİNİN YERİ

Küreselleşen dünya ile birlikte ülkeler arası sınırlarda ortadan kalkmıştır. Sadece siyasi, ekonomi ve sosyal alanda değil her alanda ortaya çıkan değişim ve dönüşüm ile ülkeler arası bütünleşme hareketlerini de beraberinde getirmiştir. Bunun en güzel örneği Avrupa Birliğinin kendine özgü bütünleşme hareketidir.

1 Şubat 2003'te yürürlüğe giren Nice Anlaşmasının yasal zeminini oluşturduğu Avrupa Birliği (AB), Maastricht Anlaşması ile kurulan ve bünyesinin 25 Avrupa ülkesinden oluşan bir uluslararası örgüttür. Bu açıdan Avrupa Birliği, büyük ölçüde Avrupa kıtasında bulunan siyasi ve ekonomik bir örgütlenmedir. Ayrıca yirmi sekiz üye devletten oluşur. AB'nin küreselleşme sürecinde katkısı, uluslararası ekonomik, sosyal ve çevresel konularda kendi sosyal modelini, değerlerini, normlarını, yaşam ve çalışma standartlarını koruyarak küreselleşmeyle birlikte var olmak ve küreselleşme karşısında politikaları insancılaştırmak olmuştur. Bu açıdan sosyal demokrasiyi yeniden diriltmeyi, doğrudan devletin ekonomiye müdahalesi

yerine yoksulluğu ve sosyal dışlanmayı azaltıp çevresel sürdürülebilirliğini sağlamayı hedefleyen bir süreç izlemektedir (Güler, 2011: 54).

Türkiye ve AB arasındaki ilişkiler süreklilik arz etmemiş ara ara sekteye uğramıştır. Bunun nedeninin altında daha çok Türkiye'nin yaşamış olduğu ekonomik ve siyasi nedenler yatar.

Türkiye AB'ne eğer tam üye olursa, Türk demokrasisinin temellerini sağlamlaştırıp, piyasa ekonomisini güçlendirerek, siyasi, ekonomik ve sosyal açıdan modernleşmesini hızlandıracakı düşünülmektedir. Diğer taraftan da hukuki ve kurumsal yapılanmasının tamamlanmasına destek olacak, uluslararası düzeyde ekonomik ve siyasi etkinliği ile stratejik konumunu güçlendirecektir. Türkiye'nin AB'ne aday olması 10 Aralık 1999'da olmuştur. Bu süreçte Türkiye'nin AB'ne entegrasyonu sağlayacak reformların hızla gerçekleştirilmesi önem kazanmıştır. Bunun içinde Türkiye boş durmamış, uyum sürecinde yeni düzenlemeler içine girmiş, geliştirici nitelikteki bu düzenlemelerle evrensel değerleri yakalamıştır. Osmanlı Devleti'nden alınan değerler ölçüsünde, Türk kamu yönetiminin bugünkü durumuna gelmesinde etkili olmuştur. Fakat Türkiye'de yönetimde, reform, yeniden düzenleme ve geliştirme çalışmalarına baktığımızda, Cumhuriyet döneminin yönetsel değişiklikleri içinde planlı döneme girme, yeniden düzenleme ve reform hareketleri yönetimini ayrıcalıklı bir konuma taşıdığı da gözardı edilemez (Baykal, ve Can, 2005: 8-11).

Eskiden, klasik anlamda bölgeselleşme daha çok korumacı politikaları içermekteydi. Fakat yeni bölgecilik bu korumacı politikaların yanında açıklık, küresel eğilimlerin şekillendirilmesi, onlardan yararlanılması ve pazarlık gücünün arttırılmasını içermektedir. İfade edilen bu yeni bölgecilik, küreselleşmenin ekonomik etkilerini kontrol etmek ve sorunlarının üstesinden gelebilmek amacıyla yeniden yapılanma arayışları olarak tanımlanabilir. Küreselleşmenin ülkeler üzerindeki etkilerinin şekillendirilmesi çabalarına örnek olarak bu yeni bölgecilik oluşumu gösterilebilir. AB gibi, ekonomik sorunlar bu etkilerin şekillendirilmesi amacıyla uluslararası örgütlenme çabalarına gerekçe oluşturmaktadır. Ekonomik sorunların getirdiği bütünleşme hareketleri, örgütlenme gerçekleşikten sonra ekonomiyle sınırlı kalmaz ve kurulan örgüt, küreselleşmenin kültürel ve siyasal etkilerini kontrol amacıyla kullanır. Yeni bölgecilik daha çok ekonomik alanda açıklığı, eski bölgecilik ise kültürel ve siyasal anlamda açıklığı ifade eder. Ayrıca

benzer şekilde korumacılığı savunduğu için aslında bölgesel bir kimliğe dayalı milliyetçiliğin izlerini taşıdığı da söylenmektedir. Özellikle Amerikanlaşma şeklinde algılanan küresel kültüre alternatif olarak Avrupa'da Avrupalılık kimliği geliştirilmek istenmektedir ki, bu eski-yeni bölgeciliğe en güzel örneklerdendir. Bu örneğin, içerdiği talepler özellikle Fransızlar tarafından açıkça dile getirilmektedir (Özdemir, 2006: 183).

Ülkemizde insanların AB'ne girme düşünceleri birçoğuna göre olumsuz düşünülmektedir. Küreselleşen dünyada insanların tek tipleştiğini gördüğümüzde de bu olumsuz düşüncelerinde hiç de haksız değillerdir. Sosyal küreselleşme ile kültürlerinin yok olacağı düşüncelerinden dolayı birçok vatandaşımız AB'ye karşıdır. Fakat her olumsuzluğun getirdiği olumlu yanlarda vardır. Ekonomik olarak ülkemiz bu süreç içerisinde olumlu etkiler alacaktır. Yani ekonomik anlamda, ülkeler arasında sermaye hareketliliğinin artması yabancı yatırımlar üzerindeki rekabeti de arttırmış olacaktır.

Son olarak söylenilmesi gereken unsur, Türkiye küreselleşme olgusundan açık bir şekilde etkilenmektedir. Bu etki çerçevesinde de olumsuz olarak etkilerden kendisini koruması gerekmektedir. Sosyal küreselleşme açısından Türkiye sadece etkilenen konumda olmamalı, küreselleşmeye katkı sağladığı sürece olumsuzluklardan korunması gerekmektedir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

EKONOMİK KÜRESELLEŞME, BİRİM KÖK TESTİ VE EŞBÜTÜNLEŞME TESTİ DETAYLARI

1. EKONOMİK KÜRESELLEŞME

Küreselleşme ortaya çıktığından beri günümüzde de halen sürmekte olan bir süreçtir. Her ulus devlet küreselleşmeden kaçınılmaz olarak etkilenmektedir. Dolayısıyla küreselleşme her toplumun ilgilenmesi gereken bir olgudur.

Ekonomik küreselleşme ekonominin piyasalar arasında serbest olması, globalleşmenin, sermaye hareketlerinin serbest olması ve emeğin ülkeler arası tam hareketliliği, ekonominin uluslararası hale gelmesi anlamını taşımaktadır.

Gelişen teknoloji ve bilimsel gelişmelerin yoğunlaşması ve iletişim kanallarının genişlemesi sonucu dünya ekonomilerinin küresel nitelik taşıması daha kolay olmuştur. Televizyonların ve medyanın sunduğu tanıtımlar, reklamlar ekonominin gelişmesine katkıda bulunmuştur. İnternetin sunduğu avantajlar televizyondan daha etkili biçimde ekonomiye katkı sağlamıştır.

Dünya çapında ticaretin artıp yükselmesine fayda sağlayan ekonomik küreselleşme, her zaman bu tür faydalar sağlamamıştır. Bunun nedeninin arkasında yatan birçok faktör olmuştur. Ekonomik küreselleşmenin faydaları arasında, dünya piyasalarının entegrasyonu ve hızlı teknolojik değişme, düşük işlem ve iletişim maliyetlerinde ortaya çıkan verimlilik kazançlarına yol açmış ve düşük maliyetler, yüksek pazar etkinliği, yüksek verimlilik, düşük ticaret engelleri ve yeni yatırım fırsatlarının ortaya çıkması aracılığıyla rekabetin artmasına yol açması olarak sayılabilir (Dikkaya ve Deniz, 2006: 166).

Ekonomik küreselleşme dış ticareti de arttırmıştır. Bu artışa neden olan faktörlerse; dünya nüfusunun artması, ulaşım ve iletişimi kolaylaştıran bilimsel ve teknolojik gelişmeler soğuk savaşın sona ermesiyle planlı ekonomi sistemine tabi birçok ülkenin serbest piyasa ekonomisine geçmesidir (Özkan, 2006: 6).

Şirketler sınır ötelere taşmışlar, çeşitli anlaşmalar ve yöntemlerle kendi ülkelerinin mal ve hizmetlerini başka ülkelere taşımışlardır.

Sonuç olarak: küreselleşmenin getirdiği boyutlardan biri de ekonomik boyuttur. Ekonomik küreselleşme bize farklı piyasalar sunmuştur. Adeta bu piyasalarda gece gündüz 7/24 işlem yapılabilmektedir. Sağladığı avantaj sadece piyasalar üzerinde etkili olmamış bireylere de faydalar sağlamıştır.

2. EKONOMİK BÜYÜME VE KÜRESELLEŞME

Ekonomik büyüme, üretilen mal ve hizmet kapasitesinde meydana gelen artışı ifade etmektedir.

GSYİH (Gayri Safi Yurtiçi Hasıla), bir ülke sınırları içerisinde belli bir zaman diliminde üretilen tüm nihai mal ve hizmetlerin para birimi cinsinden değerini ifade etmektedir.

Küreselleşmenin ülkelerin ekonomisine pek çok etkisi vardır. Dış ticaretin gelişmesi, yabancı yatırımların ülkelere rahatça girebilmesi ve bunun sonucu olarak yatırımların artması, paranın serbestçe dolaşmasına, ekonomik büyüme ve gelişmesine olumlu etkileri vardır.

Dünyada ülkelerin her geçen gün teknolojilerinin gelişmesi ve buna bağlı olarak sanayinin iyi şartlara gelmesi ekonomik büyümenin küresel bir sonucudur.

Küreselleşme hareketleri ile yaşanan uluslararası rekabetin boyutları da hızla değişmektedir. Bu değişim, yeni teknolojilerin diğer ülke ekonomilerince süratle transferi, haberleşme ve bilgi ağının genişlemesi, üretim faktörlerinin daha akışkan hale gelmesi, sermaye giriş çıkışlarının büyük ölçüde kolaylaşması, ülkeler arası sosyal, siyasi ve ekonomik ilişkilerin yaygınlaşmasında kendini göstermiştir. Bunlar ve bunların getirdiği sonuçlar dünya ekonomileri üzerinde olumlu etkiler yaratmaktadır (Karabıçak, 2002: 123).

Diğer bir taraftan dünya nüfusunun çok büyük bir kesimini oluşturan birtakım gelişmekte olan ülkeler küresel ekonomik büyümeye büyük oranda katkı sağlarlar. Gelişmekte olan bu ülkelerin ekonomileri gelişmiş ülkelerin ekonomilerinden daha hızlı büyüdüğü görüşü ileri sürülmektedir. Bir yandan da bu ülkeler insani kalkınma

açısından en zengin ülkeleri yakalamaya başlamışlardır. Günümüzde her geçen yılda, gelişmekte olan ülkelerde milyonlarca vatandaş yoksulluktan kurtulmakta ve ortalama yaşam süresi, çocuk ölüm oranları ve okuma yazma oranları gelişmiş ülkelerin düzeylerine yaklaşmaktadır. Diğer bir yandan da sözü edilen bu gelişmekte olan ülkeler, küresel mal, sermaye ve teknoloji piyasalarına erişebilmekte, her geçen gün birbirleriyle ve zengin ülkelerle daha fazla ticaret yapma eğilimi içine girmektedirler (Derviş, 2007: 3).

Sosyal küreselleşme adı altında birbirine kültürel olarak yakın olan ülkeler arasında ticaret gelişmiştir. Dış ticaretin gelişmesi ülkelerin ekonomik büyümesi üzerinde olumlu etki yaratmıştır. Ülkelerin birbirlerine benzer tüketim kalıpları olması, zevk ve tercihlerin benzer durumlar içinde olması, aynı kültürel yapılara sahip olması, karşılıklı ticareti arttırıcı özellikleri barındırır.

3. BİRİM KÖK TESTİ VE EŞBÜTÜNLEŞME TESTİ DETAYLARI

Yapılan çalışmada sosyal küreselleşme ile büyüme arasındaki ilişkiyi araştırmak için zaman serisi analiz yöntemleri kullanılmıştır.

Zaman serisi analizi yöntemlerinin kullanılması, oluşturulan gözlem setinin söz konusu zaman periyodundaki gelişimini görme açısından önemlidir (Brockwell ve Davis, 2006: 8). Oluşturulan zaman serileri sayısal büyüklüklerdir ve gözlenen verilerin zaman içinde ardışık bir biçimde gerçekleşmesi bir koşul olmasada, düzenli aralıklarla dizinin gelişimini görme açısından gerekli bir koşuldur (Sevüktekin ve Nargeleçekenler, 2007: 41).

Box ve Jenkins (1970) tarafından geliştirilen “Zaman Serisi Analizi” deyimini zaman serilerini modellemede öngörü bağlamında, Box-Jenkins yaklaşımı olarak da adlandırılmıştır. Box-Jenkins yaklaşımı, öngörü yapmak üzere iktisat teorisinin öne sürdüğü bağımsız değişkenleri kullanarak ekonometrik modelleme yaklaşımını terk etmiştir. Bunun yerine öngöründe bulunulacak değişkenin geçmiş dönemlerdeki davranışlarına dayalı bir yaklaşım getirmiştir. Bundan dolayı da Box-Jenkins yaklaşımı, belirli bir tahmin yürütme yöntemi olarak da ifade edilir (Kennedy, 2006: 350).

Ekonometrik modellemelerde eğer model zaman serisi verilerine dayandırılıyorsa zaman serisi özelliklerinin bilinmesi ve bu özelliklerin dikkate alınması gerekir. Çünkü iktisadi zaman serileri, trend, mevsim, konjonktür ve düzensiz hareketlerin etkisi altındadır. Başka bir ifade ile zaman serileri bu bileşenlere sahip olduğu için özelliklerinin bilinmesi şarttır. Verilerin zaman serisi özellikleri ise genel olarak iki bölüme ayrılıp incelenir. Bu bölümler, deterministik ve stokastik özellikler olarak iki başlık altında toplanır. Zaman serilerinin deterministik özellikleri denildiğinde; serilerde sabit, trend ve mevsimsellik bileşenlerin bulunup bulunmaması yer alır. Diğer bir bölüm olan serilerin stokastik özellikleri ise daha çok değişkenlerin durağan olup olmadıkları ile ilgilenmektedir. Bundan dolayı zaman serisi analizlerinde, dikkate alınması gereken en önemli nokta bu serilerin durağan ya da durağan olmamalarının incelenmesinde yatar. Çünkü değişkenler arasında ekonometrik olarak anlamlı ilişkiler elde edilebilmesi için analizi yapılan serilerin durağan seriler olması gerekmektedir (Tarı, 2005: 380). Eğer ki zaman serisi analizlerinde değişkenlere ait verilerde trend bulunuyorsa, bir serinin diğer bir seriye göre regresyonu hesaplanır. Hesaplamalar sonucunda veriler arasında anlamlı bir ilişki olmasa bile çoğunlukla yüksek bir R^2 bulunur. Bunun varlığı sahte regresyon sorununun olduğunu gösterir. Yapılması gereken regresyonun gerçek bir ilişkiyi mi yoksa sahte bir ilişkiyi mi yansıttığını bulmaktır. Bu durum zaman serisi verilerinin durağan olup olmadığı ile yakından ilgilidir. Eğer zaman serisi verileri durağan değilse elde edilen regresyon modellerine dayanılarak yapılan öngörüler gerçekliği yansıtmayacaktır (Gujarati, 2006: 709).

Durağanlık durumu, ortalaması ile varyansı zaman içinde değişmeyen ve iki dönem arasındaki ortak varyansı ve bu ortak varyansın hesaplandığı döneme ilişkin olmayan yalnızca iki dönem arasındaki uzaklığa bağlı olan olasılıklı bir süreçtir. Y_t gibi bir serinin durağan olma şartları şunlardır (Gujarati, 2006: 713):

Ortalama: $E(Y_t) = \mu$	(1)
--------------------------	-----

Varyans: $Var(Y_t) = E(Y_t - \mu)^2 = \sigma^2$	(2)
---	-----

Ortak Varyans : $\gamma_k = E[(Y_t - \mu)(Y_{t+k} - \mu)]$	(3)
--	-----

Eğer bir zaman serisi yukarıdaki anlamda durağan değilse, “durağan olmayan zaman serisi” adını alır. Zaman serisinin durağan olup olmadığı iki yaklaşım ile test edilir. Bunlardan biri birim kök testi diğeri ise korelogram testidir. Durağan olmayan zaman serisi için fark alınır.

Yapılan ekonomik araştırmalarda zaman serisi ve yatay-dikey kesit veriler ile ayrı ayrı analizler yapılabilmektedir. Birbirinden farklı bu veri türleri yapılarına uygun olan modellerle analize tabi tutulur. Panel veri analizi, zaman boyutuna sahip kesit verileri kullanarak ekonomik ilişkilerin tahmin edilmesi yöntemidir. Panel veri analizlerinde zaman serisi ve yatay kesit veriler bir arada kullanılarak her iki boyutu da içeren bir veri seti oluşturulmaktadır. Fakat panel veri analizlerinin yatay kesit ya da zaman serilerine göre bazı üstünlükleri vardır. Bunlar şu şekilde özetlenebilir (Gujarati, 2003: 638):

- Verilerin kesit veri boyutu da olduğundan kesit veri boyutundaki homojen olmayan etkiler daha iyi kontrol edilebilmektedir.
- Panel verilerde sadece kesit veri ya da sadece zaman serilerinde gözlenemeyen etkileri belirlemek ve ölçmek daha kolaydır.
- Panel veri kullanımıyla birlikte gözlem sayısında meydana gelen artış serbestlik derecesini de artırmaktadır.
- Serbestlik derecesindeki artış bağımsız değişkenler arasındaki çoklu doğrusal bağlantı sorununu da azaltmaktadır.
- Açıklayıcı değişkenlerin hem kesit veri hem de zaman boyutunu içermesi nedeniyle panel veri modellerinden daha güvenilir parametre tahminleri elde edilebilmektedir (Darıcı, vd., 2010: 109). Bundan dolayı parametre tahminlerinin doğruluğunun artması daha güvenilir sonuçlar elde edilebilmesi anlamına gelir.

Yapılan ekonometrik araştırmalarda panel veri kullanımı son yıllarda artış göstermiştir. Bunun nedeni ekonometrik analizlerde panel veri kullanımı yatay kesit ve zaman serisi verileri kullanmanın avantajlarına ilave olarak birçok avantaj sağlamasıdır. Diğeri bir taraftan da panel veri uygulamalarında zaman serisi ve yatay kesit veri gözlemlerinin eş zamanlı olarak yer alması, daha fazla veri ile çalışma imkanı vermektedir. Fakat bu süreçte gözlem sayısı ve dolayısıyla serbestlik derecesi artmaktadır. Böylece, açıklayıcı değişkenler arasındaki çoklu doğrusal bağlantının

derecesi azalmaktadır. Bunun sonucu olarak ekonometrik tahminlerin etkinliği ve güvenilirliği artmaktadır. Bunun yanı sıra panel veri kullanımını tek bir alanla sınırlı kalmaz. Yatay kesit veri ya da zaman serisi verileri ile çözülemeyecek iktisadi sorunların analiz edilmesine de olanak tanımaktadır (Tatoğlu, 2012a: 9-10).

Eğer seriler durağan değilse, fark alma işlemi uygulanarak durağanlıkları sağlanabilir. Böylece hem sahte regresyon sorunu ortadan kalkar hem de analiz sonuçları daha güvenilir olur (MacKinnon, 1991: 266-267).

3.1. PANEL BİRİM KÖK TESTLERİ

Ele alınan panel için ortak bir birim kökün varlığını test etmek için kullanılan testlere, panel birim kök testleri denir. Panel birim kök testlerinde ortak bir birim kök bulunursa, buna dair boş hipotezin reddedilmesi, panel üyelerinin söz konusu değişken açısından birbirine yakınlaştığını göstermektedir (Halaç ve Kuştepe, 2008: 7). Başka bir ifade ile panel veri birim kök testlerinin kullanılması tek bir zaman serisine dayalı birim kök testlerinin gücünü arttırmak için geliştirilmiştir (Maddala ve Wu, 1999: 631). Bundan dolayı zaman serisi verileri kullanılacaksa, kullanılan verilerin durağan bir yapıya sahip olup olmadığının sınanması gerekir. Çünkü durağan olmayan zaman serilerinin kullanılması halinde sahte regresyon problemi ortaya çıkmaktadır ve bu durumda regresyon analizi ile elde edilen sonuçlar gerçek ilişkiyi yansıtmamaktadır (Granger ve Newbold, 1974: 111).

Analizde kullanılan birim kök testleri, özellikle panel veri analizi, geleneksel birim kök testlerine göre istatistiksel olarak daha güçlü sonuçlar vermesine yol açar. Ekonometrik analizlerde araştırmacıların kullandıkları değişkenlerin durağan olup olmadıklarını test etmeleri, sahte regresyon hatasına düşmemek için tüm değişkenlerin aynı dereceden entegre olmaları açısından önem taşır (Bernhardsen, 2000: 289-308). Geleneksel birim kök testlerinin düşük güçte olması, makroekonomik değişkenlerin zaman serisi özellikleri hakkında tartışma ve fikir ayrılığına neden olur. Çünkü geleneksel birim kök testleri, birim kökün varlığına dair boş hipotezi reddetmekte güçsüz kalır (Fleissig ve Strauss, 1999).

Zaman serisi analizinde verilerin, zaman ve yatay kesit boyutlarına ilişkin bilgiyi dikkate alması, panel birim kök sınamalarının, sadece zaman boyutuyla ilgili bilgiyi göz önüne almasına yol açar. Bu durum zaman serisi birim kök

sınamalarından istatistiksel anlamda daha güçlü olduğu sonucunu çıkartır (Im, Pesaran ve Shin, 2003; Maddala ve Wu, 1999; Taylor ve Sarno, 1998; Levin, Lin ve Chu, 2002; Hadri, 2000; Pesaran, 2006; Beyaert ve Camacho, 2008). Çünkü yatay kesit boyutunun analize eklenmesi ile verideki değişkenlikte artış görülecektir.

Diğer taraftan panel birim kök testi sorunsuz gerçekleşmez. Bu konuda karşılaşılan ilk sorun, paneli oluşturan yatay kesitlerin birbirinden bağımsız olup olmadıklarıdır. Bu noktada panel birim kök testleri, 1. ve 2. kuşak testler olmak üzere ikiye ayrılır. 1. kuşak testlerde kendi aralarında, homojen ve heterojen modeller olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. Homojen modeller, Levin, Lin ve Chu (2002), Breitung (2005) ve Hadri (2000) testleridir. Heterojen model varsayımına dayanan testler ise, Im, Pesaran ve Shin (2003), Maddala ve Wu (1999), Choi (2001)'dur. Birinci kuşak birim kök testleri, paneli oluşturan yatay kesit birimlerinin bağımsız olduğu ve paneli oluşturan birimlerden birine gelen şoktan tüm yatay kesit birimlerinin aynı düzeyde etkilendikleri varsayımına dayanmaktadır. Oysa yaşadığımız dünyada uluslararası ekonomilerinin birbiriyle ilişkili olduğu düşünülürse, paneli oluşturan yatay kesit birimlerinden birine gelen bir şoktan birimlerin farklı düzeyde etkilenmesi gerçeği açıkça görülür. Bundan dolayı da 2. kuşak birim kök testleri geliştirilmiştir (Yıldırım, vd., 2013: 88). 2. kuşak birim kök testlerinden yaygın olarak kullanılanlar arasında Bai - Ng (2004), Moon – Perron (2004), Phillips - Sul (2003) ve Pesaran (2007) yer almaktadır. Veri setindeki yatay-kesit bağımlılık test edildikten sonra 2. kuşak panel birim kök testine geçilir. Yatay-kesit korelasyonu varsa bu durumda 2. kuşak testlerin kullanılması şarttır. 1. kuşak testleri ile karşılaştırdığımız da ise, 1. kuşak testlerinde yatay-kesit birimler arasında korelasyon olmadığı varsayılırken 2. kuşak birim kök testleri yatay-kesit birimler arasındaki korelasyonu da dikkate almaktadır (Tülümce ve Zeren, 2013: 295).

Panel veri analizi kullanıldığında, birim kökün varlığını test etmek için yatay kesit bağımlılığının sınanması gerekmektedir. Bunun için de panel veri setinde yatay kesit bağımlılığı (cross-section dependence) varlığı reddedilirse 1. nesil birim kök testleri kullanılırken, panel verilerinde yatay kesit bağımlılığı varsa 2. nesil birim kök testlerini kullanmak daha tutarlı, etkin ve güçlü tahminleme yapmamızı sağlayacaktır (Çınar, 2011: 74).

Zaman serisi ve yatay-kesit verisine göre panel veri analizi, hem kesit hemde zaman boyutunu ihtiva etmesi açısından daha avantajlıdır. Günümüzde de panel

veriler için birçok birim kök testleri geliştirilmiş ve geliştirilmeye de devam edilmektedir (Tülümce ve Zeren, 2013: 295).

Ekonometristlerin genel görüşü, iktisadi zaman serisi verilerinin genellikle trend nedeniyle durağan olmadıkları, bunun da dışsal faktörler ile açıklanabildiği ve trendin temizlenmesi durumunda serilerin durağan olacaklarını ifade etmek olmuştur (Kennedy, 2006: 355).

Durağanlığın sağlanması için bilindiği üzere fark alınması gerekir. d kez fark alınması durumunda, değişkenin d sırasında bütünleşik olduğu belirtilir. Bu da $I(d)$ şeklinde gösterilir. Sıfır sırasında bütünleşmiş bir değişken durağan hale gelir ve bu da $I(0)$ şeklinde ifade edilir. Eğer ki seri bir kez fark alma işlemi sonucunda durağan hale geliyorsa o değişken için birinci sıradan bütünleşik denir. Bunun gösterimi de $I(1)$ şeklinde olacaktır (Kennedy, 2006: 356). Serilerin farklarının alınması ile değişkenlerin geçmiş dönemlerde maruz kaldığı şokların etkisi ortadan kalkacak ve değişkenler arasındaki uzun dönemli ilişkilerin de ortadan kalkmasına neden olacaktır (Tarı, 2005: 405-406).

Birim kök testi uygulanırken ilk önce aşağıdaki model ele alınır:

$$Y_t = Y_{t-1} + \mu_t \quad (4)$$

Burada μ_t ortalaması sıfır, sabit varyanslı ve otokorelasyonu olmayan stokastik hata terimidir. Böyle bir hata terimi zaman serisi analizlerinde “beyaz gürültü hata terimi” olarak adlandırılır. Y_{t-1} 'in katsayısı 1'e eşitse birim kök sorunuyla, yani durağan olmama durumuyla karşılaşmış olunacaktır. Dolayısıyla,

$$Y_t = \rho Y_{t-1} + \mu_t \quad (5)$$

regresyonunun hesaplanması gerekir. $\rho = 1$ bulunursa, o zaman Y_t olasılıklı değişkeninin birim kökü vardır. Birim kökü olan bir zaman serisi, zaman serisi analizlerinde “rassal yürüyüş” olarak adlandırılır. Eşitlik şu şekilde de yazılabilir:

$$\Delta Y_t = \delta Y_{t-1} + \mu_t \quad (6)$$

Burada $\delta = (\rho - 1)$ ve $\Delta Y_t = Y_t - Y_{t-1}$ 'i ifade etmektedir. Eğer $\delta = 0$ veya $\rho = 1$ olursa,

$$\Delta Y_t = (Y_t - Y_{t-1}) = \mu_t \quad (7)$$

olacaktır. Böylece rassal bir yürüyüşün birinci dereceden farkları durağan hale gelecektir (Gujarati, 2006: 718).

EViews'de, panel birim kök testlerinden şu dört tür hesaplanarak bulunacaktır:

- 1)Levin, Lin ve Chu (2002),
- 2)Breitung (2000),
- 3)Im, Pesaran ve Shin (2003),
- 4)Fisher-type testleri kullanılan ADF ve PP testleri (Maddala ve Wu (1999) ve Choi (2001)),

Testlerin tümü bir panelde belirli bir sonuç elde etmek için tek tek birim kök test birleştirilmesi ile karakterize edilir.

3.1.1. Levin, Lin ve Chu Panel Birim Kök Testi

Birinci kuşak testleri ikiye ayrılmaktadır. Bu ayırım ρ 'nun birimden birime değişmeme ve değişme durumuna göre olur. Böylece birinci kuşak testleri birinci grup testler ve ikinci grup testler olmak üzere iki gruba ayrılmaktadır. Birinci grupta Levin, Lin ve Chu (2002) testi yer almıştır. Bu test bireysel sabit ve zaman trendlerini göz önüne alır. Ayrıca bu test, birimler arası hata varyansı ve daha yüksek sıradan seri korelasyonun serbest değişmesine izin verir (Tatoğlu, 2012b: 200).

Levin, Lin Chu (2002) geliştirdikleri bu testi üç farklı model üzerine kurmuşlardır;

$$\text{Model 1: } \Delta Y_{it} = \delta Y_{it-1} + \mu_{it} \quad (8)$$

$$\text{Model 2: } \Delta Y_{it} = \alpha_{0i} + \delta Y_{it-1} + \mu_{it} \quad (9)$$

$$\text{Model 3: } \Delta Y_{it} = \alpha_{0i} + \alpha_{1i}t + \delta Y_{it-1} + \mu_{it} \quad (10)$$

Bu üç model sırasıyla sabitsiz, sabitli ve sabitli trendli modeli ifade etmektedir.

$H_0: \delta_i = \delta = 1$ (Seride genel bir birim kök vardır.)

$H_1: \delta_i = \delta < 1$ (Seride genel bir birim kök yoktur.)

3.1.2. Hadri Panel Birim Kök Testi

Diğer panel birim kök testlerinden biri de Hadri panel birim kök testidir. Bu test Lagrange Çarpanı (LM)'na dayanan ve kalıntı temelli bir testtir. Ayrıca bu testte her bir i için serilerin deterministik bir trend etrafında durağan olduğu temel hipotezine karşı, alternatif hipotezinde bir birim köke sahip olunacağı söylenmiştir. Hadri panel birim kök testini diğer hipotezlerden ayıran temel fark budur. Hadri panel birim kök testinde sabit etkilerle trendsiz ve sabit etkili trendli olmak üzere iki model ifade edilmektedir (Hadri, 2000: 150);

$$\mathcal{Y}_{it} = r_i t + \varepsilon_{it} \quad (11)$$

$$\mathcal{Y}_{it} = r_i t + \beta_i t + \varepsilon_{it} \quad (12)$$

3.1.3. Im, Pesaran ve Shin Panel Birim Kök Testi

İkinci grup panel birim kök testleri Im, Pesaran ve Shin (2003)'nin geliştirdiği panel birim kök testidir. Bu test birinci kuşak birinci grup panel birim kök testlerine alternatif olarak geliştirilmiştir. İkinci grup birim kök testlerinde her bir birim için kendi otokorelasyon katsayısı kullanılması uygun görülmektedir. Paneldeki birimler (örneğin ülkeler) arasında hetorejenliğe izin veren Im Pesaran ve Shin (2003) testi bu yönüyle Levin, Lin ve Chu (2002) testinden ayrılır (Şimşek, 2008: 231).

Testte birinci \mathcal{Y}_{it} derece otoregresif süreç için üretilmiş olsun;

$$\mathcal{Y}_{it} = (1 - \Phi_i) \mu_i + \Phi_i \mathcal{Y}_{i,t-1} + \varepsilon_{it} \quad (13)$$

$i = 1, \dots, N$ ve $t = 1, \dots, T$

$$\Delta Y_{it} = \alpha_i + \beta_i Y_{i,t-1} + \varepsilon_{it} \quad (14)$$

Bu test için hipotez testleri aşağıdaki gibi kurulmaktadır;

$$H_0: \beta_i = 0 \quad (\text{Seride birim kök vardır.})$$

$$H_1: \beta_i < 0 \quad (\text{Seride birim kök yoktur.})$$

3.1.4. Pesaran Panel Birim Kök Testi

Birinci kuşak testlerine göre daha az kısıtlayıcı özelliklere sahip olan, İkinci kuşak panel birim kök testleri birimler arası korelasyonu dikkate alır. Bu konuda Pesaran (2007) birim kök testinde, faktör yüklemelerini tahmin etmek yerine birimler arası korelasyonu yok etmek için basit bir yöntem kullanılabileceğini söylemiştir. ADF regresyonun gecikmeli yatay kesit ortalamaları ile genişletilmiş halini kullanıp ve bu regresyonun birinci farkı birimler arası korelasyonu yok etmesine yatay kesit genelleştirilmiş Dickey Fuller denir (Tatoğlu, 2012b: 223).

Ayrıca Pesaran (2007) panel birim kök testinde hata teriminde ya da faktörde otokorelasyon varsa bu durumunda regresyon genişletilebilmektedir. Regresyon genişletme derecesi, bilgi kriteri yoluyla ya da ardışık gelen testler ile gerçekleştirilebilir (Tatoğlu, 2012b: 224).

3.2. PANEL EŞBÜTÜNLEŞME TESTLERİ

Panel birim kök testleri açıklandıktan sonra panel eşbütünlük testine geçilmiştir. İktisadi değişkenlere ait seriler durağan olmasalar bile, bu serilerin durağan bir doğrusal kombinasyonunun var olabileceğini ve bunun ekonometrik olarak belirlenebileceğinin ileri sürülmesine eşbütünlük analizi denir. Böylece değişkenler arasında uzun dönemli bir ilişkinin varlığı eşbütünlük analizi ile belirlenir. İki zaman serisi durağan değilse ve aynı dereceden entegre ise bu durumda iki seri arasında bir eşbütünlük vardır. Bu seriler arasında regresyon yanıltıcı olmaz. Yani bu iki serinin orijinal değerleri arasında bulunacak regresyon sahte olmayıp, anlamlı olabilecektir. Eşbütünlük analizinde önemli olan, μ_t hata terimlerinin durağan olup olmamasıdır. μ_t hata terimleri durağan ise iki zaman

dizisinde eşbütünleşme varlığı görülecektir. Bu varlığın kanıtlanması ile değişkenlerin uzun dönemli bir ilişki içinde olduğu da tespit edilmiş olunur (Tarı, 2005: 405-407).

Değişkenler arasında durağanlık önem taşır. Çünkü birçok makroekonomik değişkenin düzey değerleri durağan değildir ve durağan olmayan zaman serileriyle yapılan regresyon analizlerinin anlamlı olabilmesi ve gerçek ilişkileri yansıtabilmesi için bu zaman serileri arasında bir eşbütünleşme ilişkisinin varlığının olması gerekir (Gujarati, 1999: 725, 726). Seriler arasında bir eşbütünleşme ilişkisi varsa, düzey değerleriyle yapılacak analizde, bir sahte regresyon problemiyle karşılaşılacaktır. Bu durumda yine de uzun dönemde birlikte hareket eden değişkenlerin, dinamik davranışları denge ilişkisinden bazı sapmalar gösterebilir (Enders, 1996: 151). Eşbütünleşmiş değişkenlerin temel bir özelliği olan bu durum kısa dönem dinamiği üzerinde aktif bir role sahiptir. Dolayısıyla ortaya çıkan dinamik model, hata düzeltme modeli olarak adlandırılır (Enders, 1995: 365).

Durağan olmayan panel veri değişkenleri arasındaki uzun dönemli ilişkiyi test etmek amacıyla kullanılan panel eşbütünleşme testleri arasında, Pedroni tarafından geliştirilen panel eşbütünleşme testi yoğun bir biçimde kullanılır. Çünkü Pedroni eşbütünleşme testi, eşbütünleşme vektöründeki heterojenliği dikkate almaktadır. Ayrıca bu test hem dinamik ve sabit etkilerin panelin kesitleri arasında hem de eşbütünleşik vektörün kesitler arasında farklı olmasına izin vermektedir (Dökmen ve Aysu, 2010: 3033).

Birim kökler araştırıldıktan sonra seriler arasında uzun dönemde karşılıklı bir ilişkinin bulunup bulunmadığını araştırmak amacıyla çalışmamızda Pedroni, Kao ve Fisher Eşbütünleşme analizi yöntemi kullanılmıştır. Pedroni 1997, 1999, 2000 ve 2004 yıllarında eşbütünleşme analizlerinde heterojenliğe izin veren birkaç test önerisi ileri sürmüştür. Bu test, eşbütünleşme vektöründeki heterojenliğe izin veren bir test ve yalnızca dinamik, sabit etkilerin panelin kesitleri arasında farklı olmasına izin vermesinin yanı sıra alternatif hipotez altında eşbütünsel vektörün kesitler arasında farklı olmasına da izin vermektedir. Pedroni testleri, McCoskey ve Kao (1998)'nin yaklaşımlarından kesit varsayım trendi ve eşbütünleşmenin olmadığı sıfır hipotezleri bağlamında farklılaşır. Bu açıdan Pedroni testleri bazı olumlu özelliklere sahiptir. Bunlar arasında; birden fazla açıklayıcı değişkene izin vermesi, eşbütünleşme

vektörünün panelin farklı kısımları boyunca çeşitlenmesi ve kesit birimleri boyunca hataların heterojenliğine izin vermesi yer almaktadır. Paneldeki etkiler, kesit içini (within) ve kesitler arasını (between) kapsayabilmesi için yedi farklı eşbütünleşme testi sunulmuş ve bu testler iki farklı başlığa ayrılmıştır. İlk başlık kesit içi boyutunda havuzlanmış dört testi içermektedir. Bu dört testten ilk üçü, parametrik olmayan testlerdir. İlk test varyans oranı tipinde bir istatistiğe, ikincisi Phillips- Peron (PP) (ρ) istatistiğine, üçüncü istatistik PP (t) istatistiğine, dördüncü istatistik ise Augmented Dickey Fuller (ADF) (t) istatistiğine benzer parametrik bir istatistik özelliği gösterir. Diğer başlık ise kesitler arası boyutunda diğer üç testi içermektedir. Bu üç testten ilki PP (ρ) istatistiği ile benzer iken, diğer ikisi PP (t) ve ADF (t) istatistikleri ile benzerlik göstermektedir (Yardımcıoğlu ve Gülmez, 2013: 151-154).

Diğer bir ifade ile Pedroni (1999) eşbütünleşme testi, yatay kesit bağımlılığı olmadığı varsayımı altında 7 farklı test ile panel verilerinin eşbütünleşik olup olmadığına sınınanmasında, 4 tanesi gruplar içi tahmincisini 3 tanesi ise gruplar arası tahmincisini kullanarak tahminlemede bulunur (Çınar, 2011: 77).

1997 yılında Pedroni eşbütünleşme analizinde iki değişkenli modelden yararlanırken, 1999 yılında Pedroni testinde çok değişkenli regresyon modelleri kullanılmıştır (Pedroni, 1999: 653). Aslında Pedroni panel eşbütünleşme testi, panel veri modelleri içinde ortak bütünleşmenin olmadığı sıfır hipotezi üzerine temellenen testleri önermektedir (Gül ve Kenar, 2009: 8). Yani Pedroni eşbütünleşme testi, eşbütünleşme vektöründeki heterojenliğe izin veren bir testtir. Bu test sadece dinamik ve sabit etkilerin panelin kesitleri arasında farklı olmasına izin vermekle kalmamaktadır. Hem de alternatif hipotez altında eşbütünleşik vektörün kesitler arasında farklı olmasına da izin vermektedir. Pedroni'nin önerdiği tüm testler aşağıdaki gibi bir denklemden elde edilen değerler üzerine kurulmuştur. Bu nedenle ilk aşamamız eşbütünleşme regresyonundan elde edilen değerleri hesaplamakla başlamak olacaktır (Pedroni, 1999: 656).

Pedroni'nin yedi istatistiği şöyledir;

Tablo 2: Pedroni'nin İstatistikleri

İSTATİSTİK	FORMÜLLER
Panel v - istatistiği	$T^2 N^{3/2} Z_{\hat{v}N,T} \equiv T^2 N^{3/2} (\sum_{i=1}^N \sum_{t=1}^T \hat{L}_{11i}^{-2} \hat{e}_{i,t-1}^2)^{-1}$
Panel ρ -istatistiği	$T \sqrt{N} Z_{\hat{\rho}N,T}^{-1} \equiv T \sqrt{N} (\sum_{i=1}^N \sum_{t=1}^T \hat{L}_{11i}^{-2} \hat{e}_{i,t-1}^2)^{-1} \sum_{i=1}^N \sum_{t=1}^T \hat{L}_{11i}^{-2} (\hat{e}_{i,t-1} \Delta \hat{e}_{i,t} - \hat{\lambda}_i)$
Panel t -istatistiği (parametrik olmayan)	$Z_{tN,T} \equiv (\tilde{\sigma}_{N,T}^2 \sum_{i=1}^N \sum_{t=1}^T \hat{L}_{11i}^{-2} \hat{e}_{i,t-1}^2)^{-1/2} \sum_{i=1}^N \sum_{t=1}^T \hat{L}_{11i}^{-2} (\hat{e}_{i,t-1} \Delta \hat{e}_{i,t} - \hat{\lambda}_i)$
Panel t -istatistiği (Parametrik)	$Z_{tN,T}^* \equiv (\tilde{s}_{N,T}^{*2} \sum_{i=1}^N \sum_{t=1}^T \hat{L}_{11i}^{-2} \hat{e}_{i,t-1}^{*2})^{-1/2} \sum_{i=1}^N \sum_{t=1}^T \hat{L}_{11i}^{-2} \hat{e}_{i,t-1}^* \Delta \hat{e}_{i,t}^*$
Grup ρ -istatistiği	$TN^{-1/2} \tilde{Z}_{\hat{\rho}N,T}^{-1} \equiv TN^{-1/2} \sum_{i=1}^N (\sum_{t=1}^T \hat{e}_{i,t-1}^2)^{-1} \sum_{t=1}^T (\hat{e}_{i,t-1} \Delta \hat{e}_{i,t} - \hat{\lambda}_i)$
Grup t -istatistiği (Parametrik olmayan)	$N^{-1/2} \tilde{Z}_{tN,T} \equiv N^{-1/2} \sum_{i=1}^N (\tilde{\sigma}_{i=1}^2 \sum_{t=1}^T \hat{e}_{i,t-1}^2)^{-1/2} \sum_{t=1}^T (\hat{e}_{i,t-1} \Delta \hat{e}_{i,t} - \hat{\lambda}_i)$
Grup t - istatistiği (Parametrik)	$N^{-1/2} \tilde{Z}_{tN,T}^* \equiv N^{-1/2} \sum_{i=1}^N (\tilde{s}_{i=1}^{*2} \sum_{t=1}^T \hat{e}_{i,t-1}^{*2})^{-1} \sum_{t=1}^T \hat{e}_{i,t-1}^* \Delta \hat{e}_{i,t}^*$

Kaynak: Pedroni, 1999: 660

Çalışmada kullanılacak diğer eşbütünleşme testi ise Kao eşbütünleşme testidir. Kao 1999 yılında DF ve ADF testlerini kullanarak panel veri analizi için bir eşbütünleşme testi sunmuştur. Kao (1999) panel veri için bir eşbütünleşmenin sıfır hipotezi altında iki test açıklar. Birincisi Dickey-Fuller tipi testtir ve diğeri ise Genişletilmiş Dickey-Fuller tipi testtir.

Kao iki değişkenli durumda aşağıdaki model dikkate alınır;

$$y_{it} = \alpha_i + \beta x_{it} + e_{it} \quad (15)$$

$i=1, \dots, N, \quad t=1, \dots, T$

$$y_{it} = y_{it-1} + \mu_{it} \quad (16)$$

$$x_{it} = x_{it-1} + \varepsilon_{it} \quad (17)$$

E-Views programı kullanılarak hem panel birim kök testi hem de panel eşbütünlük testi analizi ayrı ayrı ele alınarak çalışmamıza eklenmiştir.

4. LİTERATÜR TARAMASI

Yapılan literatür taramasında dolaylı olarak sosyal küreselleşmenin büyüme üzerine etkisi incelenmiştir.

Küreselleşmeyi sadece ekonomik göstergelerle sınırlamayıp, farklı açılardan inceleyerek bu alana yeni bir boyut kazandıran en önemli çalışmalardan biri Dreher (2006) tarafından yapılmıştır. Bu çalışmanın amacı; küreselleşme endeksi ve bu endeksi meydana getiren alt endekslerin ekonomik büyüme üzerindeki etkisini ortaya çıkartmaktır. 1970-2000 yılları arasında Türkiye'yi de içeren 123 gelişmiş ve gelişmekte olan ülke kullanılarak yapılan analiz sonuçları genel küreselleşme endeksi açısından incelendiğinde, endeksteki %1'lik artışın kişi başına GSYİH büyümesinde %1.09'luk artışa yol açtığını göstermektedir. İlgili model alt endeksler bazında tek tek uygulandığında, ekonomik ve sosyal küreselleşme endeksleri pozitif bir etki gösterirken, politik küreselleşme endeksinde aynı doğrultuda bir etki göstermemiştir.

Brada ve Mendez (1988)'e göre daha hızlı teknolojik gelişme üye ülkelerdeki firmalar arasındaki rekabeti arttırır. Firmaların ölçekleri büyür, üretimde daha yüksek uzmanlaşma, daha yüksek araştırma giderleri ve ölçek ekonomileri sağlar. Sonuçta kaynaklar, ilerleyen sektörlere daha hızlı aktarılır. Sonuç olarak entegrasyon sonucunda toplam faktör verimliliğinin ve büyümenin artması gerçekleşir.

İçsel Büyüme Modeline göre de eğer ekonomik entegrasyon iki ekonomiye artan ölçek ekonomilerinden yararlanma imkanı verirse büyüme oranı artar. Bu modele göre entegrasyon malların ticaretini, fikirlerin akışını veya her ikisini sağlar

ve bunun sonucunda da küreselleşme ile büyüme arasında olumlu ilişki doğar (Rivera-Batiz ve Romer, 1991; 550).

Dollar (1992), 95 tane gelişmekte olan ülkede büyümenin kaynaklarını araştırmış ve ülkelerin dışa açılması ve kişi başına GSYİH büyümesi arasında güçlü bir pozitif korelasyon bulmuştur.

KOF küreselleşme endeksi ve GSYİH'deki reel büyümenin incelendiği benzer bir çalışmada Chang ve Lee (2011) araştırmalarını eski komünist ülkeler ve OECD üyesi ülkeler üzerinde yapmıştır. İki temel model kullanan çalışmanın ilk modelinde küreselleşme endeksi bir bütün olarak ele alınırken, diğer modelde ise endeks ekonomik, politik ve sosyal olmak üzere bileşenleri çerçevesinde ele alınmıştır. Panel veri seti analiz yönteminin kullanıldığı araştırmada, 1990-2006 yılları arasında, genel küreselleşmenin ekonomik büyüme üzerindeki pozitif etkisi gözlemlenirken, bu etkinin eski komünist ülkelerde OECD üyesi ülkelere göre daha fazla olduğu bulunmuştur. Küreselleşme endeksinin bileşenleri incelendiğinde, eski komünist ülkelerde politik küreselleşmenin ve OECD üyesi ülkelere göre daha fazla olduğu tespit edilmiştir. Sonuç olarak yapılan çalışmaya göre eski komünist ülkeler gibi hızlı bir değişim sürecinden geçen ülkelerde ve makro-mikro ekonomik reformların güçlü kurumlar tarafından desteklendiği durumlarda küreselleşme ekonomik büyümeyi desteklemektedir.

Marginean ve Orastean (2011) finansal kriz dönemlerinde ters yönlü bir ilişkinin varlığını savunmaktadırlar. KOF küreselleşme ve Maastricht küreselleşme endeklerini kullanarak 23 ülke üzerinde 2005-2009 yılları arasında yaptıkları çalışmalarında, GSYİH'yi büyüme göstergesi olarak kullanmışlardır. Sonuç olarak iki değişken arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır.

Küreselleşmenin ticari boyutunu inceleyen Loto (2011) Nijerya'da finansal açıklık değişkenini, toplam ticaret hacminin GSYİH'ye oranı olarak tanımlamış ve 1980-2008 yılları için ilgili değişken ve ekonomik gelişme arasında negatif bir ilişki tespit etmiştir. Bu durumun sebebi olarak finansal ve istikrarlı kur rejimine yönelik makroekonomik politikaların yetersizliğini ileri sürmüş ve dış ticaret hacminin düşüklüğüne vurgu yapmıştır.

Küreselleşme ve ekonomik büyüme arasındaki ilişkiyi iki yönlü olarak inceleyen Mutascu ve Fleischer (2011) tarafından yapılan çalışmada, incelenen ilişki hakkında daha açıklayıcı sonuçlara ulaşmak adına, Romanya seçilmiştir. Çalışmada küreselleşmenin göstergesi olarak KOF küreselleşme endeksi kullanılırken, ekonomik büyümenin göstergesi olarak GSYİH’deki reel büyüme alınmıştır. 1970-2007 yılları için elde edilen sonuçlara göre, ekonomik olarak daha fazla büyümek isteyen ülkelerin, küresel ekonomiye daha fazla entegre olmaları gerektiği gösterilmiştir. Bununla birlikte, ortaya çıkan “bumerang etkisi” ile hızlı büyüyen ekonomilerde küreselleşmenin yavaşladığı gözlemlenmiştir.

Üvez ve arkadaşlarının (2012) yaptıkları analizde sadece ekonomik küreselleşmenin GSYİH üzerinde %4 gibi küçük ama olumlu bir etkisini bulmuşlardır. Onlara göre sosyal küreselleşme %-3 ve politik küreselleşme %-47 oranında GSYİH’deki büyümeyi etkilemektedir. Politik küreselleşme bir yandan GSYİH’deki büyümeyi azaltırken, diğer yandan da işsizliğin artmasına neden olmaktadır. Türkiye üzerine yapılan çalışmada, işsizlik oranlarının da en fazla etkileyen alt bileşen %57 ile politik küreselleşme olduğunu ve bunu %35 ile sosyal küreselleşme ve %26 ile ekonomik küreselleşmenin takip ettiği sonucuna ulaşmışlardır.

Usta’nın (2013) Türkiye ile Rusya arasında yaptığı kültürün ekonomik kalkınmaya ilişkin araştırmasında, sosyal küreselleşmenin bir parçası olan kültürün ekonomiler üzerinde önemli etkileri olduğu sonucuna ulaşmıştır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

AMPRİK ANALİZ

1. VERİ SETİ

Yapılan çalışma, 129 ülke için 1971 ve 2009 arası sosyal küreselleşme adı altında; kültürel yakınlık, bilgi akışları ve kişisel iletişim verileri, ayrıca Gayri Safi Yurtiçi Hasıla (GSYİH) verileri yer almaktadır. Tablolarda gösterilen SGLOB; sosyal küreselleşmeyi ifade etmektedir. GSYİH, PWT 7.1 (Penn World Table)'in ülkeler için yayınladığı verilerden elde edilmiştir.

PWT, 2005 yılını baz alarak ülkeler için satın alma gücü paritesini ve milli gelir hesaplamalarını yapan bir programdır (cran.r-project.org, 2014).

Sosyal küreselleşme verileri ise KOF Index of Globalization'ın yayınladığı verilerden elde edilmiştir. Bu değişkenlere ait veri seti Ek-1 kısmında gösterilmiştir.

KOF Küreselleşme Endeksi 2002 yılında İsviçre Ekonomi Enstitüsü / İsviçre Federal Enstitüsü tarafından tanıtılmıştır. KOF'un anlamı Konjonktür Araştırmalar Enstitüsü anlamına gelen "Konjunkturforschungsstelle" Almanca kökenli bir kelimedir (globalization.kof.ethz.ch, 2013).

Diğer taraftan KOF indeks 2002 yılında Dreher tarafından tanıtılmıştır (2006: 1091-1110). İsviçre Ekonomi Enstitüsü küreselleşmeyi; insan, bilgi, fikir, mal ve sermaye dahil, akışların çeşitli araçlar ile kıtalar arası mesafelerde aktörler arası bağlantı ağlarını oluşturan bir süreç olarak tanımlar. Bu indeks küreselleşmenin ekonomik, sosyal ve siyasal boyutlarını kapsar. Küreselleşme, ulusal sınırları aşındıran, ulusal ekonomileri, kültürleri, teknolojileri ve yönetimi karşılıklı bağımlılık ve karmaşık ilişkileri üreten bir süreç olarak kabul edilmektedir. Diğer bir ifade ile KOF indeks küreselleşmeyi üç boyutlu olarak tanımlamaktadır: ekonomik küreselleşme, sosyal küreselleşme ve siyasal küreselleşme. Ekonomik küreselleşme: mal, sermaye ve hizmetlerin yanı sıra, bilgi ve pazar alışverişinin küreselleşmesi akımlarını karakterize eder. Siyasi küreselleşme: hükümet politikalarını yoğun bir biçimde karakterize eder ve son olarak konumuz olan sosyal küreselleşmeyi; fikir, bilgi, görüntü ve insanların yayılması olarak ifade eder.

Çalışmada takip edilen ekonometrik yöntem şu şekildedir: Öncelikle zaman serileri panel birim kök testine tabi tutulmuş, durağanlık olup olmadığı araştırılmış, daha sonra değişkenler arasındaki ilişkinin yönü incelenmiştir. Değişkenler arasında uzun dönemli bir ilişkinin varlığını araştırmak için panel eşbütünleşme (kointegrasyon) analizi kullanılmıştır.

2. PANEL BİRİM KÖK TESTİ ANALİZİ

Aşağıda 129 ülke için panel birim kök testi sonuçları yer almaktadır. Bu çalışmanın uygulama bölümüne konu olan değişkenlerin 1971-2009 dönemi için yıllık veriler kullanılmış ve her değişkene ait veriler çeşitli kaynaklardan yararlanılmıştır. Oluşturulan modelde sosyal küreselleşmenin büyümeye olan katkısının ölçülmesi amaçlanmış ve GSYİH ile SOSYAL KÜRESELLEŞME değişkenleri kullanılmıştır.

Modelde kullanılan serilerin panel birim kök test sonuçları ve panel eşbütünleşme sonuçları E-views 7.0 ekonometri paket programı ile elde edilmiştir. E-views programında yapılan analizde her aşama tek tek incelenmiştir. Sonuçların ayrıntılı gösterişi Ek-2 kısmında yer almaktadır.

Tablo 3: Panel Birim Kök Test Sonuçları

Panel Birim Kök Testleri						
Değişkenler	Levin, Lin& Chu	Breitung t-stat	Im, Pesaran and Shin W-stat	ADF- Fisher Chi-Square	PP-Fisher Chi-Square	
Düzye						
GSYİH	Intercept	-0.39938 (0.3448)		2.73905 (0.9969)	259.685 (0.4241)	283.240 (0.1165)
	İntercept And Trend	5.09974 (1.0000)	6.96054 (1.0000)	4.76977 (1.0000)	248.553 (0.6190)	210.325 (0.9831)
	None	-0.84941 (0.1978)			294.571 (0.0490)	625.525 (0.0000)
SGLOB	Intercept	0.28475 (0.6121)	8.16057 (1.0000)	4.05224 (1.0000)	246.857 (0.6802)	221.662 (0.9507)
	Intercept And Trend	6.40190 (1.0000)		12.2784 (1.0000)	183.311 (0.9999)	175.675 (1.0000)
	None	8.63458 (1.0000)			26.1662 (1.0000)	28.3728 (1.0000)
Fark						
GSYİH	Intercept	-24.5133 (0.0000)		-30.6801 (0.0000)	1477.97 (0.0000)	2524.54 (0.0000)
	Intercept And Trend	-22.6716 (0.0000)	-12.4260 (0.0000)	27.2244 (0.0000)	1238.31 (0.0000)	3457.07 (0.0000)
	None	-38.1694 (0.0000)			2102.13 (0.0000)	3694.31 (0.0000)
SGLOB	Intercept	-27.8055 (0.0000)		-30.7123 (0.0000)	1450.83 (0.0000)	2649.85 (0.0000)
	Intercept And Trend	-25.1377 (0.0000)	-14.6910 (0.0000)	-27.2306 (0.0000)	1317.27 (0.0000)	4092.70 (0.0000)
	None	-38.6588 (0.0000)			2211.19 (0.0000)	4837.31 (0.0000)

Tablo 3’de yer alan sonuçlar, sosyal küreselleşme ve GSYİH’ya ilişkin birim kök test sonuçlarını göstermektedir. Levin, Lin & Chu, Breitung, Im Pesaran ve Shin, ADF-Fisher ve PP Fisher birim kök testleri çerçevesinde sosyal küreselleşme değişkeni ve GSYİH değişkeni ayrı ayrı incelenmiştir.

Sıfır hipotezi serinin durağan olmama durumunu, yani birim köke sahip olduğunu, alternatif hipotez ise serinin durağan olduğunu ifade etmektedir. Panel seriler arasında durağanlık tespiti için Panel Birim Kök testlerine yer verilmektedir.

Panel veri eşbütünleşme testini uygulamadan önce değişkenlerin birim kök testleri analiz edilmiş ve böylece değişkenlerin durağanlığının olup olmadığı tespit edilmiştir. Seviye düzeyinde seride birim kök olduğu yani serinin durağan olmadığı ve dolayısıyla da seriyi durağanlaştırmak için 1. farkının alınması gerektiği anlaşılmaktadır. Fark alma işleminin sonucunda durağanlık sağlanmıştır yani modelde dikkate alınan değişkenlerin tamamı 1. dereceden entegre olmuşlardır.

Levin, Lin ve Chu, Im, Pesaran ve Shin, ADF-Fisher Chi-square, PP-Fisher Chi-square yöntemleri kullanılarak yapılan hesaplamalarda, birim testlerinden elde edilen bulgular sonucunda her iki seride birim kök varlığı kabul edilmiştir. Böylece ikinci aşama olan panel eşbütünleşme analizine geçilmiştir.

3. PANEL EŞBÜTÜNLEŞME TESTİ ANALİZİ

Aşağıda panel eşbütünleşme testi analiz sonuçları yer almaktadır. Yapılan analizde Pedroni eşbütünleşme testi sonuçları, Kao eşbütünleşme testi sonuçları ve Johansen-Fisher eşbütünleşme testi sonuçları yer almaktadır. Panel eşbütünleşme testi sonuçlarının ayrıntılı şekli Ek-2 kısmında gösterilmektedir.

Pedroni eşbütünleşme testi yedi farklı test ile panel verilerinin eşbütünleşik olup olmadığının sınanmasında kullanılır. Bu yedi farklı testin 3 tanesi gruplar arası tahmincisini kullanarak, 4 tanesi ise gruplar içi tahmincisini kullanarak tahminlerde bulunur.

Tablo 4: Pedroni Eşbütünleşme Test Sonuçları (Intercept)

Intercept	Test İstatistiği	Olasılık	Ağırlıklandırılmış İstatistikler	Olasılık
Panel v-statistics	5.542444	0.0000	-0.769805	0.7793
Panel rho-statistics	-5.825185	0.0000	-0.608908	0.2713
Panel PP-statistics	-5.231682	0.0000	-2.472571	0.0067
Panel ADF-statistics	-3.009097	0.0013	-1.828386	0.0337
	Test İstatistiği	Olasılık		
Group rho statistic	3.139831	0.9992		
Group PP statistic	-0.075065	0.4701		
Group ADF statistic	-0.518527	0.3020		

Tablo 5: Pedroni Eşbütünleşme Test Sonuçları (Intercept and Trend)

Intercept And Trend	Test İstatistiği	Olasılık	Ağırlıklandırılmış İstatistikler	Olasılık
Panel v-statistics	2.287556	0.0111	1.230088	0.1093
Panel rho-statistics	-4.794060	0.0000	-0.045122	0.4820
Panel PP-statistics	-7.245357	0.0000	-1.397954	0.0811
Panel ADF-statistics	-1.788488	0.0368	-3.024038	0.0012
	Test İstatistiği	Olasılık		
Group rho statistic	3.596347	0.9998		
Group PP statistic	1.227066	0.8901		
Group ADF statistic	-0.552274	0.2904		

Tablo 6: Pedroni Eşbütünleşme Test Sonuçları (None)

None	Test İstatistiği	Olasılık	Ağırlıklandırılmış İstatistikler	Olasılık
Panel v-statistics	1.912657	0.0279	-5.787585	1.0000
Panel rho-statistics	-2.138512	0.0162	0.806789	0.7901
Panel PP-statistics	-3.970107	0.0000	-2.350274	0.0094
Panel ADF-statistics	-2.622018	0.0044	-1.261901	0.1035
	Test İstatistiği	Olasılık		
Group rho statistic	7.267402	1.0000		
Group PP statistic	-0.390611	0.3480		
Group ADF statistic	-0.079856	0.4682		

Pedroni testinin diğer testlerden farkı eşbütünleşme vektöründeki heterojenliğe izin veren bir test olmasıdır. Bu test yalnızca dinamik ve sabit etkilerin panelin kesitleri arasında farklı olmasına izin vermesinin yanı sıra alternatif hipotez altında eşbütünsel vektörün kesitler arasında farklı olmasına da izin vermektedir. Pedroni'nin Kao'dan farkı kesit varsayım trendi ve eşbütünleşmenin olmadığı sıfır hipotezleri bağlamında olmasıdır.

Pedroni eşbütünleşme testi intercept, intercept and trend ve none olarak ayrı ayrı E-views programında hesaplanmıştır.

Pedroni eşbütünleşme testi yukarıda her iki seri için de analiz edilmiştir. Grup içi eşbütünleşme söz konusu iken grup dışında eşbütünleşmeye rastlanmamıştır. Analiz sonuçları çerçevesinde büyüme ve sosyal küreselleşme arasında eşbütünleşme ilişkisinin varlığı tespit edilmiştir. Pedroni eşbütünleşme testi çerçevesinde 129 ülke için uzun dönem de sosyal küreselleşme ve büyüme arasında bir denge ilişkisinin var olduğu söylenebilir.

Eşbütünleşmenin varlığı Pedroni Testi ile doğrulandıktan sonra, Kao Testi yardımıyla da eşbütünleşmenin sınamasına bakmak mümkün olabilmektedir.

Tablo 7: Kao Eşbütünleşme Test Sonuçları

	t-istatistiği	Olasılık
ADF	4.574871	0.0000
Residual variance	13.66095	
HAC variance	10.28376	

Kao Eşbütünleşme testi sonucuna göre de iki değişken arasında eşbütünleşmenin olmadığına dair sıfır hipotezi reddedilir. Yani bir eşbütünleşmenin olduğu kabul edilmektedir.

Tablo 8: Johansen Fisher Eşbütünleşme Test Sonuçları

Hypothesized	Fisher İstatistiği	Fisher İstatistiği	Fisher İstatistiği	Fisher İstatistiği
No. of CE (s)	(İz (trace) testinden)	Olasılık	(En Büyük Özdeğer testinden)	Olasılık
None	471.0	0.0000	440.5	0.0000
At most 1	222.4	0.9363	222.4	0.9363

Bu çalışmada Johansen eşbütünleşme analizi kullanılarak, değişkenler arasında uzun dönemde bir ilişkinin olup olmadığı da test edilmiştir. Johansen eşbütünleşme test sonuçlarına göre, incelenen dönemde değişkenler arasında istatistiksel açıdan anlamlı eşbütünleşme ilişkisi gözlenmiştir.

Kurulan modelde eşbütünleşmenin varlığını tespit etmek için kullanılan her üç test de; Pedroni, Johansen Fisher ve Kao Eşbütünleşme Testleri eşbütünleşmenin varlığını raporlamıştır. Testlerimizin tümünde eşbütünleşme olduğu sonucuna varıldığı için uzun dönemde “Sosyal Küreselleşme ve Ekonomik Büyüme Arasında” bir eşbütünleşmenin gerçekliği kabul edilmektedir.

Kısaca; panel veri setinde istatistiki olarak anlamlı düzeyde eşbütünleşme vardır.

SONUÇ

Küreselleşme esas olarak günümüzden yaklaşık beş yüz yıl önce başlayan süreçler bütünüdür. Ancak özellikle 1980'lerin başından itibaren yaşanan siyasi, ekonomik, bilimsel ve teknolojik gelişmeler bu dönemi daha önceki küreselleşme süreçlerinden önemli ölçüde farklılaştırmıştır.

İlgili dönemde yaşanan teknolojik ilerlemelerin yarattığı yeni olanaklar ve iletişim sektöründe yaşanan gelişmeler ekonomik açıdan sermaye, mal ve hizmet hareketlerinin yoğunlaşmasına neden olmuştur. Böylelikle küreselleşen dünya ile birlikte küresel ekonominin de son yıllarda önemli boyutlara geldiği gözlenmektedir. Gelişmiş ülkelerin yanı sıra bir kısım gelişmekte olan ülkeler de küreselleşme sürecinden etkilenmiş, dünya ekonomisine entegre çabasına girmişlerdir. Klasikleşen bir ifade ile dünya ekonomisi 'küresel bir köy' görünümüne kavuşmuştur.

Bu süreç doğal olarak içinde kültürel, kişisel iletişim ve bilgi akışlarını da barındıran sosyal küreselleşme boyutunu da ortaya çıkarmıştır. Böylelikle sosyal küreselleşme ekonomik yapıdan etkilenen ya da ekonomik yapıyı doğrudan veya dolaylı olarak etkileyen bir nitelik kazanmıştır. Adeta sosyal küreselleşme çeşitli yerel gelenek ve kültürleri tüm dünyaya yayarak giderek artan oranda homojen bir yapının ortaya çıkmasına neden olmuştur. Bu boyutu ile sosyal küreselleşme kimi yararlarla birlikte çeşitli maliyet ve zararların da ortaya çıkmasına neden olmuştur.

Bir takım toplum kesimlerinin değişen üretim koşullarına uyum sağlayamaması nedeniyle sosyal hayattan dışlanması, farklılıkların ortadan kalkarak dünya toplumlarının neredeyse tek tipleşmesi, bireyleri sadece ekonomik bir varlık mertebesine indirgeyen yaklaşımların hakim hale gelmesi sosyal küreselleşmenin yarattığı olumsuzluklara verilebilecek kimi örneklerdir. Ancak diğer taraftan sosyal küreselleşme bilginin yaratımı ve paylaşımı, teknolojinin yaygın kullanımı ve daha iyi yaşam koşullarına sahip ülkelerin diğer ülkelerin vatandaşları tarafından ulaşılması gereken bir hedef olarak değerlendirilmesi gibi olanaklar da yaratmıştır.

Bu bağlamda, çalışmada sosyal küreselleşme ile ekonomik büyüme arasındaki ilişkinin sonuçları ve boyutları analiz edilmeye çalışılmıştır. Çalışmada 129 ülke ele alınmış ve bu ülkelerin sosyal küreselleşme ve GSYİH verileri

kullanılmıştır. Uygulanan yöntemde ülkeler arası kültürel benzerliklerin, bilgi akışlarının, iletişimlerin uluslararası ekonomik ve ticari ilişkilerinin yoğunluğunun belirlenmesinde, sosyal küreselleşmenin etkisi, açıklayıcı bir değişken olarak kullanılacağı tespit edilmiştir. Yapılan analizlerde serilerde durağanlığı tespit etmek için panel birim kök testlerine başvurulmuştur. Serilerin farkları alındıktan sonra durağan hale getirilmiştir. Ardından panel eşbütünleşme testi analiz edilmiştir. Yapılan Pedroni, Kao ve Johansen-Fisher eşbütünleşme testleri sonucunda sosyal küreselleşme ve GSYİH değişkenlerinin eşbütünleşik olduğu sonucu tutarlı, etkin ve kuvvetli bir şekilde kabul edilmiştir. Dolayısıyla yapılan çalışmada sosyal küreselleşmenin büyüme üzerine etkisinin olumlu olduğu tespit edilmiştir.

Sonuç olarak yapılan ampirik analiz sonucunda 1971 ile 2009 yılları arasında kişisel iletişim, bilgi akışları ve kültürel yakınlık unsurlarından oluşan sosyal küreselleşme süreçleri ile ekonomik büyüme arasında olumlu bir ilişkinin varlığı belirlenmiştir.

DEĞERLENDİRME VE ÖNERİLER

Ekonomik büyümenin en önemli nedenlerinden biri küreselleşmedir. Dolayısı ile yüksek bir ekonomik büyümenin, daha yüksek kültürel alışverişe yol açtığı ve de yüksek kültürel alışverişin de ekonomik büyümeye neden olduğu söylenebilir.

Küreselleşme ve alt kısımlarından olan sosyal küreselleşme, olumlu ve olumsuz birçok etkiyi bünyesinde bir arada tutmaktadır. Bireyler, toplumlar, devletler, sosyal küreselleşmenin olumlu taraflarını tüm dünyada yaygınlaştırırken diğer taraftan olumsuz etkilerini en aza indirmek için gerekli önlemleri almalıdır ve bunun için çaba göstermeleri gerekmektedir.

Küreselleşme sürecinde az gelişmiş ülkeler, gelişmiş ülkeler tarafından desteklenmeli ve bu süreçte üçüncü dünya ülkelerine de finansal yardım sağlanmalı, söz konusu ülkelere yatırımlar yapılmalıdır.

Bunlar dışında gelişen faaliyetlere karşılık ortaya çıkan küresel ısınmaya ve çevresel kirlenmeye karşı önlemler alınmalıdır.

Birçok gelişmekte olan ülke gibi Türkiye içinde sosyal küreselleşme, büyümenin en önemli faktörlerindedir. Dolayısıyla Türkiye’de sosyal küreselleşmenin getirdiği olanaklardan faydalanmalı, ortaya çıkaracağı olumsuz etkilerden kaçınmaya çalışmalıdır.

Ampirik bulgular, sosyal küreselleşme ile GSYİH arasındaki ilişkinin olumlu olduğunu bize göstermektedir. Yapılan literatür taraması sonucunda da; Dreher (2006), Brada ve Mendez (1988), İçsel Büyüme Modeli vb. göre bu dolaylı olarak ifade edilmiştir. Bu bağlamda sosyal küreselleşme gelişmelerinin başarılı sonuçlar verdiği ileri sürülebilir.

Unutulmamalıdır ki sosyal küreselleşme insanların iletişimi kolaylaştırıp, bilgisini arttırırken, ekonomisini iyileştirirken kültürlerini de alıp götürmektedir. Bu bağlamda toplumların kendilerine ait kültürleri törpülenmektedir. Belirli kültürlerin diğer kültürlere dayatılması durumunda gerekli önlemler alınmadığında, milli kültürlerin aşınması, buna bağlı olarak da kuşaklar arası kimlik bunalımlarının yaşanması kaçınılmaz gerçekler arasında yer alır.

KAYNAKÇA

I. KİTAPLAR

- Adıgüzel, Yusuf (2001). *Kültür Endüstrisi: Kitle Toplumunun Açmazları*. İstanbul: Şehir Yayınları.
- Akkutay, Ülker (1999). *21.Yüzyılda Sosyal Yapının Eğitime Etkileri Nasıl Olacaktır?*. Ankara: Tekışık Yayıncılık.
- Aykaç, Mustafa (2000). *Sendikaların Geleceği: Küreselleşme ve Yapısal Değişiklikler Açısından Bir Analiz*. Ankara: Yayın No. 38.
- Beck, Ulrich (2006). "Küreselleşme Nedir?". (Ed.: Kudret Bülbül), *Küreselleşme Okumaları*. Ankara: Kadim Yayınları.
- Boratav, Korkut (1997). "Ekonomi ve Küreselleşme". *Emperyalizmin Yeni Masalı Küreselleşme*, (Der: Işık Kansu), İstanbul: İmge Kitabevi.
- Bozkurt, Veysel (2000). *Küreselleşmenin Toplumsal Sorunları*. Ankara: Yayın No. 38.
- Box, George ve Jenkins, Gwilym (1970). *Time series analysis: Forecasting and control*, San Francisco: Holden-Day.
- Bulut, Nihat (2003). *Küreselleşme: Sosyal Devletin Sonu Mu?*.
- Brockwell, Peter ve Davis, Richard (2006). *Time Series: Theory And Methods*. Second Edition, New York.
- Cho, Yong-Hyun and Fesenmaier, Daniel (2001). A New Paradigm for Tourism and Electronic Commerce: Experince Marketing Using The Virtual Tour. (Ed.: Dimitrious Buhalis ve Eric Lows). *Tourism Distribution Channels*, Continuum, London.
- Coğrafya-Beşeri Sistemler (2013). *Şehirlerin Fonksiyonları ve Nüfus Politikaları*, Ekonomik Faaliyet, İTÜ Yayınları.
- Çomak, Hasret (2008). *Küreselleşme ve Küreselleşmenin Türkiye'ye Etkileri*. (Ed.: Caner Sancaktar), Tekirdağ: TASAM Yayınları.
- Das, Dilip K. (2004). *Economic Dimensions of Globalization*. Gordonville, USA.
- Enders, Walter (1995). *Applied Econometrics Time Series*. 1st Edition, New York: Wiley.
- Enders, Walter (1996). *Rats Handbook For Econometrics Time Series*. John Willey And Song Inc.

- Erbay, Yusuf (1998). "Kavram Olarak Küreselleşme". *Milli Kùltürler ve Küreselleşme*, Prof. Dr. Erol Güngör'ün Hatırasına (Yayına Hazırlayanlar: Prof. Dr. Bahaeddin Yediyıldız, Doç. Dr. Çağatay Özdemir, Doç. Dr. Fahri Unan), Konya: Selçuk Ün. Basımevi.
- Gujarati, Damodar (1999). *Basic Econometrics*. (Ed.: Mc Grow Hill), İstanbul: Literatür Yayıncılık.
- Gujarati, Damodar (2003). *Basic Econometrics*. McGraw-Hill International Editions: Economic Series.
- Gujarati, Damodar (2006). *Temel Ekonometri*. (4.Baskı) (Çev.: Ümit Şenesen ve Gülay G. Şenesen), İstanbul: Literatür Yayıncılık.
- Hall, Stuart (1991). *Yerel ve Küresel: Küreselleşme ve Etkinlik*. (Çev.: Tuncel, Hakan).
- Hardt, Michael ve Negri, Antonio (2001). *İmparatorluk*. (Çev.: Abdullah Yılmaz), İstanbul: Ayrıntı Yayınları.
- Held, David, McGrew, Anthony, Goldblatt, Davit ve Perraton, Jonathan (2006). *Küresel Dönüşümler, Siyaset, Ekonomi ve Kültür*. Küreselleşme Okumaları, (Çev.: İsmail Aktar, Ed.: Kudret Bülbül), Ankara: Kadim Yayınları.
- Hirst, Paul ve Thomson, Grahame (1998). *Küreselleşme Sorgulanıyor*. (Çev.: Ç. Erdem, E. Yücel), Ankara: Dost Yayınları.
- Hughes, Christopher (2006). "Küreselleşme, Güvenlik ve 9/11 Üzerine Düşünceler". *Küreselleşme Okumaları*. (Ed.: Kudret Bülbül), Ankara: Kadim Yayınları.
- Karakoyunlu, Erdoğan (2000). *2000'li Yıllarda Çalışma Yaşamında Beklentiler*, Ankara: Yayın No: 38.
- Kazgan, Gülten (2000). *Küreselleşme ve Ulus-Devlet / Yeni Ekonomik Düzen*. İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları.
- Kennedy, Peter (2006). *Ekonometri Klavuzu*. (5.Baskı) (Çev.: Muzaffer Sarımeşeli ve Şenay Açıkgöz), Ankara: Gazi Kitabevi.
- Kızılçelik, Sezgin (2001). *Küreselleşme ve Sosyal Bilimler*. Ankara: Arı Kitapevi.
- Larrain, Jorge (1995). *İdeoloji ve Kültürel Kimlik*. (Çev.: N. Nur Domaniç) İstanbul: Sarmal.
- Linder, Steffan (1961). *An Essay on Trade and Transformation*. John Wiley ve Sons, New York.

- MacKinnon, James G. (1991). *Critical Values For Cointegration Tests*. (Der.: R.F. Engle and C.W.J. Granger). Long –Run Economics Relationships: Readings In Cointegration, New York.
- McLuhan, Marshall (1992). *Global Köy (The Global Village)*, Scola Yayıncılık, (Çev.: Bahar Öcal Düzgören), İstanbul.
- Özkan, Abdullah (2006). *Küreselleşme Sürecinin Medya ve Kültür Üzerindeki Etkileri*. TASAM, Stratejik Rapor No: 15, Tasam Yayınları.
- Usta, Emine Ebru (2013). “Kültürün Ekonomik Kalkınmaya Etkisi ve Türkiye-Rusya Ekonomik İlişkisi”. *International Conference On Eurasian Economies*, Session 5B: Uluslararası Ticaret I.
- Pedroni, Peter (1997). “Panel Cointegration: Asymptotic and Finite Sample Properties of Pooled Time Series Tests with an Application to the PPP Hypothesis: New Results”.
- Pitts, Robert, and Lei, David (1996). *Strategic Management: Building and Sustaining Competitive Advance* (Press: 4) (ISBN-10: 0324226217).
- Robertson, Roland (1999). *Globalization: Social Theory and Global Culture*. (Çev.: Ümit Hüsrev Yolsal), Ankara: Bilim ve Sanat Yayınları.
- Salvatore, Dominick (2007). *International Economics*. Wiley, USA.
- Sevüktekin, Mustafa ve Nargeleçekenler, Mehmet (2007). *Ekonometrik Zaman Serileri Analizi: E-Views Uygulamalı* (2.Baskı). Ankara: Nobel Yayınları.
- Shivana, Vandana (1993). *The Greening of the Global Reach*. in Brecher et. al. (eds) *Globalvisions: Beyond the New World Order*, South End Press, Boston.
- Şaylan, Gencay (1999). *Küreselleşmenin Gelişimi: Emperyalizmin Yeni Masalı Küreselleşme*. (Der.: Işık Karasu), Ankara: Güldiken Yayınları.
- Şimşek, Nevzat (2008). *Türkiye'nin Endüstri İçi Dış Ticaretin Analizi*. İstanbul: Beta Basım Yayın.
- Taptık, Yılmaz ve Keleş, Özgül (1998). *Kalite Savaşları*. İstanbul: Kalder Yayınları.
- Tarı, Recep (2005). *Ekonometri* (3.Baskı). İstanbul: Kocaeli Üniversitesi Yayınları.
- Tatoğlu, Ferda Yerdelen (2012a). *Panel Veri Ekonometrisi: Stata Uygulamalı*. İstanbul: Beta Basım Yayın.
- Tatoğlu, Ferda Yerdelen. (2012b). *İleri Panel Veri Analizi: Stata Uygulamalı*. İstanbul: Beta Basım Yayın.
- TC Merkez Bankası (2002). *Küreselleşmenin Türkiye Ekonomisine Etkileri* (İlk Basım). Ankara (ISBN: 975-7589-72-1).

- Thornill, John (2003). *The Soul of the New Consumer, Publishing: David Lewis and Nicholas Brealey, UK.*
- Timur, Taner (1996). *Küreselleşme ve Demokrasi Krizi.* Ankara: İmge Kitapevi.
- Verstraeten, Hans (2002). “Medya ve Kamusal Alanın Yapısal Dönüşümü”. (Der: Süleyman İrvan). *Medya Kültür Siyaset.* Ankara: Alp Yayınevi.
- Wollf, Janet (1998). *Küresel ve Özgül: Çatışan Kültür Kuramlarının Uzlaştırılması.* (Der.: King, A.) Ankara: Bilim ve Sanat Yayınları.

II. MAKALELER VE DERGİLER

- Adıgüzel, Muhittin (2013). ”Ekonomik Küreselleşmenin Türkiye Ekonomisine Etkileri”. *Akademik Bakış Dergisi*, Sayı: 35, s. 1-20.
- Akdış, Muhammed (2002). "Küreselleşmenin Finansal Piyasalar Üzerindeki Etkileri ve Türkiye: Finansal Krizler-Beklentiler". *Dış Ticaret Müsteşarlığı, Dış Ticaret Dergisi*, 7(26), s. 1-45.
- Aysan, Mehmet F. (2006). “Küreselleşme Sürecinde Sosyal Politikalar”. *Sosyal Politikalar Dergisi*, Yaz, s. 69-72.
- Bai, Jushan and Ng, Serena (2004). “A Panic Attack on Unit Roots and Cointegration”. *Econometrica*, 72 (4), p. 1127-1178.
- Balaguer, Jacint and Cantavella-Jorda, Manuel (2002). “Tourism as a Long-run Economic Growth Factor: The Spanish Case”. *Applied Economics*, 34 (7), p. 877-884.
- Balay, Refik (2004). “Küreselleşme, Bilgi Toplumu ve Eğitim”. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 37 (2), s. 61-82.
- Bayar, Fırat (2009). “ Küreselleşme Kavramı ve Küreselleşme Sürecinde Türkiye”. *Uluslararası Ekonomik Sorunlar Dergisi*, Sayı: 32, s. 25-34.
- Baykal, Tan ve Can, Hülya (2005). “Küreselleşme ve Türkiye'nin Avrupa Birliğine Uyum Yönetimi”. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2 (4), s. 8-11.
- Bayraç, Hüseyin Naci (2003). “Yeni Ekonominin Toplumsal, Ekonomik ve Teknolojik Boyutları”. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 4 (1), s. 41-62.

- Bernhardsen, Tom (2000). "The Relationship Between Interest Rate Differentials And Macroeconomic Variables: A Panel Data Study For European Countries". *Journal Of International Money And Finance*, p. 289-308.
- Beyaert, Arielle and Camacho, Maximo (2008). "TAR Panel Unit Root Tests and Real Convergence: An Application to the EU Enlargement Process". *Review of Development Economics*, 12 (3), p. 668-681.
- Biber, Ahmet Emre (2010). "İktisadi Büyümede Kurumsal Faktörler ve Kurumsal Değişim". *Akademik Bakış Dergisi*, Sayı: 19, s. 1-24.
- Brada, Josef C. and Mendez, Jose A. (1988). "Exchange Rate Risk, Exchange Rate Regime and the Volume of International Trade". *Kyklos*, 41, p. 263 – 280.
- Breitung, Jörg (2000). "The Local Power Of Some Unit Root Tests For Panel Data". *Advances In Econometrics*, 15, p. 161-177.
- Breitung, Jörg (2005). "A Parametric Approach to the Estimation of Cointegrating Vectors in Panel Data". *Econometric Reviews*, 24 (2), p. 151-173.
- Bongo, Patrick (2005). "The Impact of ICT on Economic Growth". *EconWPA Working Paper Series* (Paper No: 0501008), p. 1-4.
- Buhalis, Dimitrious and Main, Hilary (1998). Information Technology in Peripheral Small and Medium Hospitality Enterprises: Strategic Analysis and Critical Factors. *International Journal of Contemporary Hospitality Management*, 10 (5), p. 198-202.
- Campbell, Duncan (1994). *Foreign Investment Labour Immobility and the Quality of Employment*. ILR, 133 (2), p. 185-203.
- Change, Chun-Ping and Lee, Chien-Chiang (2011). "The Effect of Globalization and Political Party on Economic Growth". *Eastern European Economics*, 49 (6), p. 5-26.
- Choi, In (2001). "Unit Root Tests for Panel Data". *Journal of International Money and Finance*, 20, p. 249-272.
- Coase, Ronald (1937). "The Nature Of The Firm". *Economica*, 4, p. 386-405.
- Çalık, Temel ve Sezgin, Ferudun (2005). "Küreselleşme, Bilgi Toplumu ve Eğitim". *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 13 (1), s. 57-58.
- Çalışır, Gülsüm (2012). "Küreselleşme Sürecinde Haber Kavramında Gerçekleşen Bir Dönüşüm: Küresel Haber Kavramı". *Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi*, 1 (4), s. 118-122.

- Çelebi, Esra ve Çukurçayır, Mehmet Akif (2009). "Bilgi Toplumu ve E-Devletleşme Sürecinde Türkiye". *ZKÜ Sosyal Bilimler Dergisi*, 5 (9), s. 59-82.
- Çelik, Hüseyin (2012). "Küreselleşme Sürecinde Kimlik Tartışmaları ve Medyanın Rolü: Kosova Örneği". *Global Media Journal*, 2 (4), s. 22-42.
- Çeken, Hüseyin, Karadağ, Levent ve Dalgın, Taner (2007). "Kırsal Kalkınmada Yeni Bir Yaklaşım Kırsal Turizm ve Türkiye'ye Yönelik Teorik Bir Çalışma". *Artvin Çoruh Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi*, 7 (1), s. 1-14.
- Çınar, İkrım (2009). "Küreselleşme, Eğitim ve Gelecek". *Kafkas Üniversitesi Kurumsal Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2 (1), s. 24-25.
- Çınar, Serkan (2011). "Gelir ve CO2 Emisyonu İlişkisi: Panel Birim Kök ve Eşbütünlük Testi". *U.Ü. İktisadi İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, XXX (2), s. 74-77.
- Darıcı, Bülent (2007). "Yerel Kalkınmada Küresel Yaklaşımlar ve Türkiye'nin Konumu". *Selçuk Üniversitesi Karaman İ.İ.B.F. Dergisi*, Yerel Ekonomiler Özel Sayısı, s. 215-221.
- Darıcı, Havva Kılıç, Öztürk, Nurettin ve Barışık, Salih (2010). "Gelişmekte Olan Piyasalarda Finansal Derinleşme ve Büyüme İlişkisi: Panel Veri Analizi". *ZKÜ Sosyal Bilimler Dergisi*, 6 (12), s. 95-119.
- Derviş, Kemal (2007). Küreselleşme, Büyüme ve Gelir Dağılımı. *Uluslararası Ekonomik Sorunlar Dergisi*, Sayı: 27, s. 1-9.
- Dikkaya, Mehmet ve Deniz, Fatih (2006). "Ekonomik Küreselleşmenin Yol Açtığı Problemler: Teorik Bir Bakış". *ZKÜ Sosyal Bilimler Dergisi*, 2 (3), s. 163-181.
- Dollar, David (1992). "Outward-oriented developing countries really do grow more rapidly: Evidence from 95 LDCs". *Economic Development and Cultural Change*, 40, p. 523-544.
- Dökmen, Gökhan ve Aysu, Ahmet (2010). "Hükümet İstikrarının Doğrudan Yabancı Yatırımlar Üzerindeki Etkisi: Gelişmekte Olan Ülkelere İlişkin Ampirik Bir Çalışma". *Journal Of Yasar University*, İzmir, 18 (5), s. 3028-3037.
- Dreher, Axel (2006). "Does Globalization Affect Growth? Evidence From A New Index Of Globalization". *Applied Economics*, 38 (10), p. 1091-1110.
- Erkal, Mustafa (2003). "Küreselleşme, Değişme ve Dini Hayat". *Dini Araştırmalar Dergisi*, 6 (17), s. 59-65.

- Ertürk, Hasan ve Karakurt Tosun, Elif (2009). “Küreselleşme Sürecinde Kentlerde Mekansal, Sosyal ve Kültürel Değişim: Bursa Örneği”. *Uludağ Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Yıl: 10 (16), s. 37-53.
- Fleissig, Adrian R. and Strauss, Jack (1999). “Is OECD Real Per Capita GDP Trend Or Difference Stationary? Evidence From Unit Root Tests”. *Journal Of Macroeconomics*, 21 (4), p. 67-90.
- Ghali, Moheb A. (1976). “Torism and Economic Growth: An Empirical Study”. *Economic Development and Cultural Change*, 24 (3), p. 527-538.
- Güler, Begüm Şener (2011). “Küreselleşmenin Merkezi Aktörlerinden Biri Olarak Avrupa Birliği”. *Ankara Avrupa Çalışmaları Dergisi*, 10 (2), s. 47-62.
- Gündüz, Lokman and Hatemi, Abdunnasser (2005). “Is the Tourism-led Growth Hypothesis Valid for Turkey”. *Applied Economics*, 12 (8), p. 499-504.
- Granger, Clive William John and Newbold, Paul (1974). “Spurious Regressions İn Econometrics”. *Journal Of Econometrics*, 2 (2), s. 111-120.
- Hadri, Kaddour (2000). “Testing For Stationarity İn Heterogeneous Panel Data”. *Econometrics Journal*, Vol: 3, s. 148-161.
- Halaç, Umut ve Kuştepe, Yeşim (2008). “Türkiye’de Bölgesel Gelirin Yakınsaması: Gelir Dağılımı Açısından Bir Değerlendirme”. Dokuz Eylül Üniversitesi, *Faculty Of Business, Department Of Economics, Discussion Paper Series*, No: 08101, s. 1-13.
- Im, Kyung So, Pesaran, M Hashem and Shin, Yongcheol (2003). “Testing for Unit Roots in Heterogeneous Panels”. *Journal of Econometrics*, 115 (1), p. 53-74.
- İçli, Gönül (2001). “Küreselleşme ve Kültür”. *Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 25 (2), s. 166-170.
- Kalemci, Rabia Arzu (2013). “İşlem Maliyeti Kuramının Davranışsal Varsayımlarında Güvenin Yeri Tartışması”. *İş Ahlakı Dergisi*, 6(2), s. 55-83.
- Karabıçak, Mevlüt (2002). “Küreselleşme Sürecinde Gelişmekte Olan Ülke Ekonomilerinde Ortaya Çıkan Yönelim ve Tepkiler”. *Süleyman Demirel Üniversitesi İ.İ.B.F. Dergisi*, 7 (1), s. 115-131.
- Karabulut, Ali Naci (2004). “Küreselleşmenin Ticari Hayat Üzerindeki Etkileri”. *Mevzuat Dergisi*, Yıl: 7 (76), s. 1-7.

- Karasar, Şahin (2004). "Eğitimde Yeni İletişim Teknolojileri-İnternet ve Sanal Yüksek Eğitim". *Doğu Akdeniz Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi*, 3 (4), s. 117-125.
- Kaypak, Şafak (2011). "Küreselleşme Sürecinde Sürdürülebilir Bir Kalkınma İçin Sürdürülebilir Bir Çevre". *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal ve Ekonomi Araştırmalar Dergisi*, 13 (20), s. 20-21.
- Kıvılcım, Fülya (2013). "Küreselleşme Kavramı ve Küreselleşme Sürecinin Gelişmekte Olan Ülke Türkiye Açısından Değerlendirilmesi". *Sosyal ve Beşeri Bilimler Dergisi*, 5 (1), s. 219-230.
- Levin, Andrew, Lin, Chien-Fu and Chu, James, Chia-Shang (2002). "Unit Root Tests in Panel Data: Asymptotic and Finite-Sample Properties". *Journal of Econometrics*, 108, p. 1-24.
- Loto, MA (2011). "Globalization and Ekonomik Development: The Nigerian Experience and Prospects. 1980-2008". *Journal of Emerging Trends in Economics and Management Sciences*, 2 (3), p. 160-167.
- Maddala, Gangadharrao Soundalyarao and Wu, Shaowen (1999). "A Comparative Study Of Unit Root Tests With Panel Data And A New Simple Test". *Oxford Bulletin Of Economics and Statistics*, Special Issue, 61, p. 631-652.
- Marginean, Silvia and Orastean, Ramona (2011). "Globalization and Economic Crises in European Countries". *International Journal of Economics and Finance Studies*, 3 (1), p. 209-218.
- McCoskey, Suzanne and Kao, Chihwa (1998). "A Residual-Based Test Of The Null Of Cointegration In Panel Data". *Econometric Reviews*, Taylor & Francis Journals, 17(1), p. 57-84.
- Mutascu, Mihai and Fleischer, Anne-Marie (2011). "Economic Growth and Globalization in Romania". *World Applied Sciences Journal*, 12 (10), p. 1691-1697.
- Narayan, Paresh Kumar and Prasad, Biman C. (2003). "Does Tourism Granger Causes Economic Growth in Fiji?". *Empirical Economic Letters*, 2 (5), p. 199-208.
- Nissanke, Machiko and Thorbecke, Erik (2006). "Channels and Policy Debate in the Globalization-Inequality-Poverty Nexus". *World Development*, 34 (8), p. 1338-1360.

- Olson, Mancur (1996). "Distinguished Lecture on Economics in Government: Big Bills Left on The Sidewalk: Why Some Nations are Rich, and Others Poor". *Journal of Economic Perspectives*, 10 (2), p. 3-24.
- Özdemir, Haluk (2006). "Küreselleşme Avrupa Birliği ve Türkiye Üçgeninde Kimlik Parçalanması ve Kimlik Yönetişimi". *Uluslararası İlişkiler Akademik Dergisi*, 3 (9), s. 173-203.
- Pedroni, Peter (1999). "Critical Valves For Cointegration Tests İn Heterogeneous Panels With Multiple Regressors". *Oxford Bulletin Of Economic And Statistics*, Special Issue, p. 653-656.
- Pedroni, Peter (2000). "Fully Modified OLS for Heterogeneous Cointegrated Panels". *Department of Economics Working*, Department of Economics, p. 2000-2003.
- Pedroni, Peter (2004). "Panel Cointegration: Asymptotic and Finite Sample Properties of Pooled Time Series Tests with an Application to the PPP Hypothesis". *Department of Economics Working*, Department of Economics, Williams College, p. 2004-2015.
- Peseran, M Hashem (2006). "A Simple Panel Unit Root Test in the Presence of Crosssection Dependecy". *Cambridge Working Papers in Economics*, 0346, p. 967-1012.
- Pesaran, M Hashem (2007). "A Simple Panel Unit Root Test in the Presence of Cross Section Dependence". *Journal of Applied Econometrics*, 22, p. 265-312.
- Philips, Peter C.B. and Sul, Donggyu (2003). "Dynamic Panel Estimation and Homogeneity Testing under Cross Section Dependence". *The Econometrics Journal*, Vol: 6, p. 217-259.
- Romer, Paul M. and Batiz, Luis A. (1991). "International Trade With Endogenous Technological Change". *European Economic Review*, Elsevier, 35 (4), p. 971-1001.
- Şenses, Fikret (2004). "Neoliberal Küreselleşme Kalkınma İçin Bir Fırsat Mı? Engel Mi?". *ODTÜ Dergisi*, Ankara, s. 3-24.
- Talas, Mustafa ve Kara, Yaşar (2007). "Küreselleşmenin Kültürel Sonuçları". *TÜBAR-XXII*. s. 154-157.
- Taylan, Hasan Hüseyin ve Arklan, Ümit (2008). "Medya ve Kültür: Kültürün Medya Aracılığıyla Küreselleşmesi". *Sosyal Bilimler Dergisi*, 10 (1), s. 89-92.

- Taylor, Mark and Lucio Sarno (1998). "The Behavior of Real Exchange Rates during the Post-Bretton Woods Period". *Journal of International Economics*, 46, p. 281-312.
- Tülümce, Sevinç, Yaraşır ve Zeren, Fatma (2013). "OECD Ülkelerinde Sağlıkın Yakınsamasının Analizi: Panel Birim Kök Testi". *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 19 (2), s. 287-300.
- Türedi, Salih (2013). "Bilgi ve İletişim Teknolojilerinin Ekonomik Büyümeye Etkisi: Gelişmiş ve Gelişmekte Olan Ülkeler İçin Panel Veri Analizi". *Gümüşhane Üniversitesi Sosyal Bilimler Elektronik Dergisi*, Sayı: 7, s. 300-301.
- Yardımcıoğlu, Fatih ve Gülmez, Ahmet (2013). "Türk Cumhuriyetlerinde İhracat ve Ekonomik Büyüme İlişkisi: Panel Eşbütünleşme ve Panel Nedensellik Analizi". *Bilgi Ekonomisi ve Yönetim Dergisi*, 8 (1), s. 151-154.
- Yıldırım, Jülide ve Öcal, Nadir (2004). Tourism and Economic Growth in Turkey, *Ekonomik Yaklaşım*, 15 (52-53), s. 131-141.
- Yıldırım, Kemal, Mercan, Mehmet ve Kostakoğlu, Fatih (2013). "Satın Alma Gücü Paritesinin Geçerliliğinin Test Edilmesi: Zaman Serisi ve Panel Veri Analizi". *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İİBF Dergisi*, s. 75-95.
- Yılmaz, Latif (2010). "Avrupa Birliği'nin Sosyo-Ekonomik Geleceği; Lizbon Stratejisi ve Küreselleşme". *Maliye Bakanlığı AB ve Dış İlişkiler Dairesi Başkanlığı Araştırma ve İnceleme Serisi: 4*, s. 1-45.
- Zak Paul J. and Stephen Knack (2001). "Trust and Growth". *The Economic Journal*, 111 (470), p. 295-321.
- Zengingönül, Oğuz (2005). "Nedir Bu Küreselleşme? Kaçabilir Miyiz? Kullanabilir Miyiz?". *ESİAD, Dokuz Eylül Üniversitesi Dergisi*, Yıl: 1 (1), s. 85-106.
- Whiteley, Paul F. (2000). "Economic Growth and Social Capital". *Political Studies*, 48 (3), p. 443-466.
- Woodhouse, Andrew (2006). "Social Capital and Economic Development in Regional Australia: A Case Study". *Journal of Rural Studies*, 22 (1), p. 83-94.

III. İNTERNET KAYNAKLARI

- Akın, H. Bahadır (1998). *21.Yüzyılın Eşiğinde Küreselleşme ve Küresel İşletmeler*. Finans Dünyası. <http://www.stratejiyonetim.com/kuresellesme.htm> (Erişim Tarihi: 24.03.2014).
- Cevizoğlu, Hulki (2007). *Eğitimde Küreselleşme Tehlikesi*. <http://66.102.9.104/search?q=cache:sC7UKTJKv18J:www.sinanoglu.net/modules.php%3Fname%3DNews%26file%3Dprint%26sid%3D688+%22k%C3%BCreselle%26file%3Dprint%26sid%3D688+%22emperyalizmin+yeni+ad%C4%B1%22&hl=tr&ct=clnk&cd=6&gl=tr> (Erişim Tarihi: 17.07.2014).
- Elçin, Bora A. (2012). *Küreselleşmenin Tarihçesi*. Ankara, <http://www.meritymm.com/wp-content/uploads/2013/05/kuresellesme.pdf> (Erişim Tarihi: 16.09.2014).
- Ertuğrul, Cemil, İpek, Evren ve Çolak, Olcay (2010). “Küresel Mali Krizin Türkiye Ekonomisine Etkileri”. *Yönetim ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, Sayı: 13, s. 59-72, http://www.bjmer.net/Makaleler/354500762_59-72%20cemil-evren-olcay.PDF (Erişim Tarihi: 13.05.2014).
- Hidayet, Kılıç (2010). *Küreselleşme Sürecinde Değişim Devlet Türkiye Örneği*. Yüksek Lisans Tezi, <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> (Erişim Tarihi: 17.07.2014).
- Hjarvard, Stig (2006). *News In Globalized Society* (Erişim Tarihi:17.07.2014).
- Masud, Nadia and Yontcheva, Boriana (2005). “Does Foreign Aid Reduce Poverty? Empirical Evidence from Nongovernmental and Bilateral Aid”. *IMF Working Paper*, <http://www.imf.org/external/pubs/ft/wp/2005/wp05100.pdf> (Erişim Tarihi: 17.07.2014).
- Nissanke Machiko and Thorbecke, Erik (2010). “Linking Globalization to Poverty in Asia, Latin America and Africa”. *Policy Brief United Nations University*, No:3, http://www.wider.unu.edu/publications/policy-briefs/en_GB/unupb3-2010/ (Erişim Tarihi: 17.07.2014).
- Perez, Francisco, Fernandez de Guevara, Lorenzo Serrano and Vicente Montesinos (2006). “Measurement of Social Capital and Growth: An Economic Methodology”. MPRA Paper Series, No: 16006, <http://mpra.ub.uni-muenchen.de/16006/> (Erişim Tarihi: 17.07.2014).
- <http://globalization.kof.ethz.ch> (Erişim Tarihi: 02.03.2013).

<http://www.ilo.org/public/english/wcsdg/globali/index.htm> (Erişim Tarihi: 25.03.2014).

<http://globalization.kof.ethz.ch/aggregation/display> (Erişim Tarihi: 15.03.2014).

<http://globalization.kof.ethz.ch/map/> (Erişim Tarihi: 15.03.2014).

http://globalization.kof.ethz.ch/media/filer_public (Erişim Tarihi: 25.03.2014).

https://pwt.sas.upenn.edu/php_site/pwt71/pwt71_form.php (Erişim Tarihi: 22.05.2014).

<http://cran.r-project.org/web/packages/pwt/pwt.pdf> (Erişim Tarihi: 22.05.2014).

<http://ari.cankaya.edu.tr/~figen/telefon.htm> (Erişim Tarihi: 15.07.2014).

<http://www.habertut.com/internetin-ekonomiye-katkisi-22-milyar-tl.html>(Erişim Tarihi: 17.07.2014).

IV. KONGRELER, KONFERANSLAR, RAPORLAR VE TEZLER

- Ağır, Hüseyin ve Kar, Muhsin (2003). “Türkiye’de Beşeri Sermaye ve Ekonomik Büyüme: Nedensellik Testi (Neo-Klasik Büyüme Teorisi)”. *II. Ulusal Bilgi, Ekonomi ve Yönetim Kongresi*, 17-18 Mayıs 2003.
- Bahar, Ozan ve Sarı, Yaşar (2006). “Küreselleşme Sürecinde Türkiye’de Turizm Sektörüne Sağlanan Teşvikler”. *II. Balıkesir Ulusal Turizm Kongresi*, 21.04.2006.
- DPT (2000). VIII, Beş Yıllık Kalkınma Planı, *Küreselleşme Özel İhtisas Komisyonu Raporu*, Ankara, s. 1.
- Gül, Ekrem ve Kenar, Barış (2009). “Avrupa Birliği Ülkeleri ve Türkiye’de Vergi Gelirleri İle Ekonomik Büyüme İlişkisi: 1980-2008”. *Uluslararası Davraz Kongresi*, Isparta, s. 8.
- Kaya, Altan (2007). *Yeni Ekonomi ve Türkiye*. Yüksek Lisans Ödevi, Marmara Üniversitesi, İstanbul, s. 9.
- Özkan, Levent (2008). “Küreselleşmenin Tarım Ürünleri Dış Ticaret Üzerine Etkileri: Türkiye Örneği”. Edirne: Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, s. 105.
- Üvez, Ceyda Öztürk, Aybars, Aslı ve Gökmen, Mehbare Karahan (2012). “Küreselleşmenin Türk Ekonomisi Üzerindeki Etkisi: Amos Rota Diyagramı İle Bir Çalışma”. *16. Finans Sempozyumu*, 10-13 Ekim 2012.

Perron, Benoit ve Moon, Hyungsik Roger (2004). “Panel Evidence on Unit Roots in Exchange Rates and Interest Rates with Cross-Sectional Dependence”. *Canada Research Chair in Econometrics Financial Econometrics Conference*.

Yılmaz, Burcu Selin ve Yılmaz, Özgür Devrim (2004). “Küreselleşme ve Bilgi Teknolojilerinin Turizm Endüstrilerine Etkileri”. *Balıkesir Ulusal Turizm Kongresi* ,15-16 Nisan 2014.

V. DERS NOTLARI, PROGRAM VE HABERLER

Quantitative Micro Software, LLC, EViews 7 Programı, 2007.

Gökdeniz, Ayhan (2004). “Otel İşletmeciliği Ders Teksiri”. Balıkesir.

Özgür, Ertuğrul Murat (2010). *Küreselleşme Dinamikleri ve Ölçülmesi*. Ankara Üniversitesi, s. 21.

Tc Ekonomi Bakanlığı (14-20 Şubat 2014). “E-Ticarette Mobil Alışverişin Payı Artıyor”. *Haftalık Sektörel Ekonomik Bülten*.

EKLER

EK-1

ÜLKELER	YILLAR	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980
Afghanistan	SGLOB	6,24	6,24	6,24	6,24	6,24	6,24	6,13	6,13	6,13	6,56
	GDP	4,35	3,49	3,49	3,71	3,94	3,85	3,5	3,53	3,3	3,35
Albania	SGLOB	27,07	26,99	26,92	26,92	26,83	26,76	26,76	26,68	26,61	26,61
	GDP	11,57	11,31	11,08	11,6	11,96	11,7	11,51	11,3	11,25	11,9
Algeria	SGLOB	23,54	23,47	23,32	23,25	23,17	23,17	23,08	23,07	22,94	22,83
	GDP	12,95	13,7	13,69	19,18	17,86	17,84	18,46	18,54	20,31	22,52
Argentina	SGLOB	29,76	29,69	29,54	29,47	29,4	29,25	29,25	29,19	29,19	29,12
	GDP	40,44	39,02	38,68	42,12	36,69	36,17	36,82	33,55	34,94	36,24
Australia	SGLOB	55,85	56,49	56,86	57,3	72,08	72,65	72,81	73,14	73,18	73,18
	GDP	85,61	85,49	84,92	84,15	86,67	84,44	81,62	81,79	82,5	86,13
Austria	SGLOB	49,04	49,24	49,46	49,66	49,94	50,13	73,99	74,64	75,83	76,42
	GDP	79,88	81,24	81,67	85,32	86,28	86,4	87,49	83,2	88,09	89,66
Azerbaijan	SGLOB	33,14	33,14	33,14	33,06	33,06	33,06	33,06	33,06	32,98	32,98
	GDP	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Barbados	SGLOB	46,21	46,29	46,3	46,3	46,37	46,49	46,57	46,64	46,7	46,64
	GDP	72,33	69,35	70,97	79,83	76,45	79,07	78,35	78,26	82,5	89,38
Belgium	SGLOB	52,65	52,65	52,72	52,79	52,86	52,93	61,99	62,13	62,2	62,44
	GDP	78,44	79,33	80,89	85,31	83,64	84,63	82,76	81,83	82,38	86,87
Benin	SGLOB	11,89	11,89	11,89	11,8	11,88	11,93	11,99	11,93	11,95	11,88
	GDP	4,78	4,77	4,65	4,99	4,5	4,02	3,83	3,52	3,86	4,17
Bermuda	SGLOB	56,6	56,6	56,6	56,6	56,6	56,6	56,6	56,6	56,6	56,6
	GDP	125,25	122	118,2	121,68	108,86	112,97	110,77	107,8	112,06	119,79
Bhutan	SGLOB	24,94	24,85	24,68	24,68	24,58	24,58	24,49	24,49	24,4	24,32
	GDP	4,04	3,78	3,53	3,68	3,47	3,5	3,55	3,49	3,48	3,73
Bolivia	SGLOB	26,26	26,26	26,17	26,17	26,09	26,02	26,02	25,96	25,96	25,9
	GDP	14,27	14,11	13,87	15,43	14,4	14,93	14,6	13,44	13,6	14,25
Botswana	SGLOB	34,54	34,45	34,45	34,45	34,36	34,36	34,4	34,24	34,23	34,14
	GDP	6,52	7,81	8,57	9,47	9,2	9,44	8,5	8,66	10,2	12,06
Brazil	SGLOB	19,26	19,26	19,2	19,04	19,04	18,97	18,97	18,82	27,69	27,62
	GDP	26,4	27,89	29,7	32,55	33,13	35,11	32,76	30,55	31,86	34,56
Bulgaria	SGLOB	32,25	32,25	32,25	32,25	32,25	32,25	32,1	32,1	32,1	32,1
	GDP	13,49	13,9	14,31	15,66	17,1	17,44	17,86	18,07	18,99	20,49
Burkina Faso	SGLOB	18,28	18,28	18,18	18,18	18,26	18,22	18,29	18,42	18,5	18,65
	GDP	2,76	3,18	2,85	3	3,09	2,87	3,04	3,16	3,06	3,1
Burundi	SGLOB	13,64	13,56	13,56	13,56	13,48	13,62	13,78	13,86	14,02	14,1
	GDP	1,9	1,73	1,77	1,75	1,69	1,89	2,06	1,84	1,73	1,63
Cambodia	SGLOB	17,34	16,84	16,15	15,38	14,06	14,07	14,07	14,07	14,07	14
	GDP	4,8	4,31	3,31	3,18	3,21	3,19	2,73	2,7	2,33	2,2
Cameroon	SGLOB	22,28	22,28	22,2	22,11	22,11	22,02	21,94	21,78	21,72	21,79
	GDP	6,08	5,66	6,06	5,84	6,68	5,84	6,82	7,26	7,49	7,33

Kaynak:

GDP(https://pwt.sas.upenn.edu/php_site/pwt71/pwt71_form.php),SGLOB(<http://globalization.kof.ethz.ch/query/> (2013))

ÜLKELER	YILLAR	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990
Afghanistan	SGLOB	6,48	6,37	6,37	6,37	6,26	6,26	6,26	6,26	6,16	6,16
	GDP	3,69	4,13	4,15	3,84	3,61	3,61	3,17	2,77	2,43	2,32
Albania	SGLOB	26,61	26,53	26,46	26,46	26,44	26,35	26,29	26,29	26,23	26,29
	GDP	11,97	11,96	11,67	10,76	10,2	10,46	10,25	9,47	9,86	9,89
Algeria	SGLOB	22,82	22,97	22,98	23,09	23,18	23,28	23,2	23,1	23,15	23,09
	GDP	23,33	23,19	22,52	21,67	21,47	17,58	15,57	14,15	13,7	13,7
Argentina	SGLOB	29,14	28,88	28,56	28,49	28,42	37,46	37,2	37,43	37,18	37,37
	GDP	33,09	31,32	30,87	29,2	26,03	26,39	25,96	24,52	22,11	20,69
Australia	SGLOB	73,42	73,67	73,56	73,45	73,69	73,97	74,49	74,82	75,13	75,68
	GDP	85,63	84,88	84,75	82,64	81,72	80,39	82,02	81,91	81,55	78,7
Austria	SGLOB	76,53	76,7	76,67	76,78	77,26	77,4	77,75	78,06	78,8	79,05
	GDP	88,11	92,32	91,11	86,28	86	85,54	85,18	85,46	86,45	88,87
Azerbaijan	SGLOB	32,98	32,98	32,98	32,98	32,89	32,89	32,89	32,89	32,89	32,89
	GDP	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Barbados	SGLOB	46,79	46,52	46,55	46,55	46,5	46,5	46,47	46,59	46,63	46,56
	GDP	87,4	82,86	78,19	74,6	73,25	74,06	73,81	74,37	75,42	72,44
Belgium	SGLOB	62,51	62,86	75,34	75,86	76,12	76,37	76,46	76,54	76,77	79,75
	GDP	82,45	84,17	80,96	78,26	77,28	78,82	79,54	81,65	82,67	84,49
Benin	SGLOB	11,84	11,79	11,76	11,75	11,72	13,45	13,48	13,1	13,1	13,32
	GDP	4,11	4,97	4,28	4,16	4,23	4,07	3,8	3,68	3,41	3,51
Bermuda	SGLOB	56,6	56,6	56,6	56,6	56,6	56,6	56,6	56,49	56,49	56,49
	GDP	113,95	121,41	120,35	112,66	115,29	116,92	118,83	116,53	112,61	107,68
Bhutan	SGLOB	24,68	24,77	24,96	25,14	25,23	25,23	25,23	25,23	25,5	25,5
	GDP	3,7	3,9	3,89	3,83	3,74	4,01	5,39	5,06	5,38	5,36
Bolivia	SGLOB	25,78	25,74	25,83	25,75	25,77	25,75	25,76	25,81	25,84	26,01
	GDP	13,91	13,89	12,73	12,16	12,03	11	10,53	9,01	8,84	8,91
Botswana	SGLOB	34,21	34,11	34,03	33,58	32,89	34,09	33,61	34,09	32,91	33,04
	GDP	11,2	10,84	9,96	9,88	11,62	12,66	12,62	12,53	18,56	18,88
Brazil	SGLOB	27,59	27,52	27,49	27,42	27,35	27,35	27,34	27,35	27,91	27,78
	GDP	30,5	30,95	28,54	27,61	26,51	28,5	27,31	25,75	24,26	22,86
Bulgaria	SGLOB	32,11	32,14	32,16	32,14	32,12	32,1	32,14	32,2	32,23	32,42
	GDP	21,06	22,05	21,93	21,31	21,2	21,48	22,33	23,93	22,6	20,74
Burkina Faso	SGLOB	18,8	18,85	19,02	19,08	19,16	18,88	18,39	17,9	17,03	17,2
	GDP	3,17	3,18	2,78	2,5	2,67	2,81	2,7	2,63	2,5	2,42
Burundi	SGLOB	14,16	14,32	16,68	14,85	14,93	15,2	15,34	14,44	15,63	15,8
	GDP	1,63	1,63	1,63	1,54	1,62	1,6	1,49	1,52	1,42	1,44
Cambodia	SGLOB	14,07	14,07	13,99	13,99	13,99	14,06	14,13	14,11	14,25	14,32
	GDP	2,11	2,1	2,05	1,98	1,97	1,92	2,29	2,54	2,38	2,31
Cameroon	SGLOB	21,67	21,64	21,54	21,45	21,36	21,18	21,11	20,96	20,98	20,96
	GDP	7,94	8,91	8,83	8,41	8,44	8,19	8,35	7,18	6,46	5,93

ÜLKELER	YILLAR	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Afghanistan	SGLOB	6,16	6,16	6,16	6,16	6,26	6,16	6,16	6,16	6,16	6,29
	GDP	2,15	2	1,34	0,96	1,38	1,26	1,13	1,02	0,92	0,86
Albania	SGLOB	26,92	27,43	27,49	27,57	28,23	29,24	28,61	31,49	30,9	31,43
	GDP	6,78	5,76	6,77	7,49	7,94	9,47	7,42	8,16	9,03	9,48
Algeria	SGLOB	23,59	23,7	22,48	21,48	25,99	25,16	26,2	26,89	30,76	32,35
	GDP	13,54	12,51	11,3	10,59	10,6	11,22	10,66	10,04	10,2	11,58
Argentina	SGLOB	37,24	37,69	40,56	41,85	43,97	45,08	46,69	49,57	50,45	50,58
	GDP	23,26	25,47	26,51	26,98	25,45	26,03	26,83	26,49	24,35	23,52
Australia	SGLOB	76,57	77,32	78,42	79,35	78,78	78,79	80,02	81,49	81,99	82,4
	GDP	78,97	78,3	78,55	79,22	80,88	81,18	80,84	80,34	80,9	80,13
Austria	SGLOB	80,32	81,77	82,27	83,14	84,15	85,31	85,47	85,91	86,43	87,36
	GDP	91,66	90,68	88,77	87,6	88,25	87,22	85,73	85,62	85,34	85,63
Azerbaijan	SGLOB	32,96	33,1	33,16	33,3	33,55	34,86	36,23	37,26	37,67	37,67
	GDP	0	0	9,49	7,55	6,52	6,27	6,25	6,65	7,35	7,73
Barbados	SGLOB	46,56	46,49	46,45	46,48	46,69	66,79	54,06	55,18	55,44	55,85
	GDP	69,16	57,82	58,35	58,4	62,88	63,29	63,75	66,14	63,56	61,45
Belgium	SGLOB	81,72	82,92	84,98	85,66	86,78	87,57	88,21	87,97	89,08	88,43
	GDP	86,7	86,48	84,43	84,46	84,71	82,53	82,51	81,13	80,61	80,53
Benin	SGLOB	13,75	13,35	13,67	14,03	14,4	14,38	17,26	18,56	20,62	21,39
	GDP	3,65	3,5	3,41	3,01	3,27	3,26	3,23	3,09	3,08	3,08
Bermuda	SGLOB	56,49	56,49	56,49	56,6	56,6	57,46	57,92	58,38	58,58	58,69
	GDP	107,46	103,19	105,11	102,28	105,01	106	102,78	104,39	100,25	92,06
Bhutan	SGLOB	25,57	23,52	23,41	24,04	24,21	24,21	24,76	24,94	25,09	26,34
	GDP	5,43	5,43	5,89	6,11	6,61	6,52	6,95	6,68	7,2	7,1
Bolivia	SGLOB	26,11	26,26	25,76	27,61	27,33	29,61	39,01	40,85	40,23	38,44
	GDP	8,98	8,65	8,53	8,48	8,63	8,64	8,54	8,42	8,06	7,9
Botswana	SGLOB	33,25	33,28	33,5	33,25	33,22	34,87	36,08	37,45	36,48	38,51
	GDP	19,21	17,51	16,54	16,63	15,79	15,37	19,33	19,23	21,99	22,62
Brazil	SGLOB	28,75	30,47	30,94	31,37	33,86	36,68	38,15	38,8	39,94	39,23
	GDP	23,28	22,49	22,68	22,91	23,22	22,91	22,57	21,5	20,05	19,93
Bulgaria	SGLOB	32,49	33,07	33,53	44,81	46,88	49,64	47,64	47,52	50,91	52,43
	GDP	26,34	21,35	19,14	18,22	18,63	16,63	14,95	15,62	15,69	16,54
Burkina Faso	SGLOB	17,27	17,54	17,48	17,6	17,46	17,18	21,2	21,45	21,52	21,19
	GDP	2,51	2,44	2,41	2,08	2,1	2,19	2,18	2,21	2,16	2,07
Burundi	SGLOB	15,57	15,78	16,03	16,75	17,19	16,1	17,4	17,56	19,37	20,99
	GDP	1,49	1,45	1,33	1,24	1,06	0,95	1,18	1,18	1,09	1,03
Cambodia	SGLOB	14,53	14,67	14,8	15,29	16,26	16,76	16,89	18,23	19,15	19,88
	GDP	2,44	2,45	2,87	2,75	2,78	2,61	2,6	2,56	2,71	2,8
Cameroon	SGLOB	20,71	20,84	20,62	20,42	20,41	21,49	21,37	22,55	24,99	25,6
	GDP	5,76	5,18	5	4,64	4,64	4,54	4,46	4,45	4,42	4,41

ÜLKELER	YILLAR	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Afghanistan	SGLOB	6,16	6,16	11	11,37	15,54	16,54	19,55	19,55	20,46
	GDP	0,83	1,38	1,53	1,58	1,65	1,74	1,87	2,56	3,09
Albania	SGLOB	35	38,35	37,88	35,12	37,03	38,18	39,52	40,05	40,15
	GDP	10,18	10,39	11,26	11,84	12,16	12,86	13,78	14,87	16,06
Algeria	SGLOB	30,2	31,29	31,52	33,05	34,28	33,85	34,87	33,71	35,85
	GDP	11,2	11,18	12,04	12,59	14,32	15,22	15,12	15,81	14,72
Argentina	SGLOB	49,41	47,12	45,54	46,43	46,67	46,36	46,16	49,38	49,12
	GDP	22,26	20,98	21,84	22,72	23,49	25,02	26,61	28,93	29,76
Australia	SGLOB	81,98	82,28	82,32	81,48	80,7	80,39	79,95	79,68	79,65
	GDP	82,47	83,97	86,55	87,36	90,6	92,72	95,39	99,12	104,14
Austria	SGLOB	87,61	87,23	87,77	87,29	88,75	88,94	90,64	90,16	90,28
	GDP	86,33	86,49	85,9	85,88	83,92	85,29	87,24	89,93	90
Azerbaijan	SGLOB	38,67	41,14	42,46	44,88	50,23	49,5	51,73	51,56	52,6
	GDP	8,29	9,19	9,78	10,38	12,42	16,18	20,29	22,59	25,66
Barbados	SGLOB	55,96	57,87	58,39	58,04	58,23	58,6	58,2	54,73	54,62
	GDP	63,92	56,91	55,19	55,78	55,36	56,09	58,86	59,82	55,53
Belgium	SGLOB	88,85	88,82	89,14	89,45	89,22	89,46	89,64	89,74	89,74
	GDP	80,78	81,73	80,64	80,57	79,16	79,8	81,52	82,05	84,32
Benin	SGLOB	21,97	22,43	23,08	23,64	23,78	24,06	30,27	28,89	27,12
	GDP	3,08	3,06	3,09	3	2,82	2,84	2,89	2,56	2,7
Bermuda	SGLOB	58,84	58,85	58,88	59	59,15	59,15	59,31	59,31	59,31
	GDP	91,13	109,96	111,11	111,88	112,8	116,13	119,3	121,44	130,96
Bhutan	SGLOB	27,1	27,74	28,04	28,75	29,55	30,22	29,34	30,98	31,79
	GDP	8,74	8,59	8,57	8,7	8,52	9,33	9,82	10,3	10,47
Bolivia	SGLOB	38,97	29,43	30,16	31,77	31,86	32,23	33,05	33,12	32,92
	GDP	7,9	7,94	8,07	8,24	8,18	8,65	8,71	9,38	9,47
Botswana	SGLOB	37,75	38,62	39,09	37,74	37,76	37,43	36,13	36,08	37,07
	GDP	21,44	22,68	22,41	23,62	21,91	22,62	22,51	24,9	21,69
Brazil	SGLOB	38,87	37,97	37,56	37,65	37,65	37,74	38,71	40,36	40,69
	GDP	19,92	20,17	19,54	20,01	19,69	20,11	20,97	22,2	23,05
Bulgaria	SGLOB	53,13	54,24	55,28	55,24	56,84	57,6	59,85	60,7	60,08
	GDP	17,49	18,42	19,34	20,22	22,07	23,84	25,45	27,51	28,2
Burkina Faso	SGLOB	20,31	21,88	22,27	23,63	24,33	25,33	25,64	25,92	26,37
	GDP	2,12	2,1	2,15	2,14	2,05	2,07	2,04	2,05	2,26
Burundi	SGLOB	19,26	18,67	19,15	20,72	20,84	20,88	21	21,47	21,25
	GDP	1,02	1,03	0,96	0,94	0,89	0,9	0,88	0,9	0,93
Cambodia	SGLOB	19,7	20,68	19,24	20,95	22,44	23,1	23,37	23,45	23,19
	GDP	3	3,18	3,36	3,55	3,82	4,09	4,32	4,39	4,37
Cameroon	SGLOB	25,59	26,82	27,08	27,34	27,61	26,17	28,92	30,13	26,95
	GDP	4,4	4,42	4,5	4,43	4,26	4,35	4,27	4,42	4,53

ÜLKELER	YILLAR	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980
Canada	SGLOB	70,33	70,33	70,33	70,24	70,24	82,79	82,71	82,86	83,2	83,2
	GDP	85,81	85,58	87,33	92,92	93,56	93,51	92,48	90,16	91,69	94,98
Central African Republic	SGLOB	12,92	12,92	12,82	12,74	12,74	12,65	12,65	12,6	12,56	12,53
	GDP	5,39	4,97	4,77	4,23	4,1	4,48	4,55	4,32	3,92	3,87
Chad	SGLOB	6,94	6,76	6,76	6,76	6,76	6,76	6,58	6,54	6,2	6,01
	GDP	4,07	3,52	3,08	3,43	3,87	3,57	3,29	3,07	2,32	2,24
Chile	SGLOB	33,84	33,84	33,84	33,69	33,69	33,66	33,7	33,65	33,56	33,57
	GDP	24,55	22,54	20,89	21,04	16,12	16,18	16,39	16,66	18,16	19,65
China	SGLOB	8,27	8,27	8,17	8,17	8,17	8,17	8,17	8,17	8,17	8,17
	GDP	2,01	1,94	1,97	2,05	2,18	2,09	2,12	2,13	2,27	2,5
Colombia	SGLOB	30,03	30,11	30,1	30,2	30,24	30,22	30,29	30,37	30,59	30,72
	GDP	14,3	14,35	14,4	15,16	15,11	15,4	15,71	15,86	15,83	16,66
Congo, Dem. Rep.	SGLOB	11,62	11,44	11,36	11,01	10,93	10,74	10,66	10,48	10,4	10,3
	GDP	4,72	4,21	3,94	3,95	3,74	3,22	2,85	2,89	2,74	2,72
Congo, Republic of	SGLOB	20,27	20,15	20,25	20,13	20,23	20,33	20,21	20,31	20,09	20,26
	GDP	4,45	4,39	4,2	4,87	4,62	4,58	4,07	3,99	4,5	5,88
Costa Rica	SGLOB	40,65	40,65	40,65	40,56	40,56	40,77	40,9	41,08	41,3	41,42
	GDP	34,13	33,78	33,59	33,56	35,19	36,06	38,8	37,09	36,35	36,88
Cote d'Ivoire	SGLOB	31,32	31,22	31,22	31,13	31,04	30,9	30,77	30,69	30,63	30,57
	GDP	7,08	6,76	6,46	6,59	6,93	7,14	7,15	7,18	6,96	6,28
Cuba	SGLOB	24,98	24,84	24,77	24,63	24,56	24,49	24,42	24,28	24,21	24,14
	GDP	40,28	40,04	38,67	39,06	42,03	41,88	43,69	44,01	43,32	42,82
Cyprus	SGLOB	49,47	49,47	49,47	49,47	49,46	50,57	50,8	50,81	50,81	51,04
	GDP	34,6	34,72	32,15	24,88	21,44	26,13	29,67	30,83	33,11	35,83
Denmark	SGLOB	62,25	62,32	62,24	62,31	62,38	62,42	62,57	62,65	62,72	63,18
	GDP	82,21	81,92	82,3	80,77	81,25	82,45	81,45	80,64	81,36	81,93
Dominica	SGLOB	40,15	39,99	39,99	39,99	39,91	39,83	39,83	39,8	39,79	39,68
	GDP	8,31	8,33	8,67	9,1	9,54	9,66	9,58	10,32	8,58	9,94
Dominican Republic	SGLOB	31,07	31,13	31,02	30,91	30,8	31,07	30,97	30,97	30,95	30,89
	GDP	15,8	16,84	17,33	18,83	21,24	18,93	18,79	17,01	17,2	19,21
Ecuador	SGLOB	24,4	24,4	24,39	24,39	24,31	24,29	24,32	24,22	24,17	24,17
	GDP	18,52	17,54	18,67	23,24	23,5	23,66	24,92	24,52	25,37	27,08
Egypt	SGLOB	25,47	25,47	25,39	25,39	25,32	25,24	25,24	25,37	25,19	25,18
	GDP	7,65	7,23	7,89	8,24	8,98	8,81	8,71	8,42	8,64	9,34
El Salvador	SGLOB	29,19	3,38	38,31	38,16	38,29	38,14	38,12	38,15	38,12	38,06
	GDP	21,67	21,77	21,67	21,65	22,44	23,88	26,64	23,27	22,06	20,02
Equatorial Guinea	SGLOB	17,18	17,07	16,96	16,98	16,98	16,77	16,66	16,55	16,44	16,22
	GDP	2,39	2,37	2,45	2,75	3,61	3,93	4,08	3,47	2,88	2,62
Ethiopia	SGLOB	8,14	8,07	8,07	7,92	7,92	7,92	7,85	7,85	7,76	7,76
	GDP	2,49	2,45	2,31	2,32	2,31	2,14	2,06	1,89	1,98	2,14

ÜLKELER	YILLAR	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990
Canada	SGLOB	83,05	83,19	83,11	83,33	83,31	83,35	83,41	83,49	83,73	83,75
	GDP	93,72	92,18	90,41	88,59	88,42	87,02	88,44	88,82	87,83	85,78
Central African Republic	SGLOB	12,39	12,36	12,35	12,23	12,07	12,08	12,03	12,06	11,94	11,95
	GDP	3,61	3,79	3,09	3,13	3,22	3,08	2,8	2,77	2,78	2,64
Chad	SGLOB	6,19	6,24	6,44	6,33	6,46	6,38	6,6	7	7,16	7,51
	GDP	2,23	2,33	2,4	2,23	2,92	2,28	2,05	2,59	2,38	2,36
Chile	SGLOB	33,56	33,33	33,44	32,94	32,51	32,55	32,56	32,4	32,45	41,18
	GDP	20,05	16,71	15,17	14,73	14,07	14,25	14,92	15,91	16,71	16,53
China	SGLOB	8,17	8,17	8,05	8,05	8,02	8,04	8,02	7,94	7,93	18,06
	GDP	2,59	2,92	3,04	3,19	3,49	3,62	3,86	3,99	3,92	4,12
Colombia	SGLOB	30,84	30,98	31,24	31,37	31,89	32,42	32,5	32,56	32,11	32,73
	GDP	16,33	16,69	15,77	14,91	14,26	14,72	14,44	14,37	14,09	14,24
Congo, Dem. Rep.	SGLOB	10,05	9,7	9,36	9,03	8,61	6,93	6,85	6,35	7,56	7,38
	GDP	2,52	2,56	2,4	2,44	2,14	2,12	2,09	2,48	1,78	1,98
Congo, Republic of	SGLOB	20,02	19,18	18,58	19,5	20,01	19,59	18,69	16,69	17,67	15,42
	GDP	7,43	8,62	8,51	8,81	8	5	4,99	4,4	4,69	4,4
Costa Rica	SGLOB	41,73	41,81	44,31	43,52	43,78	44,85	45,77	46,01	46,24	47,38
	GDP	31,28	30,12	29,04	28,61	27,37	28,74	27,19	26,25	25,43	24,91
Cote d'Ivoire	SGLOB	30,46	30,34	30,31	30	29,87	29,79	30,15	30,3	28,2	28,39
	GDP	6,13	6,28	6,13	5,95	5,95	5,62	5	4,64	5,04	4,24
Cuba	SGLOB	24,07	24	24	23,93	23,86	23,77	23,7	23,63	24,15	24,5
	GDP	49,99	55,42	57,05	58,34	59,85	54,45	51,83	52,26	52,14	48,13
Cyprus	SGLOB	51,61	52,09	52,37	52,43	52,46	52,8	52,92	53,18	53,24	54,09
	GDP	35,83	38,85	38,37	39,56	39,2	39,8	42,18	43,92	45,36	48,43
Denmark	SGLOB	72,47	73,12	73,35	73,45	73,65	73,77	73,87	74,11	74,42	74,97
	GDP	80,05	84,46	83,63	82,05	82,91	86,32	85,07	82,13	80,77	81,63
Dominica	SGLOB	39,72	40,64	40,66	41,12	41,03	40,76	40,85	40,97	40,93	40,92
	GDP	11	11,66	11,42	11,36	11,21	11,78	12,48	13,17	12,95	13,66
Dominican Republic	SGLOB	30,6	30,51	30,34	30,09	30,25	29,85	29,66	29,64	29,59	29,47
	GDP	20,48	20,27	20,29	18,46	17,4	17,83	17,61	18,83	17,21	15,53
Ecuador	SGLOB	24	24,33	24,27	24,08	23,93	23,56	23,54	23,77	23,77	23,46
	GDP	25,53	25,97	22,36	20,96	20,29	18,38	16,5	16,15	15,82	15,97
Egypt	SGLOB	25,01	25,03	25,43	25,52	25,39	24,96	24,5	24,57	24,76	25,01
	GDP	9,17	10,08	10,51	10,43	10,01	10,79	12,27	11,57	11,62	10,28
El Salvador	SGLOB	38,61	39,3	39,05	39,09	39,62	39,48	38,87	38,84	39,1	39,24
	GDP	17,35	16,84	16,02	15,24	14,94	15,11	14,3	14,24	13,74	12,96
Equatorial Guinea	SGLOB	15,9	15,68	15,33	15,12	14,68	14,46	14,35	14,32	14,1	13,91
	GDP	2,56	2,51	2,63	2,44	1,95	1,8	1,62	1,76	1,77	1,44
Ethiopia	SGLOB	7,83	8,05	8,26	8,34	8,58	8,41	8,78	8,83	8,97	9,18
	GDP	2,08	2,08	2,02	1,83	1,66	1,66	1,39	1,67	1,52	1,48

ÜLKELER	YILLAR	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Canada	SGLOB	84,18	85,08	85,58	86,38	87,41	87,95	88,74	89,36	89,9	90,22
	GDP	83,74	81,35	80,46	80,68	81,62	80,3	79,78	78,37	79,8	82,73
Central African Republic	SGLOB	11,82	11,76	11,79	12,41	12,38	12,72	12,44	12,87	13,23	13,58
	GDP	2,59	2,39	2,29	2,32	2,11	1,76	1,85	1,82	1,79	1,71
Chad	SGLOB	7,55	7,56	7,71	7,78	8,08	8,66	8,84	11,04	12,38	13,14
	GDP	2,73	2,24	2,18	2,22	2,11	1,76	1,71	1,76	1,75	1,66
Chile	SGLOB	43,29	44,61	45,98	47,27	49,82	50,11	51,46	52,22	51,61	52,56
	GDP	17,63	18,8	19,32	20,12	22,54	22,34	22,66	22,1	21,06	21,49
China	SGLOB	18,07	18,18	16,47	17,17	19,44	20,39	22,72	39,21	41,25	42,46
	GDP	4,51	4,92	5,73	6,2	6,67	7,01	7,06	7,16	7,42	7,67
Colombia	SGLOB	32,85	32,89	32,97	31,29	39,46	39,39	39,88	41,51	42,17	42,06
	GDP	14,29	14,42	14,78	15,05	15,34	14,75	17,05	15,89	14,14	14,46
Congo, Dem. Rep.	SGLOB	7,77	7,91	8,04	8,19	8,24	8,42	8,73	8,67	9	10,12
	GDP	1,53	1,39	1,04	1,08	1,03	1,03	0,77	0,75	0,71	0,61
Congo, Republic of	SGLOB	15,27	15,05	15,19	15,14	16,38	16,28	15,63	15,66	17,99	18,17
	GDP	4,5	4,06	4,26	3,22	3,13	3,74	4,26	3,25	3,71	5,31
Costa Rica	SGLOB	46,63	45,55	50,21	52,18	54,01	53,93	54,16	55,22	55,85	56,25
	GDP	25,28	26,46	27,14	26,97	26,71	25,16	25,56	26,22	26,6	24,85
Cote d'Ivoire	SGLOB	27,96	27,83	27,76	27,89	28,59	31,08	31,48	32,32	34,66	34,83
	GDP	4,43	4,32	4,15	3,99	3,99	3,98	3,83	3,79	3,72	3,87
Cuba	SGLOB	24,77	25,37	25,81	26,24	27,04	31,86	33,19	34,95	35,79	34,81
	GDP	35,96	25,55	23,7	22,64	23,65	23,53	23,02	22,49	23,67	24,97
Cyprus	SGLOB	54,39	54,74	54,23	55,57	56,95	57,62	71,11	72,28	72,64	73,29
	GDP	43,82	45,4	43,62	44,09	45,66	44,23	42,62	43,06	43,04	43,74
Denmark	SGLOB	76,46	77,26	79,23	79,9	81,27	81,33	82,44	82,96	83,64	85,67
	GDP	83,28	83,55	81,54	83,15	84,33	84,25	83,82	82,28	81,36	82,86
Dominica	SGLOB	40,97	40,92	40,85	41,03	41,35	42,31	42,82	43,3	43,24	44,05
	GDP	13,81	14,04	13,79	13,48	13,5	13,67	13,74	13,79	13,47	13,15
Dominican Republic	SGLOB	29,39	29,76	30,01	30,38	30,56	41,61	43,29	45,03	47,54	49,52
	GDP	15,76	16,82	17,68	17,67	17,79	18,07	18,65	19,38	19,4	19,18
Ecuador	SGLOB	23,61	31,09	30,25	29,53	29,3	29,72	38,98	39,91	43,41	44,14
	GDP	16,68	16,59	15,58	15,51	14,97	14,53	14,18	13,28	11,77	12,3
Egypt	SGLOB	24,95	25,02	22,91	35,15	36,02	36,82	36,73	38,16	38,37	40,06
	GDP	10,4	9,72	9,83	9,86	10,02	10,7	10,28	9,89	9,71	9,69
El Salvador	SGLOB	39,08	38,91	38,68	39,01	39,59	39,63	31,23	44,42	45,44	45,07
	GDP	13,44	13,79	14,64	15,14	15,98	15,43	15,32	15,17	14,79	14,42
Equatorial Guinea	SGLOB	13,87	13,79	14,34	13,59	13,74	13,63	13,63	15,08	15,26	16,1
	GDP	1,36	1,42	1,49	1,01	1,77	2,73	5,43	4,21	6,57	10,49
Ethiopia	SGLOB	9,04	9,07	8,74	8,99	8,81	10,3	10,49	11,27	11,65	13,8
	GDP	1,44	1,22	1,28	1,22	1,24	1,23	1,37	1,32	1,3	1,21

ÜLKELER	YILLAR	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Canada	SGLOB	90,11	90,02	89,38	89,4	89,36	89,26	89,05	88,81	88,71
	GDP	83,05	83,25	84,48	85,7	85,82	86,5	87,84	90,43	87,72
Central African Republic	SGLOB	14,74	14,63	14,68	15,09	15	15,4	15,53	16,58	17,1
	GDP	1,65	1,59	1,43	1,34	1,3	1,29	1,42	1,49	1,63
Chad	SGLOB	14,27	16,22	18,4	18,57	18,85	19,36	19,86	20,37	20,41
	GDP	1,77	1,84	2,1	2,89	3,23	3,43	3,33	3,46	3,41
Chile	SGLOB	52,87	50,39	50,06	51,18	52,3	52,5	53,47	52,33	51,74
	GDP	21,66	21,98	22,84	25,01	26,32	29,56	30,84	30,05	29,87
China	SGLOB	43,11	43,49	44,42	46,01	47,17	47,16	48,07	48,12	48,08
	GDP	8,26	9,01	9,74	10,47	11,31	12,53	14,01	15,95	18,19
Colombia	SGLOB	42,85	43,25	43,51	43,6	43,32	43,97	44,46	44,74	43,87
	GDP	14,45	14,44	14,8	15,23	15,65	16,54	17,54	18,38	18,62
Congo, Dem. Rep.	SGLOB	11,1	13,67	14,62	15,36	15,52	15,84	16,01	16,4	16,33
	GDP	0,59	0,58	0,58	0,57	0,53	0,57	0,58	0,55	0,55
Congo, Republic of	SGLOB	18,45	21,13	23,38	25,18	25,53	25,89	26,78	26,09	26,77
	GDP	4,42	4,67	4,58	4,6	5,51	6,04	5,5	6,85	5,28
Costa Rica	SGLOB	56,75	58,46	57,98	57,58	58,67	60,39	60,5	62,1	59,72
	GDP	24,54	24,45	24,69	24,47	24,04	24,83	25,7	26,31	27,77
Cote d'Ivoire	SGLOB	34,52	36,82	35,66	35,61	34,05	34,79	34,96	35,26	35,63
	GDP	3,72	3,51	3,38	3,25	3,15	3,05	2,98	3,04	3,29
Cuba	SGLOB	36,89	36,06	36,39	36,85	37,5	37,52	37,56	37,74	37,86
	GDP	25,16	24,21	25,48	25,56	24,68	27,32	27,82	30,14	32,69
Cyprus	SGLOB	73,91	74,4	75,18	78,57	78,11	78,38	92,54	92,19	91,75
	GDP	45,1	44,51	43,97	44,36	43,19	43,56	45,21	46,75	46,43
Denmark	SGLOB	86,37	85,31	86,62	86,16	86,9	87,02	86,91	86,81	86,18
	GDP	82,99	82,8	81,74	81,65	81,67	83,13	83,05	83,91	81,98
Dominica	SGLOB	44,26	44,55	44,92	45,21	45,85	45,67	45,83	44,93	44,89
	GDP	11,81	11,24	10,8	11,44	12,22	12,78	13,3	13,83	14,35
Dominican Republic	SGLOB	49,04	48,68	48,87	49,14	49	49,51	49,85	49,76	50,4
	GDP	19,55	20,03	18,88	18,82	19,32	20,69	21,87	22,82	24,77
Ecuador	SGLOB	44,95	46,79	46,82	46,45	46,32	45,2	44,68	41,79	43,02
	GDP	12,37	13,05	12,99	13,19	13,59	13,97	14,24	15,52	14,9
Egypt	SGLOB	40,71	41,27	40,72	41,75	42,56	43,32	44,37	45,11	45,3
	GDP	9,95	9,99	10,24	10,33	10,24	10,59	10,75	10,99	11,66
El Salvador	SGLOB	46,05	46,94	47,72	48,81	49,13	50,01	50,51	52,31	51,56
	GDP	14,77	14,89	14,88	14,57	14,62	14,93	15,33	15,92	15,91
Equatorial Guinea	SGLOB	16,46	17,73	18,56	19,29	19,65	19,83	20,2	20,2	20,56
	GDP	14,38	17,64	16,93	22,72	37,85	43,38	51,39	94,7	72,59
Ethiopia	SGLOB	14,45	14,36	14,08	16,16	15,28	16,26	17,1	16,37	15,4
	GDP	1,26	1,2	1,11	1,09	1,21	1,31	1,44	1,61	1,88

ÜLKELER	YILLAR	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980
Fiji	SGLOB	30,91	30,75	30,57	30,57	30,49	30,41	30,24	30,16	30,08	30,1
	GDP	11,21	11,31	11,93	13,13	14,28	13,5	13,77	13,54	15,33	15,67
Finland	SGLOB	47,78	47,76	47,76	47,76	47,76	47,76	47,83	47,85	47,87	47,94
	GDP	68,2	69,88	70,48	74,6	75,3	72,52	71,99	69,87	73,18	77,36
France	SGLOB	49,99	49,99	49,91	49,91	49,98	49,97	49,99	49,99	58,9	58,86
	GDP	77,91	77,82	78,74	81,42	81,83	81,4	81,04	81,14	81,97	83,61
Gabon	SGLOB	41,55	41,69	41,75	41,81	41,87	41,94	41,93	41,91	42,07	41,94
	GDP	30,47	27,54	28,1	49,16	47,69	57,43	49,14	35,4	39,9	49,03
Gambia, The	SGLOB	37,35	37,34	37,26	37,17	37,17	37,09	37	37,07	37,15	37,11
	GDP	3,71	3,46	3,51	3,66	3,91	3,73	3,32	3,35	3,27	3
Ghana	SGLOB	18,99	18,83	18,83	18,73	18,73	18,55	18,67	18,6	18,55	18,5
	GDP	7,57	6,16	6,36	7,15	6,25	5,4	6	5,62	5,3	5,44
Greece	SGLOB	38,45	38,53	38,61	38,59	38,75	38,82	38,81	38,73	38,8	38,84
	GDP	60,63	63,26	64,42	61,81	65,11	65,74	64,89	66,01	65,82	66,91
Guatemala	SGLOB	20,71	20,62	20,62	29,33	29,33	29,38	29,52	29,38	29,37	29,31
	GDP	21,55	21,29	21,4	22,04	22,09	22,04	24,06	22,61	22,29	23,01
Guinea	SGLOB	9,48	9,48	9,56	9,56	9,56	9,56	9,65	9,65	9,65	9,63
	GDP	4	3,85	3,67	3,87	3,93	4	3,69	3,67	3,49	3,67
Guyana	SGLOB	39,12	39,04	38,89	38,81	38,57	38,49	38,34	38,3	38,33	38,18
	GDP	10,9	9,97	10,66	11,79	14,45	14,45	12,35	10,62	11,91	11,72
Haiti	SGLOB	13,68	13,55	13,55	13,55	13,55	13,43	13,43	13,43	13,31	13,41
	GDP	8,19	7,59	7,39	7,72	7,78	8,6	8,35	8,37	8,39	9,42
Honduras	SGLOB	27,58	27,43	27,36	27,21	26,92	26,9	26,92	27,07	27,2	27,24
	GDP	12,4	12,23	12,02	13,13	13,2	14,53	15,65	15,53	15,07	15,01
Hungary	SGLOB	44,36	44,3	44,23	44,23	44,16	44,07	44	44	43,93	43,93
	GDP	39,88	40,52	41,26	44,18	43,73	43,39	44,3	43,97	43,72	44,3
Iceland	SGLOB	51,15	51,15	51,15	51,15	51,15	51,14	51,14	51,14	51,14	51,21
	GDP	80,41	77,07	82,2	88,38	85,11	84,13	92,11	92,4	91,66	97,73
India	SGLOB	10,26	10,26	10,18	10,11	10,11	10,07	10,01	9,98	9,99	90
	GDP	4,42	4,15	4,02	3,99	4,16	4,11	4,16	4,19	3,93	4,11
Indonesia	SGLOB	11,88	11,81	11,74	11,6	11,53	11,38	11,38	11,31	11,24	11,24
	GDP	3,52	3,66	4	4,89	4,96	4,97	5,35	5,53	6,03	7,13
Iraq	SGLOB	23,91	23,91	23,8	23,71	23,51	23,4	23,4	23,2	23,09	23,09
	GDP	26,23	23,46	25,78	28,07	31,41	34,88	33,43	36,74	43,97	42,4
Ireland	SGLOB	56,51	56,58	56,72	56,63	56,77	56,84	66,22	66,5	66,85	67,02
	GDP	50,26	52	52,61	50,75	52,04	51,19	52,3	53,64	52,88	53,68
Israel	SGLOB	45,47	45,34	45,47	45,25	45,17	45,23	45,14	45,17	44,99	44,95
	GDP	60,98	63,39	62,27	64,95	65,59	62,25	59,68	57,71	58,36	58,17
Italy	SGLOB	37,31	37,41	37,48	37,65	37,77	37,93	38,05	38,41	38,6	38,77
	GDP	69,68	69,19	68,77	71,95	71,14	72,11	71,63	70,72	73,3	77,05

ÜLKELER	YILLAR	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990
Fiji	SGLOB	30,15	29,99	29,45	29,18	29,22	29,16	28,81	28,93	28,61	28,78
	GDP	13,84	13,25	12,15	11,82	11,67	11,21	11,05	10,68	11,14	11,88
Finland	SGLOB	47,95	48,03	48,27	56,41	56,67	56,68	56,67	57,48	57,75	57,81
	GDP	77,44	81,5	79,67	78,11	76,35	76,43	77,41	79,38	81,85	79,81
France	SGLOB	59,02	59,03	71,4	71,38	71,46	71,79	72,15	72,35	72,54	73,29
	GDP	81,52	84,93	82,72	78,41	77	78,24	78,32	79,21	79,19	80,38
Gabon	SGLOB	42,03	42,02	42,21	42,25	42,05	41,92	41,74	41,54	41,2	40,88
	GDP	51,46	51,36	45,51	42,78	42,58	25,33	20,99	17,71	33,96	33,65
Gambia, The	SGLOB	37,21	37,14	36,93	36,69	36,64	36,66	36,87	36,79	36,62	36,67
	GDP	3,14	3,91	3,34	3,08	2,98	2,87	2,76	2,67	2,64	2,58
Ghana	SGLOB	18,45	18,54	18,49	18,54	18,58	18,58	18,97	19,25	19,46	19,3
	GDP	5,18	4,53	4,06	3,75	3,62	3,4	3,34	3,41	3,23	3,24
Greece	SGLOB	38,81	38,91	39,22	39,36	39,5	39,43	39,74	39,92	40,6	41,78
	GDP	65,7	64,36	60,99	57,93	56,96	56,16	54,09	54,87	54,81	54,16
Guatemala	SGLOB	29,53	29,67	29,66	29,79	29,92	30,47	30	30,55	30,68	31,88
	GDP	21,9	21,41	19,97	18,5	17	16,98	15,37	14,9	14,64	14,81
Guinea	SGLOB	9,63	9,63	9,53	9,62	9,62	10,46	11,17	12,53	13,47	14
	GDP	3,49	3,56	3,39	3,1	2,99	2,9	2,86	2,85	2,83	2,88
Guyana	SGLOB	38,13	38,05	38,47	37,99	38,29	39,3	39,19	39,04	38,69	38,01
	GDP	10,22	7,91	6,41	5,37	6,19	6,09	5,69	6,27	4,89	4,38
Haiti	SGLOB	13,29	13,29	13,29	13,17	13,17	13,17	13,04	13,04	13,04	12,92
	GDP	8,61	8,34	7,95	7,71	7,61	7,37	6,86	6,52	5,86	5,92
Honduras	SGLOB	27,9	28,43	28,62	28,64	28,82	29,22	29,57	29,76	29,92	30,14
	GDP	13,96	13,63	12,39	11,71	11,41	11,35	11,2	11,35	11,02	10,45
Hungary	SGLOB	43,77	43,78	43,85	43,88	43,79	44,04	43,97	53,29	53,64	67,52
	GDP	44,89	46,92	45,32	43,65	42,38	41,68	42,49	41,69	42,04	39,97
Iceland	SGLOB	64,87	64,95	65,11	65,26	65,41	65,66	65,95	66,17	66,35	66,37
	GDP	98,93	101,2	94,18	91,81	90,78	94,95	101,2	96,24	91,68	91,25
India	SGLOB	9,97	9,96	10,05	10,05	10,04	9,85	9,93	10,1	10,11	9,88
	GDP	4,28	4,42	4,39	4,23	4,29	4,32	4,35	4,48	4,47	4,59
Indonesia	SGLOB	11,17	11,09	11,34	11,36	11,77	11,41	11,5	11,59	11,62	11,92
	GDP	7,08	7,49	7,37	7,29	7,24	7,05	6,98	6,85	7,13	7,75
Iraq	SGLOB	24,4	24,49	24,69	24,45	24,13	23,69	23,06	22,31	24,84	25,07
	GDP	33,01	32,58	27,97	25,6	23,83	24,35	27,85	27,15	23,58	22,7
Ireland	SGLOB	67,23	67,28	67,53	67,46	67,63	67,71	67,88	68,08	68,22	68,28
	GDP	53,59	56,22	54,43	52,5	52,18	51,92	52,23	52,76	55,04	57,81
Israel	SGLOB	44,77	44,62	44,47	44,54	44,67	44,28	44,27	44,12	44,11	44,12
	GDP	59,16	62,36	62,1	56,73	55,06	56,6	58,19	58,02	54,93	57,63
Italy	SGLOB	39,18	39,36	39,44	39,55	48,7	48,81	48,98	49	61,68	62,33
	GDP	75,66	78,48	76,38	74,1	73,76	75,95	77,15	77,59	78,14	79,79

ÜLKELER	YILLAR	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Fiji	SGLOB	28,55	29	29,38	29,73	29,95	43,85	47,23	49,49	50,1	50,49
	GDP	11,53	11,77	11,87	11,93	11,89	11,98	11,22	10,98	11,4	10,82
Finland	SGLOB	59,64	61,06	61,89	63,7	66	80,33	80,66	81,23	82,01	82,54
	GDP	74,36	68,89	66,29	66,91	70,51	69,9	71,81	73,63	73,37	74,34
France	SGLOB	75,41	76,13	76,6	77,49	79,49	79,7	80,65	81,86	82,42	83,35
	GDP	81,63	80,89	78,48	77,59	77,66	76,13	74,97	74,78	74,47	74,65
Gabon	SGLOB	40,61	40,31	40,11	39,63	39,31	39,34	39,33	41,74	41,88	42,19
	GDP	34,53	30,57	30,08	29,26	28,81	32,32	35,06	29,32	27,51	24,75
Gambia, The	SGLOB	36,61	36,62	36,45	36,62	37,07	37,82	38,36	39,32	40,83	40,23
	GDP	2,64	2,5	2,53	2,36	2,25	2,16	2,12	1,99	1,99	2,04
Ghana	SGLOB	19,64	20,04	20,18	20,53	20,3	23,9	25,2	26,48	28,3	31,81
	GDP	3,46	3,11	2,87	2,88	2,91	2,83	2,69	2,87	2,74	2,56
Greece	SGLOB	51,81	52,32	56,45	58,46	59,71	61,15	61,93	63,12	64,03	63,36
	GDP	56,42	55,22	53,62	53,35	53,61	53,5	53,42	53,24	53,16	53,58
Guatemala	SGLOB	31,96	31,95	32,39	31,49	31,4	36,42	38,1	41,85	43,58	41,26
	GDP	15,6	15,08	15,4	15,37	15,55	15,07	15,01	15,04	14,71	14,64
Guinea	SGLOB	13,87	13,45	13,49	14,06	14,72	15,27	17,16	20,08	20,22	21
	GDP	2,67	2,45	2,45	2,44	2,56	2,57	2,15	2,29	2,31	2,24
Guyana	SGLOB	37,24	37,91	38,33	38,73	39,49	39,71	40,69	41,62	43,93	54,69
	GDP	7,15	6,71	6,27	6,11	6,65	6,9	8,98	8,7	8,34	8,66
Haiti	SGLOB	12,92	12,83	12,99	12,83	13,45	13,39	14,97	13,7	15,29	17,34
	GDP	4,95	4,62	4,73	4,64	4,67	4,64	4,51	4,45	4,3	4,17
Honduras	SGLOB	29,5	28,91	27,98	27,75	35,61	37,09	39,37	40,96	42,64	40
	GDP	10,68	10,63	10,3	9,87	10,08	9,74	9,44	9,14	8,22	8,35
Hungary	SGLOB	68,62	71,7	73,14	74,3	74,32	73,69	73,91	74,74	75,63	75,39
	GDP	34,94	33,4	33,3	33,15	33	32,53	33,06	33,48	33,64	34,08
Iceland	SGLOB	66,58	68,22	79,8	80,23	81,57	81,77	82,85	82,88	83,07	83,17
	GDP	92,61	86,81	84,54	83,89	82,41	82,87	83,72	86,89	86,13	86,44
India	SGLOB	9,96	10,97	11,01	11,62	14,37	24,13	25,22	25,91	26,86	27,34
	GDP	4,58	4,62	4,63	4,72	4,98	4,88	4,9	4,93	5,17	5,04
Indonesia	SGLOB	20,79	21,48	21,63	22,1	25,62	26,91	28,8	28,75	29,41	29,38
	GDP	8,35	8,59	8,84	9,13	9,64	9,91	10,03	8,9	8,29	8,02
Iraq	SGLOB	23,87	20,81	22,21	22,97	23,17	23,17	23,06	22,84	23,93	24,49
	GDP	8,04	9,79	13,94	12,46	9,67	13,59	7,89	10,02	11,19	10,85
Ireland	SGLOB	68,67	70,01	70,26	71,46	72,25	73,35	74,21	75,46	76,46	76,59
	GDP	58,32	57,99	59,17	60	64,43	67,62	71,69	73,35	77,51	81,67
Israel	SGLOB	44,71	44,93	53,9	55,45	57,14	58,26	59,3	60,33	61,07	60,93
	GDP	62,11	62,74	62	63,13	62,8	63,29	61,74	60,65	59,54	61,06
Italy	SGLOB	63,3	64,94	64,36	65,36	67,42	69,38	70,31	71,85	72,77	74,32
	GDP	82,73	81,19	78,46	77,63	78,35	76,99	75,68	74,64	73,64	73,18

ÜLKELER	YILLAR	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Fiji	SGLOB	51,29	53,38	51,5	51,15	51,77	52,55	52,12	53,23	51,03
	GDP	10,94	11,19	11,07	11,2	10,83	10,79	10,5	10,58	10,39
Finland	SGLOB	82,63	82,62	81,89	82,01	81,25	81,07	81,73	81,69	80,78
	GDP	76,16	76,5	76,06	76,07	74,88	75,9	79,18	79,83	76,29
France	SGLOB	83,5	83,4	83,72	83,55	84,03	83,75	84,53	85,28	85,64
	GDP	75,76	76,03	75,28	74,66	72,97	72,7	73,7	74,89	75,46
Gabon	SGLOB	43,08	43,44	42,29	42,96	43,4	42,57	42,53	42,57	42,53
	GDP	23,26	20,71	21,48	22,13	24,2	23,96	25,93	29,98	24,92
Gambia, The	SGLOB	39,72	39,7	41,15	40,44	38,44	40,06	40,04	40,54	41,05
	GDP	2,09	1,97	2,04	2,19	2,84	2,82	3,16	3,46	3,73
Ghana	SGLOB	30,49	31,31	31,5	32,67	34,91	32,65	34,79	31,29	35,4
	GDP	2,66	2,69	2,74	2,65	2,47	2,55	2,78	3	3,61
Greece	SGLOB	77,07	78,16	78,22	78,71	79,09	78,89	80	80,89	80,33
	GDP	55,72	57,9	60,3	61,77	60,59	62,33	64,2	65,64	66,27
Guatemala	SGLOB	43,29	44	44,74	46,06	46,06	45,98	46,25	46,61	46,16
	GDP	14,71	14,83	14,54	14,16	13,75	13,93	14,35	14,76	16
Guinea	SGLOB	22,63	24,36	24,75	24,38	24,4	24,19	23,49	23,32	22,55
	GDP	2,32	2,44	2,2	2,09	2,11	2,09	2,12	2,27	2,32
Guyana	SGLOB	55,56	42,84	42,36	42,1	39,92	51,95	51,67	44,49	42,77
	GDP	8,84	8,66	8,56	8,61	9,16	8,82	9,58	10,04	10,94
Haiti	SGLOB	17,9	19,28	20,21	21,54	21,62	21,36	21,27	21,28	21,44
	GDP	3,98	3,86	3,54	3,29	3,35	3,2	3,4	3,38	3,68
Honduras	SGLOB	40,37	44,77	44,38	44,55	46,47	46,19	46,93	47,55	47,67
	GDP	8,3	8,26	8,19	8,17	8,11	8,23	8,46	8,66	8,91
Hungary	SGLOB	75,06	74,74	75,06	75,57	78,27	80,29	80,67	81,14	80,58
	GDP	35,67	37,7	38,89	39,81	39,52	40,08	40,07	40,69	39,89
Iceland	SGLOB	83,61	83,61	83,88	83,07	82,72	79,71	80,17	80,69	68,95
	GDP	88,37	86,59	85,72	89,31	94,18	96,34	100,15	98,17	88,44
India	SGLOB	27,6	28,13	28,87	28,65	28,74	31,79	31,61	31,18	31,67
	GDP	5,19	5,25	5,48	5,69	6,24	6,63	7,15	7,47	8,15
Indonesia	SGLOB	29,9	29,39	29,02	30,07	30,15	29,64	30,14	30,32	30,01
	GDP	8,1	8,01	8,34	8,22	8,32	8,48	8,52	9,04	10,19
Iraq	SGLOB	20,9	20,74	19,78	20,21	23,62	24,38	26,21	29,02	28,3
	GDP	10,74	9,63	6,12	9,11	8,88	9,38	9,14	9,69	11,54
Ireland	SGLOB	77,3	77,01	77,35	76,19	78,17	78,67	77,29	77,62	91,43
	GDP	86,22	90,04	89,8	87,83	87,89	87,93	88,74	83,26	78,63
Israel	SGLOB	72,56	72,06	71,27	72,66	72,68	72,31	73,01	72,75	71,88
	GDP	59,27	56,95	55,51	55,09	56,06	56,95	58,05	59,64	62,43
Italy	SGLOB	74,5	75,06	75,73	75,84	75,47	74,65	74,47	74,58	74,49
	GDP	74,52	74,56	73,42	72,03	69,19	68,86	69,24	68,45	67,71

ÜLKELER	YILLAR	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980
Jamaica	SGLOB	42,68	42,61	42,53	42,53	42,45	42,36	42,23	42,31	42,39	42,38
	GDP	36,67	38,02	36,44	35,47	35,2	31,37	29,45	28,11	26,74	25,66
Japan	SGLOB	37,73	38	38,27	38,54	38,6	38,73	38,87	39,14	39,29	39,44
	GDP	74,57	76,58	77,43	75,97	77,55	76,72	76,96	77,75	78,55	81,44
Jordan	SGLOB	42,87	42,78	42,77	42,7	42,75	42,68	42,59	42,49	42,51	42,44
	GDP	15,01	14,95	12,58	13,79	13,38	15,26	17,18	17,31	18,52	22,77
Kenya	SGLOB	19,5	19,33	19,25	19,08	18,99	18,85	18,59	18,6	18,36	18,21
	GDP	5,62	5,31	4,78	5,03	4,59	4,37	4,73	4,69	4,45	4,53
Korea, Republic of	SGLOB	21,03	21,01	21,09	21,17	21,33	21,32	21,41	21,47	21,47	21,71
	GDP	14,94	15,23	16,26	16,92	17,63	19,45	20,88	21,95	22,79	21,48
Kuwait	SGLOB	52,73	52,73	52,64	52,64	52,64	52,64	52,63	52,63	52,63	52,63
	GDP	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Laos	SGLOB	11,22	11,22	11,09	10,98	10,98	10,96	10,96	11,07	11,07	11,17
	GDP	3,23	3,14	3,2	3,32	3,49	3,43	3,24	3,1	2,95	3,32
Lebanon	SGLOB	56,53	56,53	56,43	56,43	56,43	56,51	56,5	56,57	56,6	56,65
	GDP	79,49	80,89	78,13	77,08	60,42	23,51	41,06	40,28	45,3	47,12
Lesotho	SGLOB	27,21	27,21	27,21	27,12	27,12	27,23	27,29	27,46	27,58	27,81
	GDP	2,28	2,56	2,91	2,91	3,2	3,09	3,64	4,04	3,31	3,64
Liberia	SGLOB	23,84	23,93	23,83	23,81	23,81	23,79	23,79	23,88	23,86	23,85
	GDP	11,41	10,93	10,43	10,32	9,92	10,21	9,78	8,9	8,57	7,72
Libya	SGLOB	34,4	34,38	34,59	34,81	35,14	35,14	35,12	35,12	35,12	35,22
	GDP	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Luxembourg	SGLOB	57,62	57,69	57,69	57,76	57,76	57,67	57,91	58,09	58,24	58,24
	GDP	118,02	119,13	129,21	146,65	119,83	118,88	109,71	109,87	110,99	114,24
Madagascar	SGLOB	15,39	15,32	15,25	15,02	14,99	14,97	14,81	14,75	14,55	14,47
	GDP	6,08	5,67	5,09	4,95	4,78	4,37	4,18	3,67	3,7	3,69
Malawi	SGLOB	23,72	23,64	23,47	23,4	23,23	23,15	22,98	23,22	23,08	22,99
	GDP	5,04	5,29	4,03	4,7	5,15	4,69	4,56	5,65	4,52	4,77
Malaysia	SGLOB	40,01	39,94	39,85	39,78	39,66	39,63	39,52	39,43	39,38	39,29
	GDP	10,99	10,77	12,15	13,55	12,43	13,96	14,65	14,45	15,78	17,29
Maldives	SGLOB	37,81	37,81	37,72	37,72	37,64	37,55	37,55	37,45	37,45	37,28
	GDP	4,43	4,23	4,01	4,25	3,84	3,6	3,77	4,04	4,28	5,07
Mali	SGLOB	10,82	10,82	10,74	10,65	10,57	10,23	10,33	10,25	10,34	10,51
	GDP	2,42	2,42	2,23	2,2	2,42	2,58	2,62	2,44	2,61	2,52
Malta	SGLOB	58,12	57,94	57,8	57,77	57,54	57,4	57,13	57,02	56,87	56,71
	GDP	31,76	29,19	24,85	24,69	24,88	27,5	28,92	30,2	31,1	32,64
Mauritania	SGLOB	20,83	20,72	20,81	20,7	20,59	20,76	20,62	20,64	20,61	20,54
	GDP	5,99	5,69	5,28	5,82	6,36	6,4	6,04	5,24	5,56	5,64
Mauritius	SGLOB	45,74	45,67	45,67	45,52	45,52	45,45	45,44	45,41	45,34	45,38
	GDP	10,19	11,1	11,92	12,63	14,14	15,85	15,32	15,04	14,94	12,6

ÜLKELER	YILLAR	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990
Jamaica	SGLOB	42,41	42,24	42,16	42,23	42,41	42,12	41,97	42,27	42,16	41,95
	GDP	25,61	26,14	25,39	23,37	21,45	21,24	22,37	22,28	22,97	24
Japan	SGLOB	39,58	39,85	39,98	39,97	40,11	40,18	40,47	40,55	41,13	41,58
	GDP	82,51	86,12	83,85	81,1	82,36	83,5	84,54	87,01	88,66	92,09
Jordan	SGLOB	42,44	43,51	43,51	43,51	43,51	43,5	43,46	43,48	43,14	43,23
	GDP	23,79	21,37	19,49	19,82	17,02	17,06	18,61	17,62	16,61	13,7
Kenya	SGLOB	18,4	18,13	18,06	17,97	17,97	17,7	17,79	18,08	18,14	18,24
	GDP	4,21	4,18	3,81	3,66	3,36	3,58	3,56	3,59	3,51	3,47
Korea, Republic of	SGLOB	21,68	21,67	21,64	21,61	21,67	21,81	21,83	32,46	32,39	32,81
	GDP	22,12	24,46	25,71	26,35	26,86	29,61	32,65	34,9	35,85	38,77
Kuwait	SGLOB	52,55	52,55	52,55	65,99	65,99	65,99	65,84	65,75	65,75	65,75
	GDP	0	0	0	0	0	78,68	86,15	71,27	76,47	64,59
Laos	SGLOB	11,2	10,96	10,59	10,46	10,03	9,83	9,76	9,89	10,21	9,35
	GDP	3,73	3,91	3,8	3,57	3,91	3,79	3,55	3,41	3,58	3,67
Lebanon	SGLOB	56,8	56,95	57,03	57,11	57,18	57,34	57,41	57,57	57,64	57,63
	GDP	48,55	28,7	39,17	55,89	65,88	56,81	70,19	48,59	27,07	28,64
Lesotho	SGLOB	27,78	27,86	27,85	27,92	27,52	26,93	27,33	27,73	28,78	28,45
	GDP	3,59	3,54	3,18	2,97	3,01	2,85	2,94	3,26	2,97	3,01
Liberia	SGLOB	23,93	23,98	23,92	23,72	23,58	23,5	23,42	23,65	23,98	17,26
	GDP	6,33	6,71	5,7	5,32	5	4,48	4,2	4,11	4	1,53
Libya	SGLOB	35,22	35,33	33,64	33,51	33,23	31,92	33,12	32,32	32,72	33,38
	GDP	0	0	0	0	0	47,91	44,48	44,45	41,51	35,17
Luxembourg	SGLOB	58,48	58,56	58,72	58,81	69,88	70,58	70,58	70,67	70,67	70,84
	GDP	110,95	116,09	112,82	111,47	112,9	118,95	119,14	125,67	134,68	136,52
Madagascar	SGLOB	14,71	14,39	14,41	14,56	14,92	15,01	15,24	15,26	15,18	15,17
	GDP	3,22	3,25	3,11	2,88	2,72	3,31	3,12	3,02	2,84	2,82
Malawi	SGLOB	23,06	22,68	23,27	22,64	22,8	23,45	24	24,6	24,82	24,76
	GDP	3,72	3,64	3,41	3,27	3,1	2,68	2,5	2,4	2,3	2,12
Malaysia	SGLOB	39,8	48,67	49,26	49,35	49,82	49,84	49,73	50,11	51,26	50,8
	GDP	16,89	17,82	17,91	18,52	16,65	14,44	15,1	15,98	16,57	17,74
Maldives	SGLOB	37,2	37,44	37,54	37,46	39,96	37,37	37,51	37,66	37,58	37,25
	GDP	5,43	5,22	5,64	6,53	6,93	7,11	7,29	7,38	7,54	8,33
Mali	SGLOB	10,52	10,45	10,2	10,14	10,35	10,21	9,94	10,29	10,46	10,66
	GDP	2,54	2,71	2,43	2,26	2,31	2,58	2,42	2,18	2,24	2,24
Malta	SGLOB	56,84	56,71	56,28	56,57	56,41	56,48	56,67	56,98	56,94	57,06
	GDP	34,08	37,59	34,68	33,1	33,14	33,65	34	36,64	37,67	39,24
Mauritania	SGLOB	20,49	20,97	20,67	20,63	20,49	20,49	20,54	20,51	20,42	20,13
	GDP	5,68	5,26	5,05	4,53	4,42	4,45	4,35	4,19	4,21	4,05
Mauritius	SGLOB	45,08	45,21	45,25	45,36	45,41	45,49	45,59	45,5	45,42	45,44
	GDP	12,7	12,97	12,71	12,32	12,52	14,62	16,22	16,27	15,79	17,22

ÜLKELER	YILLAR	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Jamaica	SGLOB	41,89	39,92	38,2	38,88	51,17	54,45	55,49	56,57	56,36	57,03
	GDP	24,32	25,84	25,8	24,89	24,41	27,17	28,39	26,53	27,26	26,08
Japan	SGLOB	42,67	43,9	45,76	46,85	48,05	49,41	50,49	50,53	51,25	51,83
	GDP	95,99	94,6	92,98	90,77	91,1	90,29	87,73	82,81	79,83	79,96
Jordan	SGLOB	41,76	41,94	42,62	42,77	42,99	52,69	54,95	56,89	59,59	56,81
	GDP	10,63	11,62	12,29	12,26	12,23	11,83	11,2	10,3	10,54	9,94
Kenya	SGLOB	18,62	19,4	20,32	20,33	20,31	22,9	24,02	24,74	26,2	25,83
	GDP	3,52	3,29	3,26	3,56	3,37	3,33	3,19	3,2	3,14	2,95
Korea, Republic of	SGLOB	34,31	35,81	37,48	38,3	38,99	40,95	42,04	42,05	43,28	45,17
	GDP	42,56	43,33	45,18	47,64	50,91	51,75	51,46	46,36	48,37	49,87
Kuwait	SGLOB	65,75	59,8	60,14	60,63	76,89	79,36	80,39	80,76	80,81	79,77
	GDP	174,38	84,17	91,87	87,32	86,32	88,03	77,95	62,5	65,61	75,09
Laos	SGLOB	10,42	10,07	9,85	11,06	11,49	11,94	12,21	12,38	15,44	16,48
	GDP	3,79	3,84	3,9	3,99	4,1	4,2	3,92	3,97	3,89	3,95
Lebanon	SGLOB	57,63	57,54	57,54	57,82	58,57	59,96	62,77	62,68	63,97	64,01
	GDP	31,84	26,68	28,4	29,29	30,59	26,9	28,46	26,87	23,74	23,59
Lesotho	SGLOB	29,68	29,6	29,7	29,44	28,99	29,35	30,04	30,56	31,53	32,25
	GDP	3,06	3,14	3,29	3,28	3,36	3,54	3,62	3,24	2,99	2,73
Liberia	SGLOB	17,92	18,49	18,86	19,33	19,69	19,42	19,15	18,86	20,1	20,19
	GDP	1,56	0,94	0,59	0,46	0,43	0,46	0,82	0,92	1,12	1,34
Libya	SGLOB	33,72	32,53	30,77	30,49	30,84	31,01	30,55	32,17	32,55	33,95
	GDP	33,84	32,45	29,59	28,91	28,12	29,48	30,2	25,27	25,91	29,55
Luxembourg	SGLOB	70,75	70,83	72	72,46	73,63	74,95	75,18	75,53	75,9	76,55
	GDP	146,9	142,07	147,4	148,32	146,55	145,18	141,44	141,82	151,57	156,25
Madagascar	SGLOB	14,03	14,08	15,36	14,76	15,32	15,53	17,65	18,25	20,06	21,25
	GDP	2,55	2,44	2,41	2,27	2,22	2,19	2,09	2,07	2,03	2,02
Malawi	SGLOB	25,28	25,33	25,14	24,7	24,21	23,77	23,37	24,29	25,25	25,17
	GDP	2,53	2,09	2,22	1,61	1,83	1,89	1,94	1,72	1,68	1,56
Malaysia	SGLOB	49,67	49,68	53,7	55,7	56,05	70,31	71,04	72,28	73,09	73,69
	GDP	18,95	19,71	21,12	22,19	24,1	25,22	25,3	22,07	22,07	23,22
Maldives	SGLOB	37,38	37,37	37,41	37,55	37,99	38,56	39,28	40,48	41,71	42,29
	GDP	8,72	8,65	8,73	8,74	8,88	9,37	9,75	10,09	9,74	10
Mali	SGLOB	10,72	10,81	10,95	11,23	10,94	11,21	12,46	13,61	14,84	16,6
	GDP	2,17	2,3	2,31	2,22	2,28	2,35	2,4	2,42	2,34	2,07
Malta	SGLOB	57,32	57,91	58,15	58,51	70,15	72,59	73,48	74,68	74,77	74,35
	GDP	41,96	41,46	41,6	42,46	44,24	44,2	47,61	50,02	51,1	49,74
Mauritania	SGLOB	19,65	19,3	18,15	15,84	16,35	19,21	19,39	21,82	23,37	24,17
	GDP	4,12	3,94	3,98	3,64	3,84	3,91	3,35	3,24	3,27	3,17
Mauritius	SGLOB	45,7	45,92	46,3	46,08	46,6	46,86	48,55	50,54	50,45	50,45
	GDP	17,7	18,21	18,17	18,03	18,35	18,92	19,06	20,02	19,59	20,56

ÜLKELER	YILLAR	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Jamaica	SGLOB	53,31	51,92	56,96	57,61	45,79	45,77	46,5	46,39	46,52
	GDP	27,07	28,67	27,97	22,29	21,8	21,89	21,87	21,96	22,13
Japan	SGLOB	52,61	52,77	52,59	52,38	53,14	67,6	68,19	65,05	64,56
	GDP	80,02	79,52	78,99	78,77	77,12	76,87	77,63	76,57	76,73
Jordan	SGLOB	58,22	57,43	57,54	58,22	57,9	59,58	62,36	64,27	64,09
	GDP	9,99	10,33	10,58	10,94	10,37	10,32	10,07	11,67	12,6
Kenya	SGLOB	26,78	27,42	26,08	29,07	28,8	28,73	29,88	28,47	29,18
	GDP	2,95	2,91	2,92	2,8	2,76	2,83	2,95	2,85	3,07
Korea, Republic of	SGLOB	45,95	46,38	46,32	46,55	44,21	44,03	45,23	45,56	45,75
	GDP	50,72	53,68	53,8	54,14	53,32	54,31	56,35	56,12	58,01
Kuwait	SGLOB	81,44	82,25	82,19	81,47	80,06	80,49	80,18	80,9	81,18
	GDP	67,61	70,92	81,29	95,68	118,42	140,01	140,33	169,79	130,51
Laos	SGLOB	17,52	17,97	17,96	17,48	19,72	19,67	20,23	20,8	21,13
	GDP	4,07	4,23	4,37	4,37	4,61	5,03	5,75	6,46	7,17
Lebanon	SGLOB	63,8	64,38	64,75	65,14	65,79	65,84	65,69	65,65	65,01
	GDP	24,38	25,29	25	24,85	24,02	23,98	25,28	29,25	32,53
Lesotho	SGLOB	29,84	31,84	31,66	32,16	30,7	31,21	31,26	31,25	31,25
	GDP	2,76	2,78	2,91	3,14	2,76	2,91	3,1	3,36	3,46
Liberia	SGLOB	20,62	20,19	20,08	19,98	22,7	23,61	24,07	23,96	24,34
	GDP	1,35	1,35	0,91	0,9	0,81	0,82	0,86	0,88	0,92
Libya	SGLOB	35,99	39,44	40,44	40,91	39,77	38,58	37,89	37	35,56
	GDP	31,54	28,07	34,16	39,08	44,16	40,78	43,36	44,49	44,1
Luxembourg	SGLOB	77,23	80,11	80,14	80,92	80,82	80,58	81,2	81,06	81,14
	GDP	154,31	158,68	162,79	163,19	166,44	181,44	197,09	209,04	203,44
Madagascar	SGLOB	21,86	20,05	22,34	22,92	23,46	23,79	22	22,67	22,24
	GDP	2,1	1,81	1,9	1,85	1,77	1,77	1,8	1,95	1,91
Malawi	SGLOB	26,95	26,69	26,91	27,21	27,18	26,71	26,8	26,08	26,16
	GDP	1,46	1,44	1,44	1,42	1,32	1,45	1,38	1,51	1,68
Malaysia	SGLOB	75,65	74,93	73,67	73,33	73,1	73,54	73,47	74,25	73,1
	GDP	22,02	22,67	23,48	24,51	25,19	26,29	26,96	29,44	28,22
Maldives	SGLOB	42,84	43,17	43,92	44,73	45,01	45,96	46,37	47,08	47,49
	GDP	10,09	10,52	12,27	10,91	11,21	11,85	13,05	13,41	12,73
Mali	SGLOB	17,29	17,51	18,69	18,7	18,85	19,65	20,07	21,75	22,83
	GDP	2,32	2,25	2,23	2,26	2,12	2,24	2,26	2,38	2,53
Malta	SGLOB	74,65	76,21	75,85	76,42	76,32	77,24	77,51	77,07	75,91
	GDP	48,33	49,53	49,4	48,13	48,56	49,36	50,75	51,75	52,69
Mauritania	SGLOB	24,84	25,06	24,37	23,37	23,29	23,3	26,76	27,29	27,44
	GDP	3,33	3,12	3,17	3,23	3,23	4	3,76	3,85	3,89
Mauritius	SGLOB	61,31	61,44	61,73	63,34	63,39	64,23	64,24	64,51	63,45
	GDP	20,59	21,42	21,44	21,43	19,54	19,13	19,89	20,24	21,93

ÜLKELER	YILLAR	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980
Mexico	SGLOB	29,6	29,51	29,51	29,43	29,43	29,35	29,35	29,33	29,33	29,3
	GDP	30,15	30,45	30,64	32,6	33,91	33,15	32,12	32,57	34,45	38,46
Mongolia	SGLOB	16,07	16,07	16,07	15,98	15,98	15,9	15,9	15,81	15,81	15,81
	GDP	7,07	6,85	6,93	7,23	7,58	7,27	7,39	7,54	7,65	8,03
Montenegro	SGLOB	59,39	59,39	59,39	59,39	59,39	59,39	59,39	59,3	59,3	59,3
	GDP	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Morocco	SGLOB	28,31	28,24	28,17	28,1	28,03	27,96	27,95	27,89	27,82	27,74
	GDP	7,78	7,01	6,9	7,47	9,17	9,35	9,44	8,27	8,37	8,68
Nepal	SGLOB	12,65	12,58	12,36	12,29	12,15	11,99	11,96	11,81	11,79	11,79
	GDP	3,26	3,16	2,95	3,16	3,24	3,17	3,1	3,04	3,01	2,92
Netherlands	SGLOB	52,76	61,65	62,09	62,11	62,34	62,62	63,01	63,29	63,72	63,91
	GDP	93,37	92,28	92,62	97,03	98,05	97,77	96,37	94,6	93,53	96,48
New Zealand	SGLOB	55,86	55,86	55,85	55,86	55,9	65,14	65,83	66,35	66,29	66,85
	GDP	77,57	79,62	80,8	78,63	75,6	73,77	69,41	67,49	65,74	66,53
Nicaragua	SGLOB	28,44	28,44	28,44	28,36	28,27	28,2	28,12	28,12	28,59	28,49
	GDP	20,01	17,27	19,49	17,91	19,49	19,59	22,07	16,23	12,19	15,33
Niger	SGLOB	11,95	11,95	11,87	11,87	11,76	11,82	11,57	11,63	11,64	11,52
	GDP	3,72	3,4	2,66	3,09	2,39	2,36	2,49	2,4	2,79	2,99
Nigeria	SGLOB	16,75	16,98	17,21	17,42	17,57	17,63	17,79	17,86	17,95	17,95
	GDP	9,99	10,56	10,17	12,44	11,76	11,13	11,55	10,67	9	8,12
Norway	SGLOB	57,78	57,85	58,09	58,33	58,49	58,81	59,13	59,28	56,61	59,85
	GDP	85,72	84,56	85,07	89,16	91,37	90,78	90,07	88,94	92,58	102,24
Pakistan	SGLOB	16,62	16,38	16,21	16,13	15,89	15,89	15,97	15,98	15,89	15,97
	GDP	6,01	5,94	5,81	5,84	6,17	6,1	6,19	6,09	6,2	6,5
Palau	SGLOB	46,19	46,28	46,28	46,28	46,37	46,46	46,55	46,64	46,74	46,74
	GDP	0	0	0	0	0	0	0	0	0	76,01
Panama	SGLOB	49,26	49,11	48,96	48,82	48,66	48,53	48,37	48,28	48,27	48,08
	GDP	20,1	19,87	19,3	18,09	18,85	17,82	17,42	17,93	16,88	20,12
Paraguay	SGLOB	21,53	21,6	21,67	21,66	21,73	21,62	21,71	21,88	22,36	22,59
	GDP	10,09	10,28	10,66	11,3	11,25	11,91	13,12	13,49	12,93	15,05
Peru	SGLOB	20,4	20,4	20,32	20,32	20,24	20,17	20,17	20,11	20,09	19,99
	GDP	26,1	24,69	25,31	26,45	25,49	24,12	22,7	21,06	23,16	23,56
Philippines	SGLOB	20,45	20,3	20,23	20,07	20	20,18	20,02	20,14	20,04	20,23
	GDP	7,92	7,7	8,09	8,18	8,42	8,48	8,51	8,28	8,4	8,57
Poland	SGLOB	45,91	45,84	45,7	45,63	45,48	45,41	45,34	45,27	45,2	45,13
	GDP	29,48	29,35	28,97	31,55	33,26	34,3	35,24	35,3	35,72	33,45
Portugal	SGLOB	46,47	46,6	46,74	46,81	46,8	46,89	47,03	47,16	47,47	47,59
	GDP	36,95	38,7	41,33	41,49	36,53	36,77	38,04	37,36	38,21	40,31
Puerto Rico	SGLOB	57,19	57,19	57,19	57,3	57,3	57,41	57,41	57,52	57,63	57,63
	GDP	45,3	44,5	40,46	39,09	40,56	40,35	41	41,74	41,75	43,05

ÜLKELER	YILLAR	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990
Mexico	SGLOB	29,35	29,46	29,41	29,4	38,2	38,05	38,15	38,29	38,47	38,87
	GDP	40,31	40,75	37,47	34,97	33,41	29,8	29,58	27,33	27,25	28,1
Mongolia	SGLOB	15,81	15,81	15,72	15,72	15,72	15,63	15,63	15,55	15,55	15,59
	GDP	7,99	8,97	9,33	9,51	8,98	9,17	9,42	9,39	9,4	14
Montenegro	SGLOB	59,3	59,3	59,3	59,3	59,3	59,3	59,3	59,21	59,21	59,21
	GDP	0	0	0	0	0	0	0	0	0	28,8
Morocco	SGLOB	23,87	23,59	23,46	23,06	22,86	22,72	22,81	22,71	22,8	22,8
	GDP	7,84	8,38	7,67	7,19	7,26	7,52	7,16	7,55	7,29	7,29
Nepal	SGLOB	11,7	11,74	11,77	11,63	11,64	11,58	11,72	11,95	12	12,24
	GDP	3,04	3,18	2,91	2,91	2,91	2,89	2,8	2,85	2,83	2,85
Netherlands	SGLOB	64,16	76,86	77,41	77,96	78,5	78,72	78,84	78,94	79,29	79,59
	GDP	94,01	95,63	92,87	89,48	88,15	88,17	86,62	85,91	86,64	89,04
New Zealand	SGLOB	66,94	66,78	66,92	67,07	67,17	67,06	67,08	67,22	67,5	67,64
	GDP	67,35	68,7	68,94	66,63	64,17	65,03	65,1	64,66	62,85	60,95
Nicaragua	SGLOB	28,34	28,29	28,47	28,54	28,54	28,54	28,49	28,47	28,88	28,94
	GDP	14,78	15,79	14,93	13,86	13,53	13,77	13,79	8,68	7,35	7,53
Niger	SGLOB	12	11,67	11,42	11,66	11,75	10,93	10,92	11,11	11	11,11
	GDP	2,81	2,96	2,68	1,97	1,97	1,91	1,97	2,67	2,43	2,04
Nigeria	SGLOB	17,8	17,48	17,15	16,58	16,1	16,03	15,9	16,38	16,55	16,47
	GDP	8,33	7,78	6,03	4,65	4,74	3,52	2,75	2,72	3,2	3,43
Norway	SGLOB	60,1	60,46	69,75	70,24	70,48	70,75	71,32	71,97	72,4	73,1
	GDP	103,16	104,86	102,82	102,43	102,5	96,48	94,26	89,42	88,74	90,06
Pakistan	SGLOB	15,91	16,05	16,27	16,23	16,11	15,85	15,62	15,46	15,45	15,39
	GDP	6,55	6,89	6,82	6,75	6,61	6,65	6,69	6,54	6,47	6,44
Palau	SGLOB	47,19	47,56	47,84	48,2	48,48	48,75	49,03	49,21	49,39	49,58
	GDP	66,91	70,05	65,65	62,58	54,71	52,26	49,56	56,64	56,07	58,08
Panama	SGLOB	48,07	48,07	48,02	47,99	47,75	48,19	48,01	47,43	48,26	48,19
	GDP	20,97	21,39	20,76	19,6	19,06	19,39	19,41	16,4	15,66	16,11
Paraguay	SGLOB	22,24	22,23	22,14	22,07	22,52	22,69	22,71	22,81	22,77	23,33
	GDP	16,07	15,59	13,67	13,35	13,25	12,79	12,42	13,25	13,72	12,91
Peru	SGLOB	20,65	20,33	20,15	19,7	19,81	19,69	19,58	19,72	19,82	19,51
	GDP	22,87	22,73	18,71	18,03	17,29	17,72	19,28	16,91	13,08	12,76
Philippines	SGLOB	29,1	29,09	29,34	29,61	29,61	29,9	29,85	30,2	30,66	31,23
	GDP	8,53	8,73	8,24	7,17	6,48	6,52	6,38	6,58	6,52	6,59
Poland	SGLOB	45,06	44,91	44,84	44,77	44,86	44,82	44,99	45	45,08	44,75
	GDP	31,04	29	29,05	28,46	28,12	28,52	28,6	29,11	30,11	25,44
Portugal	SGLOB	47,4	47,47	47,66	57,74	47,99	48,53	48,87	49,33	48,87	50,08
	GDP	39,4	41,37	39,3	35,88	36,11	38,48	40,14	41,72	42,79	45,23
Puerto Rico	SGLOB	57,74	57,74	57,74	56,51	57,85	57,85	57,85	57,85	57,85	57,96
	GDP	41,73	42,2	43,68	42,18	43,62	45,42	47,21	47,48	47,81	47,4

ÜLKELER	YILLAR	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Mexico	SGLOB	39,98	42,11	43,07	44,43	46,08	46,02	47,93	48,54	48,41	49,81
	GDP	28,93	28,74	28,27	28,15	25,73	25,96	26,3	25,71	25,69	26,65
Mongolia	SGLOB	15,75	16,02	16,37	16,85	17,51	18,45	21,03	21,26	23,67	24,25
	GDP	7,95	6,49	5,63	5,45	6,95	5,8	5,97	5,33	5,11	5,25
Montenegro	SGLOB	59,11	59,11	59,11	59,11	59,11	59,11	59,11	59,11	59,11	59,11
	GDP	25,74	18,32	11,19	10,75	11,79	14,38	14,64	14,61	12,65	12,53
Morocco	SGLOB	22,53	31,5	31,58	33,07	33,64	36,55	38,7	40,21	42,62	45,76
	GDP	7,96	7,48	6,97	7,14	6,67	7,14	6,74	6,91	6,6	6,44
Nepal	SGLOB	12,54	13,43	14,01	13,99	13,87	15,22	16,73	17,78	18,85	26,16
	GDP	2,99	2,94	2,92	2,96	2,94	2,93	2,89	2,81	2,78	2,82
Netherlands	SGLOB	80,22	81,49	81,52	82,37	83,1	83,55	83,27	84,31	85,3	85,43
	GDP	92,15	91,06	90,1	89,44	90,38	90,23	91,19	91,1	91,69	92,84
New Zealand	SGLOB	67,9	68,56	69,83	71,21	71,56	72,31	73,27	70,59	74,84	75,24
	GDP	60,37	59,14	61,46	62,18	62,8	62,22	60,96	58,91	59,52	59,51
Nicaragua	SGLOB	28,91	28,62	28,44	27,13	27,4	27,79	31,17	40,72	43,37	44,34
	GDP	7,15	6,63	6,18	6,08	6,25	6,12	5,91	5,85	5,77	5,72
Niger	SGLOB	10,53	10,64	11	11,15	10,85	10,85	10,4	11,24	12,66	12,54
	GDP	1,88	1,66	1,63	1,59	1,5	1,45	1,37	1,42	1,34	1,22
Nigeria	SGLOB	16,96	16,94	17,16	17,1	17,32	17,02	17,32	16,07	15,24	16,55
	GDP	3,52	3,5	3,15	3,12	2,91	3,07	2,96	2,47	2,45	3,14
Norway	SGLOB	73,9	75,01	75,74	76,47	77,13	78,78	78,97	80,37	80,82	80,07
	GDP	93,08	91,51	92,32	92,39	94,85	98,38	100,29	95,22	97,23	108,57
Pakistan	SGLOB	15,15	15,21	14,78	14,24	14,08	15,99	18,83	28,73	28,96	32,82
	GDP	6,65	6,5	6,47	6,53	6,59	6,3	5,31	5,29	5,13	4,96
Palau	SGLOB	49,67	49,76	49,85	49,94	49,94	50,04	50,04	50,13	50,13	50,13
	GDP	55,66	49,73	40,82	41,43	45,18	47,83	44,52	41,19	37,19	36,48
Panama	SGLOB	48,29	47,85	48,21	48,48	49,87	51,62	52,73	54,83	55,58	56,33
	GDP	17,71	18,24	18,68	18,21	17,52	17,54	18,05	18,2	17,69	17,29
Paraguay	SGLOB	22,99	24,01	24,38	26,77	27,16	36,33	39,07	39,5	39,23	42,29
	GDP	12,93	12,34	12,64	12,07	12	11,68	11,21	10,63	9,64	8,84
Peru	SGLOB	19,75	20,17	20,78	20,43	21,4	32,96	34,08	36,07	37,07	37,97
	GDP	12,9	12,33	12,35	13,47	14,27	13,85	14,11	13,12	12,4	12,39
Philippines	SGLOB	31,76	31,79	31,89	32,36	33,09	34,91	37,49	38,23	37,97	37,95
	GDP	6,54	6,41	6,25	6,34	6,23	6,24	6,16	5,95	6,13	6,4
Poland	SGLOB	57,15	67,88	69,66	69,95	70,59	71,51	72,32	74,7	74,35	73,34
	GDP	23,67	23,93	24,78	25,59	26,76	27,62	28,42	28,97	29,27	29,31
Portugal	SGLOB	59,68	61,31	63,9	64,36	66,15	66,99	68,16	68,97	69,71	70,37
	GDP	47,39	47,9	46,51	46,83	47,15	47,01	47,12	48,01	48,37	48,33
Puerto Rico	SGLOB	57,96	57,96	57,96	58,23	61,53	62,31	65,02	66,22	66,58	67,87
	GDP	50,43	51,28	52,24	53,38	53,9	54,45	57,06	58,33	58,29	62,47

ÜLKELER	YILLAR	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Mexico	SGLOB	49,53	50,81	49,11	49,36	50,3	50,42	49,15	49,07	51,1
	GDP	26,32	26,09	25,67	25,69	28,11	29,05	29,37	30,15	28,18
Mongolia	SGLOB	24,34	24,15	23,91	24,26	24,45	25,13	25,93	25,85	26,29
	GDP	5,17	5,16	5,37	5,87	6,46	8,19	8,84	9,22	9,09
Montenegro	SGLOB	59,11	59,11	59,11	59,11	59,37	60,34	58,79	59,11	59,1
	GDP	12,76	13,06	13,27	13,67	13,87	15,49	17,61	18,59	17,78
Morocco	SGLOB	45,95	46,42	46,93	46,06	49,65	47,75	49,89	50,56	51,24
	GDP	6,8	6,89	7,21	7,35	7,17	7,47	7,57	8,04	8,16
Nepal	SGLOB	25,26	25,35	20,82	20,51	21,53	21,93	22,7	23,25	23,52
	GDP	2,77	2,81	2,85	2,83	2,53	2,52	2,56	2,72	2,95
Netherlands	SGLOB	85,66	85,77	86,28	86,41	87,16	87,2	87,61	88,47	87,76
	GDP	94,76	94,54	93,01	91,82	90,43	91,97	94,37	98,11	97,88
New Zealand	SGLOB	75,17	75,01	74,71	74,65	74,5	74,82	74,29	74,14	72,77
	GDP	61,76	62,85	64,44	64,97	65,22	64,74	66,81	66,01	67,81
Nicaragua	SGLOB	44,7	46,31	47,09	48,08	46,39	47,93	46,62	46,44	47,39
	GDP	5,69	5,6	5,5	5,48	5,03	4,97	4,96	5,16	5,69
Niger	SGLOB	13,73	14,38	14,54	14,53	14,83	14,8	14,98	16,15	16,93
	GDP	1,27	1,29	1,34	1,22	1,24	1,24	1,22	1,44	1,26
Nigeria	SGLOB	15,56	18,54	19,56	21,38	23,75	24,77	25,48	25,64	25,62
	GDP	4,97	5,05	6,21	3,67	3,7	3,78	4,61	4,65	5,46
Norway	SGLOB	80,03	80,82	81,26	81,47	80,96	81,31	81,64	82,06	82,27
	GDP	108,08	104,77	103,88	108,66	114,53	121,28	121,89	131,58	123,55
Pakistan	SGLOB	33,75	34,57	34,86	33,27	33,59	34,37	34,76	35,61	36,47
	GDP	4,88	4,9	4,89	5,01	5,08	5,14	5,25	5,29	5,47
Palau	SGLOB	50,13	50,13	50,13	50,13	50,43	50,34	50,34	50,34	50,06
	GDP	36,79	35,6	34,24	34,95	34,77	35,64	36,06	35,57	37,96
Panama	SGLOB	56,12	54,63	55,56	56,02	56,04	56,27	56,88	58,19	59,62
	GDP	17,28	17,47	18,33	18,21	18,98	19,67	21,02	22,92	25,91
Paraguay	SGLOB	42,52	40,22	40,29	40,22	41,69	42,05	42,22	42,38	43,57
	GDP	9,02	8,49	8,56	8,69	8,44	8,53	8,97	9,52	9,32
Peru	SGLOB	39,46	40,41	40,62	39,83	40,26	39,97	42,75	41,57	41,06
	GDP	12,18	12,58	12,82	13,28	13,72	15,25	16,51	17,8	18,03
Philippines	SGLOB	39,57	40,79	39,94	39,71	39,11	39,07	38,69	38,68	38,05
	GDP	6	6,09	5,81	6,01	5,78	6,13	6,42	6,52	7,03
Poland	SGLOB	73,27	73,69	74,77	75,85	76,22	77,48	77,03	76,96	77,42
	GDP	29,75	29,93	30,56	31,74	31,86	33,26	35,42	37,65	40,38
Portugal	SGLOB	70,49	70,7	71,31	84,72	85,17	84,84	85,22	85	84,49
	GDP	49,25	49,38	48,12	47,37	47,19	47,09	47,65	47,93	48,83
Puerto Rico	SGLOB	68,37	68	68	68	68,53	68,74	68,92	69,69	69,38
	GDP	63,35	64,42	66,06	64,43	62,41	60,82	59,8	60,62	60,9

ÜLKELER	YILLAR	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980
Romania	SGLOB	27,6	27,53	27,37	27,37	27,3	27,24	27,17	27,17	27,1	26,94
	GDP	16,51	17,48	17,56	20,35	22,86	22,92	24,99	27,5	28,41	30,19
Rwanda	SGLOB	15,56	15,64	15,64	15,55	15,63	15,53	15,5	15,46	15,5	15,33
	GDP	4,79	4,55	4,36	4,27	4,42	4,87	4,88	4,87	4,76	5,2
Samoa	SGLOB	51,95	51,95	51,94	51,94	51,94	52,01	52,08	52,08	52,06	52,06
	GDP	21,58	20,62	21,02	19,19	18,53	19,4	18,48	18,74	20,82	19,9
Saudi Arabia	SGLOB	31,05	31,45	31,6	31,67	31,73	31,79	31,96	31,94	31,92	31,91
	GDP	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Senegal	SGLOB	24,73	24,65	24,41	24,33	24,15	23,95	23,81	23,73	23,48	23,23
	GDP	6,46	6,21	5,43	5,69	6,12	6,09	5,81	5,2	5,33	5,04
Serbia	SGLOB	57,54	57,54	57,54	57,54	57,54	57,54	57,54	57,54	57,54	57,54
	GDP	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Seychelles	SGLOB	53,85	53,85	53,85	53,92	53,92	53,92	53,98	53,86	53,73	53,81
	GDP	26,77	26,94	28,67	29,43	29,55	27,55	33,32	42,22	40,16	36,46
Sierra Leone	SGLOB	14,7	14,78	14,78	14,76	14,85	14,76	14,67	14,47	14,46	14,57
	GDP	4,56	4,39	4,28	4,49	4,35	4,15	3,96	4	4	4,16
Singapore	SGLOB	61,61	61,54	61,54	61,38	61,34	61,1	61,08	74,47	84,3	84,65
	GDP	37,01	39,53	42,81	45,75	47,04	47,84	48,86	50,54	53,29	58,8
South Africa	SGLOB	29,42	29,4	29,31	29,13	29,13	29,05	28,98	28,99	28,93	28,84
	GDP	24,25	23,32	24,02	25,43	25,47	23,51	23,33	22,31	23,2	26,39
Spain	SGLOB	43,27	43,34	43,41	43,48	43,46	43,53	43,56	43,57	43,53	43,54
	GDP	57,6	59,61	60,8	63,6	64,25	63,01	61,92	60,23	59	59,96
Sudan	SGLOB	14,29	14,21	14,05	14,05	13,97	14,25	14,44	14,68	14,89	15,38
	GDP	6,62	5,7	5,28	6,01	6,78	7,81	8,08	6,85	7,03	7,46
Swaziland	SGLOB	38,97	38,82	38,68	38,46	38,31	38,31	38,38	38,3	38,32	38,23
	GDP	6,03	6,71	5,37	7,98	9,93	9,84	9,55	8,88	8,84	9,03
Sweden	SGLOB	64,33	64,55	73,55	73,84	74,06	74,21	74,36	74,41	74,46	74,7
	GDP	95,24	93,31	92,29	95,13	99,83	96,48	90,61	87,43	88,66	91,51
Switzerland	SGLOB	58,59	58,59	71,43	71,43	71,43	80,56	80,7	80,7	81,39	81,52
	GDP	121,91	121,04	117,97	120,11	114,4	111,49	110,03	108,56	108,34	113,52
Syria	SGLOB	22,33	22,33	22,24	22,24	22,14	22,14	22,05	21,75	21,91	21,79
	GDP	9,02	10,33	8,8	11,22	12,5	12,81	11,99	12,27	11,89	13
Thailand	SGLOB	22,23	22,14	22,14	21,99	21,99	21,94	21,9	21,96	21,89	22,04
	GDP	8,86	8,59	9,28	9,32	9,49	9,72	10,16	10,75	10,5	11
Togo	SGLOB	29,05	28,88	28,88	28,8	28,74	28,62	28,6	28,51	28,61	28,44
	GDP	6,25	5,93	5,44	7,08	5,86	5,34	5,93	5,96	5,82	5,59
Trinidad & Tobago	SGLOB	48,67	48,67	48,6	48,6	48,6	48,66	48,46	48,46	48,45	48,38
	GDP	29,39	28,73	29,97	45,12	46,87	50,25	48,89	49,89	53,18	63,44
Tunisia	SGLOB	36,26	36,19	36,05	35,9	35,83	35,67	35,66	35,59	35,53	35,45
	GDP	13,99	16,21	13,65	15,73	15,29	15,02	14,57	15,06	15,83	16,52

ÜLKELER	YILLAR	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990
Romania	SGLOB	26,94	26,87	26,87	26,8	26,73	26,66	26,66	26,66	26,59	26,61
	GDP	28,89	30,34	29,55	28,79	27,76	27,84	26,98	25,74	22,42	20,95
Rwanda	SGLOB	15,36	15,31	15,65	15,84	16,19	16,22	16,47	16,39	16,28	15,73
	GDP	5,81	5,34	5,15	4,58	4,63	4,57	4,17	3,98	4,01	3,75
Samoa	SGLOB	51,92	51,72	51,52	51,38	51,17	51,18	51,18	51,24	51,32	52,24
	GDP	17,74	17,9	16,68	15,8	15,69	16,01	15,7	14,96	15,38	15,08
Saudi Arabia	SGLOB	31,99	32,17	47	47,1	47,18	46,99	46,78	46,59	46,01	46,2
	GDP	0	0	0	0	0	45,33	40,43	41,47	38,8	39,84
Senegal	SGLOB	23,36	23,35	23,76	23,16	22,88	22,78	22,74	22,75	22,81	22
	GDP	4,72	5,26	4,94	4,47	4,34	4,41	4,33	4,24	3,93	3,94
Serbia	SGLOB	57,54	57,54	57,54	57,54	57,54	57,54	57,54	57,54	57,54	59,05
	GDP	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Seychelles	SGLOB	53,8	53,87	54,01	54,1	54,02	54,05	52,81	53,33	54,03	53,88
	GDP	35,31	35,15	32,9	31,94	32,25	34,91	32,82	33,4	37,12	40,35
Sierra Leone	SGLOB	14,37	14,33	14,79	14,92	14,76	14,7	10,24	11,14	13,06	12,58
	GDP	4,2	4,16	3,95	3,92	3,62	3,64	3,62	3,45	3,42	3,3
Singapore	SGLOB	85,28	85,3	85,57	85,76	85,8	86,15	86,16	86,35	86,49	86,21
	GDP	59,79	64,9	67,83	66,62	61,85	60,63	63,03	65,72	69,15	73,99
South Africa	SGLOB	29,09	29,27	29,43	29,54	29,75	29,5	29,37	29,14	28,91	28,81
	GDP	24,58	23,4	23,33	21,64	20,37	18,92	18,8	18,28	17,93	17,27
Spain	SGLOB	64,8	64,64	65,09	65,01	65,04	65,44	65,81	66,21	66,3	66,62
	GDP	57,52	59,26	57,33	55,11	54,61	55,97	57,81	58,88	60,13	62,31
Sudan	SGLOB	15,66	15,54	15,97	16,06	16,19	15,8	15,54	15,54	15,74	14,85
	GDP	7,16	7,19	5,83	4,69	4,1	4	4,46	3,95	4,27	3,97
Swaziland	SGLOB	38,54	38,22	39,14	39,36	39,36	39,07	38,28	39,01	39,6	38,94
	GDP	9,1	9,06	8,59	8,44	8,79	8,86	9,38	9,25	9,29	9,84
Sweden	SGLOB	74,66	74,95	75,23	75,41	75,42	75,97	76,11	76,27	76,49	76,9
	GDP	89,75	92,08	90,08	89,01	87,73	89,12	89,53	88,72	88,43	87,45
Switzerland	SGLOB	81,87	81,89	82,2	82,5	82,87	83,09	83,12	83,35	83,58	83,96
	GDP	112,45	114,76	110,95	107,34	106,1	108,17	108,12	106,3	106,46	109,19
Syria	SGLOB	22,09	21,84	21,68	21,27	20,34	20,03	20,2	19,92	19,63	19,29
	GDP	13,19	13,45	12,31	10,93	11,17	10,13	9,78	10,37	9,08	8,74
Thailand	SGLOB	21,94	21,96	22,16	22,22	30,92	30,7	30,69	30,77	30,93	31,61
	GDP	11,28	11,69	11,67	11,65	11,29	11,43	12,04	12,88	13,69	15,26
Togo	SGLOB	28,18	27,96	27,79	27,48	27,26	26,96	27,77	27,51	27,12	26,86
	GDP	4,71	4,73	4,16	3,89	3,79	3,64	3,22	3,36	3,35	3,62
Trinidad & Tobago	SGLOB	48,15	47,41	47,02	47,09	46,84	46,5	46,29	45,82	46,33	46,34
	GDP	60,54	56,07	48,93	43,44	40,63	33,76	30,53	26,93	26,68	28,43
Tunisia	SGLOB	35,45	35,56	35,55	34,93	34,88	34,94	35,07	35,17	34,68	34,58
	GDP	17,06	17,17	16,53	15,3	14,12	12,38	11,84	11,05	10,96	11,46

ÜLKELER	YILLAR	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Romania	SGLOB	26,65	25,21	25,15	27,98	40,34	43,89	47,53	48,03	49,09	49,23
	GDP	18,75	16,65	17,06	17,22	17,55	17,8	16,25	15,5	14,89	15,18
Rwanda	SGLOB	16,94	17,5	17,92	18,34	18,09	17,34	17,54	19,83	21,03	20,69
	GDP	3,45	3,56	3,06	1,58	2,2	2,12	2,03	2,01	1,99	1,85
Samoa	SGLOB	52,27	51,73	50,99	51,37	51,51	51,34	50,82	51,86	52,19	53,4
	GDP	14,81	14,45	14,76	13,84	14,27	14,85	14,29	14,11	13,92	14,48
Saudi Arabia	SGLOB	46,39	46,98	57,98	58,26	59,26	61,04	62,16	63,44	65,71	67,24
	GDP	44,9	45,32	42,51	37,87	35,93	34,37	33,02	28,5	30,23	36,58
Senegal	SGLOB	22,77	23,13	23,21	23,06	22,93	26,04	26,54	28,95	31,21	31,12
	GDP	3,83	3,75	3,48	3,54	3,56	3,58	3,54	3,51	3,58	3,51
Serbia	SGLOB	60,48	61,31	61,74	62,18	62,39	62,3	62,21	62,01	58,23	63,51
	GDP	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Seychelles	SGLOB	53,1	53,02	53,27	53,15	52,81	52,37	52,24	53,01	55,03	54,57
	GDP	42,18	45,58	48,47	46,63	44,49	45,11	43,12	48,73	44,43	43,36
Sierra Leone	SGLOB	12,17	11,73	11,89	11,87	11,52	11,77	12,07	13,93	15,19	15,6
	GDP	3	2,76	2,64	2,63	2,58	1,95	1,55	1,5	1,33	1,34
Singapore	SGLOB	86,25	87,44	87,73	88,71	90,05	90,5	90,92	90,65	91,61	91,79
	GDP	78,79	79,18	85,41	89,7	94,86	97,44	99,06	88,94	88,39	98,65
South Africa	SGLOB	28,71	29,55	30,79	31,58	41,8	42,64	43,71	44,63	45,04	45,34
	GDP	17,05	16,04	15,77	15,8	15,94	16,01	15,6	15,04	14,69	14,81
Spain	SGLOB	67,13	69,14	70,79	72,39	73,55	75,76	78,01	78,88	80,06	81,1
	GDP	64,94	64,25	62,23	61,65	62,6	62,38	62,38	63,19	64,09	64,28
Sudan	SGLOB	13,94	14,24	13,78	13,71	13,9	13,65	13,89	14,08	13,9	15,54
	GDP	5,42	5,57	6,12	5,42	5,56	6,51	5,57	4,45	5,07	5,43
Swaziland	SGLOB	39,58	39,12	39,62	40,04	39,53	43,25	43,12	43,84	45,75	46,1
	GDP	9,67	9,26	9,08	9,05	9,23	9,11	8,81	8,62	8,53	8,14
Sweden	SGLOB	77,69	78,04	79,18	80,08	79,59	81,31	81,99	82,57	82,51	82,38
	GDP	87,6	84,27	80,36	80,7	82,83	81,06	79,93	79,77	79,85	80,75
Switzerland	SGLOB	85,04	85,56	85,88	86,44	86,92	87,51	88,47	89,1	89,69	90,56
	GDP	108,73	104,94	103,46	102,29	101,74	98,69	95,68	95,25	92,52	92,34
Syria	SGLOB	19,47	19,28	20,03	20,38	20,42	21,05	21,37	22,21	23,92	25,29
	GDP	8,19	8,82	8,61	8,33	8,86	8,69	8,52	8,53	7,74	7,77
Thailand	SGLOB	32,34	32,32	35,93	37,4	40,39	39,83	41,53	39,38	42	42,65
	GDP	16,71	17,63	18,48	19,14	20,2	20,6	18,96	15,95	15,53	15,38
Togo	SGLOB	26,19	25,73	26,01	26,13	25,1	25,52	25,04	27,51	32,29	25,39
	GDP	3,32	3,04	2,48	2,77	2,77	2,76	2,71	2,42	2,29	2,23
Trinidad & Tobago	SGLOB	46,21	43,99	46,64	56,27	57,07	57,49	58,43	58,75	58,37	58,52
	GDP	30,22	28,34	25,39	26,17	26,41	28,12	29,86	30,43	32,46	33,23
Tunisia	SGLOB	34,58	34,94	34,17	33,69	32,99	33,7	33,65	35,37	37,94	38,08
	GDP	11,68	12,16	11,81	11,45	11,44	11,9	11,66	11,58	11,79	12,08

ÜLKELER	YILLAR	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Romania	SGLOB	49,58	49,98	50,5	50,96	52,48	54,21	67,81	68,66	68,71
	GDP	16,17	17,05	17,76	19,15	19,81	21,65	24,11	26,79	25,94
Rwanda	SGLOB	22,3	23,99	23,84	24,12	24,3	25,34	28,02	28,33	28,59
	GDP	1,92	2,09	1,86	1,9	2,1	2,28	2,41	2,63	2,88
Samoa	SGLOB	54,51	54,46	54,87	44,38	44,75	55,66	55,64	55,51	55,26
	GDP	15,46	15,56	15,63	15,58	16,16	15,89	16,59	16,2	16,5
Saudi Arabia	SGLOB	68,26	68,69	68,68	69,31	68,9	67,75	68,74	69,64	69,37
	GDP	34,11	35,15	37,9	41,08	47,27	50,38	52,03	65,18	57,22
Senegal	SGLOB	34,18	35,24	37,38	37,98	38,85	37,63	38,07	38,08	38,8
	GDP	3,61	3,43	3,53	3,46	3,44	3,34	3,37	3,42	3,59
Serbia	SGLOB	62,3	63,22	63,84	63,82	63,48	64,02	64,76	65,38	66,19
	GDP	0	0	0	0	17,24	17,94	19,01	20,46	20,8
Seychelles	SGLOB	54,01	53,78	53,39	53,32	52,75	54,17	54,18	53,74	54,16
	GDP	57,55	44,88	39,4	36,54	53,68	56,09	61,1	60,67	58,3
Sierra Leone	SGLOB	16,84	17,48	17,43	17,53	18	17,77	17,8	18,14	18,23
	GDP	1,51	1,66	1,74	1,79	1,79	1,87	1,93	2,01	2,13
Singapore	SGLOB	92,06	92,27	92,83	93,25	92,62	92,62	91,75	91,57	91,03
	GDP	90,34	91,03	89,32	97,2	100,3	107,36	115,75	117,7	113,59
South Africa	SGLOB	46,18	45,83	44,54	44,58	44,83	45,38	45,41	46,16	46,82
	GDP	15,2	15,5	15,66	15,88	16,46	17,1	17,84	18,5	18,97
Spain	SGLOB	82,04	82,16	82,58	82,77	82,85	82,58	82,3	82,64	81,19
	GDP	66,37	67,41	67,75	67,18	66,36	66,96	67,74	68	68,01
Sudan	SGLOB	17,54	18,75	18,77	18,78	18,7	20,19	20,04	19,77	19,64
	GDP	4,62	4,01	3,69	4,94	4,51	4,67	4,89	5,19	5,33
Swaziland	SGLOB	45,84	45,7	47,03	48,24	47,66	46,53	45,27	45,57	45,48
	GDP	8,1	8,13	8,09	7,91	7,8	7,81	7,9	8	8,31
Sweden	SGLOB	82,3	83,14	83	83,08	83	83,32	82,64	82,58	82,13
	GDP	81,05	81,5	81,47	82,02	82,31	84,31	86,76	87,69	86,33
Switzerland	SGLOB	90,62	90,36	90,02	89,91	89,8	89,72	89,84	89,74	89,42
	GDP	92,6	93,05	91,54	90,86	88,65	89,78	91,6	94,23	97,41
Syria	SGLOB	25,91	27,89	29,14	30,33	30,41	31,58	32,08	31,78	32,8
	GDP	7,86	8,09	8,12	8,44	9,15	8,52	8,78	8,76	7,81
Thailand	SGLOB	43,46	43,61	42,81	43,91	44,59	44,83	44,75	44,64	46,62
	GDP	15,44	16,01	16,89	17,29	16,89	17,47	18,55	18,47	19,23
Togo	SGLOB	28,44	27,71	28,08	26,62	27,84	26,47	26,65	26,54	26,61
	GDP	2,04	1,94	2,12	2	1,75	1,87	1,92	1,75	1,92
Trinidad & Tobago	SGLOB	58,63	49,29	48,22	47,77	48,67	47,66	47,21	46,18	46,08
	GDP	35,56	36,71	41,77	46,12	54,38	59,93	62,4	69,66	65,36
Tunisia	SGLOB	38,84	38,67	39,02	39,89	39,85	39,64	39,58	39,7	39,63
	GDP	12,56	12,48	12,83	12,97	12,67	13,09	13,38	14,16	14,99

ÜLKELER	YILLAR	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980
Turkey	SGLOB	26,56	26,27	26,06	25,92	25,54	25,77	26,06	26,31	26,56	26,9
	GDP	21,5	21,58	20,9	21,11	22,27	23,09	23,68	22,19	21,17	21,52
Uganda	SGLOB	15,28	15,06	14,92	14,71	14,56	14,49	14,27	14,2	13,97	13,83
	GDP	4,02	3,8	3,58	3,59	3,48	3,24	3,13	2,82	2,35	2,31
United Kingdom	SGLOB	52,57	52,58	52,7	61,56	61,6	61,8	61,95	62,38	62,78	63,11
	GDP	76,85	75,85	75,96	74,61	76,35	75,47	74,47	74,53	75,28	76,61
United States	SGLOB	52,99	53,07	53,3	53,44	53,54	53,63	53,86	54,98	55,31	55,39
	GDP	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Uruguay	SGLOB	35,13	35,06	34,99	34,92	34,85	34,7	34,63	34,63	34,55	34,41
	GDP	24,59	22,76	22,34	21,91	23,13	23,36	22,73	23,23	24,82	26,63
Venezuela	SGLOB	28,38	28,46	28,62	28,72	28,94	29,13	29,29	29,4	29,72	29,86
	GDP	32,75	31,71	30,85	32,54	34,6	35,98	37,1	34,45	33,6	35,41
Vietnam	SGLOB	11,55	11,46	11,46	11,37	11,37	11,37	11,37	11,28	11,28	11,36
	GDP	2,88	2,76	2,54	2,6	2,63	2,74	2,94	2,81	2,89	2,81
Yemen	SGLOB	17,5	17,41	17,41	17,41	17,49	17,4	17,4	17,31	17,31	17,14
	GDP	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Zambia	SGLOB	27,26	27,09	27,01	26,84	26,68	26,6	26,35	26,28	26,16	26,13
	GDP	13	12,85	12,22	12,53	9,04	9,77	7,82	6,57	7,1	6,86
ÜLKELER	YILLAR	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990
Turkey	SGLOB	27,03	27,2	27,05	27,18	27,14	35,96	36,46	36,65	36,96	37,27
	GDP	21,42	22,27	22,22	22,09	21,98	23,02	22,72	22,37	20,51	22,05
Uganda	SGLOB	14,08	13,72	13,61	13,26	12,94	12,88	13,34	13,35	13,33	13,09
	GDP	2,12	2,43	2,52	2,3	2,09	2	2,02	1,93	1,89	1,85
United Kingdom	SGLOB	63,2	63,36	63,86	64,28	64,39	64,34	76,86	76,99	77,21	77,47
	GDP	74,82	77,42	76,97	73,68	73,99	73,87	75,3	76,55	76,43	76,72
United States	SGLOB	55,82	56,16	56,31	56,69	69,54	69,83	70,07	70,32	70,85	71,13
	GDP	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Uruguay	SGLOB	34,41	34,76	34,39	33,89	33,75	33,7	3,49	33,33	33,16	32,91
	GDP	26,44	24,04	20,56	18,98	18,25	20,03	21,41	20,64	20,12	19,4
Venezuela	SGLOB	29,96	30,03	29,96	29,96	38,99	39,12	38,84	38,71	38,93	38,84
	GDP	34,18	32,37	28,41	27,35	25,46	22,49	23,38	22,18	20,48	22,02
Vietnam	SGLOB	11,19	11,19	11,19	11,19	11,19	11,1	11,1	11,1	11,01	11,01
	GDP	2,86	3,1	3,11	3,1	3,1	3,04	3,02	2,99	2,89	3,17
Yemen	SGLOB	17,23	17,25	16,99	16,73	16,92	16,65	16,74	16,91	16,36	16,09
	GDP	0	0	0	0	0	0	0	0	4,26	4,71
Zambia	SGLOB	27,96	26,46	26,26	25,62	24,58	22,75	24,63	25,37	25,72	26,19
	GDP	6,24	5,34	5,09	4,75	4,69	4,63	4,69	4,78	3,87	4,09

ÜLKELER	YILLAR	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Turkey	SGLOB	37,57	38,59	39,57	41,31	41,86	43,95	45,79	44,78	44,29	45,47
	GDP	22,25	22,48	23,98	21,78	22,19	22,68	23,48	22,87	21,11	21,18
Uganda	SGLOB	13,22	13,45	13,49	13,63	14,48	14,46	15,38	17,26	18,8	19,65
	GDP	1,87	1,83	1,86	2,18	2,21	2,1	2,2	2,19	2,21	2,15
United Kingdom	SGLOB	78,8	79,41	80,19	81,08	82,15	83,47	84,43	85,15	85,78	85,77
	GDP	76,85	75,44	75,7	76,07	76,66	76,85	76,93	76,98	76,67	77,19
United States	SGLOB	71,82	72,25	72,6	73,45	74,13	74,86	74,73	74,81	75,27	75,75
	GDP	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Uruguay	SGLOB	42,08	42,38	43,12	44	44,81	45,71	47,01	48,81	50,52	50,17
	GDP	20,66	22,77	23,28	24,48	23,85	24,47	24,87	25,48	23,77	22,26
Venezuela	SGLOB	38,87	38,94	40,24	41,15	41,06	42,38	43,37	46,29	47,26	46,53
	GDP	22,07	22,36	20,74	19,46	19,48	19,73	18,77	16,57	15,86	17,18
Vietnam	SGLOB	11,01	11,01	11,47	11,94	12,23	12,51	14,72	16,2	18,88	20,21
	GDP	3,32	3,52	3,65	3,7	3,95	4,09	4,24	4,33	4,37	4,46
Yemen	SGLOB	15,88	15,72	15,3	14,91	15,09	14,87	17,97	18,37	19,28	19,73
	GDP	4,52	4,61	4,52	4,36	5,01	5,77	5,69	5,57	5,38	5,46
Zambia	SGLOB	25,86	25,57	25,21	23,64	25,66	26,47	25,5	26,54	28,24	28,01
	GDP	3,84	3,41	2,92	2,86	2,75	2,51	2,48	2,18	1,96	1,99
ÜLKELER	YILLAR	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	
Turkey	SGLOB	46,17	45,96	45,85	46,67	62,1	59,22	63,01	64,05	64,15	
	GDP	19,93	20,53	21,08	22,24	22,87	23,34	23,99	24,07	23,81	
Uganda	SGLOB	19,45	21,5	22,57	22,21	22,24	21,63	22,86	24,04	23,85	
	GDP	2,19	2,22	2,25	2,24	2,45	2,46	2,54	2,62	2,79	
United Kingdom	SGLOB	85,8	86,03	86,63	86,34	86,91	86,18	86,21	86,07	85,5	
	GDP	78,67	79,99	81,43	81,66	80,65	81,15	82,35	83,03	81,19	
United States	SGLOB	75,69	75,64	75,75	76,48	76,97	76,91	76,88	76,76	76,23	
	GDP	100	100	100	100	100	100	100	100	100	
Uruguay	SGLOB	50,35	47,93	46,93	47,3	48,53	48,15	48,08	50,47	51,03	
	GDP	21,51	17,94	18,13	19,95	20,96	21,44	22,84	25,19	27,12	
Venezuela	SGLOB	47,28	48,17	47,95	46,3	48,43	47,11	49,29	50,25	48,62	
	GDP	16,73	15,65	14,54	17,69	20,46	22,37	23,43	25,73	21,58	
Vietnam	SGLOB	21,88	23,92	25,02	27,1	25,39	27,17	28,41	29,14	26	
	GDP	4,7	4,89	5,04	5,29	5,67	6,04	6,21	6,69	7,37	
Yemen	SGLOB	20,22	22,61	23,2	23,79	22,76	22,9	25,16	26,11	26,62	
	GDP	5,48	5,46	5,45	5,37	5,75	5,62	5,61	5,74	5,92	
Zambia	SGLOB	28,26	31,42	31,53	32,47	30,41	30,19	28,81	26,78	29,21	
	GDP	2,04	2,2	2,31	3,39	3,34	3,7	4,94	4,99	5,16	

EK-2**GSYİH İçin Panel Birim Kök Test (Düzey) Sonuçlarının Ayrıntıları (Intercept)**

Panel unit root test: Summary				
Series: GDP				
Date: 05/26/14 Time: 12:17				
Sample: 1971 2009				
Exogenous variables: Individual effects				
User-specified lags: 1				
Newey-West automatic bandwidth selection and Bartlett kernel				
Balanced observations for each test				
Method	Statistic	Prob.**	Cross-Sections	Obs
Null: Unit root (assumes common unit root process)				
Levin, Lin & Chu t*	-0.39938	0.3448	128	4736
Null: Unit root (assumes individual unit root process)				
Im, Pesaran and Shin W-stat	2.73905	0.9969	128	4736
ADF - Fisher Chi-square	259.685	0.4241	128	4736
PP - Fisher Chi-square	283.240	0.1165	128	4864
** Probabilities for Fisher tests are computed using an asymptotic Chi-square distribution. All other tests assume asymptotic normality.				

GSYİH İçin Panel Birim Kök Test (Düzey) Sonuçlarının Ayrıntıları (İntercept and Trend)

Panel unit root test: Summary				
Series: GDP				
Date: 05/26/14 Time: 12:18				
Sample: 1971 2009				
Exogenous variables: Individual effects, individual linear trends				
User-specified lags: 1				
Newey-West automatic bandwidth selection and Bartlett kernel				
Balanced observations for each test				
Method	Statistic	Prob.**	Cross-Sections	Obs
Null: Unit root (assumes common unit root process)				
Levin, Lin & Chu t*	5.09974	1.0000	128	4736
Breitung t-stat	6.96054	1.0000	128	4608
Null: Unit root (assumes individual unit root process)				
Im, Pesaran and Shin W-stat	4.76977	1.0000	128	4736
ADF - Fisher Chi-square	248.553	0.6190	128	4736
PP - Fisher Chi-square	210.325	0.9831	128	4864
** Probabilities for Fisher tests are computed using an asymptotic Chi-square distribution. All other tests assume asymptotic normality.				

GSYİH İçin Panel Birim Kök Test (Düzey) Sonuçlarının Ayrıntıları (None)

Panel unit root test: Summary				
Series: GDP				
Date: 05/26/14 Time: 12:18				
Sample: 1971 2009				
Exogenous variables: None				
User-specified lags: 1				
Newey-West automatic bandwidth selection and Bartlett kernel				
Balanced observations for each test				
Method	Statistic	Prob.**	Cross-sections	Obs
Null: Unit root (assumes common unit root process)				
Levin, Lin & Chu t*	-0.84941	0.1978	128	4736
Null: Unit root (assumes individual unit root process)				
ADF - Fisher Chi-square	294.571	0.0490	128	4736
PP - Fisher Chi-square	625.525	0.0000	128	4864
** Probabilities for Fisher tests are computed using an asymptotic Chi-square distribution. All other tests assume asymptotic normality.				

GSYİH İçin Panel Birim Kök Test (Fark) Sonuçlarının Ayrıntıları (Intercept)

Panel unit root test: Summary				
Series: D(GDP)				
Date: 05/26/14 Time: 12:19				
Sample: 1971 2009				
Exogenous variables: Individual effects				
User-specified lags: 1				
Newey-West automatic bandwidth selection and Bartlett kernel				
Balanced observations for each test				
Method	Statistic	Prob.**	Cross-sections	Obs
Null: Unit root (assumes common unit root process)				
Levin, Lin & Chu t*	-24.5133	0.0000	128	4608
Null: Unit root (assumes individual unit root process)				
Im, Pesaran and Shin W-stat	-30.6801	0.0000	128	4608
ADF - Fisher Chi-square	1477.97	0.0000	128	4608
PP - Fisher Chi-square	2524.54	0.0000	128	4736
** Probabilities for Fisher tests are computed using an asymptotic Chi-square distribution. All other tests assume asymptotic normality.				

GSYİH İçin Panel Birim Kök Test (Fark) Sonuçlarının Ayrıntıları (Intercept and Trend)

Panel unit root test: Summary Series: D(GDP) Date: 05/26/14 Time: 12:20 Sample: 1971 2009 Exogenous variables: Individual effects, individual linear trends User-specified lags: 1 Newey-West automatic bandwidth selection and Bartlett kernel Balanced observations for each test				
Method	Statistic	Prob.**	Cross-sections	Obs
Null: Unit root (assumes common unit root process)				
Levin, Lin & Chu t*	-22.6716	0.0000	128	4608
Breitung t-stat	-12.4260	0.0000	128	4480
Null: Unit root (assumes individual unit root process)				
Im, Pesaran and Shin W-stat	-27.2244	0.0000	128	4608
ADF - Fisher Chi-square	1238.31	0.0000	128	4608
PP - Fisher Chi-square	3457.07	0.0000	128	4736
** Probabilities for Fisher tests are computed using an asymptotic Chi-square distribution. All other tests assume asymptotic normality.				

GSYİH İçin Panel Birim Kök Test (Fark) Sonuçlarının Ayrıntıları (None)

Panel unit root test: Summary Series: D(GDP) Date: 05/26/14 Time: 12:20 Sample: 1971 2009 Exogenous variables: None User-specified lags: 1 Newey-West automatic bandwidth selection and Bartlett kernel Balanced observations for each test				
Method	Statistic	Prob.**	Cross-sections	Obs
Null: Unit root (assumes common unit root process)				
Levin, Lin & Chu t*	-38.1694	0.0000	128	4608
Null: Unit root (assumes individual unit root process)				
ADF - Fisher Chi-square	2102.13	0.0000	128	4608
PP - Fisher Chi-square	3694.31	0.0000	128	4736
** Probabilities for Fisher tests are computed using an asymptotic Chi-square distribution. All other tests assume asymptotic normality.				

Sosyal Küreselleşme İçin Panel Birim Kök Test (Düzey) Sonuçlarının Ayrıntıları (Intercept)

<p>Panel unit root test: Summary Series: SGLOB Date: 05/26/14 Time: 12:21 Sample: 1971 2009 Exogenous variables: Individual effects, individual linear trends User-specified lags: 1 Newey-West automatic bandwidth selection and Bartlett kernel Balanced observations for each test</p>				
Method	Statistic	Prob.**	Cross- sections	Obs
Null: Unit root (assumes common unit root process)				
Levin, Lin & Chu t*	0.28475	0.6121	129	4773
Breitung t-stat	8.16057	1.0000	129	4644
Null: Unit root (assumes individual unit root process)				
Im, Pesaran and Shin W-stat	4.05224	1.0000	129	4773
ADF - Fisher Chi-square	246.857	0.6802	129	4773
PP - Fisher Chi-square	221.662	0.9507	129	4902
** Probabilities for Fisher tests are computed using an asymptotic Chi-square distribution. All other tests assume asymptotic normality.				

Sosyal Küreselleşme İçin Panel Birim Kök Test (Düzey) Sonuçlarının Ayrıntıları (Intercept and Trend)

<p>Panel unit root test: Summary Series: SGLOB Date: 05/26/14 Time: 12:21 Sample: 1971 2009 Exogenous variables: Individual effects User-specified lags: 1 Newey-West automatic bandwidth selection and Bartlett kernel Balanced observations for each test</p>				
Method	Statistic	Prob.**	Cross- sections	Obs
Null: Unit root (assumes common unit root process)				
Levin, Lin & Chu t*	6.40190	1.0000	129	4773
Null: Unit root (assumes individual unit root process)				
Im, Pesaran and Shin W-stat	12.2784	1.0000	129	4773
ADF - Fisher Chi-square	183.311	0.9999	129	4773
PP - Fisher Chi-square	175.675	1.0000	129	4902
** Probabilities for Fisher tests are computed using an asymptotic Chi-square distribution. All other tests assume asymptotic normality.				

Sosyal Küreselleşme İçin Panel Birim Kök Test (Düzey) Sonuçlarının Ayrıntıları (None)

Panel unit root test: Summary Series: SGLOB Date: 05/26/14 Time: 12:22 Sample: 1971 2009 Exogenous variables: None User-specified lags: 1 Newey-West automatic bandwidth selection and Bartlett kernel Balanced observations for each test				
Method	Statistic	Prob.**	Cross-sections	Obs
Null: Unit root (assumes common unit root process)				
Levin, Lin & Chu t*	8.63458	1.0000	129	4773
Null: Unit root (assumes individual unit root process)				
ADF - Fisher Chi-square	26.1662	1.0000	129	4773
PP - Fisher Chi-square	28.3728	1.0000	129	4902
** Probabilities for Fisher tests are computed using an asymptotic Chi-square distribution. All other tests assume asymptotic normality.				

Sosyal Küreselleşme İçin Panel Birim Kök Test (Fark) Sonuçlarının Ayrıntıları (Intercept)

Panel unit root test: Summary Series: D(SGLOB) Date: 05/26/14 Time: 12:22 Sample: 1971 2009 Exogenous variables: Individual effects User-specified lags: 1 Newey-West automatic bandwidth selection and Bartlett kernel Balanced observations for each test				
Method	Statistic	Prob.**	Cross-sections	Obs
Null: Unit root (assumes common unit root process)				
Levin, Lin & Chu t*	-27.8055	0.0000	129	4644
Null: Unit root (assumes individual unit root process)				
Im, Pesaran and Shin W-stat	-30.7123	0.0000	129	4644
ADF - Fisher Chi-square	1450.83	0.0000	129	4644
PP - Fisher Chi-square	2649.85	0.0000	129	4773
** Probabilities for Fisher tests are computed using an asymptotic Chi-square distribution. All other tests assume asymptotic normality.				

Sosyal Küreselleşme İçin Panel Birim Kök Test (Fark) Sonuçlarının Ayrıntıları (Intercept and Trend)

Panel unit root test: Summary Series: D(SGLOB) Date: 05/26/14 Time: 12:23 Sample: 1971 2009 Exogenous variables: Individual effects, individual linear trends User-specified lags: 1 Newey-West automatic bandwidth selection and Bartlett kernel Balanced observations for each test				
Method	Statistic	Prob.**	Cross-sections	Obs
Null: Unit root (assumes common unit root process)				
Levin, Lin & Chu t*	-25.1377	0.0000	129	4644
Breitung t-stat	-14.6910	0.0000	129	4515
Null: Unit root (assumes individual unit root process)				
Im, Pesaran and Shin W-stat	-27.2306	0.0000	129	4644
ADF - Fisher Chi-square	1317.27	0.0000	129	4644
PP - Fisher Chi-square	4092.70	0.0000	129	4773
** Probabilities for Fisher tests are computed using an asymptotic Chi-square distribution. All other tests assume asymptotic normality.				

Sosyal Küreselleşme İçin Panel Birim Kök Test (Fark) Sonuçlarının Ayrıntıları (None)

Panel unit root test: Summary Series: D(SGLOB) Date: 05/26/14 Time: 12:23 Sample: 1971 2009 Exogenous variables: None User-specified lags: 1 Newey-West automatic bandwidth selection and Bartlett kernel Balanced observations for each test				
Method	Statistic	Prob.**	Cross-sections	Obs
Null: Unit root (assumes common unit root process)				
Levin, Lin & Chu t*	-38.6588	0.0000	129	4644
Null: Unit root (assumes individual unit root process)				
ADF - Fisher Chi-square	2211.19	0.0000	129	4644
PP - Fisher Chi-square	4837.31	0.0000	129	4773
** Probabilities for Fisher tests are computed using an asymptotic Chi-square distribution. All other tests assume asymptotic normality.				

Pedroni Eşbütünlük Test Sonuçlarının Ayrıntıları (Intercept)

Pedroni Residual Cointegration Test					
Series: GDP SGLOB					
Date: 05/26/14 Time: 12:24					
Sample: 1971 2009					
Included observations: 5031					
Cross-sections included: 128 (1 dropped)					
Null Hypothesis: No cointegration					
Trend assumption: No deterministic trend					
User-specified lag length: 1					
Newey-West automatic bandwidth selection and Bartlett kernel					
Alternative hypothesis: common AR coefs. (within-dimension)					
				Weighted	
	<u>Statistic</u>	<u>Prob.</u>	<u>Statistic</u>	<u>Prob.</u>	
Panel v-Statistic	5.542444	0.0000	-0.769805	0.7793	
Panel rho-Statistic	-5.825185	0.0000	-0.608908	0.2713	
Panel PP-Statistic	-5.231682	0.0000	-2.472571	0.0067	
Panel ADF-Statistic	-3.009097	0.0013	-1.828386	0.0337	
Alternative hypothesis: individual AR coefs. (between-dimension)					
	<u>Statistic</u>	<u>Prob.</u>			
Group rho-Statistic	3.139831	0.9992			
Group PP-Statistic	-0.075065	0.4701			
Group ADF-Statistic	-0.518527	0.3020			
Cross section specific results					
Phillips-Peron results (non-parametric)					
Cross ID	AR(1)	Variance	HAC	Bandwidth	Obs
AFG	0.936	0.105014	0.184087	3.00	38
ALB	0.921	0.730621	0.730621	0.00	38
DZA	0.918	2.158023	3.506592	3.00	38
ARG	0.848	4.396326	4.977628	2.00	38
AUS	1.158	2.969739	5.212420	3.00	38
AUT	0.629	3.126892	3.634140	1.00	38
AZE	0.719	3.517888	3.517888	0.00	38
BRB	0.683	29.06187	28.70707	1.00	38
BEL	0.669	2.847612	3.449511	2.00	38
BEN	0.705	0.073991	0.073991	0.00	38
BMU	0.811	27.52910	27.71480	2.00	38
BTN	0.884	0.330393	0.330393	0.00	38
BOL	0.886	0.813076	1.061553	3.00	38
BWA	0.788	5.195719	4.296968	3.00	38
BRA	0.721	2.761834	3.274216	1.00	38
BGR	0.899	2.685143	4.148262	4.00	38
BFA	0.873	0.028171	0.025995	2.00	38
BDI	0.476	0.014082	0.014082	0.00	38
KHM	0.737	0.042330	0.048439	1.00	38
CMR	0.915	0.263630	0.359564	3.00	38
CAN	0.873	3.280805	4.580237	2.00	38
CAF	0.890	0.061083	0.081150	2.00	38

TCD	0.818	0.098206	0.122760	3.00	38
CHL	0.843	2.031818	3.232878	3.00	38
CHN	1.021	0.899342	1.594643	3.00	38
COL	0.856	0.448567	0.565290	3.00	38
ZAR	0.901	0.040152	0.057075	3.00	38
COG	0.794	0.703622	0.872407	2.00	38
CRI	0.889	1.908203	2.578636	3.00	38
CIV	0.936	0.095740	0.182588	4.00	38
CUB	0.922	12.66623	25.06708	3.00	38
CYP	0.903	5.432300	6.716109	1.00	38
DNK	0.299	1.437536	0.971986	8.00	38
DMA	0.891	0.373819	0.581799	3.00	38
DOM	0.748	1.166950	1.558418	2.00	38
ECU	0.895	1.915002	3.029602	4.00	38
EGY	0.835	0.255163	0.258629	3.00	38
SLV	0.850	2.682100	2.840930	3.00	38
GNQ	0.775	72.54981	68.82911	2.00	38
ETH	0.923	0.015270	0.023291	3.00	38
FJI	0.817	0.383672	0.482179	2.00	38
FIN	0.787	5.090445	7.045001	1.00	38
FRA	0.743	1.749035	1.749035	0.00	38
GAB	0.799	39.73433	39.09062	4.00	38
GMB	0.943	0.058237	0.069732	2.00	38
GHA	0.846	0.188599	0.185567	3.00	38
GRC	0.976	2.656942	5.146292	4.00	38
GTM	0.927	0.929689	1.535795	4.00	38
GIN	0.842	0.024981	0.026198	1.00	38
GUY	0.893	1.222944	1.396497	3.00	38
HTI	0.933	0.198066	0.275377	3.00	38
HND	0.893	0.385601	0.570408	3.00	38
HUN	0.906	1.569131	2.218855	2.00	38
ISL	0.764	12.97608	15.04856	1.00	38
IND	0.943	0.290127	0.229011	1.00	38
IDN	0.862	0.179753	0.285831	3.00	38
IRQ	0.942	15.37978	15.44944	2.00	38
IRL	0.855	25.35825	29.82012	1.00	38
ISR	0.761	3.574662	4.294797	3.00	38
ITA	0.924	2.632130	2.632130	0.00	38
JAM	0.886	2.220888	2.816483	1.00	38
JPN	0.919	3.556626	6.251279	3.00	38
JOR	0.871	2.367950	3.199847	2.00	38
KEN	0.811	0.039781	0.044112	4.00	38
KOR	0.723	5.518077	5.047151	3.00	38
KWT	0.660	729.8065	775.1495	3.00	38
LAO	0.987	0.075807	0.138139	3.00	38
LBN	0.693	90.43720	89.48316	3.00	38
LSO	0.630	0.050870	0.054757	2.00	38
LBR	0.925	1.221142	1.221142	0.00	38
LBY	0.894	65.09559	64.41836	1.00	38
LUX	0.873	76.73052	76.73052	0.00	38
MDG	0.829	0.067473	0.078357	3.00	38
MWI	0.763	0.263789	0.252811	3.00	38
MYS	0.795	1.780665	2.551968	3.00	38
MDV	0.895	0.477583	0.375013	2.00	38
MLI	0.532	0.015479	0.016610	1.00	38

MLT	0.877	4.380746	4.380746	0.00	38
MRT	0.910	0.100348	0.094723	4.00	38
MUS	0.825	1.079240	1.306339	2.00	38
MEX	0.799	2.127330	2.127330	0.00	38
MNG	0.687	1.613947	1.521336	1.00	38
MNE	0.707	32.68301	30.22381	2.00	38
MAR	0.754	0.229526	0.243889	1.00	38
NPL	0.594	0.010186	0.010609	3.00	38
NLD	0.865	3.208500	4.366121	2.00	38
NZL	0.839	3.736354	3.596555	2.00	38
NIC	0.871	3.272502	3.373125	1.00	38
NER	0.797	0.075702	0.085832	3.00	38
NGA	0.936	0.802755	0.983915	2.00	38
NOR	0.911	19.07862	19.07862	0.00	38
PAK	0.766	0.041604	0.036116	1.00	38
PLW	0.780	149.4544	147.0893	1.00	38
PAN	0.912	1.213394	1.553320	1.00	38
PRY	0.779	0.433187	0.536301	1.00	38
PER	0.921	1.854415	2.514818	1.00	38
PHL	0.817	0.103252	0.145336	3.00	38
POL	1.019	2.095088	4.129751	3.00	38
PRT	0.729	3.185643	3.185643	0.00	38
PRI	0.880	2.560785	3.725046	2.00	38
ROM	0.950	2.507585	6.828031	4.00	38
RWA	0.932	0.156506	0.198920	3.00	38
WSM	0.865	0.558437	0.539977	4.00	38
SAU	0.753	71.15180	83.50825	2.00	38
SEN	0.873	0.067952	0.067952	0.00	38
SRB	0.822	10.08625	10.79440	2.00	38
SYC	0.867	24.76897	20.72665	5.00	38
SLE	0.948	0.048774	0.075321	3.00	38
SGP	0.936	35.88848	45.95281	1.00	38
ZAF	0.919	1.200027	1.472542	1.00	38
ESP	0.890	2.412457	3.784390	3.00	38
SDN	0.792	0.416051	0.484943	2.00	38
SWZ	0.653	0.287385	0.175565	12.00	38
SWE	0.719	4.674322	4.885511	5.00	38
CHE	0.772	7.563445	7.972034	3.00	38
SYR	0.883	0.599990	0.645602	2.00	38
THA	0.847	0.843895	1.349406	2.00	38
TGO	0.718	0.852644	0.582084	2.00	38
TTO	0.932	25.87741	43.66372	3.00	38
TUN	0.897	0.701945	0.876264	3.00	38
TUR	0.577	0.614931	0.569556	4.00	38
UGA	0.868	0.019505	0.027802	2.00	38
GBR	0.793	1.249346	1.286612	3.00	38
USA			Dropped from Test		
URY	0.805	2.124165	2.124165	0.00	38
VEN	0.825	3.894920	4.307239	1.00	38
VNM	0.941	0.078670	0.102397	2.00	38
YEM	0.923	0.666355	0.769835	2.00	38
ZMB	0.883	0.576556	0.643703	4.00	38

Augmented Dickey-Fuller results (parametric)

Cross ID	AR(1)	Variance	Lag	Max lag	Obs
----------	-------	----------	-----	---------	-----

AFG	0.959	0.071520	1	--	37
ALB	0.896	0.714701	1	--	37
DZA	0.900	2.058782	1	--	37
ARG	0.835	4.437702	1	--	37
AUS	1.075	2.693110	1	--	37
AUT	0.540	2.996537	1	--	37
AZE	0.662	3.517219	1	--	37
BRB	0.685	29.53775	1	--	37
BEL	0.638	2.899064	1	--	37
BEN	0.699	0.074191	1	--	37
BMU	0.819	28.24868	1	--	37
BTN	0.888	0.333991	1	--	37
BOL	0.874	0.822026	1	--	37
BWA	0.822	5.049802	1	--	37
BRA	0.668	2.663243	1	--	37
BGR	0.888	2.746801	1	--	37
BFA	0.861	0.023864	1	--	37
BDI	0.474	0.014208	1	--	37
KHM	0.729	0.041881	1	--	37
CMR	0.907	0.263481	1	--	37
CAN	0.830	3.002736	1	--	37
CAF	0.911	0.059406	1	--	37
TCD	0.838	0.097570	1	--	37
CHL	0.834	1.895460	1	--	37
CHN	0.866	0.733766	1	--	37
COL	0.806	0.450613	1	--	37
ZAR	0.918	0.039431	1	--	37
COG	0.758	0.699719	1	--	37
CRI	0.863	1.898413	1	--	37
CIV	0.943	0.088860	1	--	37
CUB	0.860	8.712815	1	--	37
CYP	0.878	5.196456	1	--	37
DNK	0.088	1.340985	1	--	37
DMA	0.873	0.356988	1	--	37
DOM	0.633	1.047835	1	--	37
ECU	0.869	1.854946	1	--	37
EGY	0.791	0.245077	1	--	37
SLV	0.901	2.199261	1	--	37
GNQ	0.835	73.31864	1	--	37
ETH	0.916	0.015328	1	--	37
FJI	0.780	0.376084	1	--	37
FIN	0.707	3.994853	1	--	37
FRA	0.665	1.611969	1	--	37
GAB	0.766	39.61297	1	--	37
GMB	0.938	0.056896	1	--	37
GHA	0.914	0.160723	1	--	37
GRC	0.947	2.303604	1	--	37
GTM	0.915	0.933800	1	--	37
GIN	0.847	0.025505	1	--	37
GUY	0.874	1.158647	1	--	37
HTI	0.944	0.194805	1	--	37
HND	0.862	0.373136	1	--	37
HUN	0.864	1.461388	1	--	37
ISL	0.672	11.38677	1	--	37
IND	1.043	0.275739	1	--	37

IDN	0.852	0.160438	1	--	37
IRQ	0.944	15.63395	1	--	37
IRL	0.802	22.56345	1	--	37
ISR	0.646	2.842325	1	--	37
ITA	0.894	2.597296	1	--	37
JAM	0.846	1.847655	1	--	37
JPN	0.915	2.965636	1	--	37
JOR	0.823	2.202726	1	--	37
KEN	0.804	0.038411	1	--	37
KOR	0.686	5.566999	1	--	37
KWT	0.690	743.9708	1	--	37
LAO	0.840	0.057646	1	--	37
LBN	0.612	86.87729	1	--	37
LSO	0.600	0.051874	1	--	37
LBR	0.922	1.248050	1	--	37
LBY	0.891	66.70277	1	--	37
LUX	0.821	77.07522	1	--	37
MDG	0.819	0.068974	1	--	37
MWI	0.764	0.245666	1	--	37
MYS	0.728	1.723430	1	--	37
MDV	0.900	0.466704	1	--	37
MLI	0.452	0.015546	1	--	37
MLT	0.824	3.751853	1	--	37
MRT	0.915	0.100376	1	--	37
MUS	0.820	1.092409	1	--	37
MEX	0.730	1.940726	1	--	37
MNG	0.715	1.640095	1	--	37
MNE	0.719	33.37460	1	--	37
MAR	0.735	0.219432	1	--	37
NPL	0.524	0.010029	1	--	37
NLD	0.776	2.994412	1	--	37
NZL	0.842	3.686332	1	--	37
NIC	0.889	3.264134	1	--	37
NER	0.795	0.077711	1	--	37
NGA	0.924	0.792765	1	--	37
NOR	0.855	18.65886	1	--	37
PAK	0.797	0.040945	1	--	37
PLW	0.777	152.8580	1	--	37
PAN	0.807	1.084861	1	--	37
PRY	0.725	0.395292	1	--	37
PER	0.917	1.624566	1	--	37
PHL	0.717	0.086357	1	--	37
POL	0.932	1.528310	1	--	37
PRT	0.671	3.020098	1	--	37
PRI	0.832	2.335336	1	--	37
ROM	0.911	1.655159	1	--	37
RWA	0.920	0.157483	1	--	37
WSM	0.874	0.567366	1	--	37
SAU	0.723	72.22498	1	--	37
SEN	0.875	0.069652	1	--	37
SRB	0.819	10.35667	1	--	37
SYC	0.845	25.22532	1	--	37
SLE	0.952	0.045307	1	--	37
SGP	0.873	32.86237	1	--	37
ZAF	0.907	1.147579	1	--	37

ESP	0.865	2.257757	1	--	37
SDN	0.770	0.398044	1	--	37
SWZ	0.599	0.282782	1	--	37
SWE	0.561	3.724343	1	--	37
CHE	0.736	7.518007	1	--	37
SYR	0.898	0.576316	1	--	37
THA	0.780	0.678774	1	--	37
TGO	0.815	0.744360	1	--	37
TTO	0.878	23.26124	1	--	37
TUN	0.898	0.574494	1	--	37
TUR	0.502	0.614587	1	--	37
UGA	0.889	0.018376	1	--	37
GBR	0.818	1.272841	1	--	37
USA	Dropped from Test				
URY	0.692	1.442821	1	--	37
VEN	0.770	3.877289	1	--	37
VNM	0.861	0.070551	1	--	37
YEM	0.914	0.671493	1	--	37
ZMB	0.854	0.548034	1	--	37

Pedroni Eşbütünlük Test Sonuçlarının Ayrıntıları (Intercept and Trend)

Pedroni Residual Cointegration Test				
Series: GDP SGLOB				
Date: 05/26/14 Time: 12:25				
Sample: 1971 2009				
Included observations: 5031				
Cross-sections included: 128 (1 dropped)				
Null Hypothesis: No cointegration				
Trend assumption: Deterministic intercept and trend				
User-specified lag length: 1				
Newey-West automatic bandwidth selection and Bartlett kernel				
Alternative hypothesis: common AR coefs. (within-dimension)				
Weighted				
	<u>Statistic</u>	<u>Prob.</u>	<u>Statistic</u>	<u>Prob.</u>
Panel v-Statistic	2.287556	0.0111	1.230088	0.1093
Panel rho-Statistic	-4.794060	0.0000	-0.045122	0.4820
Panel PP-Statistic	-7.245357	0.0000	-1.397954	0.0811
Panel ADF-Statistic	-1.788488	0.0368	-3.024038	0.0012
Alternative hypothesis: individual AR coefs. (between-dimension)				
	<u>Statistic</u>	<u>Prob.</u>		
Group rho-Statistic	3.596347	0.9998		
Group PP-Statistic	1.227066	0.8901		
Group ADF-Statistic	-0.552274	0.2904		
Cross section specific results				

Cross ID	AR(1)	Variance	HAC	Bandwidth	Obs
AFG	0.779	0.102880	0.115669	3.00	38

ALB	0.741	0.933567	0.943641	5.00	38
DZA	0.864	1.901952	3.518251	4.00	38
ARG	0.933	3.304226	4.412390	4.00	38
AUS	0.938	6.192159	6.192159	0.00	38
AUT	0.573	3.291848	3.852135	2.00	38
AZE	0.670	3.140623	3.140623	0.00	38
BRB	0.746	11.62808	11.62808	0.00	38
BEL	0.675	2.780878	3.323933	2.00	38
BEN	0.522	0.054597	0.055698	1.00	38
BMU	0.810	28.51848	29.53551	2.00	38
BTN	0.607	0.134471	0.119916	1.00	38
BOL	0.952	0.310759	0.395067	3.00	38
BWA	0.507	2.102407	2.321920	2.00	38
BRA	0.731	1.906440	2.446929	2.00	38
BGR	0.879	2.747824	2.766492	3.00	38
BFA	0.396	0.016746	0.018373	1.00	38
BDI	0.527	0.007032	0.005963	4.00	38
KHM	0.660	0.060281	0.068865	1.00	38
CMR	0.900	0.190649	0.280478	3.00	38
CAN	0.889	3.064239	4.168404	1.00	38
CAF	0.317	0.026308	0.020370	6.00	38
TCD	0.702	0.092544	0.112862	3.00	38
CHL	0.853	2.150859	3.353749	3.00	38
CHN	1.138	0.426148	1.063975	4.00	38
COL	0.858	0.445840	0.562154	3.00	38
ZAR	0.548	0.035701	0.035701	0.00	38
COG	0.776	0.698563	0.866148	2.00	38
CRI	0.867	1.943321	2.768181	3.00	38
CIV	0.685	0.060944	0.060944	0.00	38
CUB	0.922	12.58058	24.95601	3.00	38
CYP	0.634	5.019902	5.019902	0.00	38
DNK	0.204	1.422102	0.688722	11.00	38
DMA	0.557	0.361905	0.203901	7.00	38
DOM	0.741	1.173021	1.564310	2.00	38
ECU	0.865	1.531579	2.800608	4.00	38
EGY	0.628	0.267754	0.298945	3.00	38
SLV	0.892	1.368353	1.712882	2.00	38
GNQ	0.616	62.70081	64.73592	2.00	38
ETH	0.823	0.022518	0.025677	2.00	38
FJI	0.736	0.330967	0.400916	1.00	38
FIN	0.772	5.188455	8.078328	2.00	38
FRA	0.689	1.693084	2.037718	2.00	38
GAB	0.619	35.31419	26.76070	6.00	38
GMB	0.925	0.073041	0.079500	2.00	38
GHA	0.516	0.159891	0.168046	2.00	38
GRC	0.946	2.881546	5.556400	4.00	38
GTM	0.812	0.823921	1.005524	2.00	38
GIN	0.725	0.018968	0.019448	3.00	38
GUY	0.837	1.816017	1.789704	4.00	38
HTI	0.858	0.126483	0.150479	2.00	38
HND	0.867	0.246985	0.502165	4.00	38
HUN	0.790	2.009771	2.009771	0.00	38
ISL	0.715	15.60837	14.77526	3.00	38

IND	1.051	0.048699	0.088154	3.00	38
IDN	0.859	0.173685	0.281224	2.00	38
IRQ	0.725	13.82095	14.52817	2.00	38
IRL	0.923	4.969157	9.357429	3.00	38
ISR	0.738	3.691258	4.458349	3.00	38
ITA	0.873	2.725429	2.920922	2.00	38
JAM	0.766	3.406141	3.574070	1.00	38
JPN	0.781	8.007199	9.616433	1.00	38
JOR	0.867	2.119547	2.876921	2.00	38
KEN	0.441	0.030527	0.032169	2.00	38
KOR	0.755	2.286178	2.322840	3.00	38
KWT	0.463	616.4704	613.2567	2.00	38
LAO	1.037	0.065741	0.126267	3.00	38
LBN	0.618	89.06397	93.31718	3.00	38
LSO	0.615	0.054882	0.057962	2.00	38
LBR	0.855	0.231276	0.265743	2.00	38
LBY	0.708	53.04497	58.52143	1.00	38
LUX	0.861	55.69074	55.69074	0.00	38
MDG	0.708	0.037699	0.046125	3.00	38
MWI	0.646	0.162018	0.156588	3.00	38
MYS	0.743	1.201950	1.486303	2.00	38
MDV	0.486	0.183608	0.159299	4.00	38
MLI	0.460	0.014690	0.013422	3.00	38
MLT	0.659	2.146045	3.406614	2.00	38
MRT	0.706	0.086947	0.096121	3.00	38
MUS	0.775	0.694625	0.986799	2.00	38
MEX	0.394	2.925780	2.240980	6.00	38
MNG	0.674	1.617352	1.530644	1.00	38
MNE	0.549	20.41516	16.13367	6.00	38
MAR	0.704	0.228253	0.254093	2.00	38
NPL	0.425	0.009008	0.005439	7.00	38
NLD	0.546	4.033330	4.991916	2.00	38
NZL	0.737	4.869318	4.469840	1.00	38
NIC	0.519	2.395677	2.030887	5.00	38
NER	0.462	0.054078	0.062005	2.00	38
NGA	0.787	0.960907	0.987800	1.00	38
NOR	0.698	18.46978	20.10923	1.00	38
PAK	0.710	0.044567	0.041160	2.00	38
PLW	0.727	157.5974	156.4625	1.00	38
PAN	0.913	1.197490	1.538245	1.00	38
PRY	0.751	0.521059	0.646425	1.00	38
PER	0.881	2.151433	2.151433	0.00	38
PHL	0.820	0.102400	0.144609	3.00	38
POL	1.013	2.046118	3.930043	3.00	38
PRT	0.779	2.125360	2.125360	0.00	38
PRI	0.776	1.868500	3.097353	3.00	38
ROM	0.935	2.246064	6.432988	4.00	38
RWA	0.864	0.123621	0.132100	2.00	38
WSM	0.815	0.681299	0.715493	4.00	38
SAU	0.719	55.07374	54.81889	2.00	38
SEN	0.294	0.039871	0.016715	9.00	38
SRB	0.839	9.420464	10.21168	2.00	38
SYC	0.491	19.49147	16.73548	5.00	38
SLE	0.941	0.029513	0.051587	3.00	38
SGP	0.695	14.14756	14.14756	0.00	38
ZAF	0.950	0.938309	1.178956	2.00	38

ESP	0.772	1.923553	1.703108	6.00	38
SDN	0.753	0.426521	0.506465	2.00	38
SWZ	0.568	0.318048	0.211195	7.00	38
SWE	0.770	4.145513	4.266878	7.00	38
CHE	0.762	4.384268	5.423767	2.00	38
SYR	0.683	0.506430	0.503938	2.00	38
THA	0.887	0.630563	1.239925	3.00	38
TGO	0.500	0.161064	0.164255	3.00	38
TTO	0.915	27.12105	43.51090	3.00	38
TUN	0.759	0.701665	0.980664	3.00	38
TUR	0.506	0.588841	0.433663	5.00	38
UGA	0.770	0.025295	0.030607	1.00	38
GBR	0.582	1.220225	1.107935	4.00	38
USA			Dropped from Test		
URY	0.746	2.617636	3.432276	1.00	38
VEN	0.724	5.094799	5.094799	0.00	38
VNM	0.979	0.051608	0.076394	3.00	38
YEM	0.767	0.410569	0.410569	0.00	38
ZMB	0.855	0.889300	1.113608	3.00	38

Augmented Dickey-Fuller results (parametric)

Cross ID	AR(1)	Variance	Lag	Max lag	Obs
AFG	0.715	0.084784	1	--	37
ALB	0.622	0.854771	1	--	37
DZA	0.852	1.834123	1	--	37
ARG	0.912	3.329305	1	--	37
AUS	0.923	6.338577	1	--	37
AUT	0.399	2.852764	1	--	37
AZE	0.575	3.084662	1	--	37
BRB	0.651	10.29372	1	--	37
BEL	0.647	2.835780	1	--	37
BEN	0.498	0.055768	1	--	37
BMU	0.811	29.22122	1	--	37
BTN	0.630	0.134925	1	--	37
BOL	0.952	0.319127	1	--	37
BWA	0.484	2.141464	1	--	37
BRA	0.701	1.873765	1	--	37
BGR	0.876	2.821423	1	--	37
BFA	0.520	0.015981	1	--	37
BDI	0.367	0.005910	1	--	37
KHM	0.612	0.059422	1	--	37
CMR	0.878	0.186882	1	--	37
CAN	0.816	2.550702	1	--	37
CAF	0.192	0.025671	1	--	37
TCD	0.669	0.090018	1	--	37
CHL	0.838	2.019176	1	--	37
CHN	0.947	0.258674	1	--	37
COL	0.809	0.448436	1	--	37
ZAR	0.660	0.034480	1	--	37
COG	0.732	0.689648	1	--	37
CRI	0.835	1.952023	1	--	37
CIV	0.634	0.059798	1	--	37
CUB	0.860	8.604085	1	--	37
CYP	0.501	4.408776	1	--	37

DNK	-0.052	1.312400	1	--	37
DMA	0.477	0.354971	1	--	37
DOM	0.623	1.052363	1	--	37
ECU	0.811	1.364048	1	--	37
EGY	0.546	0.254419	1	--	37
SLV	0.864	1.212827	1	--	37
GNQ	0.630	64.37872	1	--	37
ETH	0.817	0.023106	1	--	37
FJI	0.665	0.304166	1	--	37
FIN	0.664	3.854070	1	--	37
FRA	0.582	1.513688	1	--	37
GAB	0.480	31.67041	1	--	37
GMB	0.894	0.073148	1	--	37
GHA	0.525	0.141111	1	--	37
GRC	0.942	2.517473	1	--	37
GTM	0.772	0.831615	1	--	37
GIN	0.669	0.019054	1	--	37
GUY	0.777	1.728819	1	--	37
HTI	0.822	0.120425	1	--	37
HND	0.812	0.206570	1	--	37
HUN	0.776	2.056609	1	--	37
ISL	0.609	13.83695	1	--	37
IND	1.035	0.039815	1	--	37
IDN	0.803	0.135986	1	--	37
IRQ	0.667	13.44925	1	--	37
IRL	0.896	4.196609	1	--	37
ISR	0.625	2.989398	1	--	37
ITA	0.848	2.724251	1	--	37
JAM	0.707	3.240048	1	--	37
JPN	0.730	7.664062	1	--	37
JOR	0.819	1.940086	1	--	37
KEN	0.405	0.031264	1	--	37
KOR	0.705	2.259676	1	--	37
KWT	0.579	599.4198	1	--	37
LAO	0.824	0.044480	1	--	37
LBN	0.511	85.12528	1	--	37
LSO	0.596	0.056229	1	--	37
LBR	0.850	0.236049	1	--	37
LBY	0.667	53.32291	1	--	37
LUX	0.828	56.39330	1	--	37
MDG	0.698	0.038537	1	--	37
MWI	0.804	0.143054	1	--	37
MYS	0.666	1.139103	1	--	37
MDV	0.402	0.183564	1	--	37
MLI	0.341	0.014493	1	--	37
MLT	0.595	1.607609	1	--	37
MRT	0.629	0.084167	1	--	37
MUS	0.704	0.611922	1	--	37
MEX	0.284	2.900798	1	--	37
MNG	0.708	1.646823	1	--	37
MNE	0.444	19.84108	1	--	37
MAR	0.626	0.209408	1	--	37
NPL	0.186	0.007797	1	--	37
NLD	0.485	3.916710	1	--	37

NZL	0.763	4.824654	1	--	37
NIC	0.394	2.200698	1	--	37
NER	0.380	0.054082	1	--	37
NGA	0.783	0.975246	1	--	37
NOR	0.656	18.49155	1	--	37
PAK	0.780	0.043416	1	--	37
PLW	0.717	160.9385	1	--	37
PAN	0.796	1.064766	1	--	37
PRY	0.676	0.473920	1	--	37
PER	0.792	2.068525	1	--	37
PHL	0.720	0.085646	1	--	37
POL	0.937	1.569800	1	--	37
PRT	0.693	1.850920	1	--	37
PRI	0.702	1.616205	1	--	37
ROM	0.912	1.524445	1	--	37
RWA	0.837	0.124053	1	--	37
WSM	0.838	0.692976	1	--	37
SAU	0.733	56.41221	1	--	37
SEN	-0.036	0.034282	1	--	37
SRB	0.830	9.666155	1	--	37
SYC	0.386	19.27219	1	--	37
SLE	0.876	0.024110	1	--	37
SGP	0.613	13.59793	1	--	37
ZAF	0.895	0.892847	1	--	37
ESP	0.622	1.132152	1	--	37
SDN	0.691	0.394830	1	--	37
SWZ	0.470	0.307794	1	--	37
SWE	0.614	3.303533	1	--	37
CHE	0.674	4.210236	1	--	37
SYR	0.723	0.511037	1	--	37
THA	0.818	0.407990	1	--	37
TGO	0.572	0.162359	1	--	37
TTO	0.870	24.94371	1	--	37
TUN	0.838	0.617124	1	--	37
TUR	0.437	0.593199	1	--	37
UGA	0.722	0.024045	1	--	37
GBR	0.524	1.202723	1	--	37
USA				Dropped from Test	
URY	0.604	2.131933	1	--	37
VEN	0.686	5.165382	1	--	37
VNM	0.857	0.043894	1	--	37
YEM	0.729	0.406398	1	--	37
ZMB	0.823	0.901264	1	--	37

Pedroni Eşbütünleşme Test Sonuçlarının Ayrıntıları (None)

Pedroni Residual Cointegration Test Series: GDP SGLOB Date: 05/26/14 Time: 12:26 Sample: 1971 2009 Included observations: 5031 Cross-sections included: 128 (1 dropped) Null Hypothesis: No cointegration Trend assumption: No deterministic intercept or trend User-specified lag length: 1 Newey-West automatic bandwidth selection and Bartlett kernel					
Alternative hypothesis: common AR coefs. (within-dimension)					
				Weighted	
	<u>Statistic</u>	<u>Prob.</u>	<u>Statistic</u>	<u>Prob.</u>	
Panel v-Statistic	1.912657	0.0279	-5.787585	1.0000	
Panel rho-Statistic	-2.138512	0.0162	0.806789	0.7901	
Panel PP-Statistic	-3.970107	0.0000	-2.350274	0.0094	
Panel ADF-Statistic	-2.622018	0.0044	-1.261901	0.1035	
Alternative hypothesis: individual AR coefs. (between-dimension)					
	<u>Statistic</u>	<u>Prob.</u>			
Group rho-Statistic	7.267402	1.0000			
Group PP-Statistic	-0.390611	0.3480			
Group ADF-Statistic	-0.079856	0.4682			
Cross section specific results					
Phillips-Peron results (non-parametric)					
Cross ID	AR(1)	Variance	HAC	Bandwidth	Obs
AFG	0.953	0.151232	0.151232	0.00	38
ALB	0.898	0.761976	0.761726	3.00	38
DZA	0.972	2.416089	3.543119	3.00	38
ARG	0.941	4.168962	6.396121	4.00	38
AUS	0.895	8.631675	16.07784	3.00	38
AUT	0.896	18.76307	14.73260	5.00	38
AZE	1.059	3.602987	4.172787	2.00	38
BRB	0.925	40.33971	27.19492	2.00	38
BEL	0.941	13.10238	14.99418	3.00	38
BEN	0.976	0.136354	0.175849	3.00	38
BMU	0.803	26.99119	26.81273	2.00	38
BTN	1.000	0.184823	0.184823	0.00	38
BOL	0.949	0.938210	1.134775	2.00	38
BWA	0.913	2.862874	2.522483	3.00	38
BRA	0.975	3.336665	5.309228	3.00	38
BGR	0.941	3.644921	5.567927	3.00	38
BFA	0.982	0.034773	0.029894	3.00	38
BDI	0.970	0.013833	0.014895	2.00	38
KHM	0.738	0.042293	0.048550	1.00	38
CMR	0.983	0.254525	0.337351	3.00	38
CAN	0.925	7.480017	7.213225	4.00	38
CAF	0.956	0.052197	0.074052		38

				3.00	
TCD	0.917	0.106620	0.114546	3.00	38
CHL	0.820	2.085649	2.877748	2.00	38
CHN	0.972	1.021991	1.746863	3.00	38
COL	0.919	0.763330	0.765763	3.00	38
ZAR	0.951	0.069787	0.096968	3.00	38
COG	0.807	0.747241	0.913076	2.00	38
CRI	0.963	2.400301	3.669486	3.00	38
CIV	0.980	0.101871	0.120952	3.00	38
CUB	0.980	13.71268	29.96462	3.00	38
CYP	0.946	8.707843	11.11496	2.00	38
DNK	0.949	5.895888	4.886413	1.00	38
DMA	0.894	0.360335	0.505361	2.00	38
DOM	0.922	1.924144	1.924144	0.00	38
ECU	0.980	3.002521	5.034155	3.00	38
EGY	0.945	0.655775	0.655775	0.00	38
SLV	0.810	8.955384	5.171167	2.00	38
GNQ	1.007	72.74432	67.46279	3.00	38
ETH	0.938	0.027824	0.033755	3.00	38
FJI	0.985	0.910162	1.380558	2.00	38
FIN	0.970	16.38962	20.30775	2.00	38
FRA	0.962	10.12167	10.69026	1.00	38
GAB	0.799	40.97396	40.73073	4.00	38
GMB	0.906	0.064544	0.069185	2.00	38
GHA	0.922	0.187786	0.176905	3.00	38
GRC	0.978	8.596923	15.17941	4.00	38
GTM	0.952	1.206569	1.825626	3.00	38
GIN	0.967	0.037886	0.086469	4.00	38
GUY	0.854	1.755508	1.626034	5.00	38
HTI	0.994	0.223919	0.461212	4.00	38
HND	0.992	0.567576	1.288322	4.00	38
HUN	0.975	6.070178	14.58994	4.00	38
ISL	0.941	28.36128	35.90193	3.00	38
IND	0.357	6.935554	7.294668	3.00	38
IDN	0.957	0.381214	0.546175	3.00	38
IRQ	0.942	16.25240	16.24444	2.00	38
IRL	0.929	13.60274	19.14881	2.00	38
ISR	0.966	12.36680	13.73916	1.00	38
ITA	0.981	12.78200	13.49607	1.00	38
JAM	0.861	5.150317	3.947416	4.00	38
JPN	1.012	22.38217	27.34916	1.00	38
JOR	0.968	2.418327	3.337551	2.00	38
KEN	0.953	0.061584	0.088689	4.00	38
KOR	0.796	4.634601	3.773963	5.00	38
KWT	0.802	728.2606	581.5296	2.00	38
LAO	0.912	0.094137	0.155826	3.00	38
LBN	0.804	95.11243	87.03957	3.00	38
LSO	0.755	0.060537	0.074408	3.00	38
LBR	0.959	0.220636	0.645050	5.00	38
LBY	0.893	65.75007	64.90372	1.00	38
LUX	0.912	72.93211	72.93211	0.00	38
MDG	0.928	0.052911	0.106795	4.00	38
MWI	0.930	0.191018	0.123658	2.00	38
MYS	0.795	1.881803	2.705983	3.00	38
MDV	0.972	0.299650	0.299650	0.00	38

	AR(1)	Variance	Lag	Max lag	Obs
MLI	1.001	0.029937	0.036296	3.00	38
MLT	0.926	3.522072	3.522072	0.00	38
MRT	0.952	0.135068	0.163885	2.00	38
MUS	0.825	1.081066	1.308414	2.00	38
MEX	0.975	4.330866	8.896335	3.00	38
MNG	0.875	1.808889	1.586621	1.00	38
MNE	0.826	23.28446	19.61772	7.00	38
MAR	0.967	0.447895	0.454150	1.00	38
NPL	0.956	0.075221	0.085743	3.00	38
NLD	0.899	9.942024	12.95150	1.00	38
NZL	0.908	5.448766	9.124788	2.00	38
NIC	0.944	3.192844	2.754962	4.00	38
NER	0.911	0.079863	0.091697	3.00	38
NGA	0.937	0.885645	0.909540	1.00	38
NOR	0.902	22.99059	22.99059	0.00	38
PAK	0.989	0.288226	0.738173	4.00	38
PLW	0.804	144.8692	144.8692	0.00	38
PAN	0.875	1.143486	1.468385	1.00	38
PRY	0.994	1.004862	1.739765	3.00	38
PER	0.949	3.008040	3.538276	2.00	38
PHL	0.956	0.208837	0.361290	4.00	38
POL	0.959	3.999353	7.911056	2.00	38
PRT	0.914	9.230852	9.230852	0.00	38
PRI	0.961	2.076849	2.852963	2.00	38
ROM	0.992	3.736853	8.796634	4.00	38
RWA	0.975	0.150596	0.167539	2.00	38
WSM	0.816	1.097411	0.818326	2.00	38
SAU	0.856	65.25389	65.54360	1.00	38
SEN	0.967	0.081048	0.105410	3.00	38
SRB	1.005	7.932794	8.686082	2.00	38
SYC	0.860	25.15387	21.34934	5.00	38
SLE	0.975	0.067455	0.105731	3.00	38
SGP	0.977	23.89636	31.04723	2.00	38
ZAF	0.966	1.662039	2.787434	4.00	38
ESP	0.922	13.75780	15.75161	3.00	38
SDN	0.874	0.569150	0.569150	0.00	38
SWZ	0.852	0.427206	0.490725	1.00	38
SWE	0.885	7.194262	6.887657	3.00	38
CHE	0.880	15.88616	24.14188	4.00	38
SYR	1.001	0.752190	0.729939	3.00	38
THA	0.860	1.005788	1.522226	2.00	38
TGO	0.923	0.240732	0.140783	2.00	38
TTO	0.981	25.06447	58.08969	4.00	38
TUN	0.901	0.712765	0.890792	3.00	38
TUR	0.979	2.824453	2.308851	1.00	38
UGA	0.911	0.026001	0.035630	2.00	38
GBR	0.906	6.702846	6.046026	3.00	38
USA			Dropped from Test		
URY	0.654	14.55841	12.38877	2.00	38
VEN	0.958	4.775549	7.653239	3.00	38
VNM	0.882	0.101621	0.131201	2.00	38
YEM	0.943	0.542547	0.603837	1.00	38
ZMB	0.892	0.571289	0.686598	4.00	38

Augmented Dickey-Fuller results (parametric)

AR(1) Variance Lag Max lag Obs

Cross ID					
AFG	0.972	0.139033	1	--	37
ALB	0.880	0.748346	1	--	37
DZA	0.968	2.439379	1	--	37
ARG	0.945	4.192781	1	--	37
AUS	0.888	7.171140	1	--	37
AUT	0.877	18.18028	1	--	37
AZE	1.047	3.671199	1	--	37
BRB	0.954	37.80798	1	--	37
BEL	0.933	13.24972	1	--	37
BEN	0.971	0.138898	1	--	37
BMU	0.807	27.71144	1	--	37
BTN	1.007	0.183335	1	--	37
BOL	0.946	0.951805	1	--	37
BWA	0.925	2.885464	1	--	37
BRA	0.969	3.295486	1	--	37
BGR	0.936	3.709748	1	--	37
BFA	0.978	0.030193	1	--	37
BDI	0.977	0.013213	1	--	37
KHM	0.730	0.041799	1	--	37
CMR	0.982	0.256528	1	--	37
CAN	0.917	7.356611	1	--	37
CAF	0.971	0.049984	1	--	37
TCD	0.931	0.106672	1	--	37
CHL	0.817	1.999828	1	--	37
CHN	0.848	0.853556	1	--	37
COL	0.915	0.782548	1	--	37
ZAR	0.966	0.067871	1	--	37
COG	0.773	0.744818	1	--	37
CRI	0.962	2.418394	1	--	37
CIV	0.986	0.102709	1	--	37
CUB	0.965	9.215741	1	--	37
CYP	0.921	8.593574	1	--	37
DNK	0.949	5.862820	1	--	37
DMA	0.878	0.347818	1	--	37
DOM	0.906	1.879886	1	--	37
ECU	0.978	2.889371	1	--	37
EGY	0.951	0.665531	1	--	37
SLV	0.738	4.011954	1	--	37
GNQ	1.214	67.57537	1	--	37
ETH	0.935	0.028423	1	--	37
FJI	0.967	0.822741	1	--	37
FIN	0.962	16.11011	1	--	37
FRA	0.960	10.33770	1	--	37
GAB	0.766	40.83056	1	--	37
GMB	0.911	0.065121	1	--	37
GHA	0.952	0.160765	1	--	37
GRC	0.972	8.355883	1	--	37
GTM	0.951	1.204401	1	--	37
GIN	0.975	0.032994	1	--	37
GUY	0.832	1.710277	1	--	37
HTI	0.995	0.212493	1	--	37
HND	0.984	0.501926	1	--	37
HUN	0.970	5.286284	1	--	37

ISL	0.941	28.75918	1	--	37
IND	0.490	6.711790	1	--	37
IDN	0.949	0.377343	1	--	37
IRQ	0.946	16.52965	1	--	37
IRL	0.895	10.77372	1	--	37
ISR	0.955	12.25991	1	--	37
ITA	0.981	13.08483	1	--	37
JAM	0.825	4.986249	1	--	37
JPN	0.986	21.66275	1	--	37
JOR	0.952	2.258539	1	--	37
KEN	0.959	0.062437	1	--	37
KOR	0.765	4.671137	1	--	37
KWT	0.863	689.0329	1	--	37
LAO	0.871	0.083680	1	--	37
LBN	0.766	94.14194	1	--	37
LSO	0.764	0.061703	1	--	37
LBR	0.969	0.203435	1	--	37
LBY	0.890	67.36966	1	--	37
LUX	0.865	73.68815	1	--	37
MDG	0.943	0.052035	1	--	37
MWI	0.926	0.163809	1	--	37
MYS	0.736	1.837278	1	--	37
MDV	0.968	0.305288	1	--	37
MLI	0.993	0.030235	1	--	37
MLT	0.884	2.964609	1	--	37
MRT	0.952	0.135502	1	--	37
MUS	0.820	1.094309	1	--	37
MEX	0.967	3.256972	1	--	37
MNG	0.892	1.820719	1	--	37
MNE	0.802	23.60787	1	--	37
MAR	0.972	0.446865	1	--	37
NPL	0.951	0.075315	1	--	37
NLD	0.954	7.237523	1	--	37
NZL	0.900	3.835902	1	--	37
NIC	0.958	3.154377	1	--	37
NER	0.924	0.081134	1	--	37
NGA	0.926	0.889721	1	--	37
NOR	0.882	23.03762	1	--	37
PAK	0.973	0.200161	1	--	37
PLW	0.793	147.3477	1	--	37
PAN	0.818	1.026867	1	--	37
PRY	0.984	0.936047	1	--	37
PER	0.954	3.030781	1	--	37
PHL	0.957	0.209350	1	--	37
POL	0.943	2.198137	1	--	37
PRT	0.903	9.356885	1	--	37
PRI	0.947	1.949761	1	--	37
ROM	0.983	3.484048	1	--	37
RWA	0.976	0.151546	1	--	37
WSM	0.821	1.123155	1	--	37
SAU	0.849	66.80102	1	--	37
SEN	0.972	0.080976	1	--	37
SRB	0.991	8.128017	1	--	37
SYC	0.854	25.73780	1	--	37
SLE	0.974	0.063228	1	--	37
SGP	0.958	23.22300	1	--	37

ZAF	0.969	1.626534	1	--	37
ESP	0.911	13.79293	1	--	37
SDN	0.861	0.545116	1	--	37
SWZ	0.846	0.422905	1	--	37
SWE	0.886	7.223149	1	--	37
CHE	0.858	15.40619	1	--	37
SYR	1.013	0.709242	1	--	37
THA	0.806	0.883164	1	--	37
TGO	0.940	0.226123	1	--	37
TTO	0.914	19.13199	1	--	37
TUN	0.900	0.584525	1	--	37
TUR	0.987	2.794436	1	--	37
UGA	0.922	0.024963	1	--	37
GBR	0.894	6.701569	1	--	37
USA				Dropped from Test	
URY	0.724	14.22455	1	--	37
VEN	0.962	4.463060	1	--	37
VNM	0.842	0.093260	1	--	37
YEM	0.937	0.548537	1	--	37
ZMB	0.869	0.559861	1	--	37

Kao Eşbütünleşme Test Sonuçlarının Ayrıntıları

<p>Kao Residual Cointegration Test Series: GDP SGLOB Date: 05/26/14 Time: 12:26 Sample: 1971 2009 Included observations: 5031 Null Hypothesis: No cointegration Trend assumption: No deterministic trend User-specified lag length: 1 Newey-West automatic bandwidth selection and Bartlett kernel</p>				
			t-Statistic	Prob.
ADF			4.574871	0.0000
	Residual variance		13.66095	
	HAC variance		10.28376	
<p>Augmented Dickey-Fuller Test Equation Dependent Variable: D(RESID) Method: Least Squares Date: 05/26/14 Time: 12:26 Sample (adjusted): 1973 2009 Included observations: 4773 after adjustments</p>				
Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
RESID(-1)	-0.083833	0.006995	-11.98418	0.0000
D(RESID(-1))	-0.111372	0.015047	-7.401588	0.0000
R-squared	0.054402	Mean dependent var		0.089260
Adjusted R-squared	0.054204	S.D. dependent var		3.761701
S.E. of regression	3.658332	Akaike info criterion		5.432311
Sum squared resid	63852.16	Schwarz criterion		5.435022
Log likelihood	-12962.21	Hannan-Quinn criter.		5.433263
Durbin-Watson stat	2.013852			

Johansen- Fisher Eşbütünleşme Test Sonuçlarının Ayrıntıları

Johansen Fisher				
Panel				
Cointegration				
Test				
Series: GDP SGLOB				
Date: 05/26/14 Time: 12:27				
Sample: 1971 2009				
Included observations: 5031				
Trend assumption: No deterministic trend (restricted constant)				
Lags interval (in first differences): 1 2				
Unrestricted Cointegration Rank Test (Trace and Maximum Eigenvalue)				
Hypothesized No. of CE(s)	Fisher Stat.* (from trace test)	Prob.	Fisher Stat.* (from max-eigen test)	Prob.
None	471.0	0.0000	440.5	0.0000
At most 1	222.4	0.9363	222.4	0.9363
* Probabilities are computed using asymptotic Chi-square distribution.				
Individual cross section results				
Cross Section	Trace Test Statistics	Prob.**	Max-Eign Test Statistics	Prob.**
Hypothesis of no cointegration				
AFG	13.0906	0.3566	10.5576	0.2863
ALB	20.1355	0.0520	14.4469	0.0831
DZA	11.5171	0.4930	10.2216	0.3146
ARG	11.6898	0.4770	7.3736	0.6237
AUS	26.7763	0.0055	18.6201	0.0182
AUT	23.1484	0.0195	13.8507	0.1019
AZE	16.0510	0.1720	9.4983	0.3823
BRB	12.3537	0.4176	11.0283	0.2497
BEL	33.9987	0.0004	22.2320	0.0044
BEN	17.1460	0.1271	11.5447	0.2140
BMU	13.0001	0.3638	8.7267	0.4637
BTN	12.7559	0.3836	10.3461	0.3039
BOL	10.6912	0.5720	8.1794	0.5264
BWA	7.2918	0.8779	4.3380	0.9380
BRA	12.5696	0.3992	7.6682	0.5877
BGR	21.5469	0.0331	18.5385	0.0188
BFA	10.3437	0.6060	8.1296	0.5323
BDI	19.5212	0.0630	14.8182	0.0731
KHM	13.0356	0.3610	9.9432	0.3396
CMR	12.3831	0.4151	11.4964	0.2172
CAN	19.8335	0.0572	18.1448	0.0218
CAF	24.7706	0.0111	13.7280	0.1062
TCD	16.5721	0.1493	12.8398	0.1423

CHL	10.2895	0.6114	6.8465	0.6882
CHN	27.0342	0.0050	23.0698	0.0031
COL	6.7483	0.9125	4.7077	0.9122
ZAR	22.2493	0.0263	17.5359	0.0274
COG	12.2565	0.4261	11.2690	0.2325
CRI	13.0125	0.3628	10.4382	0.2961
CIV	11.1152	0.5311	8.8179	0.4536
CUB	14.1101	0.2819	12.7695	0.1456
CYP	12.4205	0.4119	9.0244	0.4312
DNK	14.4926	0.2569	8.2899	0.5135
DMA	10.3435	0.6061	6.6971	0.7063
DOM	9.8182	0.6577	8.4853	0.4909
ECU	9.3264	0.7054	7.9713	0.5511
EGY	9.5795	0.6810	6.1900	0.7664
SLV	7.6230	0.8539	5.5520	0.8360
GNQ	47.8583	0.0000	44.2590	0.0000
ETH	14.1940	0.2763	8.7659	0.4594
FJI	6.3747	0.9327	5.0553	0.8835
FIN	15.7286	0.1875	13.7864	0.1041
FRA	25.1882	0.0096	15.3709	0.0602
GAB	7.0853	0.8918	4.5679	0.9225
GMB	12.1094	0.4391	8.6039	0.4774
GHA	29.9629	0.0017	24.6359	0.0017
GRC	17.0968	0.1289	11.6246	0.2089
GTM	11.2367	0.5195	9.1225	0.4208
GIN	12.4283	0.4112	9.2507	0.4074
GUY	6.3336	0.9347	4.5875	0.9211
HTI	7.8837	0.8337	6.0104	0.7868
HND	9.9754	0.6423	8.5104	0.4880
HUN	9.0728	0.7295	6.2795	0.7560
ISL	10.1376	0.6263	8.1443	0.5306
IND	23.2299	0.0190	14.5544	0.0801
IDN	13.3192	0.3389	9.4960	0.3825
IRQ	8.7270	0.7614	7.3070	0.6319
IRL	10.7766	0.5637	7.2666	0.6369
ISR	8.8894	0.7466	5.7363	0.8167
ITA	26.8961	0.0052	19.3479	0.0137
JAM	13.2745	0.3423	10.6064	0.2823
JPN	9.4540	0.6931	5.8921	0.7999
JOR	7.5354	0.8604	6.7671	0.6979
KEN	18.8356	0.0776	10.4706	0.2934
KOR	14.9787	0.2275	8.3835	0.5026
KWT	8.4474	0.7864	4.7859	0.9061
LAO	16.2893	0.1613	14.0021	0.0968
LBN	16.3515	0.1586	12.7870	0.1448
LSO	10.3359	0.6068	7.5129	0.6067
LBR	10.8170	0.5598	8.3478	0.5068
LBY	9.6127	0.6777	6.6294	0.7145
LUX	15.8341	0.1823	11.7358	0.2018
MDG	24.2071	0.0136	18.8684	0.0165
MWI	14.4321	0.2607	10.9234	0.2575
MYS	16.6269	0.1471	10.9255	0.2574
MDV	16.9976	0.1326	12.7046	0.1487
MLI	10.6939	0.5718	8.9062	0.4439
MLT	16.6083	0.1478	9.3612	0.3960

MRT	9.7926	0.6602	7.6532	0.5896
MUS	13.9337	0.2940	10.2692	0.3104
MEX	21.5664	0.0329	13.7635	0.1049
MNG	9.5993	0.6790	7.6423	0.5909
MNE	15.8269	0.1826	12.8237	0.1431
MAR	13.2022	0.3479	12.3417	0.1670
NPL	7.9824	0.8258	6.4487	0.7361
NLD	11.4640	0.4980	8.3282	0.5090
NZL	19.7935	0.0579	17.2383	0.0306
NIC	10.1379	0.6263	6.1497	0.7710
NER	13.5581	0.3210	10.5651	0.2856
NGA	9.3808	0.7002	6.9161	0.6797
NOR	10.7302	0.5682	8.4937	0.4899
PAK	8.0187	0.8228	6.4800	0.7324
PLW	18.6524	0.0820	12.6696	0.1504
PAN	6.9573	0.8999	4.9800	0.8900
PRY	12.5809	0.3982	10.2635	0.3109
PER	14.8968	0.2323	8.6968	0.4670
PHL	12.3217	0.4204	7.5787	0.5987
POL	10.7128	0.5699	8.2733	0.5154
PRT	12.5009	0.4050	10.3232	0.3058
PRI	15.4117	0.2037	11.4551	0.2199
ROM	13.0219	0.3621	11.8019	0.1978
RWA	24.2066	0.0136	20.3289	0.0094
WSM	22.4559	0.0245	14.8944	0.0712
SAU	16.1746	0.1664	11.1830	0.2386
SEN	17.2249	0.1243	13.7103	0.1068
SRB	9.5617	0.6827	6.6746	0.7090
SYC	13.5937	0.3183	10.3866	0.3004
SLE	20.4358	0.0473	14.4803	0.0822
SGP	13.0272	0.3617	8.9749	0.4365
ZAF	12.8081	0.3793	9.2168	0.4109
ESP	15.5018	0.1990	10.6318	0.2803
SDN	5.6020	0.9649	3.6572	0.9725
SWZ	73.7395	0.0000	70.9906	0.0000
SWE	29.4437	0.0020	21.0860	0.0069
CHE	38.0232	0.0001	34.1478	0.0000
SYR	11.1202	0.5306	10.4474	0.2953
THA	15.0150	0.2255	11.2082	0.2368
TGO	14.6521	0.2470	7.8132	0.5701
TTO	10.9760	0.5444	7.0898	0.6586
TUN	7.9256	0.8304	5.7001	0.8206
TUR	19.5369	0.0627	13.4164	0.1178
UGA	13.0754	0.3579	9.6439	0.3679
GBR	17.4433	0.1168	11.8676	0.1938
USA			Dropped from Test	
URY	10.6863	0.5725	8.9770	0.4363
VEN	9.0205	0.7344	6.4130	0.7403
VNM	18.2000	0.0938	15.0309	0.0679
YEM	9.9084	0.6488	7.4103	0.6192
ZMB	25.2807	0.0093	21.2200	0.0066
Hypothesis of at most 1 cointegration relationship				
AFG	2.5330	0.6710	2.5330	0.6710
ALB	5.6886	0.2162	5.6886	0.2162
DZA	1.2954	0.9084	1.2954	0.9084

ARG	4.3162	0.3671	4.3162	0.3671
AUS	8.1562	0.0774	8.1562	0.0774
AUT	9.2977	0.0472	9.2977	0.0472
AZE	6.5527	0.1522	6.5527	0.1522
BRB	1.3254	0.9035	1.3254	0.9035
BEL	11.7667	0.0157	11.7667	0.0157
BEN	5.6013	0.2239	5.6013	0.2239
BMU	4.2735	0.3729	4.2735	0.3729
BTN	2.4098	0.6955	2.4098	0.6955
BOL	2.5118	0.6752	2.5118	0.6752
BWA	2.9538	0.5893	2.9538	0.5893
BRA	4.9014	0.2944	4.9014	0.2944
BGR	3.0085	0.5791	3.0085	0.5791
BFA	2.2141	0.7348	2.2141	0.7348
BDI	4.7030	0.3176	4.7030	0.3176
KHM	3.0924	0.5636	3.0924	0.5636
CMR	0.8867	0.9650	0.8867	0.9650
CAN	1.6886	0.8385	1.6886	0.8385
CAF	11.0426	0.0218	11.0426	0.0218
TCD	3.7323	0.4534	3.7323	0.4534
CHL	3.4429	0.5014	3.4429	0.5014
CHN	3.9644	0.4174	3.9644	0.4174
COL	2.0406	0.7696	2.0406	0.7696
ZAR	4.7134	0.3163	4.7134	0.3163
COG	0.9874	0.9531	0.9874	0.9531
CRI	2.5742	0.6628	2.5742	0.6628
CIV	2.2973	0.7181	2.2973	0.7181
CUB	1.3407	0.9009	1.3407	0.9009
CYP	3.3961	0.5094	3.3961	0.5094
DNK	6.2028	0.1756	6.2028	0.1756
DMA	3.6463	0.4673	3.6463	0.4673
DOM	1.3330	0.9022	1.3330	0.9022
ECU	1.3551	0.8985	1.3551	0.8985
EGY	3.3895	0.5106	3.3895	0.5106
SLV	2.0710	0.7635	2.0710	0.7635
GNQ	3.5993	0.4750	3.5993	0.4750
ETH	5.4282	0.2397	5.4282	0.2397
FJI	1.3193	0.9045	1.3193	0.9045
FIN	1.9422	0.7892	1.9422	0.7892
FRA	9.8173	0.0376	9.8173	0.0376
GAB	2.5174	0.6741	2.5174	0.6741
GMB	3.5055	0.4907	3.5055	0.4907
GHA	5.3269	0.2495	5.3269	0.2495
GRC	5.4721	0.2356	5.4721	0.2356
GTM	2.1142	0.7549	2.1142	0.7549
GIN	3.1775	0.5481	3.1775	0.5481
GUY	1.7461	0.8275	1.7461	0.8275
HTI	1.8733	0.8028	1.8733	0.8028
HND	1.4650	0.8796	1.4650	0.8796
HUN	2.7932	0.6201	2.7932	0.6201
ISL	1.9933	0.7790	1.9933	0.7790
IND	8.6754	0.0619	8.6754	0.0619
IDN	3.8231	0.4391	3.8231	0.4391
IRQ	1.4200	0.8875	1.4200	0.8875
IRL	3.5100	0.4899	3.5100	0.4899
ISR	3.1530	0.5525	3.1530	0.5525

ITA	7.5482	0.1004	7.5482	0.1004
JAM	2.6681	0.6444	2.6681	0.6444
JPN	3.5619	0.4813	3.5619	0.4813
JOR	0.7683	0.9769	0.7683	0.9769
KEN	8.3650	0.0708	8.3650	0.0708
KOR	6.5952	0.1495	6.5952	0.1495
KWT	3.6615	0.4648	3.6615	0.4648
LAO	2.2871	0.7201	2.2871	0.7201
LBN	3.5645	0.4808	3.5645	0.4808
LSO	2.8230	0.6143	2.8230	0.6143
LBR	2.4692	0.6837	2.4692	0.6837
LBY	2.9833	0.5838	2.9833	0.5838
LUX	4.0983	0.3977	4.0983	0.3977
MDG	5.3387	0.2483	5.3387	0.2483
MWI	3.5086	0.4902	3.5086	0.4902
MYS	5.7014	0.2151	5.7014	0.2151
MDV	4.2930	0.3702	4.2930	0.3702
MLI	1.7877	0.8195	1.7877	0.8195
MLT	7.2471	0.1140	7.2471	0.1140
MRT	2.1394	0.7498	2.1394	0.7498
MUS	3.6646	0.4643	3.6646	0.4643
MEX	7.8028	0.0901	7.8028	0.0901
MNG	1.9570	0.7862	1.9570	0.7862
MNE	3.0031	0.5801	3.0031	0.5801
MAR	0.8605	0.9679	0.8605	0.9679
NPL	1.5337	0.8673	1.5337	0.8673
NLD	3.1358	0.5557	3.1358	0.5557
NZL	2.5552	0.6666	2.5552	0.6666
NIC	3.9882	0.4139	3.9882	0.4139
NER	2.9930	0.5820	2.9930	0.5820
NGA	2.4647	0.6846	2.4647	0.6846
NOR	2.2365	0.7303	2.2365	0.7303
PAK	1.5388	0.8664	1.5388	0.8664
PLW	5.9827	0.1920	5.9827	0.1920
PAN	1.9773	0.7822	1.9773	0.7822
PRY	2.3173	0.7141	2.3173	0.7141
PER	6.2000	0.1758	6.2000	0.1758
PHL	4.7431	0.3128	4.7431	0.3128
POL	2.4395	0.6896	2.4395	0.6896
PRT	2.1777	0.7421	2.1777	0.7421
PRI	3.9565	0.4186	3.9565	0.4186
ROM	1.2199	0.9203	1.2199	0.9203
RWA	3.8776	0.4306	3.8776	0.4306
WSM	7.5615	0.0998	7.5615	0.0998
SAU	4.9916	0.2843	4.9916	0.2843
SEN	3.5147	0.4892	3.5147	0.4892
SRB	2.8870	0.6020	2.8870	0.6020
SYC	3.2071	0.5427	3.2071	0.5427
SLE	5.9555	0.1942	5.9555	0.1942
SGP	4.0523	0.4044	4.0523	0.4044
ZAF	3.5914	0.4764	3.5914	0.4764
ESP	4.8699	0.2980	4.8699	0.2980
SDN	1.9448	0.7887	1.9448	0.7887
SWZ	2.7489	0.6286	2.7489	0.6286
SWE	8.3577	0.0710	8.3577	0.0710
CHE	3.8754	0.4310	3.8754	0.4310

SYR	0.6728	0.9848	0.6728	0.9848
THA	3.8068	0.4416	3.8068	0.4416
TGO	6.8389	0.1352	6.8389	0.1352
TTO	3.8863	0.4293	3.8863	0.4293
TUN	2.2255	0.7325	2.2255	0.7325
TUR	6.1205	0.1816	6.1205	0.1816
UGA	3.4315	0.5033	3.4315	0.5033
GBR	5.5757	0.2261	5.5757	0.2261
USA		Dropped from Test		
URY	1.7093	0.8346	1.7093	0.8346
VEN	2.6075	0.6562	2.6075	0.6562
VNM	3.1691	0.5496	3.1691	0.5496
YEM	2.4982	0.6779	2.4982	0.6779
ZMB	4.0608	0.4032	4.0608	0.4032

**MacKinnon-Haug-Michelis (1999) p-values